

Мінрегіон України
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ І ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ
ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА „УКРНДПІЦИВІЛЬБУД”

**СХЕМА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ
БАРАНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ОБ’ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ТОМ 1

17123-ПЗ

Т.в.о. директора

Р.В. Старинець

В.о. керівника АПБ-7

Ю.В. Євтушок

ГАП

Р.В. Старинець

Київ-2018

Зам. інв. №	
Підпис і дата	
Інв. № ориг.	

ЗМІСТ

Позначення	Найменування	Примітка стор.
1	2	3
	Титульний аркуш	1
	Зміст	2
	Склад проекту	5
	Підтвердження ГАПа	6
серія АА №002360	Кваліфікаційний сертифікат архітектора	7
	Авторський колектив та учасники розроблення проекту	8
	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	9
	ПЕРЕДМОВА	10
	1. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ	11
	1.1. Загальні відомості про громаду	11
	1.2. Аналіз містобудівної документації, розробленої раніше	13
	1.3. Функціональне використання земель	14
	1.4. Адміністративно-територіальний устрій	19
	2. КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ	21
	2.1. Природно-кліматичні та інженерно-геологічні умови і ресурси	21
	2.2. Земельні ресурси	22
	2.3. Водні ресурси	25
	2.4. Лісові ресурси	25
	2.5. Мінерально-сировинні ресурси	25
	2.6. Інженерно-будівельні умови	25
	2.7. Геополітичний потенціал	32
	2.8. Демографічний потенціал	33
	2.9. Виробничий потенціал	35
	2.10. Науково-технічний потенціал	37
	2.11. Рівень розвитку соціальної інфраструктури	37
	2.12. Рекреаційний, оздоровчий, історико-культурний та туристичний потенціал, природо-заповідний фонд	55
	2.13. Забезпеченість території транспортною інфраструктурою	67

3		
1	2	3
	2.14. Забезпеченість території інженерною інфраструктурою	72
	2.15. Санітарний та екологічний стан території	77
	2.16. Інвестиційна привабливість території	93
	2.17. Основні висновки (загальна характеристика потенціалу території громади)	96
	2.17.1. Ефективність та основні проблеми сучасного використання потенціалу громади	96
	2.17.2. Системна оцінка конкурентних переваг і обмежень соціально-економічного розвитку	97
	3. ПЕРСПЕКТИВИ МІСТОБУДІВНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ	101
	3.1. Стратегія територіального розвитку громади	101
	3.2. Планувальна структура	103
	3.3. Функціональне зонування території	103
	3.4. Території спільних інтересів суміжних територіальних громад	106
	4. ПРОГНОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	107
	4.1. Чисельність та зайнятість населення (прогноз розвитку демографічного потенціалу)	107
	4.2. Обсяги будівництва об'єктів міжселенного обслуговування населення	109
	4.3. Розвиток дорожньо-транспортної мережі	117
	4.4. Напрями вдосконалення інженерної інфраструктури	123
	4.5. Територіальна організація оздоровчо-рекреаційної та туристичної системи	144
	4.6. Інженерна підготовка та захист території	159
	5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ, ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА, ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ, НЕРУХОМИХ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ, ДОТРИМАННЯ РЕЖИМУ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	168

[illegible]

СКЛАД ПРОЕКТУ

№ тому	Позначення	Найменування	Примітка
1	2	3	4
1	17123-ПЗ	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	
2	17123-ОП	ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ	
3.1	17123-ВД	ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ПРОЕКТУВАННЯ	
3.2	17123-ВД	ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ПРОЕКТУВАННЯ	
3.3	17123-ВД	ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ПРОЕКТУВАННЯ	
		ГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	
	17123-СПТ-1	Ситуаційна схема	
	17123-СПТ- 2	План існуючого використання території, суміщений зі схемою існуючих планувальних обмежень	М 1:40 000
	17123-СПТ-2а	План існуючого використання території, суміщений зі схемою існуючих планувальних обмежень	М 1:10 000
	17123-СПТ- 3	Проектний план (основне креслення), суміщений зі схемою проектних планувальних обмежень	М 1:40 000
	17123-СПТ-3а	Проектний план (основне креслення), суміщений зі схемою проектних планувальних обмежень	М 1:10 000
	17123-СПТ-4	Схема розповсюдження факторів природної та техногенної небезпеки	М 1:40 000
	17123-СПТ-5	Схема інженерної підготовки та захисту території від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру	М 1:40 000
	17123-СПТ-6	Схема формування мережі первинної медичної допомоги	М 1:40 000
	17123-СПТ-7	Схема формування мережі освітніх закладів	М 1:40 000
	17123-СПТ-8	Схема дорожньої мережі та транспортної інфраструктури	М 1:40 000
	17123-СПТ-9	Схема інженерних мереж та споруд	М 1:40 000
	17123-СПТ-10	Схема просторової реалізації Стратегії розвитку території (Стратегічна ціль 2)	М 1:40 000
	17123-СПТ-11	Схема просторової реалізації Стратегії розвитку території (Стратегічна ціль 3)	М 1:40 000
	17123-СПТ-12	Схема просторової реалізації Стратегії розвитку території (Стратегічна ціль 4)	М 1:40 000

МІСТОБУДІВНУ ДОКУМЕНТАЦІЮ РОЗРОБЛЕНО ВІДПОВІДНО ДО
ЧИННИХ НОРМ, ПРАВИЛ ТА СТАНДАРТІВ.

Головний архітектор проекту

Р.В. Старинець

2018 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ПЕРЕДМОВА

Відповідно до розпорядження КМУ № 333-р від 01.04.2014 р. об'єднана територіальна громада повинна розробити схему планування своєї території. Сьогодні дуже актуальним є комплексний підхід до просторового планування території, адже це ключ до сталого, планомірного та гармонійного розвитку громади.

Схема планування території громади – це містобудівна документація, яка визначає принципи вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території громади. Ця документація має бути інструментом розумного управління для органів місцевого самоврядування. Завдяки застосуванню геопросторових даних з'являється можливість оперативно приймати рішення щодо забезпечення життєдіяльності громади в будь-якій сфері: освіті, медицині, інженерно-транспортній, санітарно-епідемічному благополуччі, пожежній безпеці тощо.

Завданнями схеми планування території громади є:

- обґрунтування майбутніх потреб і визначення переважних напрямів використання території;

- урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування, забудови та іншого використання територій з дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства;

- обґрунтування та визначення територій для містобудівних потреб;

- забезпечення раціонального розселення та визначення напрямів сталого розвитку населених пунктів;

- визначення територій, що мають особливу екологічну, рекреаційно-оздоровчу, наукову, естетичну, історико-культурну цінність, встановлення передбачених законодавством обмежень на їх планування, забудову та інше використання;

- розроблення містобудівних заходів щодо охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів;

- розроблення заходів щодо пожежної та техногенної безпеки.

Головна мета схеми планування території Баранівської міської об'єднаної територіальної громади (далі – МОТГ) - обґрунтувати майбутні потреби та визначити переважні напрямки використання її території з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів, визначити території, що мають особливу цінність, встановити передбачені законодавством обмеження на їх планування, забудову та інше використання, надати рекомендації з організації раціонального розселення.

1. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

Схема планування території Баранівської МОТГ розроблена ДП “УКРНДПЦІВІЛЬБУД” на підставі:

- завдання на проектування від 2017 року;
- вихідних матеріалів, наданих службами Житомирської ОДА, Баранівської РДА, міських та сільських рад (що ввійшли до складу громади), відомчими установами, науково-дослідними та проектними організаціями.

При розробленні проекту були враховані законодавчі та нормативні документи:

- Розпорядження КМУ №333-р від 01.04.2014 р.;
- Закон України ”Про Генеральну схему планування території України”;
- Земельний кодекс України;
- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;
- Закон України “Про основи містобудування”;
- Закон України “ Про регулювання містобудівної діяльності”;
- Закон України ”Про місцеве самоврядування в Україні”;
- ДБН Б.1.1-13:2012 Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях;
- ДБН 360-92** «Планування і забудова міських і сільських поселень»;
- ДБН Б.2.4-1-94 Планування і забудова сільських населених пунктів України;
- Програма коригування генеральних планів населених пунктів Баранівського району на 2012-2017 роки;
- Програма газифікації населених пунктів Баранівського району на 2012-2017 роки;
- Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року;
- Стратегічні цілі стратегії розвитку ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ на період до 2020 року;
- Дерево Стратегічних та Операційних цілей розвитку Баранівської громади до 2020 року;

1.1. Загальні відомості про громаду

Баранівська громада розташована у південно-західній частині Житомирської області на обох берегах р. Случ, за 78 км від обласного центру м. Житомира та за 220 км від столиці України м. Києва. Відстань до найближчої станції Радулин – 26 км. Район відноситься до Полісся. Межує:

- на півночі - з Новоград-Волинським районом;
- на сході – з Дубрівською громадою;
- на заході – з Довбиською громадою;
- на півдні – з Хмельницькою областю, Романівською громадою, Миропільською громадою.

Баранівську громаду перетинає одноколійна електрифікована залізнична лінія *Новоград-Волинський - Шепетівка* Південно-Західної залізниці. Власні зовнішні перевезення громади здійснюються по мережі територіальних автодоріг до яких відносяться - **Т-06-12** /Новоград-Волинський – Полонне – Старокостянтинів/ та **Т-06-01** /Баранівка – Висока Піч/.

Адміністративний центр громади – місто Баранівка, за 76,9 км по залізниці від м. Житомир. Громада утворена з 34 населених пунктів: 1 місто районного значення – м. Баранівка, 1 смт Полянка та 32 сільські населених пункти. Мінімальна відстань населених пунктів до адміністративного центру складає 3 км, максимальна – 29 км.

Площа території Баранівської громади складає 593,663 км².

Чисельність населення станом на 01.01.2017 становить 24,0 тис. осіб, у тому числі: міське – 13,6 тис. осіб, сільське – 10,4 тис. осіб.

Гідромережу громади складають річки Случ, Хомора. Головною річковою артерією Баранівщини є річка Случ, але загалом на території району є 13 річок басейну Дніпра. Територією району протікають річки: Случ, Хомора, Нивна, Смолка, Церем, Дорогань, Видолоч, Немилянка та інші. Усього протікає 17 річок довжиною 207 км.

На території району є поклади корисних копалин: будівельні матеріали (граніти, каолін, глини, піски, лімоніти) та торф.

Адміністративно-територіальні одиниці:

- 1) міст - 1;
- 2) смт – 1;
- 3) сільських населених пунктів – 32.

Історична довідка. Баранівка має славу історичну спадщину.

Перша письмова згадка про неї сягає у березень 1565 року, коли ці землі згадуються у Литовській метриці як поселення, що входило до складу Великого князівства Литовського.

Згідно з літописними даними у 1593 році кримські татари спалили село Баранівка, а більшу частину його жителів намагалися забрати в полон. На щастя, кінний загін польсько-козацького війська відбив полонених.

У 1792 році, під час придушення царськими військами польського повстання під приводом Костюшко, на території Баранівщини з'явилися російські гусари полковника Давидова (батька героя Вітчизняної війни 1812 року Дениса Давидова), які мали ліквідувати загін поляків на чолі з бароном Замойським, близьким родичем відомих польських магнатів.

Невдовзі шляхтича піймали, і Давидов запропонував йому перейти на бік росіян. Барон відповів категоричною відмовою, сказавши, що він не збирається служити тим, чиї предки у нього холопами бігали. Полковник наказав розстріляти зухвалого ватажка. Гусари виконали наказ, тіло розстріляного обезглавили й закопали на околицях Баранівки. Через декілька днів ад'ютант приніс Давидову страшну звістку про те, що польський загін напав на один з обозів росіян і розгромив його, а командував повсталими.. Замойський, який мчав на коні у чорному одязі, тримаючи в руці свою власну голову. Полковник не повірив цьому й наказав розкопати могилу барона. Гусари відкрили могилу, але тіла в ній не виявили. Відтоді й пішла Баранівщиною легенда про місцевого вершника без голови – “чорного барона”, який піднявся з могили, щоб воювати із схимниками, тобто православними.

Визначальний вплив на подальший розвиток міста мав 1802 рік, коли на березі Случі місцеві селяни випадково виявили каолін – спеціальний сорт глини, з якого в Китаї виготовлявся найтонший фарфор. Невдовзі братами Мезерами, які придбали в Баранівці в магнатів Любомирських-Валевських за 50 злотих 320 кв.м. землі з кількома будинками, кухонним флігелем, погребом і сараєм, був заснований найстаріший в Україні фарфоровий завод. Упродовж XIX століття це підприємство залишалося єдиним у всій Російській імперії, де виготовлялася порцеляна за справжньою китайською технологією.

Вироби були настільки оригінальними, що Олександр I дозволив поставляти в Петербург вази з царським вензелем. Вони прикрашали палаци імператорів і вельмож, служили посольськими подарунками.

Директор фабрики був нагороджений царським перснем, а в 1825 році отримав дозвіл імператора мітити вироби державним гербом, що свідчило про їх високу якість. У 1895 році фабрику придбав Микола Грипарі, який після пожежі відбудував її заново, і, крім виготовлення фарфорових виробів, розпочав виробництво вогнетривкої цегли та каналізаційних труб. У 1905 році його сини побудували ряд нових корпусів. У XX столітті

підприємство значно розширилося і стало одним із флагманів фарфорової промисловості. Його вироби експонувалися на міжнародних виставках у США, Канаді, Франції, Німеччині та інших країнах. Поряд з фарфоровим виробництвом, у XIX столітті на території Баранівки працював шкіряний завод, кілька млинів, велася жвава торгівля.

Найбільший свій розвиток Баранівка отримала у XX столітті. Цьому сприяло те, що у 1923 році вона стала районним центром. У 1938 році нашому населеному пункту було надано статус селища, а 17 травня 2001 року — міста.

1.2. Аналіз містобудівної документації розробленої раніше

Аналіз містобудівної документації населених пунктів громади надано в таблиці 1.2.1.

Таблиця 1.2.1

Коригування генеральних планів населених пунктів відповідних територій місцевих рад Баранівського району

Пор №	Населений пункт, який потребує розроблення/коригування генерального плану	Рік розробки наявної документації	Замовник документації	Орієнтована кошторисна вартість документації, тис. грн.		Рекомендований термін реалізації (роки)	Джерела фінансування
				топооснови	ген плану		
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	м. Баранівка	1984	Баранівська м/р	335.0	400.0	2012	Кошти відповідних місцевих бюджетів, або інших джерел, не заборонених законом (згідно частини 2 ст. 10 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»)
2.	смт Довбиш	1971	Довбиська сел/р	86.0	300.0	2014	
3.	с. Наталія	1973	Довбиська с/р	12.0	60.0	2015	
4.	смт Кам'яний Брід	1973	Кам'янобрідська сел/р	83.0	281.0	2013	
5.	с. Тартак	1970	Кам'янобрідська с/р	22.0	19.08	2017	
6.	смт Мар'янівка	1980	Мар'янівська сел/р	50.0	300.0	2014	
7.	смт Першотравенськ	1971	Першотравенська сел/р	58.0	300.0	2015	
8.	смт Полянка	1974	Полянківська сел/р	46.0	281.0	2015	
9.	с. Берестівка	1970	Берестівська с/р	31.0	37.0	2016	
10.	с. Мирославль	1969	Берестівська с/р	36.0	50.0	2016	
11.	с. Вірля	1969	Вірлянська с/р	43.0	90.0	2015	
12.	с. Клементіївка	1972	Вірлянська с/р	48.0	75.0	2016	
13.	с. Дубрівка	1968	Дубрівська с/р	113.0	143.0	2013	
14.	с. П'ятирічка	1975	Дубрівська с/р	9.0	15.0	2017	
15.	с. Жари	1970	Жарівська с/р	21.0	37.0	2017	
16.	с. Заремля	1969	Заремлянська с/р	40.0	75.0	2015	
17.	с. Середня	1969	Заремлянська с/р	14.0	19.0	2017	
18.	с. Йосипівка	1969	Йосипівська с/р	26.0	37.0	2016	
19.	с. Табори	1972	Йосипівська с/р	30.0	45.0	2015	
20.	с. Кашперівка	1970	Кашперівська с/р	63.0	70.0	2015	
21.	с. Гриньки	1975	Кашперівська с/р	24.0	37.0	2017	
22.	с. Марківка	1968	Марківська с/р	20.0	52.0	2016	
23.	с. Стара Гута	1972	Марківська с/р	28.0	37.0	2016	
24.	с. Глибочок		Марківська с/р	63.0	180.0	2014	
25.	с. Мокре	1968	Мокренська с/р	39.0	45.0	2014	

26.	с. Закриниччя	1970	Мокренська с/р	35.0	45.0	2017
27.	с. Радулин	1969	Радулинська с/р	37.0	45.0	2017
28.	с. Рогачів	1968	Рогачівська с/р	46.0	83.0	2015
29.	с. Острожок	1969	Рогачівська с/р	30.0	75.0	2016
30.	с. Смолдирів	1969	Смолдирівська с/р	85.0	90.0	2014
31.	с. Червонопрапорне	1970	Смолдирівська с/р	22.0	37.0	2017
32.	с. Іванівка	1970	Смолдирівська с/р	34.0	45.0	2017
33.	с. Суємеці	1968	Суємецька с/р	63.0	83.0	2014
34.	с. Хижівка	1969	Хижівська с/р	24.0	45.0	2015
35.	с. Стовпи	1971	Хижівська с/р	15.0	22.0	2017
36.	с. Ялишів	1970	Ялишівська с/р	10.0	35.0	2016
37.	с. Лісове	1970	Ялишівська с/р	10.0	15.0	2016

1.3. Функціональне використання земель

Територія Баранівської громади, згідно даних обліку земель станом на 01.01.2017 р., склала 59 366,3 га, що становить 59,36 % загальної площі Баранівського району та 1,99 % Житомирської області.

За цільовим призначенням землі громади, згідно Земельного кодексу України, поділяються на наступні категорії:

- а) землі сільськогосподарського призначення;
- б) землі житлової та громадської забудови;
- в) землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення;
- г) землі оздоровчого призначення;
- ґ) землі рекреаційного призначення;
- д) землі історико-культурного призначення;
- е) землі лісгосподарського призначення;
- є) землі водного фонду;
- ж) землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

В межах кожної категорії існують території різного функціонального використання. Аналіз структури земельного фонду Баранівської громади за період 2007–2016 рр. виявив деякі зміни в розподілі земель за цільовим призначенням (табл.1.3.1, 1.3.2).

Значну частину земельного фонду громади складають землі сільськогосподарського призначення, площа яких за період з 2007 по 2016 рр зазнала скорочення на 160,95 га. Найбільші зміни припадають на 2007-2012 рр. Загалом, за період проведення аналізу найбільших втрат зазнали землі сільськогосподарського призначення колишніх Ялишівської (на 53,7 га) та Полянківської (на 44,53 га) місцевих рад, які увійшли до складу громади. При цьому, на землях, які раніше належали Смолдирівській сільській раді, навпаки, добавилось 0,06 га.

Незначне скорочення земель житлової забудови (на 2,19 га) сталося завдяки змінам, що відбулись в основному у період 2007–2012 рр на території Смолдирівської сільської ради, яка увійшла до складу громади.

Загальна площа земель громадської забудови Баранівської громади за період 2007–2016 рр також зазнала деяких змін. Найбільші втрати відбулись в 2012 році в основному на території колишньої Полянківської селищної ради. Проте подальший період проведення аналізу виявив незначне збільшення земель даного використання. Загалом, площа земель громадської забудови зменшилась на 0,73 га.

Нестабільністю зміни площ характеризуються землі промисловості. Зменшення на 15,33 га, що відбулось у період 2007–2011 рр, починаючи з 2012 року змінилось поступовим збільшенням земель даного використання. Загалом, за період проведення аналізу, площа земель громадської забудови зменшилась на 8,4 га. Найбільших втрат зазнали землі промисловості колишньої Баранівської міської рад, яка увійшла до складу громади.

Основні зміни на землях транспорту та зв'язку відбулись також у період 2007-2012 рр. Збільшення земель даного використання за ці роки склало 11,99 га. Протягом наступних років спостерігається незначне зменшення даних земель на 1,21 га.

Незначне скорочення земель технічної інфраструктури (на 1,62 га) сталося завдяки змінам, що відбулись у період 2007–2011 рр. Подальші роки проведення аналізу характеризуються стабільністю даних площ.

Аналіз земель лісогосподарського призначення громади показав нестабільну динаміку зміни площ даних земель. З 2007 по 2012 рр відбулось збільшення земель даного використання на 39,66 га. Протягом наступних років площа земель лісогосподарського призначення лишалась стабільною. При цьому, на території деяких колишніх місцевих рад відбулось скорочення даних площ. Так, на землях Рогачівської та Баранівської місцевих рад, які увійшли до складу громади, спостерігається скорочення земель даного використання відповідно на 12,88 га та 12,81 га. Порівняно невеликих втрат зазнали землі Марківської та Вірлянської сільських рад, які увійшли до складу громади.

Основні зміни щодо зростання площ земель водного фонду, відбулись у період з 2007 по 2011 рр. Загалом, збільшення земель даного використання склало 2,89 га. Протягом останніх п'яти років площа даних земель лишалась незмінною.

Землі природоохоронного призначення за темпами розширення площ є лідером у громаді. Сучасна площа даних земель сформувалась у період з 2007 по 2011 рр та у 2015 році шляхом збільшення на 1119 га. Суттєво зросла площа на землях Ялишівської (на 518 га), Рогачівської (на 314 га) та Берестівської (на 287 га) сільських рад, які увійшли до складу громади.

Стабільністю площ характеризуються землі оборони та оздоровчого призначення.

Згідно наданих довідок «Динаміка змін у структурі земельного фонду Баранівської громади» на території громади відсутні землі рекреаційного та історико-культурного призначення.

ДИНАМІКА ЗМІН СТРУКТУРИ ЗЕМЕЛЬНОГО ФОНДУ БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ на 01.01.2007-2016 р.р.*

Пор. №	Функціональне використання земель	2007 р.		2012 р.		2013 р.		2014 р.		2015 р.		2016 р.	
		га	%	га	%	га	%	га	%	га	%	га	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	сільськогосподарські землі	34887,13	59,96	34425,33	59,05	34728,59	59,24	34725,11	59,23	34725,11	59,23	34726,19	58,67
2.	землі житлової забудови	295,54	0,51	292,94	0,50	293,47	0,50	293,45	0,50	293,45	0,50	293,35	0,50
3.	землі громадської забудови	89,67	0,15	91,37	0,16	86,96	0,15	87,30	0,15	87,30	0,15	88,94	0,15
4.	землі промисловості	56,13	0,10	40,80	0,07	46,90	0,08	47,62	0,08	47,59	0,08	47,73	0,08
5.	землі транспорту та зв'язку	208,73	0,36	219,40	0,38	220,72	0,38	220,58	0,38	220,58	0,38	219,51	0,37
6.	землі технічної інфраструктури	21,81	0,04	20,18	0,03	20,17	0,03	20,17	0,03	20,17	0,03	20,19	0,03
7.	землі оборони	3,58	0,01	-	-	-	-	-	-	-	-	3,58	0,01
8.	землі лісогосподарського призначення	21288,25	36,59	21305,74	36,55	21327,91	36,38	21327,91	36,38	21327,91	36,38	21327,91	36,04
9.	землі водного фонду	778,87	1,34	781,75	1,34	781,75	1,33	781,75	1,33	781,75	1,33	781,75	1,32
10.	землі природоохоронного призначення	550,00	0,95	1119,00	1,92	1119,00	1,91	1119,00	1,91	1119,00	1,91	1669,00	2,82
11.	землі оздоровчого призначення	8,28	0,01	-	-	-	-	-	-	-	-	8,28	0,01
12.	землі рекреаційного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	землі історико-культурного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* за даними довідок «Динаміка змін у структурі земельного фонду Баранівської громади»

ОСНОВНІ ЗМІНИ ПЛОЩІ ЗЕМЕЛЬ РІЗНОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗА ПЕРІОД 2007-2016 р.р.

Пор №	Функціональне використання земель Перелік місцевих рад, що увійшли до складу громади	Зміни площі земель, га												
		Сільсько- господарського призначення	Житлової забудови	Громадської забудови	Промисловості	Транспорту та зв'язку	Технічної інфраструктури	Оборони	Лісогосподарсько го призначення	Водного фонду	Природоохоронно го призначення	Оздоровчого призначення	Рекреаційного призначення	Історико- культурного призначення
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Баранівська міська рада	-6,74	-0,06	+2,64	-13,76	+4,52	-1,35	-	-12,81	+3,22	-	-	-*	-*
2.	Марківська сільська рада	-3,70	-0,04	+0,22	+0,18	-	-0,04	-*	-1,82	+0,06	-*	-*	-*	-*
3.	Жарівська сільська рада	-1,00	-	-	-*	-	-	-*	+4,20	-1,80	-*	-*	-*	-*
4.	Смолдирівська сільська рада	+0,06	-1,69	-	-*	-	-	-*	+4,20	+0,30	-*	-*	-*	-*
5.	Суємецька сільська рада	-0,06	-0,02	+1,43	-*	+0,07	-0,04	-*	-	+0,01	-*	-*	-*	-*
6.	Рогачівська сільська рада	-18,62	-	-	-*	+0,12	-0,01	-*	-12,88	+0,90	+314,00	-*	-*	-*
7.	Вірлянська сільська рада	-0,32	-	+0,03	+0,75	-	-0,01	-*	-0,28	-	-*	-*	-*	-*
8.	Ялишівська сільська рада	-53,70	+0,12	-	-*	+3,58	-	-*	+15,14	+0,85	+518,00	-*	-*	-*
9.	Берестівська сільська рада	-2,89	-	-	-*	+2,30	-0,19	-*	+0,90	+0,10	+287,00	-*	-*	-*
10.	Кашперівська сільська рада	-11,21	-0,01	-	+4,92	+0,09	-0,01	-*	+14,80	+0,20	-*	-*	-*	-*
11.	Йосипівська сільська рада	-14,70	-	-	-*	-	-	-*	+4,00	-0,10	-*	-*	-*	-*
12.	Полянківська селищна рада	-44,53	-	-3,65	-0,49	+0,09	-	-*	+13,01	-0,30	-*	-*	-*	-*
13.	Зеремлянська сільська рада	-3,54	-0,49	-1,39	-*	-	+0,01	-*	+11,20	-0,56	-*	-*	-*	-*
Всього по громаді		- 160,95	-2,19	-0,73	-8,40	+10,78	-1,62	-	+39,66	+2,89	+1119,0 0	-	-*	-*

«-» - землі цього використання взагалі відсутні на території місцевої ради, яка увійшла до складу громади;

« - » - зміни площі земель відсутні.

Структура земельного фонду Баранівської громади, %

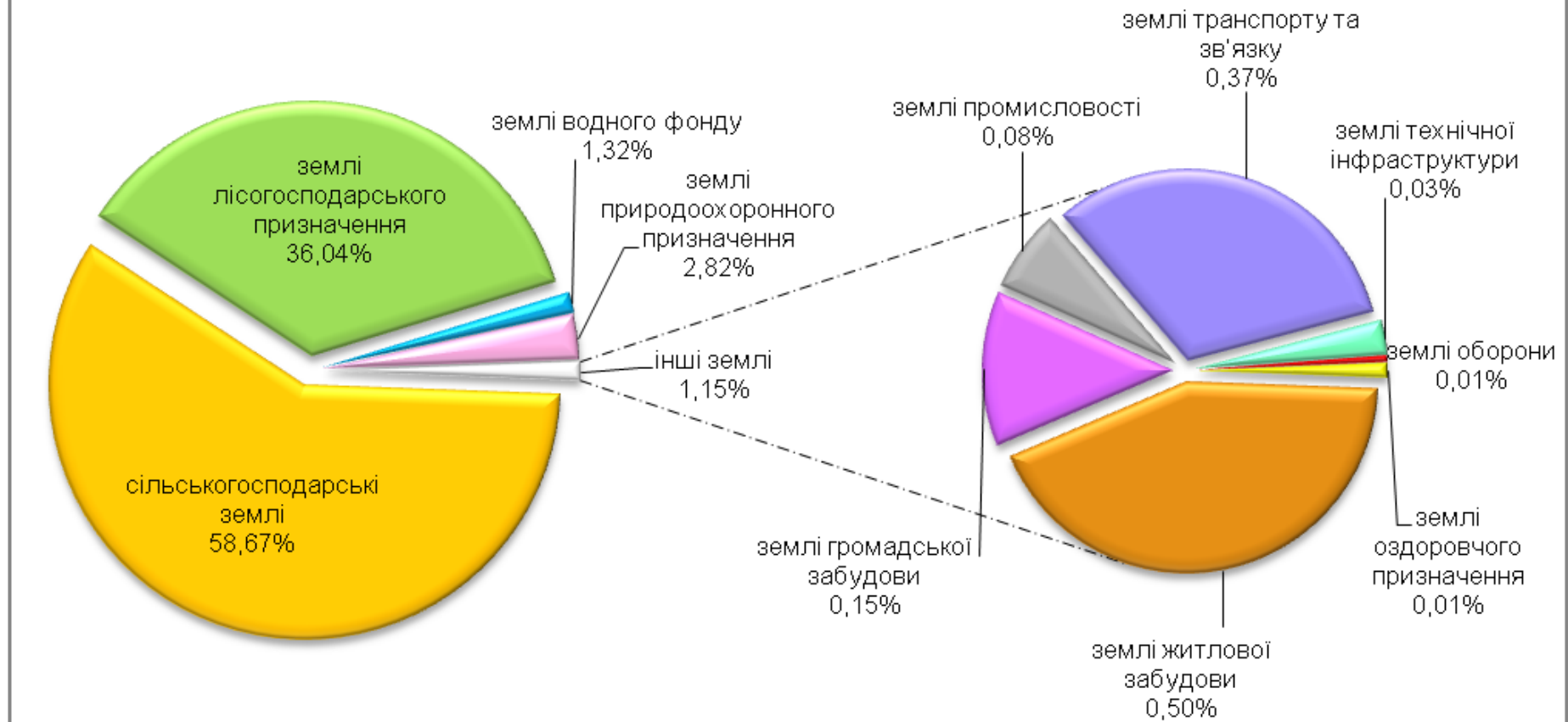

Рис. 1.3.1. Структура земельного фонду Баранівської громади на 01.01.2016 р.

В балансі земельного фонду Баранівської громади лідером лишаються землі сільськогосподарського призначення. Їх частка складає 58,67 % території громади. Це говорить про сільськогосподарське спрямування громади.

Землі лісгосподарського призначення займають площу 21327,91 га або 36,04 %. На території громади спостерігається досить рівномірне розміщення земель даного використання. Найбільші масиви зосереджено на землях Баранівської, Рогачівської та Йосипівської місцевих рад, які увійшли до складу громади.

Землі природоохоронного призначення займають 2,82 % площі громади. 33 % даних земель зосереджено на території колишньої Баранівської міської ради, 31 % – на землях Ялишівської сільської ради, які увійшли до складу громади. Ще 19 % та 17 % земель природоохоронного призначення знаходяться на землях Рогачівської та Берестівської сільських рад, які також стали частиною Баранівської громади.

Наступними за зайнятою площею є землі водного фонду. Їх площа займає 781,75 га. 36 % даних земель знаходиться на території, яка раніше належала Баранівській та Смолдирівській місцевим радам.

Таким чином, описані вище категорії земель складають 98,85 % площі громади.

У складі земель інших видів використання, які становлять 1,15 %, найбільшу площу займають землі житлової та громадської забудови. При цьому 77 % від загальної площі цих земель належить землям житлової забудови.

Значну площу земельного фонду громади (219,51 га або 0,37 %) займають землі транспорту та зв'язку.

Частка земель промисловості складає лише 0,08 % та розміщується в основному на території колишньої Баранівської місцевої ради, яка увійшла до складу громади.

Ще меншу площу займають землі технічної інфраструктури. Загальна площа даних земель складає 20,19 га або 0,03 %.

Найменшу площу відведено під землі оборони та оздоровчого призначення. Їх доля у земельному фонді громади досить незначна. Площа даних земель складає відповідно 3,58 га та 8,28 га.

1.4. Адміністративно-територіальний устрій

Таблиця 1.4.1

Пор. №	Найменування територіальної громади та населених пунктів, що входять до їх складу, із зазначенням адміністративного статусу	Чисельність населення станом на 1 січня 2016 року	Відстань до потенційного адміністративного центру територіальної громади, кілометрів
1	2	3	4
Баранівська територіальна громада			
1.	Баранівка, місто районного значення	12034	0
	Полянківська селищна рада:	1596	
2.	смт Полянка	1596	4,5
3.	с. Будисько	-	12,0
	Зеремлянська сільська рада	789	
4.	с. Зеремля	678	10,0
5.	с. Середня	96	10,2
6.	с. Вишнівка	15	15,0
	Вірлянська сільська рада	1316	
7.	с. Вірля	691	6,0
8.	с. Климентіївка	625	8,7
	Рогачівська сільська рада	1241	

1	2	3	4
9.	с. Рогачів	735	15,1
10.	с. Острожок	393	17,5
11.	с. Млини	61	18,5
12.	с. Рудня	52	20,0
	Жарівська сільська рада	260	
13.	с. Жари	249	22,3
14.	с. Деревщина	11	24,3
	Марківська сільська рада	1868	
15.	с. Марківка	401	7,0
16.	с. Стара Гута	593	3,0
17.	с. Глибочок	874	11,0
	Йосипівська сільська рада	656	
18.	с. Йосипівка	298	8,0
19.	с. Табори	358	6,7
	Кашперівська сільська рада	1205	
20.	с. Кашперівка	831	11,7
21.	с. Озерянка	132	14,7
22.	с. Гриньки	242	12,7
	Ялишівська сільська рада	463	
23.	с. Лісове	126	15,8
24.	с. Ялишів	106	24,3
25.	с. Явне	231	29,0
	Суємецька сільська рада	788	
26.	с. Суємці	743	16,9
27.	с. Володимирівка	45	13,0
	Смолдирівська сільська рада	853	
28.	с. Смолдирів	635	19,7
29.	с. Іванівка	86	22,0
30.	с. Смолка	132	23,0
	Берестівська сільська рада	832	
31.	с. Берестівка	386	17,0
32.	с. Мирославль	376	23,0
33.	с. Зрубок	4	20,0
34.	с. Ситисько	66	13,0

2. КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

2.1. Природно-кліматичні та інженерно-геологічні умови і ресурси

Клімат. Клімат помірно-континентальний, з теплим вологим літом і м'якою хмарною зимою. Він залежить від основних кліматоутворюючих факторів: сонячної радіації, атмосферної циркуляції, форм рельєфу, а також лісистості і заболоченості, які впливають на формування місцевих мікрокліматичних відмін. Середня багаторічна температура найхолоднішого місяця (січня) становить мінус 6°, найтеплішого (липня) +17 - +19 °. Середня річна температура в області становить +6 - +7°. Найбільші морози бувають у січні та лютому і досягають мінус 30°. Тривалість безморозного періоду 150 – 170 днів. Сума додатних температур повітря (понад 10) коливається від 2400° на півночі, до 2600° на півдні. Тривалість періоду з середньодобовими температурами вище 0° становить 240 – 260 днів. Вегетаційний період (дні з середньою температурою повітря вище 5°) продовжується від другої декади квітня до третьої декади жовтня. Середні дати весняних заморозків на ґрунті – 5 – 10 травня, найпізніші – у першій половині червня [20]. Осінні приморозки починаються наприкінці вересня – на початку жовтня. Від весняних приморозків найбільше страждають ранні овочі, фруктові дерева.

На території області протягом року випадає 550–600 мм опадів. Максимум опадів припадає на літні місяці: червень, липень, серпень (40–45 % річної кількості опадів). Влітку досить часто бувають зливи, грози. Сума опадів у період активної вегетації становить 300–350 мм.

Сніговий покрив у більшості районів області рівномірний (10–30 см) і триває 95–110 днів, але нестійкий через часті відлиги. В цілому він достатній для захисту озимини від вимерзання і накопичення ґрунтової вологи.

Відсутність високих гірських піднять сприяє вільному переміщенню повітряних мас різного походження, що обумовлює значну мінливість погодних процесів в окремі сезони. Проте перехід від одного сезону року до другого, як правило, відбувається поступово. Під впливом Атлантики характерні стійкі відлиги, коли температура повітря підвищується до 10°, а сніговий покрив зовсім зникає. Взимку спостерігається хмарна погода – результат проходження циклонів, опади можуть випадати як у вигляді снігу, так і дощу – при глибоких тривалих відлигах, а також проходженні атлантичних і південних циклонів.

В залежності від співвідношення між циклонічною і антициклонічною погодами взимку на Житомирщині розрізняються теплі і холодні зими. Теплі зими характеризуються частими виходами атлантичних циклонів з суцільною хмарністю і опадами у вигляді мокрого снігу, дощу й мряки. При цьому добовий хід температури повітря практично відсутній, а середні місячні температури на 5–7° перевищують норму. Холодні зими спостерігаються при переважному пануванні антициклонної погоди, викликаній вторгненням арктичних мас, формуванням місцевих антициклонів. При цьому середні температури бувають на 7–9° нижчими від норми.

Переломним періодом зими є звільнення ґрунту від снігового покриву. Початок весняного сезону, який характеризується переходом середньої добової температури через 0° у бік зростання, відбувається в середині березня, через +5° температура по всій області переходить близько 10 квітня. Цей час вважають за початок вегетаційного періоду.

Для травня з його середньою температурою повітря +15° властивий, до деякої міри, літній режим і погода здебільшого сонячна, тепла, вітри слабкі і ширяться грозовиці.

За весну випадає опадів 120–130 мм. Травень буває іноді посушливим і час від часу тут виникають пилові бурі, які видувують верхні шари сухого ґрунту.

Не можна не зазначити, що в окремі роки спостерігаються снігопади не тільки в березні – квітні, а й в травні.

Літо починається з кінця травня і закінчується на початку вересня. У середньому літній період достатньо теплий і вологий: середні місячні температури всіх літніх місяців перевищують 18°, за цей період випадає 200-250 мм опадів, тобто 40 % їх річної норми.

Влітку часто спостерігаються грози з інтенсивними зливними дощами, коли за одну добу може випасти 100 мм опадів. В середньому на кожний літній місяць припадає 5-7 грозових днів. Дві-три грози за літо супроводжуються випаданням граду. Найбільш сухим і сонячним є місяць серпень.

Перший місяць осені – вересень – сухий і сонячний. Пізніше збільшується хмарність, частіше починають випадати облогові дощі, які мають важливе значення для передзимового зволоження ґрунту і нагромадження в ньому вологи.

Жовтень може бути сухим і сонячним, з нічними приморозками і туманами. Такі періоди одержали назву „бабиного літа”. При цьому в жовтні можливі температури +25 .+26°.

Кінець осені відзначається різким посиленням циклонічної діяльності. В цей час часто спостерігаються тривалі облогові дощі і тумани. Наприкінці листопада по всій області може утворитися сніговий покрив, хоча снігопади зрідка можливі протягом всієї осені.

Територія Житомирської області має розгалужену гідрографічну мережу. На території області протікає повністю або частково 221 річка (враховано річки довжиною понад 10 км, загальною довжиною 5366 км), всі вони належать до басейну Дніпра [20].

Найбільшими водними артеріями області є: Тетерів з Гнилоп'яттю, Гуйвою та Іршею; Ірпінь і Здвиж (верхні течії); притоки Прип'яті – Уборть, Словечна та Уж з Жеревою і Норином; притока Горині – Случ.

Фізико-географічне розташування Житомирської області позначилось як на розвиткові річкової мережі, так само і на водному режимі цих річок. Пересічна густота річкової мережі області становить 0,36 км/км². Для річок області характерне мішане живлення з переважанням снігового. Понад 50% річкового стоку припадає на талі снігові води. Частка підземних і дощових вод у живленні, приблизно, однакова.

Льодоутворення на річках області починається, як правило, в кінці листопада на початку грудня. Середня тривалість льодоставу – 3,4 місяці, середня товщина – 0,2-0,4 м.

2.2. Земельні ресурси

Земельні ресурси – це сукупні запаси земельної території як просторового базису господарської діяльності і розселення людей, засобу виробництва, її біологічної продуктивності та економічної сталості життєвого середовища.

Земельні ресурси Баранівської громади, згідно даних обліку земель станом на 01.01.2017 р., складають 59366,3 га. Загальна кількість землевласників та землекористувачів громади – 26567 осіб.

Рельєф території Баранівської громади тісно пов'язаний з геологічною будовою. Приуроченість до північно-західної частини Українського щита зумовила більш високе гіпсометричне положення порівняно з іншими територіями Українського Полісся, поширення вузьких і глибоко врізаних річкових долин, наявність великих лесових "островів" і меншу заболоченість. На території громади переважає зандрова слабохвиляста рівнина з незначним коливанням висот і наявністю мікрозападин. З нею пов'язані значні масиви торфових боліт, окремі ділянки займають лесові "острови" з розвинутою сіткою ярів і балок.

Серед зональних типів ґрунтів за площею поширення переважають сірі лісові, темно-сірі опідзолені ґрунти, а також чорноземи опідзолені. На лесових "островах" формуються ясно-сірі лісові ґрунти. Зустрічаються невеликі масиви чорноземів малогумусних глибоких і неглибоких, вилугуваних.

Характер природної рослинності тісно пов'язаний з рельєфом, вологістю та типом ґрунтів. Територія Баранівської громади має доволі бідний ґрунтовий покрив для ведення

сільськогосподарської діяльності. Спеціалізація сільського господарства – рослинництво льонарське, картоплярське та тваринництво м'ясо-молочного напрямів.

Господарська діяльність людини досить негативно впливає на ґрунтоутворюючі процеси. Вирубування насаджень, наземне трелювання деревини, випасання худоби сприяє виникненню або посиленню ерозійних процесів. Висока розораність земель нерідко призводить до посилення водної та вітрової ерозії ґрунту – знесення родючого шару. Внаслідок цього виникають яри та балки, трапляються пилові бурі. Великої шкоди ґрунтам завдають неправильний обробіток, безсистемні зрошування і внесення мінеральних добрив. Внаслідок цього ґрунти руйнуються та виснажуються, знижується їх родючість. Також важливим чинником антропогенного впливу на земельні ресурси є порушення агротехніки вирощування сільськогосподарських культур, відходи промислового виробництва та забудова.

Для підтримання ґрунтів у належному стані необхідно вживати різні заходи: насаджувати дерева і кущі на схилах ярів, щоб зупинити їх ріст; схили височин розорювати упоперек, щоб запобігти змиванню ґрунту поверхневими водами; в міру зрошувати землі; науково обґрунтовано вносити мінеральні добрива.

Для забезпечення охорони ґрунтів усі землекористувачі громади повинні здійснювати свідоме господарювання виключно у відповідності до цільового використання земель.

У користуванні сільськогосподарських підприємств перебуває 7748,41 га або 13,05 % від загальної площі громади. В основному це недержавні сільськогосподарські підприємства. Серед них 4 сільськогосподарських товариства (1121,08 га), 5 сільськогосподарських кооперативів (1146,45 га) та 18 підприємств загальною площею 5337,7 га, які у звітності віднесено до «інших недержавних сільськогосподарських підприємств». Серед решти – 143,12 га надано для обслуговування сільськогосподарської науково-дослідної установи та 0,06 га відведено «іншим державним сільськогосподарським підприємствам».

Землі, надані громадянам у власність та користування, в основному використовуються для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (53,27 %), особистих підсобних господарств (15,17 %), для сінокосіння та випасання худоби (19,98 %) та для ведення селянських (фермерських) господарств (2,22 %).

Загальна площа земель, наданих для ведення особистого підсобного господарства, займає 3466,29 га. Середній розмір ділянки даного використання складає 0,30 га.

Для індивідуального садівництва на території Баранівської громади виділено 31,7 га. Для індивідуального дачного будівництва – 12 га, для індивідуального гаражного будівництва – 0,03 га. Для індивідуального городництва відведено 52,3 га. Середня по громаді площа земельної ділянки, наданої під дані цілі, складає 0,14 га.

Також на території громади обліковується 11,6 га земель, які передано громадянам для несільськогосподарської підприємницької діяльності.

8,89 % земель, які надано громадянам у власність та користування, припадає на землі житлової забудови, більшість яких зайнято житловими будинками садибного типу. Кількість громадян, яким надано земельні ділянки для будівництва та обслуговування житлових будинків, становить 10463 осіб або майже 43 % від загальної кількості населення громади. Середня по громаді площа земельної ділянки, наданої під дані цілі, складає 0,19 га.

Під заклади, установи та організації соціальної сфери відведено 125,56 га. 37,66 % цих земель перебуває під закладами освіти, 15,09 % надано під заклади комунального обслуговування, 13,07 % передано для потреб закладів охорони здоров'я, 8,95 % знаходиться під закладами торгівлі, 8,36 % відведено під заклади культурно-просвітницького обслуговування, 5,61 % надано для 9 релігійних організацій, 5,57 % перебуває під закладом фізичної культури та спорту та 4,8 % відведено для потреб органів державної влади та місцевого самоврядування. Значно меншу площу займають 3 громадські організації (0,46 га), 4 кредитно-фінансові заклади (0,33 га) та 2 заклади побутового обслуговування (0,12 га).

Відповідно до звітності, 0,19 га земель перебуває під «іншими закладами, установами та організаціями».

Відповідно до форми 6-зем, промислові та інші підприємства розміщуються на 94,86 га території. На території громади функціонує 13 підприємств з виробництва та розподілу електроенергії, які займають 5,7 га та 4 підприємства харчової промисловості та з перероблення сільськогосподарських продуктів загальною площею 3,7 га. Значну площу даних земель (90,08 %) займають 14 підприємств, які у звітності віднесено до інших галузей промисловості.

Під територіями підприємств та організацій транспорту, зв'язку знаходиться лише 0,39 % земель Баранівської громади. 86,56 % даних земель належить автомобільному транспорту, 11,88 % – залізничному. Крім цього, 2,42 га відведено для потреб трубопровідного транспорту та 1,18 га надано для потреб підприємств та організацій зв'язку.

На території Баранівської громади зосереджено 3,57 га земель військових частин, підприємств, організацій, установ та навчальних закладів оборони. З них 78,32 % належить товариству сприяння обороні Україні. 6,33 % даних земель підвідомчі Міністерству внутрішніх справ та 5,59 % – Міністерству оборони. Інші військові формування займають 0,35 га.

Підприємство оздоровчого призначення знаходиться на території Баранівської міської ради, яка увійшла до складу громади та простягається на 7,07 га.

Під землями лісгосподарських підприємств знаходиться 36,37 % території громади. Найбільші площі лісових масивів (понад 60 %) знаходяться на території Ялишівської, Баранівської, Рогачівської та Полянківської місцевих рад, які увійшли до складу громади.

Згідно статистичної звітності форми 6-Зем на території громади функціонує 10 водогосподарських підприємств, площа яких простягається на 235,54 га. Дані землі знаходяться під штучними водотоками.

На території громади функціонує також підприємство, яке у звітності віднесено до групи «спільні підприємства, міжнародні об'єднання і організації з участю українських, іноземних юридичних та фізичних осіб». Для потреб даного підприємства виділено 0,14 га землі.

Значна площа земель громади (10,91 %) – це землі запасу та землі, не надані у власність та постійне користування в межах населених пунктів. Найбільша площа цих земель (65,4 %) знаходяться під землями сільськогосподарського призначення. 8,7 % перебуває під лісами та іншими лісовкритими площами, 7,61 % даних земель знаходиться землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом.

В середньому на 1 тис. жителів Баранівської громади Баранівського району Житомирської області приходить: 1452,92 га сільськогосподарських земель, 892,34 га земель лісгосподарського призначення, 15,99 га територій житлово-громадської забудови, 12,17 га територій промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Для порівняння: на 1 тис. жителів Баранівської громади Волочиського району Хмельницької області приходить: 1391,86 га сільськогосподарських земель, 27,28 га земель лісгосподарського призначення, 71,44 га територій житлово-громадської забудови, 26,62 га територій промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Це ще раз засвідчує, що основне багатство та привабливість громади – в її земельних ресурсах. А обґрунтоване збільшення забудованих земель допоможе якнайкраще розкрити та використати цей потенціал.

Розвиток інфраструктури територій також є одним із факторів залучення інвесторів. Якщо капітали інвестуються на територію з розвиненою інфраструктурою, податки та орендна плата сплачуються за найвищими ставками. Тому капіталовкладення в інженерне облаштування територій є необхідним при плануванні перспективного їх розвитку.

Як засвідчив проведений аналіз, земельні ресурси Баранівської громади, як і країни в цілому, використовуються нераціонально. Один гектар сільськогосподарських угідь дає в Україні продукції лише на 450 доларів США, тоді як у Німеччині — на 2650, Франції — на 1450, Нідерландах — на 8900 доларів США. Навіть у північній Фінляндії 1 га сільгоспугідь забезпечує в чотири рази більше продукції, ніж в Україні. Зрозуміло, що підвищення продуктивності провідної галузі сільського господарства — землеробства — сприятиме відродженню всього господарства громади, району, області і країни.

2.3. Водні ресурси

Територія Баранівської громади відноситься до басейну р. Дніпро.

По території громади протікають наступні річки: р. Случ - 43,0 км та її притоки (р. Дорогань -5,2 км, р. Сестробель -7,6 км, р. Нивна -22,5 км, р. Явенка -5,65 км, р. Жаборічка -12,5 км, р. Гнилушка - 5,1 км, р. Видолоч - 12,9 км, р. Тернівка - 4,1 км, р. Хомора - 6,4 км, /р. Глибочок - 2,5 км, р. Глибочек - 4,2 км), р. Смолка - 27,6 км та її притоки (р. Свинобичка - 9,1 км, р. Землянка - 7,26 км, р. Середня - 13,8 км). Також на території громади протікають 1400 струмків довжиною 22,0 км.

Також на території громади виявлено 472 озер загальною площею 119,4 га.

По річках, струмках влаштована значна кількість ставків 27 шт - площа 20,0га.

Площа земель водного фонду складає 781,75 га.

2.4. Лісові ресурси

Площа земель лісгосподарського призначення складає 21327,91 га.

2.5. Мінерально-сировинні ресурси

На території громади є поклади корисних копалин: будівельні матеріали (граніти, каолін, глини, піски, лімоніти) та торф.

2.6. Інженерно-будівельні умови

Оцінка території по ухилах за придатністю для будівництва

Природні умови є однією з найважливіших передумов для створення здорового та зручного життя населення, що відповідає одночасно вимогам економіки громади, будівництва і експлуатації будівель і споруд. Ефективне використання природних умов може бути досягнуто лише за умови вивчення території: водних об'єктів (водойм та водотоків), зелених насаджень, рельєфу та геології.

Оцінка придатності території для будівництва виконується за критеріями, які враховують природні і антропогенні явища та дозволяє виділити фактори:

- сприятливі;
- малосприятливі;
- несприятливі.

Сприятливі фактори (І категорія - придатні території) - це такі, що не потребують загальних заходів з інженерної підготовки. Рельєф виражений ухилами від 5 ‰ до 80 ‰, він є рівнинним та сприятливим для забудови різного типу призначення. Інженерно-геологічні умови цих територій також переважно сприятливі як для освоєння під промисловість, так і під цивільне будівництво.

Малосприятливі фактори (ІІ категорія - обмежено-придатні території), які потребують загальних та частково спеціалізованих заходів з інженерної підготовки. Рельєф таких ділянок виражений ухилами менше 5 ‰ (0.5 ‰) та від 80 ‰ (8 ‰) до 150 ‰ (15 ‰).

В свою чергу ці території поділяються на:

II-1 - території з високим рівнем залягання ґрунтових вод;

II-2 - низовини або степові блюдця;

II-3 - ділянки з високим рівнем стояння ґрунтових вод.

З несприятливих процесів на цих територіях відзначається: затоплення, заболоченість, заторфованість, зсувонебезпечність, ерозійність, яроутворення.

Несприятливі фактори (III категорія - непридатні території), які потребують загальних та спеціальних заходів з інженерної підготовки. Рельєф цих ділянок виражений ухилами більше 150 ‰. Це круті схили та обриви, які несприятливі для забудови.

У свою чергу ці території поділяються на:

III-1 - ділянки вздовж річок, водойм, що входять у водоохоронну зону;

III -2 - дуже круті схили, що мають схильність до ерозійних та зсувних процесів.

З несприятливих процесів на цих територіях слід відзначити: зсувонебезпечність, ерозійність, яроутворення.

Природні процеси

1. В геоструктурному відношенні територія громади знаходиться в межах західного схилу Українського кристалічного масиву, названого Волино-Подільська плита.

Територія громади в геоморфологічній будові представлена височинами пасмовими та останцево-ребристими розчленованими долинами.

Територія громади не належить до сейсмічно активних зон, про що свідчить Карта загального сейсмічного районування території України згідно ДБН В.1.1.-12:2006 «Будівництво в сейсмічних районах України», де відображено величини сейсмічності, які необхідно враховувати. Відмітки висот 259 м-205 м в БСК.

Геологічні процеси

Заторфовані території

Найчастіше торфові відкладення зустрічаються вздовж річок, на території прибережних захисних смуг, заплав річок, на заболочених територіях. На території виявлено ділянку з торфові відкладення біля м. Баранівськ мають незначну площу. Стан ділянки не відомий, так як інформація по ним не надавалась місцевими органами влади.

Просадкові процеси

Опрацювавши топогеодезичні матеріали, було виявлено, що просадні процеси є локальними, відбуваються за межами населених пунктів і не впливають на їх функціонування. Відповідно до картографічних матеріалів ДНВП «Геоінформ України», територія громади належить до просадкових зон.

На території Баранівської громади виявлено дві ділянки з просадковим процесом. Вони знаходяться в двох населених пунктах і мають незначну площу. Стан ділянок не відомий, так як інформація по ним не надавалась місцевими органами влади.

Таблиця 2.6.1

Перелік територій з просадковими процесами

Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Загальна площа, га	Місце розташування
1	2	3	4	5
1	с. Смолка	1	0,01	частково в селі
2	м. Баранівка	1	0,03	за межами населеного пункту
	Всього	2	0,4	

Джерелом інформації слугував розділ: топогеодезичних матеріалів.

Гідрогеологічні процеси**Заболочені території**

Опрацювавши топогеодезичні матеріали, була виявлена незначна кількість заболочених територій. Найчастіше заболоченість зустрічається вздовж річок та на території з малими ухилами, більша частина з яких зосереджена у східній та центральній частині Баранівської громади.

Таблиця 2.6.2

Перелік територій, в яких присутні заболочені території

Пор. №	Найменування населеного пункту	Місце розташування	Кількість місць	Загальна площа, га	Примітка
1	2	3	4	5	6
1.	м. Баранівка	за межами пункту в межах	36 2	232,5 32,0	прим.1
2.	Будисько	за межами пункту	57	179,0	прим.1
3.	Вірля	за межами пункту в межах	6 2	26,8 26,8	прим.1
4.	Володимирівка	за межами пункту	7	49,0	прим.1
5.	Вишнівка	за межами пункту	1	1,0	прим.1
6.	Глибочок	за межами пункту	1	3,0	прим.1
7.	Жари	за межами пункту	1	2,5	прим.1
8.	Йосипівка	за межами пункту	2	8,0	прим.1
9.	Іванівка	за межами пункту в межах	3 1	4,0 7,0	прим.1
10.	Кашперівка	в межах пункту	1	4,0	прим.1
11.	Клементіївка	за межами пункту в межах	3 6	3,4 17,3	прим.1
12.	Лісове	за межами пункту в межах	54 12	234,5 34,5	прим.1
13.	Млинок	за межами пункту в межах	13 5	25,6 4,6	прим.1
14.	Мирославль	за межами пункту	3	8,8	
15.	Озерянка	за межами пункту	1	2,6	прим.1
16.	Острожок	за межами пункту в межах	50 3	242,0 5,6	прим.1
17.	Рогачів	за межами пункту в межах	33 4	73,5 10,1	прим.1
18.	Смолдирів	за межами пункту	14	133,0	прим.1
19.	Смолка	за межами пункту в межах	2 1	2,0 1,0	прим.1
20.	Суємці	за межами пункту	1	3,2	прим.1
21.	Ситисько	за межами пункту	4	7,8	прим.1
22.	Стара Гута	за межами пункту	2	3,0	прим.1
23.	Табори	за межами пункту	1	3,0	прим.1
24.	Зеремля	за межами пункту	11	129,4	прим.1
25.	Зрубок	за межами пункту	1	1,5	прим.1
26.	Ялишів	за межами пункту в межах	25 1	116,7 1,5	прим.1
27.	Явне	за межами пункту в межах	15 6	36,3 12,0	прим.1

Примітка 1 - Опрацьовані дані топогеодезичних

Затоплення територій

Відсутні вихідні дані та матеріали топогеодезичних, геологічних, гідрогеологічних вишукувань, тощо. У зв'язку з цим неможливо виконати цей підрозділ. Виконання робіт по визначенню меж і зон можливого затоплення (ЗМЗ) не здійснювалось. Інформація щодо затоплення управлінням водного господарства в Житомирській області не надавалася.

Підтоплення територій

В Баранівській громаді присутній такий характерний процес як підтоплення. Переважно воно спостерігається в басейні річки Случ.

Основні причини підтоплення поймових територій це:

- незадовільні відведення поверхневих вод через занедбаний стан річкової системи.
- надмірне зволоження дощовими та сніготалими водами;

Інформація щодо підтоплення територій в громаді управлінням водного господарства в Житомирській області не надавалася.

Яри

Проаналізувавши існуючий рельєф топографічної підоснови Баранівської громади, було встановлено, що на її території наявні яри, які зосереджені в південній частині території. Переважна частина ярів знаходиться в стабільному стані. При несвоєчасному спостереженні за станом можуть виникати змивання ґрунту, зсуви, яружна ерозія.

Таблиця 2.6.3

Перелік територій з поширенням ярів

Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Місце розташування	Загальна площа, га	Примітка
1	2	3	4	5	6
1.	м. Баранівка	2	за межами	177,0	прим.1
2.	Глибочок	1	частково	38,95	прим.1
3.	Йосипівка	1	за межами	71,17	прим.1
4.	Смолдирів	1	за межами	35,18	прим.1
5.	Стара Гута	1	за межами	9,8	прим.1
		2	в межах	4,80	
		1	частково	36,30	
6.	Табори	2	за межами	160,25	прим.1
		1	в межах	4,80	
7.	Ялишів	1	за межами	131,20	прим.1
8.	Явне	1	за межами	46,64	прим.1

Примітка 1 - Опрацьовані дані топогеодезичних матеріалів.

Ерозія

Ці процеси проявляються за рахунок неорганізованого, неупорядкованого поверхневого водовідведення, що призводить до розмивання та вимивання верхнього родючого шару ґрунту.

Важливу екологічну функцію виконують прибережні захисні смуги вздовж річок та навколо водойм. Їх призначення полягає у збереженні або створенні умов для природного очищення забруднених вод, що стікають з водозбору до водних об'єктів, шляхом перехоплення схилового стоку. Одночасно зменшується кількість наносів, що надходить в річки з водозбору в результаті ерозії. Це сприяє збереженню і оновленню природної якості води, зменшенню замулення річок та покращує водний фонд району.

Водні об'єкти

Природні умови і, в першу чергу, клімат, рельєф, геологічна будова і гідрогеологічні особливості району обумовлюють основні риси гідрографічної мережі Баранівської громади. Поверхневі води, які є складовою частиною водного фонду громади, представлені річками, штучними водоймами(ставок), та копанками. Вздовж берегів створюють водоохоронні смуги. Живлення снігове і дощове. Замерзають на початку грудня, скресає на початку квітня. Русло річок не розгалужено. Ширина річок у меженний період становить 1,5-6,0 м. Глибина річок складає 0,5-1,5 м. Ухили не великі, завдяки чому швидкість течії змінюється в межах 0,1-0,3 м/с. По річках споруджені греблі в кількості 17шт, влаштовано ставки - площею 20.90 га. Також на території громади присутні 787 каналів загальною довжиною 87 км. Відсутні площі меліоративних земель, але для більш уточнених даних потрібні матеріали топогеодезичних, гідрогеологічних вишукувань, тощо.

Територія Баранівської громади відноситься до басейну р. Дніпро.

По території громади протікають наступні річки: р. Случ - 43,0 км та її притоки (р. Дорогань – 5,2 км, р. Сестробель – 7,6 км, р. Нивна – 22,5 км, р. Явенка – 5,65 км, р. Жаборічка - 12,5 км, р. Гнилушка - 5,1 км, р. Видолоч - 12,9 км, р. Тернівка - 4,1 км, р. Хомора-6,4 км, р. Глибочок - 2,5 км, р. Глибочек - 4,2 км), р. Смолка - 27,6 км та її притоки (р. Свинобичка - 9,1 км, р. Землянка - 7,26 км, р. Середня - 13,8 км). Також на території громади протікають 1400струмків довжиною 22,0 км.

Також на території громади виявлено 472 озер загальною площею 119,4 га.

По річках, струмках влаштована значна кількість ставків 27 шт - площа 20,0 га. Для регулювання водопропуску на річках використовують греблі – 17шт. Вздовж річок влаштовані захисні дамби – 5 шт.

Інформація щодо використання та утримання водних об'єктів управління водного господарства в Житомирській області не надавалась.

Круті береги

Найбільш інтенсивно ці процеси виражені вздовж річок, проявляються за рахунок розмивання та вимивання ґрунта в річку, що призводить до замулювання річки. Річки, що протікають по території громади, характеризуються крутими обривистими берегами.

Таблиця 2.6.4

Перелік місць з крутими обривистими берегами (по річці)

Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Загальна довжина, км	Місце розташування	Примітка
1	2	3	4	5	6
1.	с. Суємці (р. Смолка)	7 28	4,0 7,0	в межах села за межами	прим.1
2.	с. Смолдирів (р. Смолка)	7	0,7	в межах села	прим.1
3.	с. Іванівка (р. Смолка)	6	5,5	в межах села	прим.1
4.	с. Мирославль (р. Смолка)	11	6,0	за межами	прим.1
5.	с. Рогачів (р. Случ)	6	1,1	за межами	прим.1
6.	с. Млини (р. Случ)	3	0,7	за межами	прим.1
7.	с. Острожок (р. Случ)	6 8	0,9 2,8	в межах села за межами	прим.1
8.	с. Вірля (р. Случ)	1	0,6	за межами	прим.1
9.	м. Баранівка (р. Случ)	2	0,7	за межами	прим.1
	Всього:	85	30		

Примітка 1 - Опрацьовані дані топогеодезичних матеріалів.

Геоморфологічні процеси

Зсуви

Відповідно до картографічних матеріалів ДНВП «Геоінформ України», територія громади не належить до зсувних зон. Опрацювавши топогеодезичні матеріали, не було виявлено зсувів.

Обриви

На території Баранівської громади наявні місця з обривами, поширені досить рівномірно, розташовані неподалік річок, ставків та територій, порушених гірничими роботами, зосереджені в південній частині громади.

Таблиця 2.6.5

Перелік місць з обривами

Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Загальна довжина, км	Місцерозташування	Примітка
1	2	3	4	5	6
1	Рогачів	1 2	0,58 2,60	за межами в межах	прим.1
2	Глибочок	1 10	0,35 4,55	за межами в межах	прим.1
3	Вірля	1	1,10	за межами	прим.1
4	м. Баранівка	2	1,69	за межами	прим.1
5	Гринькі	1	0,61	за межами	прим.1
6	Стара Гута	1	1,35	в межах	
7	Ялишів	2	1,26	за межами	
	Всього:	21	14,09		

Примітка 1 - Опрацьовані дані топогеодезичних матеріалів.

Техногенні процеси

Території, що порушені гірничими роботами

Відсутні вихідні дані та матеріали топогеодезичних, геологічних, гідрогеологічних вишукувань, тощо. У зв'язку з цим неможливо виконати цей підрозділ.

Таблиця 2.6.6

Перелік територій, що порушені гірничими роботами

Пор. №	Найменування населеного пункту	Тип родовища, кількість місць	Місце розташування	Загальна площа, га	Примітка
1	2	3	4	5	6
1.	Баранівка	сировина для покриття доріг, 1шт	за межами на півночі	-	Прим.1, розроб
2.	Баранівка	каолін первинний, 1 шт	за межами на заході	-	Прим.1, розроб
3.	Баранівка	суглинок, 1шт	в межах на півночі	-	Прим.1, не розроб
4.	Стара Гута	глина, 1шт	за межами на південний схід	-	Прим.1, розроб
5.	Гриньки	суглинок, 1шт	за межами на північний схід	-	Прим.1, не розроб

1	2	3	4	5	6
6.	Глибочок	граніт 1шт	за межами на південний захід		Прим.1, розроб
7.	Мар'янівка	1шт, пісок кварцевий	за межами на північий схід	-	Прим.1, розроб
8.	Довбиське	1 шт, глина	за межами на південний захід	-	Прим.1, не розроб
	Всього:	1			

Прим.1-.Характеристика мінерально-сировинних ресурсів Баранівської громади
Опрацьовані данні ДНВП «Геоінформ України» -Карта родовищ корисних копалин.

Місця захоронення ТПВ

Відсутні вихідні дані та матеріали топогеодезичних, геологічних, гідрогеологічних вишукувань, тощо. У зв'язку з цим неможливо виконати цей підрозділ.

Таблиця 2.6.7

Перелік місць в яких присутні місця захоронення ТПВ

Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Загальна площа, га/шт	Примітка
1	2	3	4	5
1.	м. Баранівка	1	0,75	за межами населеного пункту
2.	Берестівка	1	0,23	за межами населеного пункту
3.	Будисько	1	0,35	за межами населеного пункту
4.	Вірля	1	1,08	за межами населеного пункту
5.	Вишнівка	1	0,15	за межами населеного пункту
6.	Глибочок	1	0,04	за межами населеного пункту
7.	Жари	1	0,1	за межами населеного пункту
8.	Йосипівка	1	0,22	за межами населеного пункту
9.	Кашперівка	2	1,86	за межами населеного пункту
10.	Клементіївка	2	0,55	за межами населеного пункту
11.	Лісове	1	0,04	за межами населеного пункту
12.	Озерянка	1	0,34	за межами населеного пункту
13.	Острожок	2	0,35	за межами населеного пункту
14.	Рогачів	1	0,5	за межами населеного пункту
15.	Смолдирів	1	0,10	за межами населеного пункту
		1	1,4	в межах населеного пункту
16.	Смолка	1	0,17	за межами населеного пункту
17.	Суємці	1	0,25	за межами населеного пункту
18.	Ситисько	1	0,37	за межами населеного пункту
19.	Стара Гута	1	0,15	за межами населеного пункту
20.	Ялишів	1	0,19	за межами населеного пункту
21.	Явне	1	0,12	за межами населеного пункту

Примітка 1 - Опрацьовані дані топогеодезичних матеріалів.

Худобомогильники

Таблиця 2.6.8

Перелік місць в яких присутні місця з худобо могильниками

Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Загальна площа, га/шт	Примітка
1	2	3	4	5
1.	Зеремля	1	-	за межами населеного пункту
2.	Кашперівка	1	-	за межами населеного пункту
3.	Марківка	1	-	за межами населеного пункту
4.	Мирославль	1	-	за межами населеного пункту
5.	Смолдирів	1	-	за межами населеного пункту
6.	Рудня	1	-	за межами населеного пункту
7.	Клементіївка	1	-	за межами населеного пункту
8.	Йосипівка	1	-	за межами населеного пункту

Примітка 1 - Опрацьовані дані топогеодезичних матеріалів.

Висновок

Потрібно врахувати всі вище перераховані несприятливі процеси для подальшого освоєння та перспективного розвитку того чи іншого населеного пункту.

Першочерговими роботами перед освоєнням новітніх територій потрібно виконати інженерне підготування територій цих ділянок, що забезпечить належний розвиток Баранівської громади.

2.7. Геополітичний потенціал

Згідно з Генеральною Схемою планування території України, затвердженою Законом України «Про генеральну схему планування території України» від 7 лютого 2002 р. № 3059-III, місто Баранівка, яке є центром Баранівської громади, входить до складу Новоград-Волинської міжрайонної та Житомирської обласної систем розселення.

Баранівська громада має сприятливі передумови для подальшого соціально-економічного розвитку. До найважливіших конкурентних переваг, які створюють умови для її перспективного розвитку, відносяться:

- транспортні комунікації. Територією громади проходять територіальні автомобільні дороги державного значення Т-0601 Дубрівка – Баранівка – Висока Піч, Т-0612 Новоград-Волинський – Староконстантинів;
- значні лісові масиви та родовища корисних копалин, що розташовані на території (каоліну, глини, піску, пегматиту, граніту, суглинків тощо), сприяють розвитку переробної промисловості;
- наявна сировинна база для розвитку харчової промисловості;
- промисловий потенціал, представлений підприємствами з оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, виробництвом одягу, взуття, харчових продуктів, іншої неметалевої продукції тощо;
- розвиток підприємництва: в місті зареєстровано понад 400 суб'єктів підприємницької діяльності-фізичних осіб;
- наявні вільні виробничі площі, облаштовані необхідною інфраструктурою, що дозволяє нарощувати або створювати нові види виробництва з відносно незначними витратами.

2.8. Демографічний потенціал

Станом на 01.01.2017 року кількість населення Баранівської громади становила 24006 осіб, що становить 55,7% від загальної кількості населення району. Кількість міського населення становить 13612 осіб, сільського – 10394 осіб. Середній вік населення у громаді – 40-45 років. Аналізуючи динаміку демографічного розвитку території (Табл 2.8.1), ми бачимо, що кількість населення громади з 2011 року до 2017 року стабільно зменшується. За цей період кількість населення громади зменшилась на 414 осіб, що складає 1,7 %.

Станом на 01.01.2017 року у віковій структурі населення, переважають особи у працездатному віці, їх частка становить 56 %, частка осіб старших за працездатний вік сягає понад 30%. Із 40 населених пунктів, лише 8 мають частку осіб у пенсійному віці менше 26 %. А у селах Вишнівка та Іванівка їх частка становить понад 40 %, у селі Деревичина – понад 55 %. Частка дітей дошкільного віку сягає близько 5 %, а шкільного – 12 %. У селах Зрубок та Деревичина дітей немає взагалі, а у селах Ялишів, Лісове, Рудня, Млини, Володимирівка, Іванівка, Вишнівка та Ситисько кількість дітей дошкільного віку не перевищує 5 осіб. Це свідчить про старіння населення громади. (табл 2.8.2)

Таблиця 2.8.1

Динаміка демографічного розвитку Баранівської громади

Пор. №	Назва населеного пункту	Кількість, осіб						
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	м. Баранівка	12128				11918	12000	11900
2.	с. Вірля	789	754	752	751	737	721	712
3.	с. Климентіївка	626	631	640	628	627	615	630
4.	с. Марківка	392	391	379	381	382	378	378
5.	с. Глибочок	624	623	621	618	610	608	608
6.	с. Стара Гута	903	901	904	912	923	918	871
7.	с. Ялишів	130	136	136	114	113	102	101
8.	с. Лісове	168	173	167	148	148	138	133
9.	с. Явне	269	261	244	211	214	214	206
10.	с. Йосипівка			328	327	322	317	322
11.	с. Табори			399	407	405	402	393
12.	с. Жари	313	310	297	282	256	255	256
13.	с. Деревичина	20	20	18	18	18	19	18
14.	с. Кашперівка	894	905	902	837	824	817	804
15.	с. Гриньки	285	277	277	275	266	261	256
16.	с. Озерянка	142	140	141	132	132	131	130
17.	с. Рогачів	855	860	862	858	862	854	837
18.	с. Острожок	501	489	477	472	464	463	464
19.	с. Рудня	76	72	71	68	66	66	63
20.	с. Млини	80	81	79	79	77	75	79
21.	с. Суємці	718	719	717	712	702	700	694
22.	с. Володимирівка	69	66	63	61	63	60	56
23.	с. Смолдирів	692	680	669	658	690	673	634
24.	с. Смолка	204	194	189	145	138	136	123
25.	с. Іванівка	118	113	102	110	98	95	88
26.	с. Зеремля	636	621	586	573	565	565	581
27.	с. Середня	110	119	94	89	89	88	90
28.	с. Вишнівка	18	17	15	14	12	16	14
29.	с. Берестівка	392	389	383	376	373	374	369
30.	с. Ситисько	75	74	74	72	70	67	64

1	2	3	4	5	6	7	8	9
31.	с. Мирославль	437	432	424	424	423	419	414
32.	с. Зрубок	9	9	6	6	6	6	5
33.	сmt Полянка	1736	1734	1737	1727	1726	1707	1712
34.	с. Будисько	10	6	5	4	3	1	1
	Всього:	24419				24322	24261	24006

Таблиця 2.8.2

Вікова структура населення Баранівської громади

Пор. №	Назва населеного пункту	0 - 5 років		6 - 18 років		19 - 60 років		Пенсійного віку	
		осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	м. Баранівка	471	4,0	1420	11,9	6536	54,9	3473	29,2
2.	с. Вірля	56	7,9	78	11,0	380	53,4	198	27,8
3.	с. Климентіївка	28	4,4	66	10,5	322	51,1	214	34,0
4.	с. Марківка	14	3,7	69	18,3	197	52,1	98	25,9
5.	с. Глибочок	45	7,4	76	12,5	366	60,2	121	19,9
6.	с. Стара Гута	37	4,2	129	14,8	495	56,8	210	24,1
7.	с. Ялишів	2	2,0	11	10,9	68	67,3	20	19,8
8.	с. Лісове	5	3,8	21	15,8	80	60,2	27	20,3
9.	с. Явне	12	5,8	46	22,3	107	51,9	41	19,9
10.	с. Йосипівка	28	8,7	44	13,7	209	64,9	41	12,7
11.	с. Табори	19	4,8	37	9,4	260	66,2	77	19,6
12.	с. Жари	8	3,1	38	14,8	147	57,4	63	24,6
13.	с. Деревичина	0	0,0	2	11,1	6	33,3	10	55,6
14.	с. Кашперівка	37	4,6	129	16,0	497	61,8	160	19,9
15.	с. Гриньки	23	9,0	33	12,9	138	53,9	62	24,2
16.	с. Озерянка	11	8,5	10	7,7	73	56,2	36	27,7
17.	с. Рогачів	49	5,9	156	18,6	469	56,0	163	19,5
18.	с. Острожок	25	5,4	87	18,8	261	56,3	91	19,6
19.	с. Рудня	4	6,3	24	38,1	23	36,5	12	19,0
20.	с. Млини	4	5,1	24	30,4	42	53,2	9	11,4
21.	с. Суємці	51	7,3	96	13,8	372	53,6	175	25,2
22.	с. Володимирівка	3	5,4	5	8,9	36	64,3	12	21,4
23.	с. Смолдирів	50	7,9	74	11,7	510	80,4	131	20,7
24.	с. Смолка	6	4,9	7	5,7	45	36,6	65	52,8
25.	с. Іванівка	1	1,1	3	3,4	43	48,9	41	46,6
26.	с. Зеремля	54	9,3	51	8,8	324	55,8	152	26,2
27.	с. Середня	6	6,7	7	7,8	53	58,9	24	26,7
28.	с. Вишнівка	2	14,3	0	0,0	6	42,9	6	42,9
29.	с. Берестівка	23	6,2	30	8,1	185	50,1	104	28,2
30.	с. Ситисько	2	3,1	4	6,3	37	57,8	21	32,8
31.	с. Мирославль	27	6,5	39	9,4	245	59,2	103	24,9
32.	с. Зрубок	0	0,0	0	0,0	2	33,3	6	100,0
33.	сmt Полянка	127	7,4	183	10,7	976	57,0	427	24,9
34.	с. Будисько	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Всього:	1230	5,1	2999	12,4	13510	56,0	6393	26,5

2.9. Виробничий потенціал

Територія Баранівської громади доволі бідна ґрунтами для ведення сільськогосподарської діяльності, тому з давніх часів ця територія була одним з центрів ремісництва. На базі місцевих сировинних ресурсів розвинута фарфорова промисловість.

Промисловість громади нараховує 11 підприємств основного кола, які спеціалізуються: на виробництві на лісопереробці, на молокопереробці, та на видобутку глини та пегмату: Державне підприємство «Баранівське лісомисливське господарство», ТОВ «Органік мілк», ТОВ «Баранівський молокозавод», ТОВ «Декор-кераміка», ТОВ «Термінал-сервіс», ПАТ «Баранівське підприємство «Райагропромтехніка», ТОВ «Полянківська кераміка», Баранівська філія ДП «Шпат», ТОВ «Форест Полісся», ТОВ «Укрбрендпошив», Баранівська філія СП «Риф-1».

Виробнича спеціалізація : лісопереробка, електротехнічний фарфор, виробництво меблів, харчова продукція, будівельні матеріали.

У промисловості найбільшу питому вагу займають такі галузі:

- лісопереробна – 40 %;
- обробна – 30 %;
- молочна – 25 %;
- інші – 5 %

Торгівельні послуги надають 284 торгових точки, у тому числі 260 - магазинів, 6 - АЗС, 1 – автогазова заправка, 17 аптечних кіосків та аптек; 27 закладів громадського харчування.

Таблиця 2.9.1

Характеристика промислових підприємств Баранівської громади станом на 01.01.2017 р.

Пор. №	Назва підприємства	Місце знаходження	К-сть штатних працівників	Основні види продукції	Обсяг реалізованої продукції, тис. грн	Експорт		Імпорт
						Тис.грн	Основні країни	Тис. грн
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	ДП «Баранівське лісомисливське господарство»	с. Земля	417	Лісоматеріали круглі, пиломатеріали	112776	72092	Німеччина Румунія Польща Туреччина Австрія	4276
2.	ДП «Шпат»	с. Йосипівка	71	Каолін лужний, кварцпольо шпатова сировина (пегматит)	12454	63	Росія	693
3.	ТОВ «Полянківська кераміка»	с. Полянка	46	Електротехнічний фарфор	3088	2032	Росія	-
4.	ТОВ «Органік мілк »	м. Баранівка	106	Молоко, кефір, йогурт, сметана, сир, масло	91923	899	ОАЕ	2564

1	2	3	4	5	6	7	8	9
5.	ТОВ «Баранівський молокозавод»	м. Баранівка	33	Масло, спреди, суміші рослинно-вершкові	22265	-	Експорт через посередника	-
6.	Баранівська філія СП ТОВ Ріф-1	м. Баранівка	170	Заготовки для взуття (верх)	Незавершене виробництво – верх взуття			

Агропромисловий комплекс

Хоча ґрунти Баранівської громади бідні, посівні площі сільськогосподарських культур збільшуються кожен рік. Зростає і чисельність поголів'я великої рогатої худоби. Спеціалізація сільського господарства — рослинництво льонарське, картоплярське та тваринництво м'ясо-молочного напрямів.

Таблиця 2.9.2

Основні сільськогосподарські підприємства станом на 01.01.2017

Назва	Адреса	Код ЄДРПОУ	Наявність ВРХ тис. гол.	Орієнтовна площа, тис. га	Основні культури
1	2	3	4	5	6
ТОВ «Баранівка - Агро»	с. Кашперівка	38107088		1,8	Пшениця овес жито ріпак
ТОВ «МиРославль-Агро»	с. Мирославль	37042376	1,1	2,2	Пшениця, кукурудза, ріпак, соя, зернобобові, одност. трави
ПП «Форест-Полісся»	м. Баранівка, вул. Шевченка 178	36575849		0,3	Пшениця, ячмінь
ТОВ «Агрополісся – 12 «	38107177			0,2	Пшениця, жито, кукурудза
ТОВ «Агровест Груп»	с. Смолдирів вул. Пешотравнева 1	3572986	1,6	2,5 (у тому числі суборенда)	Пшениця, овес, зернобобові
ТОВ «БТТ-Агро»	с. Суємці вул. Д.Савчука 2	38190066		0,8	Соя, пшениця, зернобобові
ТОВ «Баранівське СГП №1»	м. Баранівка вул. Звягельська 118	37572970		0,5	Пшениця, овес, гречка
ТОВ Марківка Агро ВТ	с. Марківка вул. Першотравнева 46 а	40362212		0,3	Кукурудза
ТОВ Маліцький	с. Климентіївка	41212739		0,2	Соняшник
ФГ Сахнюкове	с. Йосипівка	30825255		0,1	Соя пшениця гречка ячмінь

Мале підприємництво розвивається в багатьох галузях народно - господарського комплексу громади. У загальній галузевій структурі найбільшу питому вагу займає здійснення торгівельної діяльності та надання побутових послуг – 63%, промисловим виробництвом займається 20 % суб'єктів господарювання, у сільському господарстві зосереджено 8 %, інші - 9 %.

Питома вага малих та середніх підприємств в обсягах реалізованої продукції становить 98 %, структури бюджету – 43 %.

На території, яку охоплює громада, зареєстровано 1023 суб'єктів господарювання, у тому числі юридичних осіб – 151, фізичних осіб-підприємців – 872.

2.10. Науково-технічний потенціал

Наукові та середні спеціалізовані навчальні заклади на території громади відсутні.

2.11. Рівень розвитку соціальної інфраструктури

Соціальна сфера забезпечує задоволення життєвих (фізичних, духовних, соціальних тощо) потреб населення. До неї відносяться житлово-комунальне господарство, заклади освіти, культури, медицини, побутового обслуговування тощо. Стан соціальної сфери будь-якої території є одним з головних показників ступеня економічного розвитку та рівня життя населення. Тому фінансування і розвиток цих галузей є одним з провідних завдань органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Баранівська громада розташована в центральній частині однойменного району, займаючи 594,23 км² (59,4 % площі району), на якій проживає 59,9% населення району. Територія громади межує на півночі з Новоград-Волинським районом, на сході та заході – з населеними пунктами району, на півдні – з Романівським районом. Центр громади – місто районного підпорядкування Баранівка, є одним з центрів економічної активності Житомирщини і має відносно розвинену інфраструктуру.

Баранівська громада має розвинений комплекс **сфери соціального обслуговування**. Проте і для нього характерні гострі соціальні проблеми забезпечення населення відповідними послугами на належному рівні. Існує ряд значних диспропорцій між нормативними потребами потужності закладів соціальної інфраструктури та їх реальними можливостями. Аналіз сучасного стану розвитку та забезпечення населення об'єктами соціальної і культурно-побутової сфери подано нижче.

Населені пункти громади мають досить розвинену мережу об'єктів соціальної інфраструктури для забезпечення різних потреб населення. Вона включає в себе лікувально-профілактичні, освітні, фізкультурно-оздоровчі та спортивні, культурно-дозвіллі заклади, підприємства роздрібної торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, комунального господарства, органи управління і зв'язку тощо. Спостерігаються значні відмінності у наявності тих чи інших об'єктів соціальної сфери на території кожної сільської ради. Найбільш повний спектр закладів, крім міста Баранівка та смт Полянка, мають села-центри колишніх сільських рад Вірля, Рогачів, Смолдирів і Суємці, в яких місцеве населення має змогу отримати максимально широкий набір послуг, не виїжджаючи до інших населених пунктів району. Такі села як Берестівка, Жари, Земля, Йосипівка, Марківка, Глибочок, Стара Гута, Яликів також надають населенню відносно менший набір послуг і меншого рівня. Одночасно 8, як правило середніх і невеликих за чисельністю жителів, сіл МОТГ мають мінімальний набір соціально-культурного, а ще 9 найменших сіл не мають їх взагалі.

Визначити сучасний стан розвитку соціальної інфраструктури Баранівської МОТГ, з'ясувати її слабкі сторони та відповідність нормативним вимогам дозволив аналіз якісного складу її складових.

Житловий фонд. Житловий фонд включає в себе будинки садибного та секційного типу. Існуючий житловий фонд Баранівської громади складає **617,594** тис. м² (у т.ч. 306,0 у м. Баранівка, 44,3 - у смт Полянка і 267,3 у селах), що в перерахунку на одного жителя м. Баранівка в середньому складає 25,71 м², 25,86 м² – смт Полянка і 22,08 м² на одного сільського мешканця. Найбільша вона у селах Зрубок (92 м²/особу), Вишнівка (89,79), Володимирівка (52,68), Ситисько (48,48), Середня (40,04) - тобто в найменших за чисельністю

жителів населених пунктах громади. Високі показники у даному випадку пояснюються тим, що до загальної кількості м. кв. житлового фонду включено також площу пустуючих (покинутих) житлових будинків, що й призводить до завищення середніх показників. Найбільша кількість таких будинків знаходиться у селах Берестівка (50), Жари (40), Зеремля (54), Рогачів (43), Острожок (41), Смолдирів (48) та Суємці (52). Усього ж по громаді нараховується 709 пустуючих (покинутих) будинків.

Таблиця 2.11.1

ЖИТЛОВИЙ ФОНД БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

(станом на 01.01.2017)

Пор. №	Назва населеного пункту	Всього тис. м ² житлової площі/всього будинків-квартир	У т.ч. у садибних будинках, тис. м ²	У т.ч. у багато-квартирних будинках, тис. м ²	Кількість пустуючих (покинутих) будинків/з них придатних для проживання	Середня забезпеченість мешканців (м ² /чол.)
1	2	3	4	5	6	7
1.	м. БАРАНІВКА	306,0/4880 (4157 кв., 3786 буд.)	273,8	32,2	-	25,71
2.	сmt Полянка	44,276/634	43,776	0,5	19	25,86
3.	с. Будисько	0,69/14	0,69	-	11	-
4.	с. Берестівка	12,802	12,802	-	50	34,69
5.	с. Зрубок	0,46	0,46	-	5	92,0
6.	с. Мирославль	13,346	13,346	-	36	32,24
7.	с. Ситисько	3,103	3,103	-	22	48,48
8.	с. Вірля	14,485/278	14,485	-	14/0	20,34
9.	с. Климентіївка	12,724/255	12,724	-	16/0	20,20
10.	с. Жари	5,266	5,266	-	40/16	20,57
11.	с. Деревищина	0,422	0,422	-	5/2	23,44
12.	с. Зеремля	18,707/254	18,707	-	54	32,20
13.	с. Вишнівка	1,257/24	1,257	-	22	89,79
14.	с. Середня	3,604/64	3,604	-	16	40,04
15.	с. Йосипівка	8,333/127	8,333	-	9	25,88
16.	с. Табори	11,127/170	11,127	-	22	28,31
17.	с. Кашперівка	20,479/480	20,269/479	0,210/1	15 (525 кв.м)	25,47
18.	с. Гриньки	5,705/150	5,705	-	9 (295 кв.м)	22,29
19.	с. Озерянка	2,466/69	2,466	-	8 (280 кв.м)	18,97
20.	с. Марківка	8,138/181	8,138/181	-	8/2	21,53
21.	с. Глибочок	16,187/369	16,187/369	-	6/0	26,62
22.	с. Стара Гута	11,875/242	11,875/242	-	23/3	13,63
23.	с. Рогачів	17,115	17,115	-	43/5	20,45
24.	с. Млини	1,368	1,368	-	3/0	17,32
25.	с. Острожок	10,939	10,939	-	41/4	23,56
26.	с. Рудня	1,774	1,774	-	10/1	28,16
27.	с. Смолдирів	19,641	19,641	-	48/33	30,98
28.	с. Смолка (кол. Червонопрапорне)	4,606	4,606	-	5/5	37,45
29.	с. Іванівка	3,043	3,043	-	7/5	34,58
30.	с. Суємці	25,09/370	25,09	-	52/25	36,15
31.	с. Володимирівка	2,95/50	2,95	-	28/8	52,68
32.	с. Ялишів	2,255	2,255	-	17/5	22,32

1	2	3	4	5	6	7
33.	с. Лісове	3,17	3,17	-	28/9	23,83
34.	с. Явне	4,191	4,191	-	17/7	20,34
	ВСЬОГО: (без м. Баранівка)	311,594	310,884	0,71	709/130	25,74
	ВСЬОГО: (з м. Баранівка):	617,594	584,684	32,91	709/130	25,72

Культурно-освітні заклади (Будинки культури, клуби, Центри дозвілля, музеї, школи мистецтв)

На території Баранівської громади розташовано 9 Будинків культури (у т.ч. 2 у м. Баранівка і смт Полянка і 7 сільських), 15 клубів (усі сільські), дитяча школа мистецтв (музична школа), Баранівський міський будинок дитячої творчості й Історико-краєзнавчий народний музей у м. Баранівка – див. Табл. 2.11.2.

Загальна кількість місць у культурно-освітніх закладах Баранівської громади складає **4330** (101 % від нормативної потреби). У смт Полянка і 19-ти сільських населених пунктах (за винятком сіл Кашперівка, Марківка та Стара Гута) кількість місць у Будинках культури і клубах перевищує нормативну потребу і складає у цілому по Баранівській громаді (без м. Баранівка) 129 % .

Усі села, колишні центри сільрад, мають заклади культури, і це, переважно, Будинки культури. Не мають власного громадського центру культури 9 населених пунктів Баранівської громади; це, як правило, невеликі за чисельністю жителів села, а також такі більші села як Глибочок, Острожок, Ялишів, жителі яких користуються закладами культури сусідніх населених пунктів у межах пішохідної доступності.

Таким чином, для досягнення нормативних показників на перспективу у Баранівській громаді, необхідно будівництво (при потребі та за змогою) Центру дозвілля та відпочинку на 1125 місць у м. Баранівка, Центру дозвілля та відпочинку на 200 місць у с. Суємці, а також розширення сільських Будинків культури у селах Кашперівка, Марківка і сільського клубу у с. Стара Гута – разом по громаді на 1560 місць.

Також треба покращити матеріально-технічний стан Будинку культури та бібліотеки в с. **Рогачів**, завершивши там капітальний ремонт будівлі - див. розділ 4.3. Розвиток соціальної інфраструктури Баранівської громади. Потреби у додатковому вводиті місць.

Таблиця 2.11.2

МЕРЕЖА БУДИНКІВ КУЛЬТУРИ І КЛУБІВ БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

(МБК – Будинок культури, СБК – сільський Будинок культури, СК – сільський клуб)

(станом на 01.01.2017 р.)

Пор. №	Назва населеного пункту, тип закладу	Проектна місткість, місць	Технічний стан	Нормативні потреби, місць на перспективу	Забезпечення нормативних потреб, %	Потреби у додатковому вводиті місць на перспективу
1	2	3	4	5	6	7
1.	м. БАРАНІВКА: - МБК ім. А.Пашкевича; - дискотека (взимку - в МБК, влітку – у парку культури та відпочинку); - історико-краєзнавчий народний музей:	440 45 481,75 м2 (8400 од.	задовільн. задовільн.	1565	26	у разі по-треби та за змогою: Центр дозвілля та від-починку на 1125 місць

	- фарфоровий (321,75 м2) зберігання) - історико-краєзнавчий (160 м2); - Музична школа - Міський будинок дитячої творчості	350 (відвідує 350 дітей) 630	задовільн.			
2.	с.мт Полянка, БК	220	задовільн.	220	100	-
3.	с. Берестівка, СК	180	задовільн.	90	200	-
4.	с. Мирославль, СБК	300	задовільн.	100	300	-
5.	с. Вірля, СК	180	задовільн.	150	120	-
6.	с. Климентіївка, СБК	230	задовільн.	190	121	-
7.	с. Жари, СК	130	пристосов.	40	325	-
8.	с. Земля, СК	130	задовільн.	125	104	-
9.	с. Середня, СК	100	пристосов.	15	666	-
10.	с. Йосипівка, СК	190	задовільн.	90	211	-
11.	с. Табори, СК	200	задовільн.	110	182	-
12.	с. Кашперівка, СБК	150	задовільн.	170	88	розширення: +20 місць
13.	с. Гриньки, СК	150	пристосов.	55	273	-
14.	с. Озерянка, СК	120	задовільн.	30	400	-
15.	с. Марківка, СБК	200	задовільн.	265	75	розширення: +65 місць
16.	с. Стара Гута, СК	80	задовільн.	230	35	реконструкція з розширенням: +150 місць
17.	с. Рогачів, СБК	400	у стадії кап. рем.	375	107	завершення кап. рем.
18.	с. Смолдирів, СБК	400	хороший	155	258	-
	с. Смолка, СК	(220)	аварійний	35	(629)	закритий
	с. Іванівка, СК	(70)	аварійний	25	(280)	закритий
19.	с. Суємці, СБК	(500)	аварійний; пристосов.	200	(250)	Центр дозвілля та відпочинку на 200 місць
	с. Володимирівка, СК		аварійний	15		закритий
20.	с. Лісове, СК	120	задовільн.	20	600	-
21.	с. Явне, СК	60	задовільн.	35	171	-
	ВСЬОГО (без м.Баранівка)	3540		2740	129	+ 435 місць
	ВСЬОГО:	4330		4305	101	+ 1560 місць

Стан бібліотечної справи

Серед 34-х населених пунктів Баранівської громади 18 забезпечені власними бібліотеками, які розміщені переважно у складі культурно-просвітніх закладів (клубів і Будинків культури). Центральна районна бібліотека у м. Баранівка має два відділення: для дорослих (окрема будівля) і для дітей (при Міському будинку культури).

Бібліотеки забезпечені книжковим фондом у достатній, згідно з нормативами, кількості. Загальний книжковий фонд бібліотек району складає 176137 примірників, у т.ч. 41 120 у м. Баранівка, 9 760 у смт Полянка і 125257 у 16-ти селах.

Усі села, центри колишніх сілрад (за винятком Ялишева), мають власні бібліотеки. Найбільші бібліотеки Мгромади розташовані у м. Баранівка (Центральна районна), у смт Полянка і в селах Кашперівка - див. Таблицю 2.11.3. Не мають власних бібліотек 15 сіл і їх мешканці користуються ними, при потребі, у найближчих населених пунктах у межах пішохідної доступності.

Загальна кількість постійних відвідувачів усіх бібліотек складає 10 070 чол. (у т.ч. 13 829 у м. Баранівка, 650 у смт Полянка і 5870 у селах), тобто 42 % населення Баранівської громади є читачами бібліотек (у т.ч. 35 % у м. Баранівка, 38 % у смт Полянка і 50 % сільського).

17 бібліотек мають хороший або задовільний технічний стан, одна (у с. Рогачів) потребує завершення капітального ремонту, ще одна бібліотека (у селі Смолка) закрита, як і клуб, при якому вона розміщена. 2 бібліотеки (у Суємцях і Зеремлі) перебувають у пристосованих приміщеннях.

Головною проблемою залишається оновлення фондів бібліотек новими книжками та журналами, розширення їх тематичного складу.

Зміни в політичній, соціально-економічній структурі суспільства викликають необхідність розроблення принципово нової моделі публічної бібліотеки як загальнодоступної установи для всього населення регіону. Вони переросли статус культурно-просвітницьких установ, поступово перетворюючись у бібліотечно-інформаційні центри, центри забезпечення безперервної освіти, адаптації та самореалізації людини в сучасних умовах. Це підтверджує необхідність підвищення ролі бібліотеки як одного з найбільш престижних закладів нашого суспільства.

Головна місія сучасної публічної бібліотеки - формування соціально-культурного середовища, в якому успішно здійснюється інформаційний і духовний розвиток людини, підвищення культурного рівня мешканців міста, села, району, створення умов для виявлення здібностей громадян, сприяння соціальній стабільності та економічному зростанню місцевої громади.

Таблиця 2.11.3

Мережа та книжковий фонд бібліотек Баранівської громади (станом на 01.01.2017 р.)

Пор. №	Назва об'єкту	Книжковий фонд, примірників	Кількість читачів	Технічний стан бібліотеки
1	2	3	4	5
1.	м. БАРАНІВКА, Бібліотека для дорослих і дітей Баранівської міськради	41 120	4 200	окреме приміщення, хороший тех. стан; для дітей - у приміщенні МБК
2.	сmt Полянка, селищна бібліотека	9 760	650	при БК; задовільний
3.	с. Берестівка, сільська бібліотека	5 100	300	при клубі; задовільний
4.	с. Мирославль, сільська бібліотека	6 450	310	при БК; задовільн.
5.	с. Вірля, сільська бібліотека	10 500	280	при клубі;

1	2	3	4	5
				задовільний
6.	с. Климентіївка , сільська бібліотека	5 720	320	при БК; задовільн.
7.	с. Жари , сільська бібліотека	8 097	205	при клубі; задовільний
8.	с. Зеремля , сільська бібліотека	8 760	500	при колишній с/радї; задовільний
9.	с. Йосипівка , сільська бібліотека	4 420	260	при клубі; задовільний
10.	с. Табори, сільська бібліотека	6 810	300	при ДНЗ; задовільний
11.	с. Кашперівка , сільська бібліотека	16 690	500	при БК; задовільн.
12.	с. Гриньки, сільська бібліотека	7 350	300	при клубі; задовільний
13.	с. Марківка , сільська бібліотека	6 000	250	при БК; задовільн.
14.	с. Стара Гута, сільська бібліотека	5 390	250	при клубі; задовільний
15.	с. Рогачів , сільська бібліотека	10 730	500	при БК; завершення ремонту
16.	с. Смолдирів , сільська бібліотека	11 500	300	при БК; хороший
17.	с. Смолка, сільська бібліотека	(4 193)	(130)	при клубі; закрита , як і клуб
18.	с. Суємці , сільська бібліотека	6 720	500	пристосоване (у приміщ. колишн. сільської контори)
19.	с. Явне, сільська бібліотека	5 020	145	при клубі; задовільний

Мережа дошкільних навчальних закладів

У Баранівській громаді нараховується 16 дитячих дошкільних закладів, які розташовані у 16-ти населених пунктах. 8 дитсадків функціонують як повноцінні окремі заклади, ще 8 розміщуються при школах і функціонують як «ДНЗ неповного дня». Загальна кількість місць у ДНЗ Баранівської МОТГ складає 557 місць, у т.ч. 228 - у м. Баранівка.

Для Баранівської МОТГ характерна ситуація, при якій у більшості ДНЗ (10 з 16-ти) кількість дітей, які їх відвідують, перевищує наявну кількість місць, тобто переповнені. Це, зокрема, дитячі дошкільні заклади у м. Баранівка, смт Полянка, у селах Вірля, Зеремля, Кашперівка, Стара Гута, Рогачів, Острожок, Смолдирів і Явне. В селі Йосипівка кількість місць і кількість дітей, які відвідують ДНЗ – однакові. Ще у 4-х селах наповнюваність дошкільних закладів у межах від 73 до 100 % і лише в селі Глибочок ДНЗ завантажений на 68 %. У середньому по Баранівській громаді наповнюваність дитячих дошкільних закладів складає 136 %, у т.ч. у м. Баранівка – 152 %.

Більшість сіл, колишніх центрів сільських рад (8), мають дошкільні заклади. У 3-х селах, колишніх центрах сілрад (Жари, Марківка та Ялишів) дитсадки відсутні. Крім того, відсутні ці заклади ще у 15-ти, як правило малочисельних, селах. У деяких випадках діти дошкільного віку з сіл, де відсутні ДНЗ, відвідують дитсадки у сусідніх населених пунктах, де ці заклади наявні. Загалом 47 дітей з 13-ти населених пунктів підвозяться до 4-х ДНЗ у селах Явне, Кашперівка, Острожок і Смолдирів. Усього ж по селах Баранівської МОТГ лише 28% дітей дошкільного віку не охоплено закладами виховання та навчання.

Усі будівлі ДНЗ перебувають у задовільному технічному стані. Основні характеристики мережі дошкільних навчальних закладів показано в Таблиці 2.11.4.

Таблиця 2.11.4

МЕРЕЖА ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

(станом на 01.09.2017 р.)

Пор. №	Назва ДНЗ, місцезнаходження	Кількість місць	Кількість дітей	Наповнення	Технічний стан; рік побудови чи кап.ремонту	Які населені пункти обслуговує і скільки дітей підвозиться
1	2	3	4	5	6	7
1.	м. БАРАНІВКА, ДНЗ «Сонечко» (розташований у 2-х будівлях: на вул. Звягельській, 51-а і вул. Соборній, 40 – тут разом зі Школою мистецтв і Музичною школою)	228	347	152	задовільний; за проектом, 1989	Баранівка
2.	смт Полянка, ДНЗ «Ялинка»	31	75	242	задовільний; 1970	Полянка
3.	с. Берестівка, ДНЗ неповного дня при школі	15	11	73	задовільний; 1959	Берестівка
4.	с. Мирославль, ДНЗ неповного дня при школі	14	12	86	задовільний; 1980 (2006)	Мирославль
5.	с. Вірля, ДНЗ «Сонечко»	30	31	103	задовільний; 1985	Вірля
6.	с. Климентіївка, ДНЗ неповного дня при школі	15	14	93	задовільний; 1955 (2007)	Климентіївка
7.	с. Зеремля, ДНЗ «Буратіно» (поряд зі школою)	14	21	150	задовільний; 1998	Зеремля
8.	с. Йосипівка, ДНЗ неповного дня при школі	17	17	100	задовільний; 1990 (2006)	Йосипівка
9.	с. Кашперівка, ДНЗ	47	49	104	задовільний; 2006	Кашперівка; підвозиться 24 дітей з: Гриньків - 10, Жарів – 3, Озерянки - 2, Таборів - 9
10.	с. Глибочок,	28	19	68	задовільний;	Глибочок

1	2	3	4	5	6	7
	ДНЗ неповного дня при школі				1924	
11.	с. Стара Гута, ДНЗ неповного дня при школі	16	25	156	задовільний; 1989	Стара Гута
12.	с. Рогачів , ДНЗ «Калинка»	22	31	141	задовільний; 2012	Рогачів
13.	с. Острожок, ДНЗ «Дзвіночок»	23	34	148	задовільний; 1989	Острожок; підвозиться 8 дітей з: Баранівки – 1, Рудні – 3, Млинів – 2, Рогачова – 2
14.	с. Смолдирів , ДНЗ неповного дня	20	28	140	задовільний; 1966	Смолдирів ; підвозиться 11 дітей з: Смолдирова (по селу) – 6, Смолки - 4, Іванівки - 1
15.	с. Суємці , ДНЗ	27	25	93	задовільний; 1971	Суємці
16.	с. Явне, ДНЗ «Лісова казка»	10	19	190	задовільний; 1973 (2010)	Явне; підвозиться 4 дітей з: Лісового – 2, Ялишева - 2
	ВСЬОГО: (без міста Баранівка)	329	411	125		<i>підвозиться 47 дітей</i>
	ВСЬОГО:	557	758	136		<i>підвозиться 47 дітей</i>

Мережа шкільних закладів

У Баранівській МОТГ на даний час діє 14 загальноосвітніх навчальних закладів (у т.ч. гімназія – опорний навчальний заклад з 4-ма філіями), з яких 7 дає повну середню освіту, 6 – неповну і 1 - початкову – див. Табл. 2.11.5.

Більшість сіл, колишніх центрів сільських рад, мають шкільні заклади, з яких 4 – І-ІІІ ст., 5 – І-ІІ ст. і 1–І ст. Села Мирославль, Климентіївка, Гриньки, Глибочок, Стара Гута, Острожок та Явне, які не були центрами сільрад, мають ЗОШ І-ІІ і І ст. Натомість, 4 села, колишні центри сільрад (Жари, Йосипівка, Марківка та Ялишів) не мають шкіл. У м. Баранівка три навчальні заклади – гімназія, ЗОШ І-ІІІ ст. і ЗОШ І-ІІ ст.

Для всіх шкіл Баранівської громади (за винятком Смолдирівської ЗОШ I-III ст.), як і для більшості навчальних закладів, особливо сільських, Житомирської області, характерним є перевищення їх проектної місткості над кількістю дітей, які їх відвідують. Лише гімназія та ЗОШ №2 у Баранівці, ЗОШ I-III у смт Полянка, а також ЗОШ I ст. у селі Стара Гута, заповнені більше ніж на 50 %, в усіх інших шкільних закладах кількість учнів менша половини проектної кількості місць. Загалом по Баранівській МОТГ наповнюваність усіх шкіл складає 46,5 %, у т.ч. 57% - у м. Баранівка, 69 % - у смт Полянка і 32,64 % - у селах громади.

Значна частина, як правило невеликих за кількістю жителів, сіл не мають власних шкільних закладів і їх діти навчаються у школах сусідніх населених пунктів. У Баранівській громаді нараховується 18 таких населених пунктів.

Села району, що не забезпечені школами або забезпечені частково, знаходяться поза межами нормативної пішохідно-транспортної доступності найближчих закладів освіти. Вирішення даної проблеми в районі наразі стало можливим завдяки запровадженню державної програми «**шкільний автобус**». Станом на 01.09.2017 р. кількість загальноосвітніх шкіл, до яких здійснювалося підвезення дітей, сягає 10-ти, при цьому кількість учнів, які проживають поза межею пішохідної доступності шкіл – 337 осіб. Це становить 14,3 % від загальної кількості учнів громади і 32,7 % - від сільських.

Технічний стан переважної більшості шкільних закладів є задовільним і лише 2 школи в м. Баранівка (ЗОШ №2 і ЗОШ I-II ст.) потребують кап. ремонту.

Таблиця 2.11.5

МЕРЕЖА ШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

(станом на 01.09.2017 р.)

Пор. №	Назва школи, місцезнаходження	Проектна місткість	Кількість учнів	Наповнення, %	Технічний стан, рік побудови чи кап. ремонту	Які населені пункти обслуговує і скільки учнів організовано підвозиться до школи
1	2	3	4	5	6	7
1.	м. БАРАНІВКА, гімназія; опорний навчальний заклад (ОНЗ)	1296	714	55	задовільний; 1995	Баранівка: підвозиться 133 учні з: Баранівки (по місту) - 23, Старої Гути – 29, Марківки – 12, Йосипівки – 18, Середньої – 3, Вірлі – 13, Глибочка – 6, Климентіївки – 1, Рогачова – 1, Таборів – 18, Берестівки – 8, Мирославлі - 1
2.	м. БАРАНІВКА, ЗОШ I-III ст. № 2	980	626	64	потребує кап. рем.; 1964	Баранівка: підвозиться 87 учнів з: Баранівки (по місту) – 6,

						Ст.Гути – 22, Марківки – 10, Йосипівки – 18, Берестівки – 2, Вірлі – 10, Глибочка – 4, Климентіївки – 7, Таборів – 8
3.	м. БАРАНІВКА, ЗОШ І-ІІ ст. ім. О.Сябрук	220	80	36	потребує кап. рем.; 1947, 1985	Баранівка
	ВСЬОГО по м. Баранівка:	2 496	1 420	57		<i>підвозиться 220 учнів</i>
4.	с.мт Полянка, ЗОШ І-ІІІ ст.	270	185	69	задовільний; 1974, 1976	Полянка: <i>підвозиться 2 учні з Баранівки</i>
5.	с. Берестівка, ЗОШ І ст. - філія ОНЗ	140	13	9	задовільний; 1959	Берестівка
6.	с. Мирославль, ЗОШ І ст. - філія ОНЗ	90	13	14	задовільний; 1980	Мирославль
7.	с. Вірля, ЗОШ І ст. - філія ОНЗ	60	27	45	задовільний; 1986	Вірля
8.	с. Климентіївка, ЗОШ І-ІІ ст.	160	79	49	задовільний; 1955, 1985- їдальня	Климентіївка: <i>підвозиться 21 учень з Вірлі</i>
9.	с. Зеремля, ЗОШ І-ІІІ ст.	108	51	47	задовільний; 1995	Зеремля
10.	с. Кашперівка, ЗОШ І-ІІІ ст.	460	119	26	задовільний; 1978	Кашперівка; <i>підвозиться 40 учнів з: Озерянки – 6, Гриньків – 14, Жарів - 20</i>
11.	с. Гриньки, ЗОШ І ст.	36	14	36	задовільний; 1993	Гриньки
12.	с. Глибочок, ЗОШ І-ІІ ст.	190	70	37	задовільний; 1864, 1924, 1991	Глибочок: <i>підвозиться 8 учнів з Марківки</i>
13.	с. Стара Гута, ЗОШ І ст. - філія ОНЗ	32	23	72	задовільний; 1989	Стара Гута
14.	с. Рогачів, ЗОШ І-ІІІ ст.	240	73	30	задовільний; 1954	Рогачів: <i>підвозиться 17 учнів з Млинів</i>
15.	с. Острожок, ЗОШ І-ІІ ст.	140	60	43	задовільний; 1930	Острожок: <i>підвозиться 13 учнів з: Рудні – 11, Рогачова - 2</i>

16.	с. Смолдирів , ЗОШ І-ІІІ ст.	60	88	147	задовільний; 1966	Смолдирів: <i>підвозиться 11 учнів з: Іванівки – 3, Смолки - 8</i>
17.	с. Суємці , ЗОШ І-ІІ ст.	320	59	18	задовільний; 1978	Суємці
18.	с. Явне , ЗОШ І-ІІ ст.	140	38	27	задовільний; 1973	Явне: <i>підвозиться 5 учнів з: Лісового – 3, Ялишева - 2</i>
	ВСЬОГО: (без м. Баранівка)	2 572	935	36,4		<i>підвозиться 306 учнів</i>
	РАЗОМ:	5 068	2 355	46,5		<i>підвозиться 337 учнів</i>

Крім гімназії з 4-ма філіями та 13-ти загальноосвітніх шкіл, у Баранівській громаді функціонує ще 1 позашкільний заклад (ПНЗ) - **Будинок дитячої творчості** на 630 учнів, розташований у м. Баранівка.

Професійна освіта громади представлена державним навчальним закладом **Баранівський промислово-аграрний ліцей** атестаційного рівня і **Ново-Чорторийським державним аграрно-технічним ліцеєм** (навчається 169 учнів), який розташований у с. **Рогачів**.

Мережа лікувальних закладів представлена Баранівською ЦРЛ (Центральна районна лікарня) ІІ-го рівня, поліклінічним відділенням ЦРЛ і Баранівським ЦПМСД (центр первинної медико-санітарної допомоги), який складається з 19-ти структурних підрозділів: 5-ти АЗПСМ (амбулаторії загальної практики сімейної медицини), 7-ми ФАПів, 7-ми ФП, 15-ти аптек й аптечних пунктів (з них 11 – в Баранівці).

Баранівська **Центральна районна лікарня** ІІ рівня одночасно може обслуговувати 170 стаціонарних пацієнтів (станом на 01.01.2017 р.). Така місткість, згідно з нормативами обслуговування, задовольняє лише 50% від нормативної потреби (340 ліжок), бо бере на себе обслуговування 24-х тис. мешканців громади. Поліклінічне відділення ЦРЛ, розраховане на 500 відвідувань за зміну, задовольняє 86% від нормативної потреби - 582 відв./зміну.

При лікарні функціонує **станція невідкладної медичної допомоги** на 6 автомобілів, 2 аптеки та 2 аптечних пункти на території лікарні.

Баранівський **ЦПМСД** (центр первинної медико-санітарної допомоги) складається з 5-ти амбулаторій загальної практики сімейної медицини, 7-х ФАПів, 7-х ФП, 4-х аптек.

Медичні амбулаторії загальної практики сімейної медицини (АЗПСМ) функціонують у м. Баранівка, смт Полянка, а також у 3-х селах громади – Кашперівка, Рогачів і Суємці і забезпечують загалом 318 відвідувань за зміну, що складає 55 % від нормативної потреби (575 відв./зміну) – див. Таблицю 2.11.6.

Таблиця 2.11.6

МЕРЕЖА МЕДИЧНИХ АМБУЛАТОРІЙ БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

(станом на 01.08.2017 р.)

Місце розташування	Відвідувань за зміну/ліжок денного стаціонару	Які населені пункти обслуговуються
1	2	3
1. м. БАРАНІВКА, Баранівське амбулаторне відділення ЗПСМ + 2 аптеки і 2 аптечних пункти + невідкладна медична допомога – 2 авто	242/20 (потреба на даний час - 395, на перспек-тиву - 280)	Баранівка; Вірля; Йосипівка, Табори; Берестівка, Зрубок, Мирославль, Ситисько; Марківка, Глибочок, Стара Гута; Ялишів, Лісове, Явне - всього 16 476 чол. (на перспективу – 13 200 чол.); розташовується на другому поверсі поліклініки, тех. стан – хороший
2. смт ПОЛЯНКА, АЗПСМ + аптечний пункт	20/6 (потреба на даний час – 41, на перспек-тиву - 40)	Полянка, Будисько - всього 1 712 чол. (на перспективу – 1 630 чол.); збудована за типовим проектом, тех. стан – хороший
3. с. Кашперівка, АЗПСМ + аптечний пункт + невідкладна медична допомога – 1 авто	18/7 (потреба на даний час - 35, на перспек-тиву - 24)	Кашперівка, Гриньки, Озерянка; Жари, Деревщина – всього 1 464 чол. (на перспективу – 980 чол.); розташовується у старому будинку, збудованому за нетиповим проектом, тех. стан – потребує кап. рем.
4. с. Рогачів, АЗПСМ + аптека	26/6 (потреба на даний час – 50, на перспек- тиву – 45)	Рогачів, Млини, Острожок, Рудня; Климентіївка - всього 2 073 чол. (на перспективу – 1 890 чол.); збудована з типовим проектом, тех. стан – хороший
5. с. Суємці, АЗПСМ + аптечний пункт + невідкладна медична допомога – 1 авто	12/6 (потреба на даний час – 55, на перспек- тиву – 40)	Суємці, Володимирівка; Смолдирів, Іванівка, Смолка; Зеремля, Вишнівка, Середня всього – 2 280 чол. (на перспективу – 1 640 чол.); розташовується у будівлі колишньої лікарні; тех. стан – задовільний
с. Глибочок – побудувати	-	Глибочок, Марківка, а також Стара

<i>АЗПСМ, яка обслуговувати-ме населення 2-3-х сіл колишньої Марківської сільради</i>	(потреба на перспективу – 40 , або 24)	Гута, жителі якої матимуть вибір між Баранівською та Глибочківською амбулаторіями (на перспективу – 1 660 або 1 000 чол.).
РАЗОМ по МОТГ:	318/45 (потреба на даний час - 575 , на перспективу - 469)	<i>Всього</i> 24 005 чол. (на перспективу - 21 000 чол.)

Мережа фельдшерсько-акушерських (ФАП) і фельдшерських пунктів (ФП) МОТГ є відносно розвинутою і включає 7 ФАПів і 7 ФП - див. Таблицю 2.11.7. Медичні заклади цього типу обслуговують, як правило, другорядні села колишніх сільрад, рідше – центральні, у разі відсутності в них мед. амбулаторій. ФАПи і ФП переважно є дублюючими медичними пунктами, оскільки розташовані в селах, що входять в зону обслуговування медичних закладів більш високого рангу і забезпечують надання першочергових або т.зв. «первинних» медичних послуг.

Таблиця 2.11.7

МЕРЕЖА ФЕЛЬДШЕРСЬКО-АКУШЕРСЬКИХ (ФАП) І ФЕЛЬДШЕРСЬКИХ ПУНКТИВ (ФП) БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

(станом на 01.09.2017 р.)

Пор. №	Місце розташування установи, тип установи (ФАП, ФП)	Які села обслуговуються	Кількість ліжок денного стаціонару	Технічний стан будівлі
1	2	3	4	5
1.	с. Берестівка, ФАП	Берестівка, Ситисько, Зрубок	2	стара будівля, тех. стан – задовільний, потребує поточного ремонту
2.	с. Мирославль, ФП	Мирославль	1	стара будівля, тех. стан – задовільний, потребує поточного ремонту
3.	с. Вірля, ФАП	Вірля	2	типова будівля, тех. стан. - задовільний
4.	с. Климентіївка, ФАП	Климентіївка	2	типова будівля, тех. стан - задовільний
5.	с. Жари, ФП	Жари, Деревщина	-	у приміщенні колишньої сільради, тех.стан – задовільний
6.	с. Земля, ФАП	Земля, Вишнівка, Середня	4	типова будівля, тех. стан – задовільний; до серпня 2017 р. функціонувала як АЗПСМ
7.	с. Йосипівка, ФП	Йосипівка	1	пристосов. приміщення, тех. стан - задовільний
8.	с. Табори, ФП	Табори	-	займає частину будівлі дитсадку, тех. стан - задовільний
9.	с. Гриньки, ФП	Гриньки	-	тех. стан - аварійний

1	2	3	4	5
10.	с. Марківка , ФП	Марківка, Глибочок	1	у старій хаті, тех. стан - аварійний
11.	с. Стара Гута, ФП	Стара Гута	1	займає частину будівлі школи, тех. стан - задовільний
12.	с. Острожок, ФАП	Острожок	2	займає частину будівлі дитсадка, тех. стан - задовільний
13.	с. Смолдирів , ФАП	Смолдирів, Іванівка, Смолка	2	у приміщенні колишньої сільради, тех. стан - задовільний
	с. Іванівка, ФП	-	-	закрита з 01.09.2017
	с. Смолка, ФП	-	-	закрита з 01.08.2017
14.	с. Ялишів , ФАП	Ялишів, Лісове, Явне	- -	у колишній колгоспній будівлі, тех. стан - хороший
	с. Лісове, ФП	-	-	закрита з 01.09.2017
	с. Явне, ФП	-	-	закрита з 01.09.2017
	ВСЬОГО:		18 ліжок денного стаціонару	

Згідно з нормативами забезпечення сільських мешканців медичними закладами (ДБН 360-92**, Таблиця 6.1), у сільських населених пунктах без лікарень і амбулаторій з кількістю жителів понад 200 чол. повинен бути ФАП або ФП. Таким чином, зазначені медичні заклади треба влаштувати також у селі Глибочок, де вони зараз відсутні, а 608-м жителям цього села медична допомога надається у ФП с. Марківка або в АЗПСМ м. Баранівка.

На даний час на території громади відсутні **Будинки-інтернати** для людей літнього віку, ветеранів війни та праці, хоча потреба в таких закладах є досить актуальною – 27 % населення складають пенсіонери, частина яких потребує медичної та соціальної допомоги.

Висновки з аналізу забезпечення громади медичними закладами:

Хоча мережа медичних установ громади є відносно розвиненою та рівномірно розміщеною, 14 сіл громади не мають закладів охорони здоров'я, а їх мешканці

обслуговуються у сусідніх населених пунктах переважно у межах пішохідної доступності.

Також важливою проблемою існуючих медичних закладів громади є недостатня їх місткість згідно з нормами забезпечення населення. Дана проблема стосується Баранівської Центральної районної лікарні та поліклініки, місткість якої треба розширити майже вдвічі, а також усіх 5-ти амбулаторій громади, загальна місткість яких відповідає нормативним показникам на 55 %.

Недостатньою є і кількість станцій невідкладної медичної допомоги, які відсутні у Полянській, Кашперівській і Рогачівській АЗПСМ.

Крім того, необхідно **створити будинки-інтернати** для людей похилого віку, ветеранів війни та праці і розмістити їх, перш за все, у великих населених пунктах Баранівської громади, у яких функціонують (4 населені пункти), або передбачається створити (с. Глибочок) медичні амбулаторії - м. **Баранівка (100 місць)**, смт **Полянка (50 місць)**, **Кашперівка (40 місць)**, **Рогачів (40 місць)**, **Суємці (40 місць)**, с. **Глибочок (40 місць)**, а також у селах, де функціонують ФАПи: **Берестівка (40 місць)**, **Вірля (40 місць)**, **Зеремля (40 місць)** та **Явне** (або Лісове, де розташовується капітальне велике приміщення колишньої ЗОШ I-II ст.) - **30 місць**, – всього по Баранівській громаді на **460 місць**.

Спортивно-оздоровча база Баранівської громади наявна у місті Баранівка, смт Полянка і в 16-ти селах. До її складу входять **стадіон**, дитячо-юнацька спортивна школа (**ДЮСШ**), фізкультурно-оздоровчий комплекс (**ФОК**), **футбольне поле**, **спортивні та дитячі майданчики** – у населених пунктах, як це показано у нижченаведеній таблиці 2.11.8.

Таблиця 2.11.8

СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧА БАЗА БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

(станом на 01.01.2017 р.)

Пор. №	Місцезнаходження	Назва споруди/майданчика	Підпорядкування
1	2	3	4
1.	м. БАРАНІВКА	<ul style="list-style-type: none"> - стадіон (5 000 місць), - 2 волейбольні майданчики, - тренажерний майданчик, - майданчик із синтетичним покриттям; - футбольне поле; - ФОК (при стадіоні) - 968 м²; - футбольне поле (60х30 м); - спортзал; - баскетбольний і волейбольний майданчики; - майданчик для мініфутболу; - волейбольний і тренажерний майданчики; - 2 спортзали; - ДЮСШ (відвідує 361 чол.); - дитячий майданчик 	міськрада -«- -«- -«- -«- -«- ЗОШ №2 -«- -«- ЗОШ I-II ст. -«- гімназія міськрада ДНЗ
2.	смт Полянка	<ul style="list-style-type: none"> - футбольне поле (1000 м²); - спортивний майданчик; - дитячий майданчик (1000 м²) 	комунальна власн. ЗОШ комунальна власн.
3.	с. Берестівка	- спортивний майданчик (256 м ²): (баскетбольний і волейбольний майданчики)	ЗОШ
4.	с. Вірля	- футбольне поле (100х60 м)	комунальна
5.	с. Мирославль	<ul style="list-style-type: none"> - спортивний майданчик (250 м²): (баскетбольний і волейбольний майданчики); - дитячий майданчик (30 м²) 	ЗОШ БФ Литвина, ДНЗ
6.	с. Жари	спортивний майданчик (256 м ²): (баскетбольний і волейбольний майданчики)	ЗОШ
7.	с. Зеремля	<ul style="list-style-type: none"> - спортивний майданчик (300 м²): (баскетбольний і волейбольний майданчики); - дитячий майданчик (6 м²) 	ЗОШ ДНЗ
8.	с. Йосипівка	дитячий майданчик	ДНЗ
9.	с. Табори	дитячий майданчик	ДНЗ

10.	с. Кашперівка	- футбольне поле (60x30 м); - спортивний майданчик (500 м ²): (тренажерний і волейбольний майданчики); - дитячий майданчик (10 м ²); - дитячий майданчик (15 м ²)	ЗОШ -«- ДНЗ
11.	с. Гриньки	- футбольне поле (100x60 м); - дитячий майданчик	ЗОШ ДНЗ
12.	с. Марківка	- футбольне поле (90x50 м); - дитячий майданчик (100 м ²)	комунальна власн. -«-
13.	с. Глибочок	- спортивний майданчик (100 м ²): (баскетбольний і волейбольний майданчики); - дитячий майданчик (100 м ²)	ЗОШ комунальна власн.
14.	с. Стара Гута	- дитячий майданчик (150 м ²)	ДНЗ
15.	с. Рогачів	- футбольне поле (100x60 м) - дитячий майданчик	ліцей ДНЗ
16.	с. Острожок	- дитячий майданчик	ЗОШ
17.	с. Смолдирів	- футбольне поле (100x60 м); - спортивний майданчик (400 м ²): (баскетбольний і волейбольний майданчики); - дитячий майданчик (100 м ²);	ЗОШ -«- ДНЗ
18.	с. Суємці	- дитячий майданчик	ДНЗ
19.	с. Явне	- футбольне поле (100x60 м); - спортивний майданчик (50 м ²); - дитячий майданчик (100 м ²); - дитячий майданчик (60 м ²)	ЗОШ -«- ДНЗ комунальна власн.

На території Баранівської громади розташована **15-та Державна пожежно-рятувальна частина** Баранівського районного сектору Управління ДСНС України у Житомирській області, яка розміщена в м. Баранівка - див. Таблицю 2.11.9.

Таблиця 2.11.9

ДЕРЖАВНА ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНА ЧАСТИНА

(станом на 01.10.2017 р.)

Пор. №	Місце розташування	Кількість пожежних депо, од.	Кількість спецавтотранспорту, одиниць
1	2	3	4
1.	м. БАРАНІВКА	1 (24 чоловік особового складу)	3 пожежні автомобілі; 2 спеціальні автомобілі; 1 оперативний легковий автомобіль

Існуюча пожежно-рятувальна частина **не здатна** забезпечувати належним чином пожежну безпеку, виконувати вчасно пожежогасіння, оскільки **значна частина території району знаходиться поза межами необхідної транспортної доступності спецавтотранспорту** (тобто поза передбаченим радіусом обслуговування). Відповідно до норм забезпечення, радіус обслуговування по дорогах загального користування має складати 3 км, а кількість автомашин при кількості жителів до 1000 чол. має бути 1 авто, від 1 до 7 тис. чол. – 2 авто.

Згідно з Програмою забезпечення пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту Баранівської громади на період до 2020 р., затвердженою Баранівською міськрадою, передбачено розміщення підрозділів місцевої охорони в селах Суємці, Лісове та Рогачів.

Відповідно до проекту генерального плану міста Баранівка передбачено розташування пожежного депо на 2 пожежні автомобілі у південно-східній частині міста (район Заріччя).

Для повного ж досягнення нормативної пожежної безпеки населення необхідно створення й оснащення в **кожному** населеному пункті громади **протипожежного формування** (державна пожежно-рятувальна частина, добровільна пожежна команда, місцева пожежна команда, приватна пожежна команда, об'єктова пожежна команда тощо). Пропозиції щодо цього див. у розділі 4.3 - Розвиток соціальної інфраструктури Баранівської МОТГ, потреби у додатковому вводі місць.

174 закладів торгівлі Баранівської громади представлені продуктовими, промисловими магазинами та магазинами універсальної (змішаної) торгівлі і мають загальну торгову площу **9262** м. кв. 23 населених пунктів громади мають заклади торгівлі, а найбільше їх, крім міста Баранівка (115), у смт Полянка (9), а також у селах Смолдирів (5), Кашперівка, Рогачів, Глибочок, Стара Гута – по 4 – див. Таблицю 2.11.10. Відсутні заклади торгівлі в 11-ти невеликих малочисельних населених пунктах.

Таблиця 2.11.10

ЗАКЛАДИ ТОРГІВЛІ БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

(станом на 01.01.2017 р.)

Пор. №	Назва населеного пункту	Вийзна торгівля	Продовольчих товарів	Непродовольчих товарів	Змішаних товарів	ВСЬОГО:
		(є чи немає)	(кількість магазинів/ кв.м. торгової площі)			
1	2	3	4	5	6	7
1.	м. БАРАНІВКА	є	53/2780	38/1950	24/1360	115/6090
2.	смт Полянка	є	-	1/180	8/320	9/500
3.	с. Будисько	немає	-	-	-	-
4.	с. Берестівка	немає	-	-	2/80	2/80
5.	с. Зрубок	немає	-	-	-	-
6.	с. Мирославль	немає	-	-	3/130	3/130
7.	с. Ситисько	немає	-	-	-	-
8.	с. Вірля	немає	-	-	3/161	3/161
9.	с. Климентіївка	немає	-	-	2/198	2/198
10.	с. Жари	немає	-	-	2/78	2/78
11.	с. Деревизица	немає	-	-	-	-
12.	с. Зеремля	є	1/10	-	1/47	2/57
13.	с. Вишнівка	немає	-	-	-	-
14.	с. Середня	немає	-	-	-	-
15.	с. Йосипівка	немає	-	-	1/60	1/60
16.	с. Табори	немає	-	-	1/50	1/50
17.	с. Кашперівка	немає	2/140	-	2/60	4/200
18.	с. Гриньки	немає	1/100	-	1/20	2/120
19.	с. Озерянка	немає	1/20	-	-	1/20
20.	с. Марківка	немає	1/20	-	1/40	2/60
21.	с. Глибочок	немає	3/70	-	1/40	4/110
22.	с. Стара Гута	немає	2/76	-	2/70	4/146
23.	с. Рогачів	немає	-	1/50	3/130	4/180

24.	с. Млини	немає	-	-	-	-
25.	с. Острожок	є	-	-	1/65	1/65
26.	с. Рудня	немає	-	-	-	-
27.	с. Смолдирів	є	3/160	1/56	1/56	5/272
28.	с. Смолка (кол. Червонопрапорне)	немає	-	-	1/35	1/35
29.	с. Іванівка	немає	-	-	-	-
30.	с. Суємці	немає	-	-	3/260	3/260
31.	с. Володимирівка	немає	-	-	-	-
32.	с. Ялишів	немає	-	-	-	-
33.	с. Лісове	немає	-	-	1/96	1/96
34.	с. Явне	немає	1/104	-	1/190	2/294
	ВСЬОГО (без м. Баранівка):	немає	15/700	3/286	41/2186	59/3172
	ВСЬОГО:	немає	68/3480	41/2236	65/3546	174/9262

13 підприємств громадського харчування загальною місткістю **814** місця розташовані в 4-х населених пунктах району - м. Баранівка (10 закладів), смт Полянка (1), а також у селах Земля та Мирославль - див. Таблицю 2.11.11.

Таблиця 2.11.11

ПІДПРИЄМСТВА ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ
(ресторанного господарства) **БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ**
(станом на 01.01.2017 р.)

Пор. №	Назва населеного пункту	Ресторани (назва, кількість місць)	Кафе, кафетерії, їдальні, бари (назва, кількість місць)
1	2	3	4
1.	м. БАРАНІВКА	«Бутон», 200 місць	кафе «Мисливець», 30 місць; кафе «Фантазія», 80 місць; кафе «Стара пекарня», 110 місць; кав'ярня «ArtClub», 14 місць; їдальня «Лісозавод», 70 місць; бар «Зодіак», 70 місць; бар «Гермес», 100 місць; кафе «Клеопатра», 100 місць; кафе «Своє», 30 місць. ВСЬОГО по м. Баранівка: 604 місця
2.	сmt Полянка	-	кафе-бар «DrinkTime», 60 місць
3.	с. Земля	-	кафе, 50 місць
4.	с. Мирославль	-	кафе «Магніт», 100 місць
	ВСЬОГО (без м. Баранівка):	-	210 місць
	РАЗОМ по МОТГ:	200 місць	814 місць

У м. Баранівка функціонує готель «Слuch» КП «Баранівка міськводоканал» розрахований на 12 місць.

Висновки. Розрахунок сучасних нормативних потреб населення по зонах обслуговування та співставлення їх з існуючими показниками місткості об'єктів констатує

переважно відповідність потужностей об'єктів соціально-побутової інфраструктури нормативним вимогам. Але вирішення таких питань, як незадовільне забезпечення району пожежними депо (підрозділами) та первинними медичними закладами (у т.ч. автомобілями для надання невідкладної медичної й екстреної допомоги) вимагає негайних дій.

2.12. Рекреаційний, оздоровчий, історико-культурний та туристичний потенціал, природо-заповідний фонд

Сприятливі кліматичні умови, значні рекреаційні ресурси, зокрема, наявність лісів, водних ресурсів та історико-архітектурних пам'яток дають можливість сформувати на території Баранівської громади рекреаційний комплекс, що складатиметься з закладів довготривалого відпочинку й туризму.

Рекреаційний потенціал

В сучасних умовах суспільний поділ праці сприяє виділенню рекреаційної сфери у самостійну ланку господарської діяльності.

Первинною ланкою рекреаційного комплексу будь-якої території є діючі заклади: санаторії та пансіонати з лікуванням, будинки і пансіонати відпочинку, санаторії-профілакторії, бази відпочинку, туристичні заклади.

За даними Баранівської міської ради на території громади відсутні землі курортного та рекреаційного призначення. Лікувально-оздоровчі території представлені двома недіючими санаторіями, які розташовані на землях запасу:

- м.Баранівка, санаторій "Льонок" - (7,07 га);
- м.Баранівка, оздоровчий санаторій-профілакторій, вул. Першотравенська, 30 - (1,21 га).

Стратегічним напрямком подальшого розвитку рекреаційної галузі повинно стати створення конкурентоздатного рекреаційного продукту за рахунок ефективного використання природного та культурно-історичного потенціалу, модернізації та реконструкції існуючої матеріально-технічної бази рекреаційного господарства.

Розвиток рекреаційної галузі сприятиме оптимальному функціонуванню різних сфер економіки регіону: легкої та харчової промисловості, агропромислового комплексу, будівництва, інженерно-транспортної та соціальної інфраструктур, банківсько-фінансової сфери, тощо. Світовий досвід засвідчує важливу роль рекреаційної галузі і туристичної інфраструктури у зростанні валового внутрішнього продукту, збільшенні надходжень до місцевого бюджету, створенні нових робочих місць.

При визначенні перспектив розвитку рекреаційної галузі повинна враховуватися необхідність збереження рівноваги між масштабами використання природно-ресурсного потенціалу та параметрами розвитку мережі рекреаційних закладів.

Сумарна кількість усіх категорій відпочиваючих (в рекреаційних закладах, в житловому фонді населення регіону, короткочасно відпочиваючі в вихідні дні) не повинна перевищувати максимальну (порогову) рекреаційну ємність територій рекреаційного призначення.

Основним природно-рекреаційним ресурсом Баранівської громади є внутрішній ландшафтний ресурс: ліс та річки. Землі лісогосподарського призначення займають площу 21327,91 га.

В проекті проведений розрахунок порогового значення максимально допустимої рекреаційної ємності лісів в розрізі адміністративно-територіальних одиниць.

Згідно розрахунків перспективна порогова рекреаційна ємність лісів Баранівської громади складає **46,1** тис. осіб.

Нижче в таблиці 2.12.1 наведені показники існуючого стану лісових ресурсів громади та їх рекреаційна ємність.

Таблиця 2.12.1

**Розрахунок порогових значень рекреаційної ємності короткочасного відпочинку
на базі лісового фонду Баранівської громади***

Пор. №	Місцезнаходження	Площа району, км ²	Площа лісів (вкриті землі), га	Лісистість, (%)	Допустиме рекреаційне навантаження (чол./га)	Коефіцієнт кореляції*	Порогова рекреаційна ємність, тис.чол
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Баранівська міська рада	81,54	2856,9	35,0	2,7	0,8	6,2
2.	Марківська сільська рада	34,40	1157,47	33,6	2,7	0,8	2,5
3.	Жарівська сільська рада	27,05	1734,6	64,1	2,7	0,8	3,7
4.	Смолдирівська сільська рада	53,79	776,8	14,4	2,7	0,8	1,7
5.	Суємецька сільська рада	39,95	351,843	8,8	2,7	0,8	0,8
6.	Рогачівська сільська рада	74,55	2750,6	36,9	2,7	0,8	5,9
7.	Вірлянська сільська рада	29,05	406,395	14,0	2,7	0,8	0,9
8.	Ялишівська сільська рада	66,04	5033,34	76,2	2,7	0,8	10,9
9.	Берестівська сільська рада	46,86	1066,18	22,8	2,7	0,8	2,3
10.	Кашперівська сільська рада	49,99	1238,4	24,8	2,7	0,8	2,7
11.	Йосипівська сільська рада	24,98	702,01	28,1	2,7	0,8	1,5
12.	Полянківська селищна рада	34,86	2260,87	64,9	2,7	0,8	4,9
13.	Зеремлянська сільська рада	30,60	992,5	32,4	2,7	0,8	2,1
14.	Разом по громаді	593,66	21327,91	35,9			46,1

*Примітка: коефіцієнт кореляції враховує стан лісів, їх вік, породний склад, доступність, пожежебезпеку, Розрахунок виконано відповідно вимог ДБН 360-92** (п.5.18, з урахуванням примітки)*

Аналіз рекреаційних ресурсів регіону свідчить про наявність значного потенціалу для розвитку рекреаційної сфери.

Визначальним чинником територіальної організації рекреаційної діяльності, формування рекреаційних районів, центрів, їх спеціалізації та підвищення економічної ефективності функціонування є рекреаційні ресурси. Вони поділяються на природні, природно-антропогенні та суспільно-історичні.

Історико-культурний потенціал

Суспільно-історичні рекреаційні ресурси – архітектурно-історичні, біосоціальні, події об'єкти та явища, створені людиною, залучені до сфери подорожей та відпочинку. На території Баранівської громади під охороною держави знаходиться 77 об'єктів культурної спадщини.

Важливою складовою туристичного потенціалу громади є історико-культурна спадщина, яка нараховує 46 пам'яток історії та 28 пам'яток археології, 2 пам'ятки архітектури і пам'ятку монументального мистецтва. Перелік нерухомих об'єктів культурної спадщини, що розташовані на території Баранівської громади наведені в таблиці 2.12.2.

Таблиця 2.12.2

**Характеристика об'єктів історико-культурної спадщини на території
Баранівської громади**

Пор. №	Види об'єктів	Місце розташування	Площа, га
<i>Історико-культурні заповідники, музеї-заповідники, меморіальні парки, меморіальні (цивільні та військові) кладовища, могили, історичні або меморіальні садиби, будинки, споруди і пам'ятні місця, пов'язані з історичними подіями</i>			
1.	Районний історико-краєзнавчий музей	м. Баранівка, вул.Соборна, 22	
2.	Відділ музейних цінностей з фарфору	м. Баранівка, вул.Соборна, 48 а	
3.	Парково-спортивний комплекс ім.В.Хоменка	Парково-спортивний комплекс ім. В.Хоменка	
4.	Братська могила жертв Голокосту 1941 (1945) (іст.).	Південно-східна околиця міста. 700 м на південний схід від приміщення райдержадміністрації. Північна частина єврейського кладовища.	
5.	Братська могила партизанів 1943 (іст.).	Південно-східна околиця міста, вул. Лісозаводська, 80 м на північ від автостради Баранівка - Житомир. Східна частина Зарічанського кладовища.	
6.	Могила Пилипчука Г.Ф. 1944 (іст.).	Південно-східна околиця міста, вул. Лісозаводська, 80 м на північ від автостради Баранівка - Житомир. Південно-східна частина Зарічанського кладовища	
7.	Братська могила радянських воїнів 1944 та пам'ятний знак на честь загиблих воїнів-земляків 1989 (іст.)	пл. Волі, південно-східна околиця міста. 15 м на південний захід від готелю.	
8.	Братська могила учасників громадянської війни 1923 (іст.).	Східна околиця міста, вул.Соборна, 140 м на північ від адміністративного корпусу фарфорового заводу.	
9.	Братська могила членів Баранівського підпільного райкому КГІ(б)У 1942 (1945), 1943 (іст.).	Південна околиця міста, вул. Першотравенська, південна частина міського кладовища.	
10.	Могила Ємельянова В.І. 1981 (іст.).	Південна околиця міста, вул. Першотравенська, східна частина міського кладовища.	
11.	Могила Макаренка П.І. 1981 (іст.).	Південна околиця міста, вул. Першотравенська, західна частина міського кладовища.	
12.	Могила Сябрук О.С. 1943 (іст.).	Південна околиця міста, вул. Першотравенська, західна частина кладовища.	
13.	Могила Шморгуна В.Ю. 1994 (іст.).	Південна околиця міста, вул. Першотравенська, східна	

		частина міського кладовища.	
14.	Пам'ятне місце розстрілів нацистами жертв голокосту і братські могили 1941-42 (іст.).	1,7 км на північ від міста, 800 м на північний захід від автостради Баранівка - Новоград-Волинський. Урочище "Соснина".	
15.	Пам'ятне місце розстрілу нацистами жсртв Голокосту і братська могила 1942 (іст.);	3 км на північний захід від міста. На березі р.Душнівка, на території колишнього глиняного кар'єру, в урочищі "Морги".	
16.	Фарфорова фабрика братів М. та Ф. Мезерів 1802. Завод М.Грипарі 1882 (іст.).	Східна частина міста, вул. Леніна, 55. 1 км на схід від пл.Волі.	160
17.	Братська могила радянських воїнів 1944 (іст.).	с. Берестівка. Західна околиця села, 80 м на південь від автостради Баранівка - Дубрівка. Південна частина кладовища.	
18.	Братська могила радянських воїнів 1944 і пам'ятний знак на честь загиблих воїнів-земляків 1955 (іст.).	с.Вірля. Північно-східна околиця села. 50 м на захід від будинку сільської ради.	
19.	Братська могила радянських воїнів і партизанів 1943 (1959), 1944 (іст.).	с. Вірля. Південна околиця села. Східна частина кладовища.	
20.	Братська могила жертв нацизму і підпільників 1943 (іст.).	с. Глибочок. Північна околиця села. Південна частина кладовища.	
21.	Братська могила радянських воїнів 1944 (іст.).	с.Глибочок. Північна околиця села. Західна частина кладовища.	
22.	Могила радянського воїна 1944 (іст.).	с. Глибочок. Північна околиця села. Східна частина кладовища.	
23.	Пам'ятне місце розстрілу нацистами жертв Голокосту і братська могила 1941-42 (іст.)	с. Глибочок. Західна околиця села.	
24.	Пам'ятний знак на місці спаленого нацистами села 2006 (іст.).	с. Дерманка.	
25.	Братська могила радянських воїнів 1941 (1944) (іст.).	Західна околиця села, 40 м на північ від школи, 10 м на схід від шосе Жари – Баранівка.	
26.	Могила Василюка М.П. 1942 (іст.)	Південна околиця села, 350 м на південь від шосейної дороги Баранівка - Жари.	
27.	Могила радянського воїна 1944 (іст.).	с. Жари, східна околиця села. Західна частина кладовища.	
28.	Братська могила радянських воїнів 1941 (1944), 1944 і пам'ятний знак на честь загиблих воїнів-земляків 1985 (іст.).	с. Йосипівка. Північно-східна околиця села, 25 м на схід від сільської ради.	
29.	Пам'ятне місце розстрілу нацистами жертв Голокосту і братська могила 1941, 1942 (іст.).	с. Йосипівка. Західна околиця села, 350 м на південь від	

		автостради Баранівка - Дубрівка.	
30.	Братська могила радянських воїнів 1944 і підпільників 1941 (1945) (іст.).	с. Кашперівка. Східна околиця села. Західна частина кладовища.	
31.	Могила Філімонова М. 1944 (іст.).	с. Кашперівка. Східна околиця села. Північна частина кладовища.	
32.	Братська могила радянських воїнів і партизанів 1943 (іст.).	Східна околиця села, 80 м на схід від клубу.	
33.	Могила Купріяненка І.М. 1944 (іст.).	с. Марківка, східна околиця села. Західна частина кладовища.	
34.	Братська могила радянських воїнів 1943, 1944 (іст.).	с. Мирославль, східна околиця села. Південна частина кладовища.	
35.	Братська могила жертв нацизму і партизанів 1943, (1945) (іст.).	с. Острожок, північна околиця села, 30 м на південь від кладовища, на лівому березі р. Случ.	
36.	Братська могила польських воїнів 1920 (іст.).	с. Острожок, північна околиця села, 70 м на північ від крайнього будинку.	
37.	Братська могила радянських воїнів 1943 (іст.).	с. Острожок, східна околиця села, 10 м від клубу.	
38.	Братська могила радянських воїнів 1944 і підпільника 1941 (1970) (іст.).	сел. Полянка, північно-західна околиця селища, вул. Калініна, 400 м на схід від фарфорового заводу.	
39.	Гончарний завод Грипарі М.П. та Бердникова В.І. 1906. Завод електротехнічного <u>фарфору</u> (іст.).	сел. Полянка, північно-західна околиця селища, вул. Калініна, 1.	
40.	Братська могила радянських воїнів 1944, партизанів 1942 (1948), підпільника 1942 та пам'ятний знак на честь загиблих воїнів-земляків <u>1975</u> (іст.).	с. Рогачів, східна околиця села, 70 м на північний захід від Будинку культури.	
41.	Пам'ятне місце розстрілів нацистами жертв Голокосту 1941 (іст.).	с. Рогачів, східна околиця села. В урочищі «Туровцеве болото», 250 м на схід від кладовища с. Острожок.	
42.	Братська могила радянських воїнів 1944 та пам'ятний знак на честь загиблих воїнів-земляків 1978 (іст.).	с. Смолдирів. Північна околиця села, 35 м на південь від сільської ради, 15 м на південь від автостради Смолдирів - Суємці.	
43.	Братська могила радянських воїнів і партизанів 1944 (іст.).	с. СтараГута. Північна околиця села, 15 м на захід від школи.	
44.	Братська могила радянських воїнів 1944, підпільників 1943 (1944) і радянських активістів 1941 (1944) (іст.).	с. Суємці. Північна околиця села. Південна частина кладовища.	
45.	Могила Гончарука М.С. 1986 (іст.).	с. Суємці. Північна околиця села. Північна частина	

		кладовища.	
46.	Братська могила радянських воїнів 1944 (іст.).	с. Явне. Східна околиця села, 40 м на південь від школи.	
<i>Городища, кургани, давні поховання, пам'ятні скульптури та мегаліти, наскальні зображення, поля давніх битв, залишки фортець, військових таборів, поселень і стоянок, ділянки історичного культурного шару укріплень, виробництв, каналів, шляхів</i>			
1.	Поселення	с. Іванівка, за 300 м на південь від села.	100x50 м
2.	Поселення	с. Марківка, лівий берег р. Хомора.	
3.	Поселення	с. Вірля, за 350-400 м на північний захід від села, лівий берег р. Вірлянка.	194x65 м
4.	Поселення	с. Вірля, за 0,5 км на північний захід від села, лівий берег р. Вірлянка.	170x68 м
5.	Поселення	с. Вірля, за 350 м на північний захід від села, лівий берег р. Вірлянка.	160x80-140 м
6.	Курган	с. Вірля, за 250-270 м на південь від південно-західної околиці села.	Висота 0,8 м Діаметр 8,5 м
7.	Поселення	с. Вірля, за 3 км на південний схід від села, правий берег р. Случ.	300x85-115 м
8.	Поселення	с. Вірля, за 600-650 м на південний схід від села, лівий берег р. Случ.	180x110-170 м
9.	Поселення	с. Вірля, за 600-650 м на південний схід від села, лівий берег р. Случ.	245x47-55 м
10.	Поселення	с. Вірля, за 1,4-1,5 км на південний схід від села, правий берег р. Случ.	158x124 м
11.	Поселення	с. Вірля, за 1,1-1,3 км на схід від колгоспного двору, правий берег р. Случ.	140x120-180 м
12.	Поселення	с. Вірля, за 0,8-1,1 км на схід від села, лівий берег р. Случ.	1200x60-135 м
13.	Поселення	с. Вірля, за 600-650 м на північний схід від села, в заплаві лівого берега р. Случ.	275x165-170 м
14.	Поселення	с. Климентіївка, за 1,2 км на північний захід від села, правий берег струмка урочище "Котіль".	135x65-80 м
15.	Поселення	с. Климентіївка, за 0,9-1 км на південь від села, лівий берег р. Вірлянка.	296x47-75 м
16.	Поселення	с. Климентіївка, за 0,9 км на південь від села, правий берег	65x32-40 м

		струмка.	
17.	Поселення	с. Острожок, за 2,9-3 км на південь від села, правий берег струмка.	153x54 м
18.	Поселення	с. Острожок, за 1,1 км на південь від села, лівий берег р. Случ.	145 x70 м
19.	Поселення	с. Острожок, за 2,9-3 км на південний схід 160x55 м від села, в заплаві лівого берега р. Случ, правий берег струмка.	160x55 м
20.	Поселення	с. Рогачів, за 1,2-1,3 км на північний схід від села, лівий берег р. Случ.	513x120-157
21.	Поселення	с.Рогачів, за 1,1 км на північний захід від села, лівий берег р.Случ.	675x50-90 м
22.	Поселення	с. Рудня, за 2 км на північний захід від села, лівий берег р. Случ.	500x100 м
23.	Поселення	с. Рудня, напроти північно-західної околиці села, лівий берег р.Случ.	300x50 м
24.	Поселення	с. Рогачів, за 400 м на північний захід від мосту через річку, лівий берег р. Случ.	60x40 м
25.	Поселення	с. Рогачів, північно-східна околиця села, лівий берег р. Случ.	
26.	Поселення	с. Рогачів, за 2 км на північний схід, правий берег р. Случ.	120x80 м
27.	Поселення	с. Рогачів, за 0,5 км на північ, лівий берег р. Случ.	200x50 м
28.	Поселення	с. Глибочок, у гирлі лівого берега р. Хомора.	
<i>Пам'ятки архітектури місцевого значення</i>			
29.	Будинок Баранівського фарфорового заводу	м. Баранівка, вул. Леніна, 18/43	
30.	Церква Різдва Богородиці (1803-1830рр.)	м. Баранівка, вул.Дзержинського, 1 (пл. Волі, 1)	
<i>Пам'ятки монументального мистецтва місцевого значення</i>			
31.	Пам'ятник Лесі Українці (1877-1878рр.)	м. Баранівка (с. Заріччя), біля контори лісгоспзагу	

Туристичний потенціал

Туризм – це одна з унікальних галузей сучасної економіки, націлена на задоволення потреб людей, поліпшення якості життя населення, захист довкілля та культурної спадщини.

Попри те, що чимало туристичних напрямів досить успішно розвиваються, регіон лише частково розкрив свій потенціал. Причиною такої ситуації є з одного боку – відсутність системи формування позитивного іміджу регіону у сфері туризму на зовнішньому та внутрішньому туристичному ринку, з іншого – недостатньо розвинута туристична

інфраструктура.

Проте, Баранівська громада володіє історико-культурною спадщиною, природно-ресурсним потенціалом та має сприятливі кліматичні умови для розвитку туризму. В районі нараховується 74 пам'ятки історико-культурної спадщини. В м.Баранівка відкриті для відвідування два музеї: музей фарфору та порцеляни і історико-краєзнавчий музей.

Історія міста Баранівка тісно пов'язана з історією місцевого фарфорового заводу. Тому музей фарфору та порцеляни є візитівкою міста. Історія місцевого фарфорового заводу «Баранівський фарфор» нараховує більше ніж 200 років. Завод було побудовано в 1802 році на кошти німецьких фабрикантів братів Мезерів. Продукція цього підприємства конкурувала з найкращими зразками порцеляни Європи. Традиційно основною продукцією фарфорового заводу були столові, чайні та кавові сервізи з фарфору. Але вироблялись і інші цікаві порцелянові вироби. Баранівський фарфор був відомий не тільки за межами Житомирщини, а навіть України. Сьогодні відвідувачі музею можуть побачити 3-метрові вази, декількалітрові та мініатюрні чашки, сервізи та інші вироби, яким понад 80 років.

На території Баранівської громади знаходяться два ботанічних та загальнозоологічний заказники; Землянським лісництвом створено загін по утриманню плямистих оленей, розроблено екологічну стежку «Пролісок».

Завдяки визначеним ресурсам туристична сфера Баранівської громади має реальні перспективи розвитку та можливість створення сучасних об'єктів туристичної та рекреаційної інфраструктури в межах територій з високою концентрацією природно-рекреаційних та історико-культурних ресурсів.

Природно-заповідний фонд та формування екологічної мережі

У наш час території набувають охоронного статусу переважно для збереження рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, рідкісних рослинних угруповань та екосистем. Незважаючи на те, що в XX сторіччі виникли й інші механізми охорони природи – червоні книги, плани дій по збереженню окремих видів, екологічна мережа та багато іншого, природно-заповідні території лишаються головним і найбільш ефективним інструментом збереження біоти.

Незважаючи на довгу історію створення сучасної мережі ПЗФ, її розвиток ще далеко не завершено, функціонування заповідних територій зіштовхується з багатьма проблемами і потребує докорінного вдосконалення. По-перше, загальна площа природно-заповідного фонду Баранівської громади складає незначний відсоток його території. По-друге, інформація щодо багатьох об'єктів ПЗФ дуже застаріла та неповна. По-третє, більшість територій ПЗФ взагалі не відображено у державному земельному кадастрі, тобто з точки зору земельних відносин, вони не існують. Важливою проблемою також є те, що населення, як правило, не має доступної інформації щодо територій та об'єктів природно-заповідного фонду, і не розуміє з якою метою вони створюються. Широко поширене хибне уявлення, що території ПЗФ цілком заборонені для відвідування та будь-якої діяльності, нерідко стають причиною опору місцевого населення заповіданню виявлених цінних природних територій. Особливо ці проблеми загострилися в умовах приватизації землі, і ймовірно стануть ще гострішими, коли земля стане ринковим товаром. Нажаль, держава не має відповідних механізмів для ефективного розвитку природно-заповідного фонду України в умовах ринкових відносин, і, більше того, не розвиває їх належним чином.

Як відомо, ПЗФ включає ділянки й окремі об'єкти, що “мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного та рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу, забезпечення фонового моніторингу” довкілля. Згідно з постановою Ради Міністрів України "Про класифікацію і мережу територій та об'єктів природно-заповідного фонду України" ПЗФ включає такі категорії, як заказники,

національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, біосферні резервати, природні заповідники, заповідні урочища, пам'ятки природи, парки – пам'ятки садово-паркового мистецтва, ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки. Всі об'єкти ПЗФ, за винятком заповідників, є складовими рекреаційного потенціалу території. Рекреаційна діяльність на природно-заповідних територіях приурочена до відповідних функціональних зон.

Нижче наведено перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду Баранівської громади в таблиці 2.12.3.

ТЕРИТОРІЇ ТА ОБ'ЄКТИ ПРИРОДНО - ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ БАРАНІВСЬКОЇ ГРОМАДИ

Пор. №	Тип, категорія, назва заповідного об'єкту	Площа, га	Місце знаходження	Підприємства та організації, у віданні яких знаходяться зарезервовані території
1.	Ботанічний заказник місцевого значення «Баранівський»	550	Баранівський район, Баранівське лісництво кв.34-37, 48-51	ДП «Баранівське ЛМГ»
2.	Загальнозоологічний заказник місцевого значення «Сестробиль»	832	Баранівський район, Явненське лісництво, кв.18, 19, 23-28	ДП «Баранівське ЛМГ»
3.	Ботанічний заказник місцевого значення «Підсніжник»	287	Баранівський район, Землянське лісництво, кв.27, 28, 45, 46	ДП «Баранівське ЛМГ»

Ботанічний заказник «Баранівський»

Генетичний резерват. Ділянка пристигаючих та стиглих соснових насаджень. Середня висота дерев - 29 м, середній діаметр – 40 см. Місце поселення диких копитних тварин.

Загальнозоологічний заказник «Сестробиль»

Створений з метою охорони та нормального функціонування лісових екосистем, збереження популяції оленя плямистого та оленя благородного.

Значну цінність у ньому представляють ценози занесені до «Зеленої книги України» (1987 р.) – дубові ліси крушиново-трясучковидноосокові.

У 1985 році була заснована вольєра по утриманню плямистих оленів. Мета створення вольєра – акліматизація, розведення та утримання плямистого оленя. Спочатку з Гаврилівського мисливського господарства Херсонської області завезли молодняк оленя благородного, згодом з Київщини завезли оленя плямистого. За 7-8 років стадо із 10 збільшилось до 90 голів, тож в 90-х роках половину тварин випустили на волю.

Ботанічний заказник «Підсніжник»

Рішенням XXII сесії Житомирської обласної ради V скликання від 13.11.2009р. № 949 заказник оголошено об'єктом природно-заповідного фонду України з метою охорони та збереження дубових лісів крушиново-трясучковидноосикових, складних вільхово-ясеново-дубових лісів. Основним завданням ботанічного заказника є збереження та відтворення видів, занесених до «Червоної книги України» (1966): підсніжника білосніжного, гніздівки звичайної, любки зелено квіткової, коручки морозниковидної. Рельєф заказника майже плоский, із незначними (0,5-1,5 м) перепадами висот. Лісова рослинність представлена переважно дубовими та ясеневими деревостанами. Найбільшу цінність мають складні мішані насадження (кв.28 вид.7 – 6 га), де найбільш масово росте підсніжник білосніжний, який на значних площах утворює суцільний килим – по 30-50 квітучих особин на 1 м². На період цвітіння підсніжника білосніжного заказник знаходиться під посиленою охороною.

Зеремлянським лісництвом створено екологічну стежку «Підсніжник», подорожуючи якою можна дізнатися про флору та фауну цієї місцевості. Крім того, це чудовий куточок рекреації, в якому є місця для відпочинку - розміщено каскад бесідок, альтанок, висаджені різні форми декоративних порід дерев, створено фонтан-водопад та штучний ставок. Для дітей організовано поляну казкових героїв.

На виконання вимог Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки рішенням 24 сесії Житомирської обласної ради V скликання від 11.05.10 р. № 1080 «Про затвердження схеми екологічної мережі Житомирської області» затверджено регіональну схему екологічної мережі Житомирщини.

Екомережа виконує провідні функції щодо покращення біорізноманіття, сприяє збалансованому та невиснажливому використанню біоресурсів регіону.

Відповідно до регіональної екологічної мережі Житомирської області на території Баранівської ОТГ проходить Довбисько-Мальованська сполучна територія національного рівня, яка представлена лісовим заказником місцевого значення «Баранівський» та з'єднує Мальованське ядро (Хмельницька обл.) з Надслучансько-Коростишівським коридором.

Природна рослинність представлена переважно ацидофільними дубовими лісами. Їх деревостан складається з дубу черешчатого. У чагарниковому ярусі переважає крушина, трапляються ліщина, клен польовий, клен гостролистий, верба козяча, ожина несійська та інші види. В трав'яному ярусі домінує осока трясучковидна, ростуть щитник шартрський, безщитник жіночий, вербозілля звичайне, вітеринка дібровна, квасениця звичайна, куничник тростиниловий, щучка дерниста, перстач випрямлений та інші види.

До Зеленої книги України занесені наступні рослинні угруповання:

- група асоціацій дубово-соснових лісів ліщинових;
- група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових;
- асоціації дубових лісів із дуба звичайного ліщиново-трясучковидноосокових і дубових лісів із дуба звичайного крушиново-трясучковидноосокових;
- асоціації грабово-дубових лісів волосистоосокових та грабово-дубових лісів яглицевих;
- формація латаття білого;
- формація глечиків жовтих.

Види рослин, занесені до **Червоної книги України: цибуля ведмежа, підсніжник звичайний, вовчі ягоди звичайні.**

Фауна. Великі площі лісів цього екологічного коридору обумовлюють переважання деревно-чагарникових представників. Також знаходження території на крайній південно-західній межі Центрального Полісся зумовлює надходження видів лісостепового походження. У певній мірі свідченням ролі коридору для проникнення північних видів до крайніх південних меж є спостереження зальотів на територію Хмельниччини «червонокнижної» сови бородатої.

З фауни хребетних налічується понад 250 видів та більш 1,5 тис. різних систематичних груп безхребетних.

У складі орнітофауни зустрічається понад 150 видів птахів. З представників ЧКУ в регіоні мешкає лелека чорний. У 2006 році зареєстровано 5 гнізд в околицях м. Баранівка та у 2008 р. відмічено 5 гнізд в Баранівському та 2 в Зеремлянському лісництвах. Враховуючи необстежені площі в регіоні передбачається гніздування 10-15 пар цього виду.

Серед денних хижих птахів відомо спостереження 03.05.2003 р. в околицях с. Мала Козара пари підорлика великого. У межиріччі рр. Случ і Нивна (14 квартал Баранівського лісництва) 18.06.2008 р. виявлено гніздову пару та гніздо підорлика малого.

В межах екологічного ядра (загальнозоологічний заказник «Довгий Брід», Романівський р-н) у гніздовий період зустрічається журавель сірий. Зокрема територіальні пари відмічені в Явненському (кв. 15) та Держинському лісництвах (кв. 63, 64). В регіоні передбачається гніздування 6 пар. В околицях с. Глибочок в окремі роки спостерігаються передміграційні скупчення від 10 до 102 особин.

Із «червонокнижних» сов зазначається реєстрація пугача 1983 р. в Романівському р-ні. Для регіону є відомості про сову бородату: у 2006 році отримано повідомлення про спостереження єгерською охороною цієї сови взимку 2004 р. в урочищі Романівська дача та в осінній період 2007 р. одиночного птаха відмічали в Баранівському лісництві (кв. 47).

З «червонокнижних» ссавців у регіоні зустрічається борсук, видра річкова, в околицях с. Залужне Рожищенського району відмічена норка європейська.

З батрахо-герпетофауни в регіоні зустрічається занесена до Червоної книги України (1994) мідянка.

З рідкісних представників ентомофауни в околицях сіл Ялишів та Полянка Баранівської громади та с. Романів у 2006 та 2008 роках відмічено «червонокнижного» махаона.

Таким чином, екологічна мережа формує єдину територіальну систему об'єктів, що перебувають під особливою охороною з метою збереження всього біо- і ландшафтного різноманіття, покращення стану довкілля в цілому.

2.13. Забезпеченість території транспортною інфраструктурою

Транспортна галузь є важливою складовою у структурі господарського комплексу громади. Її діяльність спрямована на задоволення потреб населення і виробничого комплексу у якісному та безпечному обслуговуванні транспортними засобами.

Пасажирські та вантажні перевезення Баранівської громади у всіх видах сполучень забезпечує переважно інфраструктура автомобільного транспорту яка складається із мережі автомобільних доріг та транспортних підприємств різного профілю та різних форм власності.

Зовнішні транзитні автотранспортні шляхи Житомирської області проходять поза межами Баранівської громади, але на достатній відстані для забезпечення громади потужним транспортним зв'язком. З північного боку на відстані 36 км від м. Баранівки (18км віж межі громади) - міжнародна автомагістраль М-06 /Київ-Чоп/. З західного боку, практично по межі громади – регіональна автодорога Р-49 /Васьковичі – Шепетівка/. Автодорога /М-06/ - це зв'язок з західними регіонами України – Рівненською, Львівською, Волинською областями та зі столицею. Автодорога /Р-49/ - транспортний зв'язок напрямків Північ-Південь.

Власні зовнішні перевезення громади здійснюються по мережі територіальних автодоріг до яких відносяться - **Т-06-12** /Новоград-Волинський – Полонне – Старокостянтинів/ та **Т-06-01** /Баранівка – Висока Піч/.

Дільниці сполучають територію громади з адміністративними центрами вищого рівня та з іншими магістральними шляхами. Автодорога Т-06-12 єднає громаду з містами – Новоград-Волинським, Старокостянтиновом, Хмельницьким, має виїзд на міжнародну автодорогу /М-06/. Автодорога /Т-06-01/ – орієнтована в бік м. Житомира. Автодороги перехрещуються в адміністративному центрі громади – м. Баранівці.

Мережа зовнішніх автодоріг загального користування громади є достатньо збалансованою, потребує лише належного обслуговування – капремонту, реконструкції. Мережу доповнюють місцеві автодороги загального користування – обласні та районні.

Баранівський район перетинає одноколійна електрифікована залізнична лінія *Новоград-Волинський - Шепетівка* Південно-Західної залізниці. В межах громади розташований лише один зупинний пункт – «*Мирославль*» з зупинкою приміських поїздів. Найближчі станції, що обслуговують пасажироперевезення далекого сполучення - вузлова станція Новоград – Волинський та ст.Полонне на дільниці *Шепетівка – Бердичів*, яка розташована на відстані 10 км від межі громади.

Повітряний та річковий транспорт на території громади – відсутні.

При аналізі транспортної інфраструктури використовувались офіційні документи Баранівської громади, матеріали «Схеми планування території Житомирської області», генерального плану м. Баранівки, матеріали обстежень, інш.

Автомобільні дороги

Основу транспортно - планувального каркасу території Баранівської громади формують:

- територіальні автомобільні дороги загального користування державного значення, в тому числі – **Т-06-12** /Новоград-Волинський – Полонне – Старокостянтинів/ та **Т-06-01** /Баранівка – Висока Піч/
- мережа автомобільних доріг загального користування місцевого значення (обласні та районні).

Таблиця 2.13.1

Індекс	Назва
О-060203	Рогачів - Довбиш
О-061416	Нов.-Волинський - Ярунь-Баранівка (з під'їздом до с. Пилиповичі)
С-060202	Суємці - Рогачів
С-060205	Берестівка - Мирославль
С-060206	Явне - / Дубрівка - Висока Піч / через Лісове
С-060208	/ Дубрівка - Висока Піч / - Йосипівка
С-060209	/ Дубрівка - Висока Піч / - Середня
С-060211	/ Н.-Волинський - Старокостянтинів/ - Острожок
С-060212	/ Н.-Волинський - Старокостянтинів / - Климентіївка
С-060217	Вишнівка - Земля
С-060218	Іванівка - Смолдирів
С-060220	Озерянка - Гриньки
С-060221	Рудня - Млини
С-060227	Першотравенськ - Мала Токарівка
С-060228	Полянки - Будисько
С-060229	Під'їзд до с. Зрубок
С-060231	Мирославль - Радулине
С-060232	Явне - Мар'янівка
С-060234	Деревищина - Майдан - Лабунь - Дубрівка
С-060235	Баранівка - Деревищина через Кашперівку
С-060236	Баранівка - Вільха через Полянки Разом по Баранівському району :

Класифікація державних автодоріг відповідає «Переліку автомобільних доріг загального користування державного значення» (Постанова КМ України №712 від 16.09.2015).

Всі населені пункти забезпечені під'їзними дорогами.

Найбільш навантаженими є державні автодороги, що забезпечують міжобласні перевезення. Навколо головної ланки державних автошляхів сформована мережа автошляхів місцевого значення, які забезпечують виїзд з населених пунктів на магістральні автошляхи та під'їзди до залізничних станцій. По місцевій мережі автошляхів здійснюються транспортні зв'язки сільських населених пунктів з обласним та районними центрами.

На автомобільних дорогах Баранівської громади розташовано 15 мостових споруд, в т.ч. – 7 на автодорогах державного значення. Із них 2 споруди на автодорогах державного значення, які розташовані в населених пунктах с.Берестівка (Т-06-01) та с.Вірля (Т-06-12), виконані з деревини і потребують реконструкції з розширенням проїзної частини. Капітального ремонту потребує міст через рівчак в населеному пункті с.Табори (на автодорозі С-060235). Перелік мостових споруд наведено у таблиці 2.13.2.

Таблиця 2.13.2

Характеристика мостових споруд

Найменування автомобільної дороги	Індекс	Вид споруди, перешкоди	Місце розташування, найближчий населений пункт	Тип конструкції	Технічний стан
Автомобільні дороги державного значення					
Баранівка – Висока Піч	Т-06-01	міст через р.Случ	м. Баранівка	з/б	Задовільний

		міст через р.Гнилушка	м.Баранівка	з/б	Задовільний
		міст через рівчак	с.Берестівка	дерево	не задовільний
		міст через р.Смолка	с.Мирославль	з/б	Задовільний
Новоград- Волинський – Полонне – Старокостянтинів	Т-06-12	міст через р.Вірлянка	с.Вірля	дерево	не задовільний
		міст через р.Видолоч	с.Стара Гута	з/б	Задовільний
		міст через рівчак	с.Глибочок	з/б	Задовільний
Автомобільні дороги місцевого значення					
Рогачів - Довбиш	О-060203	міст через р.Случ	с.Рогачів	з/б	Задовільний
		міст через р.Случ	с.Острожок	з/б	Задовільний
Новоград- Волинський – Ярунь- Баранівка	О-061416	міст через р.Смолка	с.Суємці	з/б	Задовільний
Баранівка - Деревищина	С-060235	міст через рівчак	с.Табори	з/б	не задовільний
		міст через рівчак	с.Табори	з/б	Задовільний
Суємці - Рогачів	С-060202	міст через рівчак	с.Смолдирів	з/б	Задовільний
Іванівка - Смолдирів	С-060218	міст через р.Смолка	с.Смолдирів	з/б	Задовільний
		міст через р.Смолка	с.Іванівка	з/б	Задовільний

Залізничний транспорт

Територію Баранівської громади перетинає одноколійна електрифікована залізнична лінія /Новоград-Волинський - Шепетівка/ Південно-західної залізниці.

Безпосередньо в межах громади розташовано 1 залізнична зупинна платформа «*Мирославль*» з зупинкою приміських поїздів.

Автомобільний транспорт

Автомобільним транспортом виконуються вантажні та пасажирські перевезення.

Перевезення пасажирів в приміському та міжміському сполученнях здійснюються від автостанції IV класу, що розташована за адресою - м. Баранівка, вул. Звягельська (Дзержинського). Площа автостанції складає 0,27 га.

Пасажирські перевезення громади забезпечують 35 маршрутів приміського (17) та міжміського (18) сполучення. Більшість маршрутів формуються в м.Баранівці (24), решта – транзитні (11). 27 маршрутів працюють в щоденному режимі.

Безпосередньо в межах громади працюють 6 приміських маршрутів. Вони з'єднують адміністративний центр м. Баранівку з населеними пунктами – Явне, Жари, Мирославль, Смолдирів, Рогачів, Полянка.

Міжміські маршрути єднують громаду з м. Києвом (1 маршрут), Житомиром (10), Новоград-Волинським (11), Хмельницьким (1), Кам'янець-Подільським (1).

Таблиця 2.13.3

Характеристика автобусних маршрутів Баранівської громади

Пор. №	Найменування маршруту	Вид маршруту	Протяжність рейсу, км	Кількість оборотних рейсів за добу	Регулярність рейсів	Перевізник
1	2	3	4	5	6	7
1.	Баранівка – Новоград-Волинський	міжміський внутріобласний	37	2	щоденно	ФОП
2.	Баранівка - Явне	приміський	29	2	понеділок п'ятниця	ФОП
3.	Жари - Баранівка	приміський	17 (23,21)	2	щоденно з заїздом у Гриньки та Озерянку	ФОП
4.	Мирославль - Баранівка	приміський	22	2	понеділок середа п'ятниця	ФОП
5.	Новоград-Волинський – Баранівка ч/з Колодязьку	міжміський внутріобласний	48	2	щоденно	ФОП
6.	Новоград-Волинський - Любар	міжміський внутріобласний	103	1	щоденно (крім вівторка, четверга, суботи)	ФОП
7.	Баранівка – Житомир	міжміський внутріобласний	84	2	щоденно	ФОП
8.	Суємці – Житомир ч/з Баранівку	міжміський внутріобласний	106	2	щоденно	ФОП
9.	Баранівка – Першотравенськ	приміський	12	5	щоденно	ФОП
10.	Баранівка – Смолдирів	приміський	19 (24)	1	щоденно	ФОП
11.	Баранівка – Рогачів	приміський	15		щоденно	ФОП
12.	Баранівка – Київ	міжміський міжобласний	219	1	щоденно	ФОП
13.	Баранівка – Полонне	приміський міжобласний	30	3	щоденно	ФОП
14.	Баранівка – Кам'яний Брод	приміський	25	3	щоденно	ФОП
15.	Довбиш – Полонне	міжміський міжобласний	67	2	щоденно	ФОП
16.	Баранівка - Першотравенськ	приміський	49	2	щоденно	ФОП
17.	Довбиш – Баранівка ч/з Залужне	приміський міжрайонний	41	1	вівторок четвер	ТОВ «Довбиш-автотранс»
18.	Наталія - Баранівка ч/з Залужне	приміський міжрайонний	43	1	понеділок середа п'ятниця	ТОВ «Довбиш-автотранс»
19.	Довбиш – Новоград-Волинський ч/з Рогачів	приміський міжрайонний	45	1	щоденно	ТОВ «Довбиш-автотранс»
20.	Полянка - Баранівка	приміський	6	1	щоденно (крім суботи, неділі)	ТОВ «Довбиш-

						автотранс»
21.	Мар'янівка - Баранівка	приміський міжрайонний	41	1	щоденно (крім суботи)	ТОВ «Довбиш- автотранс»
22.	Баранівка – Новоград- Волинський	приміський міжрайонний	37	1	щоденно (крім суботи)	ТОВ «Довбиш- автотранс»
23.	Баранівка – Житомир	міжміський внутріобласний	84	2	щоденно	ФОП
24.	Баранівка – Житомир	міжміський внутріобласний	84	2	щоденно	ТОВ «Залізний Пегас»
25.	Житомир – Вересна ч/з Баранівку	міжміський внутріобласний	121	2	щоденно	ТОВ «Залізний Пегас»
26.	Житомир – Радуліно ч/з Баранівку	міжміський внутріобласний	122	2	щоденно	ТОВ «Залізний Пегас»
27.	Баранівка – Житомир ч/з Новоград- Волинський	міжміський внутріобласний	124	1	щоденно	ТОВ «Залізний Пегас»
28.	Новоград – Волинський - Баранівка	приміський міжрайонний	37	3	щоденно	ФОП
29.	Новоград- Волинський – Першотравенськ ч/з Баранівку	міжміський внутріобласний	48	2	щоденно	ФОП
30.	Баранівка – Житомир	міжміський внутріобласний	84	2	щоденно	ФОП
31.	Дубрівка – Житомир ч/з Новоград – Волинський, Баранівку	міжміський внутріобласний		1	щоденно	ФОП
32.	Бердичів – Новоград - Волинський	міжміський внутріобласний	112	1	щоденно	ТОВ «Бердичівсь ке АТП – 11837»
33.	Хмельницький - Житомир	міжміський міжобласний	216	1	щоденно	ФОП
34.	Кам'янець–П одільський - Новоград – Волинський ч/з Баранівку	міжміський міжобласний	275	1	щоденно	ФОП
35.	Баранівка - Дубрівка	приміський	24	1	щоденно	ФОП

Перевезення здійснюють фізичні особи підприємці (ФОП), а також ТОВ «Довбишавтотранс», ТОВ «Залізний Пегас», «Бердичівське АТП – 11837».

2.14. Забезпеченість території інженерною інфраструктурою

Водопостачання та каналізація

Централізованим водопостачанням та водовідведенням забезпечена лише частина населених пунктів Баранівської громади, зокрема це м. Баранівка та с. Зеремля. У більшості населених пунктів централізовані водопроводи відсутні. Для господарчо-питного водопостачання населення використовуються шахтні колодязі та індивідуальні свердловини, розташовані переважно на присадибних ділянках.

Основними джерелами централізованого господарчо-питного водопостачання споживачів громади є підземні водоносні горизонти, які експлуатуються артезіанськими свердловинами.

На території громади налічується 2 артезіанські свердловини централізованого водопостачання, що експлуатуються. Існує також 3 резервні централізовані свердловини та 3 свердловини, які підлягають ліквідації. Загальна кількість артезіанських свердловин на території громади налічується: 36 що експлуатуються та 42 резервні свердловини. Крім того населенням використовується для водопостачання 6630 шахтних колодязів.

Водовідбір води з підземних водоносних горизонтів в МОТГ складає 0,281 млн. м³/рік. Добовий водовідбір води з підземних водоносних горизонтів на потреби централізованого водопостачання населених пунктів МОТГ складає 0,219 тис. м³/добу.

Скидання стічних вод здійснюється в об'ємі 0,300 тис. м³/добу. Система централізованого каналізування діє лише в м. Баранівка, до яких частково підключені споживачі води як централізованих так і індивідуальних систем водопостачання. Очищення стічних вод відбувається на комплексних очисних спорудах, розташованих в північній частині міста. Населення житлової забудови в якій відсутня каналізація користується дворовими вбиральнями, а ті, що мають водопровід уведений у будинки, – вигрібними ямами та індивідуальними очисними спорудами.

Характеристика існуючих систем водопостачання та водовідведення населених пунктів громади наведена в таблицях 2.14.1 та 2.14.2.

Таблиця 2.14.1

Характеристика систем централізованого водопостачання населених пунктів Баранівської громади

Пор. №	Назви населених пунктів	Наявність централізованої системи водопостачання	Рівень забезпечення централізованим водопостачанням, %		Тип джерела водопостачання	Кількість джерел,			Водовідбір, м ³ /добу	Якісна характеристика води (відповідність санітарним нормам)	Технічний стан водопровідних мереж та споруд (% зносу основних фондів)	Відпущено води, тис. м ³		
			Житловоо фонду	Об'єктів соціальної сфери		що експлуатуються	резервних	що підлягають ліквідації				Населенню	Комунально-побутові потреби	Виробництво
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	м. Баранівка	наявна	-	-	Артезіанська свердловина	2	3	3	219	відповідає	60	37,7	13,1	7,5
2	с. Зеремля	наявна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	сел. Полянка	не працює	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Всього:								219					

Протяжність мереж водопостачання - 15,6 км

Споживання питної води всього - 47881 тис. м³, у тому числі:

– населення - 35013 тис. м³

– підприємства - 12868 тис. м³

Основні проблеми:

- низький рівень води в колодязях;

- вода має високу мінералізацію та вміст заліза;

- необхідна реконструкція станції знезалізнення;

- низький технічний стан мереж та споруд, великий знос основних фондів;

- в більшості населених пунктів громади відсутнє централізоване водопостачання.

Таблиця 2.14.2

Характеристика систем централізованого каналізування населених пунктів Баранівської громади

Пор №	Назви місцевих рад, населених пунктів	Наявність централізованої системи каналізації	Рівень забезпечення централізованою каналізацією, %		Місце розташування очисних споруд	Тип очисних споруд	Об'єми скидання стічних вод, м3/добу	Місце скидання очищених стічних вод	Кількість стоків, що надходять на оборотне водопостачання, м3/добу	Технічний стан каналізаційних мереж і споруд (% зносу основних фондів)
			Житлового фонду	Об'єктів соціальної сфери						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	м. Баранівка	наявна	-	-	Північна частина міста	Біологічне очищення	300	800 м від очисних споруд р. Случ	-	40%
	Всього:						300			

Протяжність мереж водовідведення - 7,0 км

Основні проблеми:

- в існуючих очисних спорудах необхідно доукомплектувати систему аерації;
- в більшості населених пунктів МОТГ відсутнє централізоване водовідведення.

Електропостачання

Населені пункти Баранівської громади забезпечуються електроенергією від повітряних та кабельних електричних мереж напругою 110 кВ, 35 кВ та 10 кВ.

Джерелом електропостачання громади є трансформаторні підстанції ПС 110/10 кВ «Миропіль», ПС 35/10 кВ «Баранівка», ПС 35/10 кВ «Суємці», ПС 35/10 кВ «Мирославль», ПС 35/10 кВ «Рогачів» та ПС 35/10 кВ «Глибочок». Подальше перетворення електроенергії відбувається переважно трансформаторними підстанціями 10/0,4 кВ.

Існуючі електричні мережі громади забезпечують потреби споживачів на сьогоднішній день, але потребують реконструкції на перспективу. Крім того не всі споживачі I та II категорії надійності електропостачання мають відповідну для цієї категорії споживачів схему аварійного резервування.

Характеристика існуючої системи електропостачання громади наведена у таблиці 2.14.3

Таблиця 2.14.3

Характеристика існуючої системи електропостачання населених пунктів Баранівської громади

Пор. №	Назви місцевих рад, населених пунктів	К-ть ТП 10/0,4 кВ	Загальна потужність трансф., кВА	Джерело ел. постачання	Річне споживання ел. енергії, тис. кВт год.			
					насел.	комун.	промисл.	всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	м. Баранівка	75	13529	ПЛ 35 кВ «Полонне-Баранівка»	8203,8	205,2	20000	-
2	сmt. Полянки	7	806	ПЛ 35 кВ «Кікова-Рогачів»	981	-	2000	-
3	с. Суємці	11	1006	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	497,4	-	-	-
4	с. Зеремля	11	1146	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	426,4	-	-	-
5	с. Йосипівка	7	583	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	373,2	-	-	-
6	с. Жари	6	406	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	120,5	-	-	-
7	с. Кашперівка	13	1539	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	753,4	-	-	-
8	с. Рогачів	13	1466	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	956,1	-	-	-
9	с. Вірля	14	1355	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	864,6	-	-	-
10	с. Марківка	15	1471	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	1260,2	-	-	-
11	с. Ялишів	5	403	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	228,7	-	-	-
12	с. Берестівка	13	1451	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	511,9	-	-	-
13	с. Смолдирів	15	1751	ПЛ 35 кВ «Довбиш-Кам.Брід»	593	-	-	-
ВСЬОГО:		33	26912		15770,2	205,2	22000	-

Телефонізація

Система телефонізації Баранівської громади охоплює майже всі населені пункти. У деяких населених пунктах стаціонарні телефони мають лише окремі мешканці. Загальна ємність АТС по всіх сільських радах перевищує кількість наявних телефонів. Телефонна мережа в МОТГ передбачається кабельною в телефонній каналізації по одноступеневій шафовій системі. Також на території МОТГ діють оператор зв'язку «МТС», (UMC/КІЇВСТАР/Life/мобі) та CDMA "Інтертелеком".

Теплопостачання

У Баранівській громаді підприємства житлово-комунального господарства громади послуг централізованого теплопостачання не надають. На території громади діє кілька відомчих котелень. Споживачі бюджетної сфери, які під'єднані до мереж теплопостачання цих котелень усі обладнані приладами обліку теплової енергії. У населених пунктах переважно використовують автономні системи опалення з місцевими та індивідуальними котлами.

Газопостачання

Газопостачання споживачів Баранівської громади здійснюється природним газом. Територією МОТГ проходить магістральний газопровід. Його характеристики наведено в таблиці 2.14.4.

Таблиця 2.14.4

Характеристика магістральних газопроводів Баранівської громади

Пор. №	Назва трубопроводу	Протяжність в межах громади, км	Тиск, кгс/см ²	Діаметр, мм
1	2	3	4	5
1	МГ - відгалуження до ГРС «Баранівка»	-	55	-

У МОТГ існує розвинута система мереж газопостачання. Майже усі населені пункти мають централізоване газопостачання природним газом. На відгалуженні від магістрального газопроводу «Київ - Захід I, II» розташована газорозподільна станція ГРС «Баранівка». Від цієї ГРС природний газ мережами високого тиску 2-ї та 1-ї категорії (тиском до 6 кгс/см² та до 12 кгс/см²) та середнього тиску транспортується по території громади та надходить до ГРП і ШРП, розташованих поблизу споживачів.

Характеристику систем централізованого газопостачання населених пунктів громади наведено в таблиці 2.14.5

Таблиця 2.14.5

Характеристика систем газопостачання населених пунктів Баранівської громади

Пор. №	Назви населених пунктів	Газоспоживання, тис. м ³ /рік.			Кількість встановлених ГРП (ШРП)	Джерело газопостачання (ГРС, АГРС)
		населення	комунально побутові потреби	промисловість		
1	2	3	4	5	6	7
1.	м. Баранівка	4671,122	86,757	214,211	6/17	ГРС «Баранівка»
2.	с. Йосипівка	286,055	-	-	1	ГРС «Баранівка»
3.	сел. Полянки	586,025	10,352	53,421	-	ГРС «Баранівка»

4.	с. Земля	465,369	2,341	-	1/2	ГРС «Баранівка»
5.	с. Володимирівка	2,025	-	-	-	ГРС «Баранівка»
6.	с. Суємці	328,050	1,732	-	0/1	ГРС «Баранівка»
7.	с. Смолдирів	239,068	4,786	-	0/1	ГРС «Баранівка»
8.	с. Смолка	10,050	-	-	0/0	ГРС «Баранівка»
9.	с. Таборі	219,027	-	-	0/0	ГРС «Баранівка»
10.	с. Стара Гута	319,280	-	-	0/0	ГРС «Першотрав енськ»
11.	с. Марківка	330,090	2,369	-	1/0	ГРС «Першотрав енськ»
12.	с. Вірля	398,111	0,620	-	1/0	ГРС «Баранівка»
13.	с. Климентіївка	305,116	-	-	0/0	ГРС «Баранівка»
ВСЬОГО:		8159,388	108,957	267,632	10/21	

2.15. Санітарний та екологічний стан території

Стан атмосферного повітря

Атмосферне повітря є найважливішим і найнеобхіднішим компонентом навколишнього природного середовища. Найбільш поширеними забруднювачами атмосфери є: оксид вуглецю CO, діоксид сірки SO₂, оксид азоту NO_x, вуглеводні C_nH_m та пил.

До основних антропогенних джерел забруднення атмосфери належать теплове та енергетичне устаткування, промислові підприємства, сільське господарство, всі види транспорту.

Найбільший вплив на стан атмосферного повітря здійснює автотранспорт. Значний викид автотранспорту пояснюється експлуатацією технічно застарілого автомобільного парку, використанням пального низької якості, незадовільним станом доріг.

Іншою причиною забруднення повітря є низький рівень оснащення стаціонарних джерел викидів пилогазоочисним обладнанням, використання паливовикористовуючого обладнання, відсутність сучасних технологій очищення промислових викидів.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

У Баранівській громаді відсутні пости спостереження повітряного басейну. Однак, проводиться спостереження за вмістом пилу. За інформацією Баранівського районного лабораторного відділення Новоград-Волинського міжрайонного відділу ДУ «Житомирський обласний лабораторний центр МОЗ України» у 2017 році було досліджено 4 зразки повітря на вміст пилу:

- м. Баранівка, вул. Звягельська, 66 (територія КЦРЛ);
- м. Баранівка, вул. Звягельська, 11 (територія ЗОШ І-ІІІ ст. №2);
- м. Баранівка, 4 пр. Кірова, житлова забудова в санітарно-захисній зоні меблевої

фабрики «Гермес»;

- сел. Полянка, вул. Каліна, 3 житлова забудова в санітарно-захисній зоні ПАТ «Полянківський ЕТФ».

За результатами досліджень по всіх зразкам вміст пилу в повітрі не перевищує гранично допустиму концентрацію і відповідає вимогам нормативного документу.

Динаміка викидів найпоширеніших забруднюючих речовин в атмосферне повітря

На території Баранівської громади спостерігається загальна тенденція до зниження обсягів викидів від стаціонарних джерел майже по всіх галузях економічної діяльності. Виключення склали галузь сільського господарства, лісового та рибного господарства, обсяг викидів від якої дещо збільшився.

Загальний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами залишився на рівні із минулим роком і в 2015 році склав 0,097 тис.т.

Таблиця 2.15.1

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення в Баранівській ОТГ, тис.т

2000 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
0,759	0,25	0,21	0,168	0,129	0,097	0,097

У 2015 р. від промислових підприємств надійшло забруднюючих речовин загальною кількістю – 0,097 тис. т, з яких зокрема, діоксид азоту (0,028 тис.т) належить до парникових газів.

Серед інших викидів значну частку склали діоксид азоту – 0,028 тис.т. або 28,87 %, оксид вуглецю – 0,024 тис.т або 24,74 %, діоксид та інші сполуки сірки – 0,005 тис.т або 51,55 %, від загальної кількості викидів від стаціонарних джерел (табл. 2.15.2.).

Таблиця 2.15.2

Динаміка викидів стаціонарними джерелами в атмосферне повітря в Баранівській громаді, тис. тонн

2011р.					2012р.					2013 р.					2014р					2015р.				
разом	ВТЧ				разом	ВТЧ				разом	В Т.Ч.				разом	В Т.Ч.				разом	Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок			
	пил	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю		пил	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю		Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю		Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю		Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю
0,187	0,065	0,03	0,04	0,052	0,153	0,051	0,025	0,036	0,041	0,378	0,033	0,28	0,035	0,03	0,09650	0,02630	0,01900	0,00000	0,01360	0,097	0,000	0,005	0,028	0,024

Таблиця 2.15.3

Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря в Баранівській громаді у 2015 р. (тонн)

Обсяги викидів, тонн		Збільшення\зменшення викидів у 2015р. проти 2014р., тонн	Обсяги викидів у 2015р. до 2014 р., %	Викинуто в середньому одним підприємством, тонн
у 2014 р.	у 2015 р.			
96	97	+1	101	3,7

Автотранспорт, як і раніше є найбільшим забруднювачем атмосферного повітря. Слід зазначити, що в умовах переходу до ринкової економіки необхідність постійного збільшення автотранспортних перевезень обумовила зростання до 50–80 % внеску відпрацьованих газів у забруднення атмосферного повітря, а відтак – і збільшення ризику для здоров'я населення.

У відпрацьованих газах автомобільних двигунів налічується біля 100 різних компонентів, більшість з яких токсичні. Серед токсичних компонентів, які викидаються автотранспортом 73 % становлять оксиди вуглецю, 11 % - неметанові леткі органічні сполуки, 13 % - оксиди азоту, 1,6 % - сажа, 1,4 % - сірчистий ангідрид. Великий обсяг викидів від автотранспорту пояснюється, насамперед, збільшенням кількості приватного автотранспорту, експлуатацією технічно–застарілого автомобільного парку, використанням палива низької якості, аварійним станом доріг.

Автомобільні та залізничні шляхи виступають негативним фактором впливу на навколишнє середовище через забруднення атмосферного повітря викидами шкідливих речовин та створення зон акустичного дискомфорту. Згідно норм, санітарно-захисні зони від цих доріг складають 50-100 м. Проте режим їх використання на деяких територіях району порушується наявною житловою забудовою. Майже вся територія району має забруднення приземного шару повітря техногенним пилом.

Стан водних ресурсів

Незадовільний екологічний стан водних об'єктів спостерігається у всіх водних басейнах Баранівської громади. Основними причинами забруднення поверхневих вод району є:

- скид неочищених та недостатньо очищених комунальних і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через систему міської каналізації;
- надходження до водних об'єктів забруднюючих речовин у процесі поверхневого стоку води забудованих територій та сільгоспугідь;
- ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

За даними звіту про використання води форми 2-ТП водгосп (річна) за 2016 рік на території Баранівської громади функціонує два підприємства-водокористувачі, діяльність яких пов'язана із скиданням зворотних (стічних вод) та забруднюючих речовин у поверхневі водойми. Основним водокористувачем-забруднювачем поверхневих водних об'єктів на території громади є КП «Баранівка-міськводоканал». Через низьку якість очищення на очисних спорудах, внаслідок перевантаження та спрацювання технологічного обладнання, переважна кількість зворотних вод скидається значною мірою забрудненими. Перелік водокористувачів громади наведено в таблиці 2.15.4.

Таблиця 2.15.4

Перелік водокористувачів громади

Пор.	Назва водокористувача	Місце розташування	Місце скиду зворотних вод	Відведено зворотних вод, тис.м3	Вміст основних забруднюючих речовин у зворотних водах	
					назва речовин	кількість, тон
1.	КП «Баранівка міськводоканал»	м. Баранівка, вул.Дзержинського, 123	р. Случ 256 км від гирла	79,2 – «недостатньо очищені»	БСК5	1,0
					завислі речовини	1,0
					азот амонійний	0,2
					нітрити	0,04
					нітрати	3,0
					хлориди	7,9
					сульфати	8,2
					фосфати	2
					залізо	0,03
2.	ТОВ «Полянківська кераміка»	сел. Полянка, вул. Промислова, 1	р. Случ 257 км від гирла	0,3 – «нормативно очищені»	Сухий залишок	0,2

Джерелами забруднення водних ресурсів є також звалища побутових відходів, на яких відсутнє здійснення збору фільтрату та, як наслідок, надходження забруднюючих речовин, як до підземних, так і до поверхневих водних об'єктів.

Спостереження за якістю поверхневих вод Житомирської області здійснює Житомирське обласне управління водних ресурсів. Пункти спостережень на території Баранівської громади відсутні. Однак, у зв'язку із забрудненням річок Хомора та Случ на території Баранівської громади, з метою здійснення контролю за якісним станом поверхневих вод та недопущенням загострення санітарно-епідемічної ситуації в басейні р. Случ та питному водозаборі м.Новоград-Волинський облводресурсів проводить додатковий моніторинг якості поверхневих вод річок Хомора та Случ від кордону Хмельницької та Житомирської областей до м. Новоград-Волинський. За результатами аналізів перевищення концентрації гідрохімічних показників виявлено по БСК₅ та залізу. Решта гідрохімічних показників знаходяться нижче норми гранично-допустимих концентрацій. Результати гідрохімічних аналізів наведені в таблиці 2.15.5.

Таблиця 2.15.5

Результати додаткових вимірювань якості поверхневої вод річок Хомора та Случ за 2017 рік

Назва створу <i>Таблиця 2.15.5</i> Результати додаткових		Дата відбору	Температура, °С	Запах, бал	Прозорість, см	Кольоровість, бал	Розчин. кисень, мг/дм³	pH, одиниць	Завис. речовини, мг/дм³	Сухий зал., мг/дм³	ХСК, мг/дм³	БСК-5, мг/дм³	Амоній, мг/дм³	Нітрити, мг/дм³	Нітрати, мг/дм³	Хлориди, мг/дм³	Сульфати, мг/дм³	Залізо, мг/дм³	Лужність, мг-екв/дм³	Жорсткість, мг-екв/дм³	Кальцій, мг/дм³	Магній, мг/дм³	Фосфати, мг/дм³	Марганець, мг/дм³	Перманганатна окис-ть, мг/дм³
Гранично-допустима концентрація				2	>20		>4,0	6,5-8,5		1000	15	2,26	2,56	3,3	45	350	500	0,3					3,5	0,1	
ГДК згідно ОБУВ (за межами населеного пункту)				2	>20		>4,0				15	2,26	0,39	0,08	40	300	100				180	40	0,17	0,01	
Створ 1 р.Хомора, ліва притока р.Случ, 7 км від гирла, межа Житомирської і Хмельницької областей	12.05.2017	14	2	13	35	3,04	7,57	11,8	421	51,07	6,51	0,53	0,059	1,6	31	61	0,616	6,0	7,0	104	22	0,08	0,1	19,50	
	07.06.2017	22	3(хім.)	21	50	2,8	7,67	13,5	434	43,04	5,60	0,57	0,034	1,2	33	61	0,593	5,6	6,6	98	21	0,56	0,01	17,10	
	11.07.2017	22	2	27	60	2,8	7,66	7,0	403	39,03	4,16	0,39	0,015	4,0	33	61	0,484	4,8	6,2	88	22	0,59	0,800	15,30	
Створ 2 р.Хомор, 4 км від гирла, сел.Першотравенськ	12.05.2017	14	2	18	40	6,08	7,66	9,5	416	38,30	4,12	0,42	0,046	1,9	31	80	0,363	5,8	6,2	96	17	0,12	0,116	16,00	
	07.06.2017	22	3(хім.)	14	45	6,08	7,74	12,6	423	38,74	5,04	0,61	0,054	1,2	34	61	0,609	5,4	6,2	96	17	0,54	0,072	15,00	
	11.07.2017	22	2	23	60	4,56	7,70	7,4	405	36,74	4,08	0,49	0,019	1,4	31	61	0,440	5,2	5,8	86	18	0,63	0,240	14,50	
Створ 3 р.Случ, 256 км від гирла, м.Баранівка	12.05.2017	14	2	16	35	7,52	7,76	6,4	424	31,92	2,98	0,49	0,025	1,4	36	67	0,352	6,2	6,4	86	26	0,07	0,111	12,00	
	07.06.2017	22	3(хім.)	25	35	7,02	7,91	7,2	396	34,43	4,12	0,27	0,190	1,3	36	67	0,393	5,2	5,9	92	16	0,23	0,072	13,40	

	11.07.2017	22	2	29	45	6,56	7,85	5,2	390	27,55	3,32	0,28	0,047	1,2	34	45	0,330	5,0	5,8	86	18	0,44	0,112	11,00
Створ 4 р.Случ, 215 км від гирла, с.Гульськ Новоград- Волинський р-н	12.05.2017	13	2	12	35	10,80	8,42	5,8	360	31,92	2,85	0,20	0,006	1,7	36	58	0,352	5,0	5,1	76	16	0,04	0,081	12,50
	07.06.2017	23	2	21	35	8,32	8,08	8,0	389	34,43	4,08	0,22	0,012	1,2	33	61	0,373	4,6	5,8	86	18	0,16	0,072	13,60
	11.07.2017	21	2	30	40	7,04	8,01	5,0	385	27,55	3,36	0,25	0,028	1,0	31	64	0,264	4,6	5,5	80	18	0,33	0,088	11,20
Створ 5 р.Случ, 207 км від гирла, с.Івашківка Новоград- Волинський р-н	12.05.2017	13	2	14	35	12,96	8,49	5,8	358	31,92	2,80	0,45	0,008	1,5	33	54	0,330	5,2	5,4	76	19	0,04	0,122	12,00
	07.06.2017	23	2	19	35	8,56	8,07	8,4	380	32,28	3,76	0,15	0,010	0,9	31	61	0,389	4,6	5,6	80		0,14	0,064	12,80
	11.07.2017	21		30	35	7,36	8,05	4,8	387	27,55	3,20	0,31	0,031	0,9	33	64	0,264	4,6	5,6	82	18	0,19	0,096	11,40
Створ 6 р.Случ, 203 км від гирла, питний водозабір м.Новоград- Волинський	12.05.2017	14	2	14	40	12,80	8,47	5,3	364	27,66	2,64	0,22	0,009	1,7	31	51	0,396	5,0	5,0	76	15	0,06	0,095	19,50
	07.06.2017	23	2	21	40	9,92	8,2	7,2	386	31,47	3,28	0,15	0,009	1	30	74	0,417	4,4	5,2	76	17	0,12	0,099	12,10
	11.07.2017	21	2	30	35	8,56	8,06	4,8	356	29,85	3,12	0,29	0,026	0,9	31	48	0,264	4,4	5,3	74	19		0,144	11,70

З метою встановлення джерел забруднення річок Хомора та Случ були проведені перевірки дотримання вимог природоохоронного законодавства ТОВ «Понінківська картонно-паперова фабрика – Україна» та КП «Полонне тепловодопостачання», які здійснюють скид забруднюючих речовин зі зворотними водами у р. Хомора в межах м. Полонного та сел. Понінка Полонського району Хмельницької області.

За результатами інструментально-лабораторного контролю проб поверхневих вод річки Хомора на межі Житомирської та Хмельницької областей, в сел. Першотравенськ та в місці впадіння річки Хомора в річку Случ встановлено, що вміст розчиненого кисню коливається від 3,5 до 7,9 мг/дм³ (при нормі 4-6 мг/дм³), азоту амонійного від 0,74 до 3,24 мг/дм³ (при нормі 0,5-1,0 мг/дм³), органічних речовин за хімічним споживанням кисню від 35 до 65 мг/дм³ (при нормі 50 мг/дм³), органічних речовин за біохімічним споживанням кисню від 3,4 до 8,2 мг/дм³ (при нормі 3 мг/дм³).

За результатами інструментально-лабораторного контролю проб води річки Хомора вище та нижче м. Полонного та сел. Понінка Полонського району Хмельницької області, а також у контрольних створах КП «Полонне тепловодопостачання» та ТОВ «Понінківська картонно-паперова фабрика - Україна» встановлено, що вміст розчиненого кисню у семи із восьми відібраних проб коливався в межах 7.9-9,3 мг/дм³ (при нормі 4-6 мг/дм³), у пробі води, що відібрана нижче скиду Комунального підприємства «Полонне тепловодопостачання» вміст розчиненого кисню становив 5,8 мг/дм³ (при нормі 4-6 мг/дм³), у переважній більшості відібраних проб поверхневих вод спостерігається підвищений вміст заліза: отримані значення коливаються від 0,23 до 1,35 мг/дм³ (при нормі від 0,1-0,3 мг/дм³) та підвищений вміст нікелю у п'яти із восьми відібраних пробах - від 0,017 до 0,031 мг/дм³ (при нормі від 0,01-0,1 мг/дм³).

Під час перевірки був встановлений факт здійснення наднормативних скидів забруднюючих речовин із зворотними водами вищевказаних підприємств.

Внаслідок виявлених порушень відмічено погіршення якості води р.Хомора у контрольних створах, яке прогресує у теплий період року та підсилюється через малу водність р.Хомора (рівень води падає до 50 см), що спричиняє зменшення концентрації розчиненого кисню та заморні явища водних живих ресурсів.

Прослідковується тенденція щодо погіршення якості води р.Хомора по вмісту органічних речовин за хімічним та біохімічним споживанням кисню та азоту амонійного, що спричиняє зменшення розчиненого кисню.

За фактами виявлених порушень вимог водоохоронного законодавства посадових осіб підприємств притягнуто до адміністративної відповідальності та видано приписи про усунення виявлених порушень вимог природоохоронного законодавства.

Якість питної води та її вплив на здоров'я населення

Забезпечення населення регіону питною водою є однією з пріоритетних проблем, розв'язання якої необхідно для збереження здоров'я, поліпшення умов діяльності та підвищення рівня життя населення.

Джерелом водопостачання населення м.Баранівки є підземні води. Частина споруд водопровідних мереж відпрацювала нормативний строк експлуатації, що призводить до підвищення витрат електроенергії та збільшення собівартості перекачування стоків.

На іншій території Баранівської громади питне водопостачання здійснюється за рахунок поверхневих вод. Якість води у поверхневих водних об'єктах є вирішальним чинником санітарного та епідемічного благополуччя населення. В окремих населених пунктах питна вода за фізико-хімічними показниками (жорсткість, залізо, тощо) не відповідає вимогам ГОСТу 2874-82.

Контроль за станом якості питної води здійснюється Баранівським районним лабораторним відділенням Новоград-Волинського міжрайонного відділу ДУ

«Житомирський обласний лабораторний центр МОЗ України». В 2017 році було досліджено 145 зразків на органолептичні та санітарно-хімічні показники, 62 на бактеріологічні показники.

На органолептичні та санітарно-хімічні показники досліджено зразків води:

- із централізованих джерел водопостачання - 19, позитивних - 10 проб (52,6%);
- КП «Міськводоканал» - 3 відхилення,
- м.Баранівка, гімназія - відхилення у 2-х зразках,
- сільський полігон с. **Зеремля** - у 2-х пробах - за органолептичними показниками та вмістом заліза,
- КЦРЛ – 2 відхилення,
- м.Баранівка, ЗОШ I-III ст. – 1 відхилення за вмістом заліза.
- із децентралізованих джерел водопостачання - 104 проби, позитивних - 86 (82,7%):
- ТОВ «Баранівський молокозавод» - 6 відхилень за показником жорсткості та вмістом заліза,
- ТОВ «Органік Мілк» - 1 відхилення за органолептичними показниками та вмістом заліза,
- ЗОШ I-III ст. сіл Кашперівка і Смолдирів, ЗОШ I-II ст. с.Суємці - по одному зразку відхилення за вмістом заліза,
- ДНЗ сел. Полянка - у 2-х зразках відхилення за вмістом **нітратів**,
- 5-х громадських та 69 індивідуальних криниць - відхилення за вмістом **нітратів**.
- із поверхневих водойм - 22 проби, позитивних - 22 (100%):
- р.Случ, м.Баранівка, с.Стара Гута, с.Марківка – виявленні відхилення за органолептичними показниками, вмістом зважених речовин, показником хімічного споживання кисню.

На бактеріологічні показники досліджено зразків води:

- із централізованих джерел водопостачання - 21, позитивних - 1 (4,8%);
- ДНЗ с.Зеремля, сільський водогін,
- із децентралізованих джерел водопостачання - 22, позитивних - 12 (54,5%);
- 5 відхилень у громадських та 7 в індивідуальних колодязях,
- із поверхневих водойм - 19, позитивних 3 (19,8%):
- р. Случ, м. Баранівка, с. Стара Гута, с. Марківка.

Основні чинники антропогенного впливу на земельні ресурси

Основними чинниками антропогенного впливу на земельні ресурси регіону є сільське господарство, промисловість та транспорт.

Найбільшу загрозу для фізичної структури ґрунтів і земель представляють ерозійні явища та розробка корисних копалин відкритим способом при якій порушується не тільки структура ґрунту але і його гідрологічний режим, розкриваючи підземні водоносні горизонти.

До негативного впливу на земельні ресурси та деградації земель призводить значна розораність сільськогосподарських угідь на території Баранівської громади. Надмірне розширення площі ріллі за рахунок схилових земель призводить до порушення екологічно збалансованого співвідношення земельних угідь. У результаті земельні ресурси деградують, забруднюються і виснажуються. Водна і вітрова ерозії є найбільш суттєвим фактором зниження продуктивності земельних ресурсів.

На лесових підвищеннях Баранівської громади існує переважно водна ерозія ґрунтів.

На пологих схилах розвивається головним чином площинна водна ерозія. Проходить цей процес непомітно, особливо на початкових стадіях свого розвитку. З ґрунту виносяться мікро- і макроагрегати, що сформовані активною частиною гумусу. В результаті ґрунти втрачають значну кількість водостійких агрегатів, зростає розпиленість та глибистість їх поверхні. Поступово змивається орний шар і оголюється нижній горизонт; колір ґрунту набуває світлішого відтінку. Швидкість змиву ґрунту значною мірою залежить від способу його використання. Відсутність відповідної організації території, ігнорування ґрунтозахисними технологіями вирощування сільськогосподарських культур обумовлюють змив ґрунту в загрозливих розмірах.

На крутих схилах, поряд з площинною ерозією проявляється лінійний розмив ґрунту, який призводить до утворення ярів та балок, чим зменшує площу орних земель. Для запобігання змиву схили які мають крутість більше ніж 5°, безперечно, повинні бути виведені з обробітку і переведені під постійне залуження та заліснення.

У більшості сільськогосподарських підприємств відсутні науково-обґрунтовані сівозміни, ґрунтозахисні технології вирощування сільськогосподарських культур, бракує необхідної кількості органічних та мінеральних добрив, що призводить до виснаження земель, зниження родючості ґрунтів, їх деградації.

Використання земель без чіткого еколого-економічного та соціального обґрунтування стає причиною виникнення багатьох негативних явищ як екологічної, так і економічної природи. Зокрема, процеси водної та вітрової ерозії земель та інших несприятливих явищ у переважній більшості випадків спричинені саме нераціональним використанням і нехтуванням законами еколого-безпечного природокористування.

Інтенсивне сільськогосподарське використання земель призводить до зниження родючості ґрунтів через їх переуцільнення (особливо чорноземів), втрати грудкувато-зернистої структури, водопроникності та аераційної здатності з усіма екологічними наслідками, що звідси випливають.

В 2016 році Житомирською філією ДУ «Держґрунтохорона» була проведена агрохімічна паспортизація земель сільськогосподарського призначення Баранівського району на площі 22,1 тис га.

За результатами агрохімічної паспортизації встановлено, що за щільністю забруднення ґрунтів радіоактивними елементами, а саме цезієм-137 та стронцієм-90, сільськогосподарські угіддя відносяться до чистої зони і відповідно по цих показниках відсутні обмеження в їх використанні.

Рівень забруднення ґрунтів сільськогосподарських угідь пестицидами (ДДТ і його ізомери, ГХЦГ - сума ізомерів) та важкими металами (рухомими формами свинцю, кадмію та ртуті) не перевищує гранично допустимих кількостей і по цих показниках відсутні обмеження у використанні ґрунтів.

Баранівським районним лабораторним відділенням Новоград-Волинського міжрайонного відділу ДУ «Житомирський обласний лабораторний центр МОЗ України» було досліджено 6 зразків ґрунту на мікробіологічні показники, позитивні результати відсутні.

Використання і охорона лісових ресурсів

Ліси є національним багатством і за своїм призначенням та місцезнаходженням виконують переважно водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні, естетичні, виховні, інші функції та є джерелом для задоволення потреб суспільства в лісових ресурсах.

Лісове господарство є самостійною галуззю суспільного виробництва, яка займається вивченням, обліком, вирощуванням лісів, охороняє їх від пожеж, шкідників і хвороб, регулює користування лісом з метою задоволення потреб лісового господарства. Лісове

господарство нерозривно поєднує в собі дві однаково важливі справи: вирощування лісу та промислове виробництво.

В Баранівській громаді лісові ділянки розподіляються за такими категоріями, як заказники, рекреаційно-оздоровчі, захисні та експлуатаційні ліси.

Заказники розміщені на територіях Баранівського, Зеремлянського та Явненського лісництв та займають загальну площу 1669 га. Рекреаційно-оздоровчі ліси розташовані на території Баранівського лісництва і займають 2381,7 га; захисні – 38 га, знаходяться в Зеремлянському лісництві. Найбільша частина лісових ділянок лісництв відведена під експлуатаційні ліси – 12728,6 га.

Лісокористування ДП «Баранівське ЛМГ» спрямоване на невиснажливе та раціональне користування лісом – заготівля деревини проводиться з одночасним відновленням лісів.

Системи рубок, в залежності від категорій лісів, регламентуються Лісовим кодексом України і Правилами рубок головного користування, затверджених в установленому законодавством порядку.

Під час проектування поступових і вибіркових рубок визначені і обґрунтовані наявність і стан природного поновлення під наметом лісу, період відновлення лісу, кількість прийомів і термін повторюваності рубок, розміщення рубок на території лісового фонду, інтенсивність прийомів рубки і запасу деревини, що вирубується.

Планування і проведення заготівлі деревини під час рубок головного користування здійснюється в межах розрахункової лісосіки, яка обчислюється лісовпорядною організацією.

Розрахункова лісосіка рубок головного користування визначається в можливих для експлуатації лісах в межах господарських частин, господарств, господарських секцій і систем рубок.

Погодження та затвердження розрахункових лісосік здійснюється згідно з чинною Інструкцією про порядок погодження та затвердження розрахункових лісосік.

ДП «Баранівське ЛМГ» проводить рубки формування і оздоровлення лісів в об'ємах, передбачених матеріалами лісовпорядкування.

В зв'язку з погіршенням санітарного стану насаджень підприємство відмовилось від проведення проріджувань та прохідних рубок загальною масою 14730 м³ на користь проведення санітарних рубань. Динаміка збільшення площ суцільних рубок санітарних в насадженнях пошкоджених шкідниками та хворобами лісу, по ДП «Баранівське ЛМГ» за період з 2011 року по 2017 рік приведена у таблиці 2.15.6.

Таблиця 2.15.6

**Динаміка суцільних санітарних рубок
за період 2011 – 2017 років**

Рік	Площа, га	Загальна маса, тис. м ³	Ліквідна маса, тис. м ³
1	2	3	4
2011	40	8,65	7,74
2012	86	19,27	17,19
2013	106	29,5	26,1
2014	123	32,36	28,58
2015	129	33,72	29,89
2016	237	62,46	55,53
2017 (отримано дозволів)	166,5	45,83	40,37
2017 (прогноз)	220	56,21	48,54

Одночасно з вирубуванням підприємством щорічно проводяться роботи по відновленню лісів. Так на 2017 рік заплановано посадку лісів на площі 350 га, доповнення лісових культур на площі 250 га, догляд за лісовими культурами на площі 1000 га.

З метою забезпечення посадковим матеріалом в підприємстві створено потужне виробництво з вирощування посадкового матеріалу в тепличному господарстві (0,6 га) та у відкритому ґрунті на площі 1,1 га.

В 2017 році планується виростити 2,2 млн. посадкового матеріалу. Крім того в цілому на 2017 рік планується використати на лісовідновлення 3,5 млн. грн. Розміщення та площі відтворювальних ділянок приведено в таблиці 2.15.7.

Таблиця 2.15.7

**Розміщення відтворювальних ділянок в угіддях ДП «Баранівське ЛМГ»
в межах Баранівської громади**

№ обходу	Назва землекористувача, лісництва	Квартали (виділи)	Площа, га
1	2	3	4
1	ДП «Баранівське ЛМГ» Баранівське л-во	11, 12, 23-28, 38-42, 52-55	1144,4
2	ДП «Баранівське ЛМГ» Баранівське л-во	74-80, 94-96, 98, 99	657,0
4	ДП «Баранівське ЛМГ» Зеремлянське л-во	35-38, 53-56, 72-75, 88-91	1140,0
5	ДП «Баранівське ЛМГ» Зеремлянське л-во	26-28, 31, 32, 44-46, 50, 61, 62, 67, 68, 77, 78, 83, 84	1219,0
6	ДП «Баранівське ЛМГ» Явненське л-во	6, 7, 8, 15-19	793,0
Разом в межах Баранівської громади:			4953,4

Значні збитки зазнає лісове господарство, жива природа і довкілля в цілому від лісових пожеж, які знищують природний покрив, виводять значні лісові масиви на багато років із природокористування. підприємством проводиться значна робота по збереженню лісів від пожеж. З метою своєчасного виявлення лісових пожеж встановлено три системи відеоспостереження за лісовими масивами. Завжди готові до виїзду два пожежні автомобілі та чотири пристосовані до гасіння пожеж автоцистерни. Крім того, є сім прицепних цистерн для перевозки води та інше обладнання для гасіння пожеж. На лісопожежній станції та в лісництвах здійснюється постійне чергування.

Щороку створюється 180 км мінералізованих смуг та проводиться догляд за мінсмугами та протипожежними розривами протяжністю 830 км. На 2017 рік планується використати на охорону лісів від пожеж 795 тис. грн.

Крім того, підприємством виконуються заходи щодо охорони лісів від лісопорушень та браконьєрства. Лісова охорона нараховує 104 працівники. Створено 12 рейдових груп з метою охорони, виявлення та затримання лісопорушників та браконьєрів. За ними закріплено службовий транспорт та інше обладнання.

Оздоровлення лісів. Упродовж останніх років у лісах Полісся України загалом і Житомирської області зокрема активізувалися лісопатологічні процеси, які стали хронічними та призводять до всихання соснових насаджень. У багатьох насадженнях всихання відбувається швидкими темпами, протягом одного вегетаційного періоду. В більшості випадків це відбувається у пристигаючих насадженнях природного походження, у сприятливих для зростання сосни звичайної умовах.

Дані процеси є наслідками, як стверджує ряд науковців, глобальних кліматичних змін

на нашій планеті. Адже процеси всихання, особливо хвойних порід, відмічаються у бореальному поясі хвойних лісів на всіх континентах.

Однією з причин ослаблення насаджень є грибні хвороби викликані офіостомовими грибами (мікози), які можуть розвиватися у гострій чи хронічній формах. Збудників хвороб родів *Ceratocystis* та *Ophiostoma* можуть активно чи пасивно переносити стовбурові шкідники - короїди та вусачі, а також шкідники коріння.

Серед поширених видів стовбурових комах, які можуть переносити збудників хвороб дерев сосни являється верхівковий короїд.

Процес всихання соснових насаджень на Поліссі виявляється типово. Спочатку він має дифузний характер (всихають окремі дерева), пізніше - всихання стає дифузно-груповим (всихають окремі групи дерев більш-менш віддалені на площі виділу), а на кінцевій стадії розвитку хвороби всихання охоплює значну частину деревостану. Всихання має верхівковий характер і відбувається за такою схемою: верхня частина крони дерева спочатку рідіє, потім хвоя на верхівці дерева жовтіє, згодом пожовтіння або побуріння хвої охоплює більшу частину крони, причому хвоя не опадає, і врешті-решт дерево гине. Хвороба має гострий характер, і від появи початкових симптомів захворювання до повного всихання дерева минає один вегетаційний період

Наслідками розвитку виявленої хвороби є погіршення санітарного стану соснових насаджень, всихання дерев і втрата технічної придатності деревини внаслідок «посиніння», зменшення її ринкової вартості, збільшення чисельності шкідників та їх поширення на суміжні ділянки деревостану.

Подібні процеси всихання соснових деревостанів відмічені практично на всій території Житомирської області. Зокрема в Державному підприємстві «Баранівське лісомисливське господарство» в межах Баранівської ОТГ проведені вибірково санітарні рубки на площі 451,6 га масою 12844 м³, суцільна санітарна рубка на площі 75,3 га масою 21010 м³.

Надзвичайно важливу роль у зменшенні негативних наслідків хвороби відіграють терміни проведення відповідних санітарних заходів. Чим коротший період від виявлення осередків захворювання до їх ліквідації, тим кращими є перспективи збереження насаджень. Невчасно проведені санітарні рубки без урахування темпів поширення хвороби призводять також до значних економічних втрат.

Мисливське господарство. Основним завданням ведення мисливського господарства є використання, охорона і відтворення диких тварин. Загальна площа мисливських угідь в межах Баранівської громади становить 16847,0 га.

Таблиця 2.15.8

**Адміністративний розподіл мисливських угідь ДП «Баранівське ЛМГ»
в межах Баранівської громади**

Лісництво	Назва ради	Площа, га	Квартали (виділи)
1	2	3	4
Баранівське	Баранівська м/р	1979,6	1-3, 6, 7, 13, 14, 19-25, 30-40, 47-54
	Марківська с/р	192,0	29, 43, 61, 139
	Полянківська с/р	1339,2	44-46, 62-68, 81-88, 94-96, 101-104
	Кашперівська с/р	321,3	105-107, 110-112
	Йосипівська с/р	264,0	108, 109, 113, 114
	Ялишівська с/р	382,2	4, 5, 8-12, 15-18, 26-28, 41, 42, 55-60, 69-80, 89-93, 97-100
Разом по лісництву:			
Зеремлянське	Берестівська с/р	849,1	13, 27-31, 45-49
	Зеремлянська с/р	1103,0	32-37, 50-55, 67-70

	Смолдирівська с/р	124,0	38, 39
	Жарівська с/р	1541,9	40, 41, 58-63, 76-79, 92-99
	Вірлянська с/р	229,0	56, 57, 75, 91
	Кашперівська с/р	849,0	64-66, 80-83, 100-104
	Йосипівська с/р	372,0	71, 84-87
	Баранівська м/р	434,0	72-74, 88-90
Разом по лісництву:		5502,0	
Кам'янобрідське	Рогачівська с/р		38(1-21), 51(1-14,18-24), 76-78,123
Разом по лісництву:			
	Рогачівська с/р		1-3, 6-8, 15-17, 23-25, 33, 34, 42, 43, 46, 47
	Ялишівська с/р		18-19, 26-28, 35-37, 44, 45, 48, 72, 73
Разом по лісництву:			
Землі запасу	Баранівська м/р		
ФГ «Осіння калина»	Баранівська м/р	100,0	
Землі гр. Стельмаха Михайла Дмитровича	Баранівська м/р	2,4	
Землі гр. Якимчука Галини Миколаївни	Баранівська м/р	3,1	

Санітарно-епідемічний, радіологічний та екологічний стан території

Санітарно-епідемічний та екологічний стан регіону як результат дії природних та антропогенних факторів повинен створювати оптимальні умови життєдіяльності, що забезпечують низький рівень захворюваності, відсутність шкідливого впливу на здоров'я населення факторів навколишнього середовища, а також умов для виникнення і поширення інфекційних захворювань. Санітарні та протиепідемічні заходи районних служб спрямовуються на створення безпечних для здоров'я умов побуту, праці, навчання, відпочинку та інших сфер життя і діяльності населення, запобігання виникненню та поширенню інфекційних хвороб.

Баранівським районним лабораторним відділенням Новоград-Волинського міжрайонного відділу ДУ «Житомирський обласний лабораторний центр МОЗ України» протягом 2017 року було проведено 203 заміри гамма-фону. Радіаційного забруднення не встановлено.

На сьогодні для громади та екологічний стан території:

- зміна структури земельних ресурсів внаслідок вилучення земель сільськогосподарського та лісгосподарського призначення, відкритих територій під господарські потреби та забудову, а також через розвиток негативних процесів у ландшафтах (ерозії, карсту, суфозії та просідання ґрунтів);

- зниження родючості ґрунтів внаслідок вимивання гумусу, засолення, підтоплення та забруднення важкими металами, пестицидами та іншими речовинами;

- зменшення запасів і забруднення поверхневих та підземних вод внаслідок посиленого водозабору, внесення забруднюючих речовин у водні об'єкти в процесі виробництва й ведення комунального господарства;

- забруднення повітря та зміна його складу внаслідок промислових та інших викидів в атмосферу;

- скорочення розмаїття рослинного та тваринного світу та зміни його генофонду;

- зменшення біологічної продуктивності ландшафтів;

– погіршення гігієнічних та санітарно-епідеміологічних умов життєдіяльності людини та існування живих організмів.

Оточуючі ландшафти несуть на собі сліди виробничої та соціальної діяльності людини.

Основними чинниками розвитку ерозійних процесів в громаді є зливові дощі, талі води, хвиляста поверхня рельєфу, значна крутизна схилів, сильні вітри, строкатість ґрунтового покриву та ґрунтоутворюючих порід, які мають різну стійкість до розмивання, різноманітний рослинний покрив. Господарська діяльність людини стала головною причиною розвитку ерозійних процесів, її наслідки постійно проявляються на розораних землях, що мають значний похил рельєфу.

Продукти ерозії, потрапляючи до водойм, значно погіршують якість води та засмічують і замулюють дно. У ерозійно небезпечних районах термін служби ставків складає біля 4 років без очищення.

Ерозія, яка вчасно не була зупинена, призводить до утворення промоїн, ярів, балок, які знижують вже не тільки сільськогосподарську цінність землі, а й ускладнюють її освоєння при будівництві, прокладанні комунікацій та ін.

Каналізаційне господарство є одним із забруднювачів водних об'єктів – поверхневих водойм і підземних водоносних горизонтів. В більшості населених пунктів ОТГ відсутнє централізоване водовідведення, а стан очисної споруди в м.Баранівка - незадовільний.

За даними Управління Держпродспоживслужби в Баранівському районі на території Баранівської громади функціонує один діючий худобомогильник підконтрольний службі. Худобомогильник знаходиться за межами с.Вірля (урочище «Луг»), розмір санітарно-захисної зони відповідає нормативним вимогам (1000 м). Захоронення тварин, які загинули від захворювання на сибірську виразку, знаходиться на території Дубрівської ОТГ (урочище «Лафа»).

Охоронна зона від територій кладовищ до житлової та громадської забудови повинна складати 300 м, відповідно до нормативних санітарно-епідеміологічних умов. Характеристика та кількість існуючих кладовищ на території Баранівської ОТГ наведено в таблиці 2.15.9.

Таблиця 2.15.9

Характеристика та кількість існуючих кладовищ Баранівської громади

Назва населеного пункту	Кладовища з витриманою санітарно-охоронною зоною, кількість	Кладовища з не дотриманою санітарно-охоронною зоною, кількість
1	2	3
м. Баранівка	-	3
с. Йосипівка	1	-
с. Глибочок	-	2
с. Володимирівка	1	-
с. Смолка	-	1
с. Смолдирів	-	2
с. Іванівка	-	2
с. Климентіївка	-	1
с. Вірля	-	1
сел. Полянка	1	-

с. Кашперівка	-	1
с. Лісове	1	1
с. Стара Гута	-	1
с. Табори	-	1
с. Зеремля	2	-
с. Марківка	-	1
с. Рогачів	-	2
с. Млини	-	1
с. Острожок	-	1
с. Берестівка	-	1
с. Жари	-	1
с. Суємці	-	1
с. Мирославль	-	1

Поводження з відходами

Однією з основних екологічних проблем в Баранівській громаді є зберігання, утилізація та знешкодження відходів. Відходи є одним із найбільш вагомих факторів забруднення навколишнього середовища і негативного впливу на всі компоненти довкілля.

Накопичення побутових відходів значною мірою залежить від погодних умов, сезону року, ступеня благоустрою житлових будинків, рівня життя населення тощо. У загальному обсязі побутових відходів міститься 10,3–26,4 відсотка паперу, 20–40 – харчових відходів, 0,75–3,7 – деревини, 0,2 – 8 – текстилю, 1–5,8 – металів, 1,1– 9 – скла, 0,6–6 – полімерних відходів та інших речовин.

На території Баранівської громади знаходиться 23 паспортизованих сміттєзвалища. Інформація стосовно місць видалення твердих побутових відходів надана в таблиці 2.15.10.

Таблиця 2.15.10

Характеристика сміттєзвалищ Баранівської громади

Пор. №	Населений пункт	Віддаленість від населеного пункту, км	Паспорт МВВ	Площа, зайнята МВВ, га	Розміри санітарно-захисної зони, м
1	2	3	4	5	6
1.	м. Баранівка	5 км від центру міста, на південь від дороги Баранівка-Зеремля	№ 2.5 від 01.10.2000р.	2,6 га	500 м
2.	с. Зеремля	1,5	№ 2.30 від 29.04.2004р.	0,25 га	800 м
3.	с. Ялишів	0,5	№ 2.37 від 04.08.2008р.	0,20 га	500 м
4.	с. Явне	0,5	№ 2.38 від 04.08.2008р.	0,20 га	500 м
5.	с. Лісове	0,5	№ 2.39 від 04.08.2008р.	0,20 га	500 м
6.	с. Йосипівка	в межах села	№ 8.26 від 19.12.2003р.	0,30 га	не відповідає нормативам
7.	с. Червонопрапорне	0,8	№ 8.24 від 19.12.2003р.	0,20 га	500 м

1	2	3	4	5	6
8.	с. Смолдирів	0,6	№ 8.25 від 19.12.2003р.	0,30 га	500 м
9.	с. Смолдирів	0,6	№ 8.27 від 19.12.2003р.	0,20 га	500 м
10.	с. Рогачів	1,6	№ 8.22 від 22.01.2003р.	0,20 га	500 м
11.	с. Рогачів	0,45	№ 2.21 від 22.01.2003р.	0,60 га	500 м, не витримується
12.	с. Рогачів	0,98	№ 2.20 від 22.01.2003р.	0,40 га	500 м
13.	с. Глибочок	1,3	№ 2.18 від 19.12.2002р.	0,40 га	500 м
14.	с. Марківка	0,9	№ 2.19 від 19.12.2002р.	0,60 га	500 м
15.	с. Суємці	1,5	№ 2.28 від 29.04.2004р.	1,0	500
16.	с. Суємці	0,7	№ 2.34 від 29.04.2004р.	1,0	500
17.	с. Вірля	0,6	№ 8.23 від 13.02.2003р.	1,0	500
18.	с. Вірля	1,0	№ 2.35 від 22.07.2004р.	0,6	500
19.	с. Жари	1,0	№ 2.13 від 19.12.2002р.	0,15	500
20.	с. Озерянка	1,5	№ 2.16 від 19.12.2002р.	0,20	50
21.	с. Кашперівка	0,5	№ 2.17 від 19.12.2002р.	0,30	50
22.	с. Кашперівка	0,5	№ 2.15 від 19.12.2002р.	0,30	50
23.	с. Кашперівка	0,5	№ 2.14 від 19.12.2002р.	0,30	50

Централізоване збирання, перевезення та захоронення твердих побутових відходів налагоджено в м. Баранівка. В березні 2013 року розроблена схема санітарного очищення м. Баранівка, затверджені графіки.

В інших населених пунктах району структури санітарної очистки відсутні. Населення вивозить до визначених місць побутові відходи самовивозом. В селах облік утворення відходів не налагоджено і тому загальний об'єм накопичених відходів встановлюється не регулярно. Сільські сміттєзвалища не відповідають сучасним вимогам природоохоронного законодавства. Для забезпечення правильної експлуатації місць видалення твердих побутових відходів відсутня спецтехніка для ущільнення відходів, пересипки їх ґрунтом, рекультиватії відпрацьованих робочих карт.

Послуги по централізованому збору та видаленню твердих побутових відходів в м. Баранівка надаються відділом ЖКГ та благоустрою Баранівської міської ради на договірній основі. Крім того, суб'єкти господарювання мають право укладати з міською радою окремі договори на зберігання та захоронення ТПВ на міському паспортизованому сміттєзвалищі. Тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів (збирання, приймання і захоронення) затверджуються міськвиконкомом.

Деякі установи, організації та суб'єкти підприємницької діяльності за власні кошти закупили металеві контейнери для сміття. Майже біля кожного багатоквартирного будинку міста встановлено металеві контейнери, відходи з яких вивозяться згідно встановленого графіка.

На роботах з вивезення твердих побутових відходів задіяно два сміттєвози і трактор МТЗ-82 (на заміні), при потребі автомобіль КамАЗ 3511, які курсують згідно з графіком та схемою санітарної очистки міста, затвердженими міським головою. Налагоджено облік прийнятих відходів - ведеться журнал обліку вивезення твердих побутових відходів. Контроль за обсягами вивезення відходів у м. Баранівка здійснюється відділом ЖКГ та благоустрою.

Тверді побутові відходи захоронюються на сміттєзвалищі, власником якого є Баранівська міська рада. Місце видалення відходів знаходиться за 5 км від центру міста, на південь від дороги Баранівка-Зеремля. Паспорт МВВ розроблено в 2000 році. Площа сміттєзвалища складає 2,6 га, санітарно-захисна зона становить 500 м. Відділом ЖКГ та благоустрою постійно здійснюються заходи щодо впорядкування території сміттєзвалища та підтримання її в належному санітарному стані. На цих роботах задіяно трактор ДТ-75.

Наразі проводиться робота щодо налагодження у Баранівці роздільного збирання ТПВ (вилучення їх корисних компонентів), хоча у місті і відсутня відповідна матеріально-технічна база для його запровадження. Так, розроблений міськвиконкомом у 2013 році інвестиційний проект «Підвищення екологічної безпеки населення міста Баранівки Житомирської області шляхом запровадження інноваційних механізмів збору, вивозу та утилізації (переробки) сміття» став переможцем Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування. Як результат - у 2014 році міська рада повинна була одержати з державного бюджету грант у сумі 199000 грн на його реалізацію. Проектом передбачалося придбання за рахунок коштів Конкурсу та співфінансування з міського бюджету сміттєвоза із заднім навантаженням на 15 контейнерів для роздільного збирання твердих побутових відходів. На жаль, у зв'язку із складною суспільно-політичною ситуацією у країні Верховною Радою України було внесено зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік», внаслідок чого було призупинено фінансування грантів для переможців Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування. Тож наразі це питання залишається невирішеним.

З метою популяризації роздільного збору ТПВ проводиться роз'яснювальна робота серед населення міста та учнівської молоді. Також за рахунок коштів міського бюджету у 2016 році було закуплено 2 контейнерні системи по 3 шт. для роздільного збирання ТПВ, зокрема - скла, паперу та пластику і встановлено біля двох багатоквартирних будинків.

На даний час у Баранівці функціонує підприємство з механічної переробки пластикової тари. Є ряд суб'єктів господарювання, які займаються збиранням, перевезенням, сортуванням, переробленням, утилізацією відходів. Зокрема, це відходи деревообробної промисловості, скло, папір, пластик, металобрухт.

Для забезпечення вимог природоохоронного законодавства генеральним планом міста Баранівки, який розроблено в 2014 році Державним підприємством «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «Діпромісто» імені Ю.М.Білоконя, передбачено будівництво сміттесортувальної станції і полігону для захоронення залишку після сортування.

2.16. Інвестиційна привабливість території

Товари району експортуються в 15 країн, завозяться з 9. Найбільшими країнами - експортерами є Росія, Білорусь, Молдова, Латвія, Словачія, Польща, Німеччина, Румунія та інші країни.

Таблиця 2.16.1

Структура прямих іноземних інвестицій за країнами походження

Країни	Рік: 2016
Кіпр	34300 тис.грн
Беліз	7242,6 тис.грн
Ліван	4000 тис. грн.
Інші	3310 тис. євро

Протягом 2012-2017 років основними інвестиційними вкладеннями в економіку громади були:

- організація підприємства ТОВ «Укрбрендпошів» по пошиттю готового одягу на базі вільних виробничих площ заводу «Случ» в м. Баранівка;
- відкриття на базі колишнього автопідприємства та вільних площах Баранівської рай друкарні Цех №1 та Цех №2 Баранівської філії СП ТОВ «Ріф-1» в м. Баранівка;
- відкриття сучасного підприємства ТОВ «Органік мілк» по переробці молока та виробництву молочної продукції в м. Баранівка;
- відкриття нової сучасної автозаправки в м. Баранівка;
- продовження робіт по реконструкції тваринницьких комплексів та завезенню високопродуктивної великої рогатої худобисільськогосподарськими підприємствами ТОВ "Агровест груп" та СТОВ "МиРославель агро" в с. Смолдирів та Мирославль;
- проведення підприємством «Галекс-Агро» реконструкцію ферми під свинокомплекс в с. Мокре;
- відновлення діяльності Глибочанського кар'єру по видобутку пегматиту;
- розширення виробничих площ меблевої фабрика «Гермес» на базі тунельного цеху колишнього Баранівського фарфорового заводу в м. Баранівка;
- відновлення робіт по реконструкції гідропорути та будівництві малої ГЕС на р. Случ в м. Баранівка;
- організація виробництва меблів на базі колишньої їдальні АТП в м. Баранівка;
- розширення виробничих площ з встановленням енергозберігаючої печі на ТОВ «Декор-кераміка»;
- за рахунок державної субвенції придбання спецтехніку, медичне обладнання та обладнання для загальноосвітніх шкіл, проведення капітальних та поточних ремонтів закладів соціальної сфери
- залучення прямих іноземних інвестицій на суму 5,4 млн.дол. США.

Таблиця 2.16.2

**Залучення інвестицій (плани та факт за 2016 рік)
по Баранівській громаді**

Пор. №	Галузь в яку залучено інвестиції	Назва об'єкта	Дані про інвестора	Загальна сума інвестицій	Сума інвестицій у 2016 році	Термін реалізації
1.	Виробництво харчових продуктів	Будівництво сучасного підприємства по переробці м'яса і виробництву	ТОВ «Органічний м'ясний продукт» м. Баранівка	кошти інвестора	кошти інвестора	2015-2017

		м'ясної продукції м. Баранівка				
2.	Тваринництво	Реконструкція і будівництво II черги комплексу на 700 корів в с. Смолдирів	ТОВ «Агровест Груп» с. Смолдирів	кошти інвестора	кошти інвестора	2015-2017
3.	Енергетика	Реконструкція гідроспоруди на р. Случ та будівництво малої ГЕС м. Баранівка	ТОВ «Сайенс Інновейшн Продакшн» м. Київ	1 млн.євро	кошти інвестора	2015-2017
4.	Виробництво взуття	Створення цеху № 3 Баранівської філії СП ТОВ Ріф- 1 в смт Першотравенськ	СП ТОВ Ріф-1 м. Київ	кошти інвестора	кошти інвестора	2016-2017
5.	Виробництво взуття	Створення цеху № 4 Баранівської філії СП ТОВ Ріф- 1 в смт Кам'яний Брід	СП ТОВ Ріф-1 м. Київ	кошти інвестора	кошти інвестора	2016-2017

Таблиця 2.16.3

Планована інвестиційна діяльність у громаді в найближчий період

Проект, орієнтовний термін виконання (рік початку – рік завершення)	Кошторисна вартість, млн. грн.	Джерело фінансування
1	2	3
Будівництво підприємства по видобуванню та збагачення каоолінів Йосипівського родовища	7,0	Кошти інвестора
Реконструкція нежитлової будівлі (гаража) з добудовою ангарів для виробництва деревних пілет в м. Баранівка вул. І.Франка, 1а	0,8	Кошти інвестора
Будівництво підвісного мосту через річку Случ в м. Баранівка Житомирської області	1,398	Кошти місцевого бюджету
Реконструкція приміщення корівника під цех по виробництву меблів по вул. Колгоспна. 81 в с. Вірля Баранівського райцону Житомирської області	0,7	Кошти інвестора
Реконструкція будівлі магазину під меблевий цех з добудовою допоміжних приміщень по вул. І.Франка, 1в в м. Баранівка Житомирської області	Виготовляється проектно- кошторисна документація	Кошти інвестора
Реконструкція власних нежитлових будівель заводу управління з	Виготовляється	Кошти

прохідною , адмінкорпусу з побутовим приміщенням, ЦРМ, формо-ливарного та тунельного цехів в комплексі бувшого Баранівського фарфорового заводу на власній земельній ділянці під виробничі цехи по збірці меблів та їх допоміжні приміщення з об'єктами громадського призначення по вул. Леніна, 55 в м. Баранівка	проектно-кошторисна документація	інвестора
Реконструкція ковбасного цеху під м'ясопереробний цех вул. Дзержинського 139 м. Баранівка Житомирської області	Виготовляється проектно-кошторисна документація	Кошти інвестора
Реконструкція тваринницького комплексу під молочну ферму на 71010 дійних корів в с. Смолдирів	1,0	Кошти інвестора
Реконструкція існуючої ферми на 400 корів з прив'язним утриманням під молочну форму на 300 дійних корів з безприв'язно – боксовим утриманням в с. Мирославль Баранівського району Житомирської області		
Створення особливих стандартів якості надання адміністративних послуг в Баранівській міській ОТГ	5787,09	ДФРР, місцевий бюджет
Модернізація освітнього середовища – зростання якості освітніх послуг в Баранівській міській ОТГ»	15953,7	ДФРР, місцевий бюджет, кредитні кошти НЕФКО

Таблиця 2.16.4

**Перелік потенційних інвестицій
(заявок на будівництво житла, виробничих об'єктів тощо)
по населеним пунктам Баранівської громади на 01.01.2016 р.**

Об'єкт	Бажане місцезнаходження	Площа, га
1	2	3
Молочна ферма	с. Рогачів	11
Птахофабрика	с. Острожок	7
Завод дитячого харчування	м. Баранівка	4
Громадська забудова	с. Володимирівка	0,25
4 об'єкта громадської забудови	м. Баранівка	0,4
Громадська забудова	с. Стара Гута	0,25
2 об'єкти громадської забудови	с. Суємці	0,5

2.17. Основні висновки (загальна характеристика потенціалу території громади)

2.17.1. Ефективність та основні проблеми сучасного використання потенціалу громади

Ефективне використання потенціалу будь-якої території дозволяє використовувати її ресурси більш раціонально та посилює економічний ефект від господарської діяльності. Потенціал території формується за рахунок як природних передумов, так і антропогенних

чинників, а можливості використання залежать від нагальних потреб суспільства та рівня розвитку економіки, в першу чергу - технологій.

Комплексну оцінку території Баранівської громади виконано на підставі вивчення та аналізу природних, антропогенних та економічних факторів.

У частині природних факторів були вивчені: географічне положення громади, кліматичні, гідрогеологічні та геологічні умови, ґрунти, рослинність, корисні копалини.

В частині антропогенних чинників були розглянуті: рівень забруднення водного та повітряного середовищ, наявність і стан природоохоронного фонду, стан ґрунтів, а також інші фактори, пов'язані з активним впливом людини на навколишнє середовище.

У частині економічних чинників були розглянуті: родючість ґрунтів, рівень розвитку сільськогосподарського виробництва, промислового освоєння, транспортних зв'язків, інженерного устаткування території, розселення, використання трудових ресурсів, економічних зв'язків і багато інших чинників, що впливають на економічний розвиток громади.

У результаті аналізу характеристик природних умов і ресурсів громади проектом передбачено наступні рекомендації з різних видів їх господарського використання.

Так, за кліматичними умовами дана територія придатна для сільськогосподарського використання, розвитку промислового і житлового будівництва, а також для короткочасного відпочинку.

З точки зору розвитку містобудування територія громади в більшості випадків придатна для всіх видів будівництва.

За кліматичними умовами будівництво промислових підприємств (виходячи з вимог містобудування) слід рекомендувати розміщувати з підвітряного боку, щоб шкідливі викиди не потрапляли на сельбищну частину населених пунктів.

2.17.2. Системна оцінка конкурентних переваг і обмежень соціально-економічного розвитку

Комплексний аналіз території Баранівської громади та всіх її складових, проведений за допомогою SWOT – аналізу (таблиця 2.17.2.1), дає обґрунтовану оцінку конкурентоздатності даного територіального утворення і показує його пріоритетні позиції порівняно з іншими територіями як в районі, так і в Житомирській області загалом.

Таблиця 2.17.2.1

СИЛЬНІ СТОРОНИ (сприятливі умови)	СЛАБКІ СТОРОНИ (несприятливі умови)
Географічне положення	
<ul style="list-style-type: none"> • Баранівська громада розташована у західній частині області, у межах історичного регіону Волинь. • Територією міста проходять територіальні автомобільні дороги державного значення Т-0601 Дубрівка – Баранівка – Висока Піч, Т-0612 Новоград-Волинський – Староконстянтинів; 	
Природно-ресурсний потенціал	
<ul style="list-style-type: none"> • Наявність корисних копалин (каоліну, глини, піску, пегматиту, граніту, суглинків тощо); • Значні лісові масиви; 	

Екологічний стан довкілля

- Стан повітряного басейну у Баранівській громаді не є загрозливим для населення та природного середовища загалом;
- Низька якість питної води в населених пунктах громади
- Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ;

Природно-техногенна безпека

- Існуюча мережа пожежних депо не здатна забезпечувати належним чином пожежну безпеку, оскільки значна частина території громади знаходиться поза межами необхідної транспортної доступності спецавтотранспорту;

Демографічний потенціал

- Кількість населення станом на 01.01.2017 р. 24006 осіб, з них 56% - особи у працездатному віці;
- Достатня кількість трудових ресурсів;
- Значна частка населення старшого за працездатний вік, природне скорочення населення;
- Низька частка дітей. Є села де немає дітей взагалі;
- Низький рівень народжуваності;

Економічний потенціал

- Промисловий потенціал, представлений підприємствами з оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, виробництвом одягу, взуття, харчових продуктів, іншої неметалевої продукції тощо;
- Велика кількість підприємців, на території громади зареєстровано 1023 суб'єктів господарювання;
- Наявні сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства;
- сировинна база для розвитку харчової промисловості;
- вільні виробничі площі, облаштовані необхідною інфраструктурою, що дозволяє нарощувати або створювати нові види виробництва з відносно незначними витратами;
- Наявність кваліфікованої робочої сили;
- Значний ступінь зношеності основних засобів; досить висока енерго- та матеріалоємність виробництва фарфорових виробів, у собівартості яких енергозатрати складають близько 70%;
- Відсутність достатніх коштів для оновлення та технічного переоснащення виробництва;
- Втрати ринків збуту продукції у зв'язку з напруженою суспільно-політичною ситуацією в країні;

Соціальна інфраструктура

- На території Баранівської МОТГ розташовано 9 Будинків культури, 15 клубів, дитяча школа мистецтв (музична школа) й Історико-краєзнавчий народний музей;
- Наховується 19 ДНЗ та 20 ЗОШ;
- Мережа лікувальних закладів представлена Баранівською ЦРЛ II-го рівня, поліклінічним відділенням ЦРЛ і Баранівським ЦПМСД, який складається з 19-ти структурних підрозділів: 5-ти АЗПСМ, 7-ми ФАПів, 7-ми ФП, 15-ти аптек й аптечних пунктів;
- Наявність професійно-технічних навчальних закладів;
- Незадовільний матеріально-технічний стан культурно-освітніх закладів;
- Характерним є перевищення проектної місткості шкіл над кількістю дітей, які їх відвідують (у середньому по громаді цей показник складає 46,5 %);
- переповненість ДНЗ, у середньому наповнюваність 128 %;
- Недостатня місткість медзакладів згідно з нормами забезпечення населення;
- Недостатня кількість станцій невідкладної медичної допомоги;

Інженерна інфраструктура

Населені пункти Баранівської громади забезпечуються електроенергією від повітряних та кабельних електричних мереж напругою 110 кВ, 35 кВ та 10 кВ; Усі населені пункти мають централізоване газопостачання природним газом;	Погане забезпечення питною водою у деяких населених пунктах громади; Централізованим водопостачанням та водовідведенням забезпечені лише м. Баранівка та с. Земля; Зношеність існуючих систем водопостачання та водовідведення, яка складає відповідно близько 17,0 та 32,0 %; наявність неканалізованої забудови; Система централізованого каналізування діє лише в м. Баранівка; Існуючі електричні мережі потребують суттєвої реконструкції; Висока зношеність інженерно-технічних комунікацій;

Транспортна інфраструктура

Зовнішній і внутрішній транспортні зв'язки здійснюються залізничним (протяжність 12 км) та автомобільним транспортом; Баранівський район перетинає одноколійна електрифікована залізнична лінія Новоград-Волинський - Шепетівка Південно-Західної залізниці; Перевезення пасажирів в приміському та міжміському сполученнях здійснюються від автостанції IV класу, що розташована в м.Баранівка; Пасажирські перевезення громади забезпечують 35 маршрутів приміського (17) та міжміського(18) сполучення. Більшість маршрутів формуються в м.Баранівці (24), решта – транзитні (11). 27 маршрутів працюють в щоденному режимі; Всі населені пункти забезпечені під'їзними дорогами;	Повітряний та річковий транспорт в межах території громади відсутні; Неналежна якість, подекуди – відсутність дорожнього покриття між населеними пунктами громади;

Рекреація і туризм

Наявність існуючих та потенційних туристичних об'єктів;	Відсутня відповідна інфраструктура;

Регіональні та міжнародні контакти

Наявність об'єктів, доступних для інвестування; Наявність земель за межами населених пунктів, які потенційно можуть бути інвестиційними ділянками;	Нестача інвестиційних ресурсів та скорочення темпів їх залучення через фінансово-економічну нестабільність умов діяльності іноземних та вітчизняних інвесторів; Жорстка міжнародна конкуренція на світових ринках товарів та послуг, що стимулює необхідність структурних перетворень економіки регіону;

МОЖЛИВОСТІ (переваги)	ЗАГРОЗИ (обмежуючі фактори)
<ul style="list-style-type: none"> • Зростання попиту на продовольство на світовому ринку стимулюватиме розвиток АПК; • Зростання світового попиту на екологічно чисту продукцію АПК; • Продовження реформ в Україні сприятиме покращенню бізнес-клімату; • Зростання популярності сільського, зеленого, культурного, світоглядного туризму серед населення України та Європи; • Продовження євро інтеграційних процесів сприятиме зростанню зацікавленості інвесторів до України; • Початок діяльності в Україні проектів міжнародної технічної допомоги, які підтримуватимуть об'єднані громади; • Бюджетна підтримка об'єднаних громад; • Безвізовий режим. 	<ul style="list-style-type: none"> • Продовження або замороження військового конфлікту на сході України; • Відплив за межі громади кваліфікованих кадрів; • Корупція; • Зниження рівня ґрунтових вод призводить до проблем водопостачання у селах громади; • Перекладання на місцеве самоврядування державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів; • Згортання реформ.

3. ПЕРСПЕКТИВИ МІСТОБУДІВНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

3.1. Стратегія територіального розвитку громади

Державна регіональна політика є важливим елементом політики держави, спрямованою на посилення конкурентоспроможності економіки, підвищення рівня добробуту населення та сприяння інтегрованості її простору.

Підхід радянської політики до планування територій був повністю орієнтований на потреби промислової економіки. Наслідком цього є те, що пострадянські населені пункти досі не в змозі забезпечити для своїх мешканців комфортні умови проживання. Такі населені пункти здебільшого втратили свої історичні центри, а рівень розвитку культури, відпочинку та інфраструктури залишається в них і досі на недостатньому рівні.

На сьогодні європейський підхід стратегічного бачення розвитку території - це забезпечення гідних умов та високих стандартів якості повсякденного життя мешканців громади, спрямування зусиль та засобів на формування в усіх членів територіальної громади відчуття приналежності до єдиної спільноти, яка поділяє відповідальність за розвиток території, яка дбає про захищеність і рівні можливості для всіх мешканців.

Спроможні об'єднані територіальні громади повинні стати базовим елементом ефективної системи влади в Україні. На етапі створення Баранівська громада зустрілася з багатьма викликами, серед яких є:

- відсутність загальноприйнятих пріоритетів щодо забезпечення надання базових послуг мешканцям громади. Кожен орган місцевого самоврядування, який увійшов до складу громади, до об'єднання мав власні пріоритети розвитку та власну систему цінностей щодо управління ресурсами. Після об'єднання ці пріоритети, очевидно мають бути переглянуті та мають бути вироблені підходи до управління «об'єднаними» ресурсами.
- потреба ефективного управління новими земельними, бюджетними ресурсами, які стали доступними для громади і можуть бути використані для розвитку,
- збільшення кількості зацікавлених сторін, з якими потрібно узгоджувати прийняття рішень у межах громади.

У більш широкому контексті Баранівська громада повинна ефективно відповідати зовнішнім викликам, таким як глобалізація економіки, підвищення мобільності трудових ресурсів та пов'язаний з цим ріст безробіття, посилення міжнародної конкуренції за інвестиції та розвиткові ресурси. При цьому розвиток громади повинен бути органічною частиною розвитку області.

Відповідно до листа Житомирської ОДА при плануванні території Баранівської громади мають бути враховані рішення Генеральної схеми планування території України. Це, зокрема, передбачає:

- розвиток окремих галузей економіки;
- реструктуризацію виробничої бази, виведення з експлуатації шкідливих виробництв, оптимізацію структури землекористування, екологічне оздоровлення сільських територій та розвиток соціальної інфраструктури;
- стабілізацію соціально-економічного розвитку з урізноманітненням виробничої бази, створення умов для самостійної зайнятості населення.

Згідно з Генеральною Схемою планування території України, затвердженою Законом України «Про генеральну схему планування території України» від 7 лютого 2002 р. № 3059-III, місто Баранівка, яке є центром Баранівської районної системи розселення, входить до складу Новоград-Волинської міжрайонної та Житомирської обласної систем розселення.

Проектом було обрано чотири головні сфери фокусування зусиль з розвитку Баранівської громади:

Стратегічна ціль 1. Самоврядна органічна спільнота ініціативних громадян, спроможних взяти відповідальність за майбутнє.

Тобто планується розвиток соціального капіталу громади. На сьогодні ключовими перешкодами для розвитку громади є низька активність громадян, пасивність влади і брак підприємницької ініціативності. Дані проблеми планується вирішувати шляхом:

- формування спільного інформаційного простору громади, налагодження регулярних комунікацій між поселеннями громади, зокрема через періодичні «громадо формуючі» заходи;
- розбудова практик взаємодії між громадянами на базі взаємної довіри, підтримка ініціатив громадян та спільнот (у т.ч. релігійних громад) і локальної ідентичності (відчуття приналежності до громади), особливо серед молоді та польської нацменшини;
- формування на базі шкіл «генераторів ідей» для проектів розвитку громади, впровадження процедур самоврядування у школах, залучення старшокласників до місцевого самоврядування;
- підвищення спроможності депутатів ради і працівників виконкому ради ОТГ, громадських активистів.

Стратегічна ціль 2. Конкурентноспроможна місцева економіка, яка базується на органічних технологіях і співпраці.

Стратегічним напрямком розвитку громади на перспективу є формування високоефективного господарського комплексу, орієнтованого на досягнення сталого економічного і соціального розвитку території, що можливо на основі максимально ефективного використання його ресурсного потенціалу, проведення активної інвестиційної політики, стимулювання підприємництва. Це планується вирішувати шляхом:

- створення інфраструктури підтримки місцевого підприємництва, у т.ч. системи моніторингу екологічних ризиків для органічного бізнесу;
- стимулювання співпраці місцевих підприємців (кластери, кооперативи та інші форми);
- залучення закордонних та українських інвестицій для створення робочих місць у громаді;
- створення і промоція туристичного продукту на території громади;
- відродження традицій ремесл деревообробної та фарфорової майстерності, у т.ч. як елемент туристичного продукту;
- стимулювання розвитку підприємництва інноваційних бізнес-ідей серед школярів та молоді.

Стратегічна ціль 3. Органічне, безпечне та енергоефективне середовище для життя кожного громадянина. Територія громади, як і всі сільські території країни, потребує розвитку інфраструктури та захисту довкілля.

Дану ціль планується досягти шляхом:

- забезпечення транспортної та інформаційної доступності усіх поселень громади;
- розширення інфраструктури для змістовного дозвілля молоді та сімей з дітьми;
- покращення якості водопостачання (питною водою) та водовідведення;
- зростання енергоефективності громади;
- підвищення безпеки у кожному поселенні громади (у вимірах безпеки на дорогах, громадської безпеки, пожежної, екологічної та ін);
- відновлення екологічної системи громади, зокрема лісосмуг та лісових насаджень.

Стратегічна ціль 4. Дружнє урядування: якісні і доступні освітні, медичні, соціальні та адміністративні послуги.

Для цього планується:

- забезпечення доступності адміністративних послуг для фізичних та юридичних осіб;
- підвищення доступності та якості освітніх послуг (інфраструктура, кадри, фінансування);
- підвищення доступності та якості послуг у сфері охорони здоров'я (інфраструктура, кадри, фінансування);
- підвищення доступності до якості послуг.

3.2. Планувальна структура

Природно-ландшафтні передумови, мережа поселень, транспортні та інженерні комунікації дозволяють визначити основні елементи планувальної структури у вигляді планувальних вісей і центрів. Розробці планувальної структури Баранівської громади передував аналіз природних умов і сформованої структури господарства і розселення.

На території громади виділяються головні і другорядні основні планувальні елементи. Головні планувальні осі громади сформувалися вздовж магістральних транспортних та інженерних комунікацій, приурочених до місць розселення – територією громади проходять територіальні дороги: **Т-06-12** /Новоград-Волинський – Полонне – Старокостянтинів/ та **Т-06-01** /Баранівка – Висока Піч/. Територію Баранівської МОТГ перетинає одноколійна електрифікована залізнична лінія *Новоград-Волинський - Шепетівка* Південно-Західної залізниці.

Відстань від адміністративного центру громади до обласного центру - 70 км.

Головні планувальні осі перетинають громаду з заходу на схід і з півночі на південь. В перетині цих осей розташовано планувальний центр громади - місто Баранівка. У зоні впливу цих осей зосереджено міське та сільське населення.

Другорядні планувальні осі громади формуються в основному вздовж транспортних комунікацій, радіально зв'язують центр Баранівської громади м. Баранівка з територіями інших громад та забезпечують вихід центрів господарств на головні планувальні осі. В зоні впливу цих планувальних осей зосереджена більша частина сільського населення громади.

Гідрографічна сітка громади представлена головною водною планувальною віссю - річкою Случ, права притока Горині (правий приток Прип'яті), яка перетинає громаду з північного сходу на південний захід.

3.3. Функціональне зонування території

Функціональне зонування території виконано на основі комплексної оцінки території з врахуванням державних та регіональних інтересів, а також проектних рішень схеми планування території Житомирської області, і передбачає раціональне та взаємопов'язане розміщення зон різного функціонального призначення.

Для кожної функціональної зони проектом передбачається встановлення спеціального режиму використання території.

Проектним рішенням передбачені наступні види переважного функціонального використання території:

1. Сельбищна зона - для розміщення житлового фонду, громадських будівель та споруд, установ соціального, культурного та побутового призначення, внутрішньосельбищної вулично-дорожньої та транспортної мереж, зелених насаджень, окремих

комунальних та промислових об'єктів, будівництво яких допускається поблизу житлової забудови.

Зона житлової забудови. Даним проектом передбачається перспективний розвиток населених пунктів: розширення меж сіл зі збільшенням території житлової забудови для потреб громади, розміщення мігрантів, внутрішньопереміщених осіб та учасників АТО. При виборі напрямків розвитку поселень врахована комплексна оцінка території та планувальні обмеження.

Площа існуючої житлової забудови складає 293,35 га. Проектом передбачено збільшення території житлової забудови Баранівської громади на 743,08 га, що в сумі становить 1036,43 га.

Зона громадської забудови. Проектом передбачається будівництво об'єктів соціальної сфери на нових територіях та ущільнення громадської забудови на існуючих територіях населених пунктів. Зважаючи на ситуацію, що має місце, доцільно передбачати реконструкцію об'єктів соціального забезпечення у деяких селах. Площа існуючої громадської забудови складає 88,94 га та залишається незмінною.

2. Виробничі (промислові) зони включають зони і ділянки підприємств по виробництву і переробці сільськогосподарської продукції, ремонту, технічному обслуговуванню і зберіганню сільськогосподарських машин і автомашин, ділянки комунально-складських та інших об'єктів, дороги, проїзди і майданчики для стоянки автомашин, інші виробничі території. Землі промисловості складають 47,73 га – на сьогоднішній день. Проектом передбачено збільшення території виробничої забудови Баранівської громади на 784,907 га, що в сумі становить 832,637 га.

3. Комунально-складська зона – територія населеного пункту, призначена для розміщення груп і окремих підприємств, які забезпечують потреби населення у зберіганні товарів, комунальних і побутових послугах, із загальними для них об'єктами інженерно-технічного і адміністративного забезпечення.

На територіях комунально-складських зон можна розміщувати підприємства плодоовочевого господарства: загальнотоварні склади, розподільні холодильники, плодоовочеві бази, сховища картоплі, овочів і фруктів, заготівельні підприємства напівфабрикатів та кулінарних виробів тощо; транспортного господарства: гаражі, станції технічного обслуговування автомашин, автозаправочні станції, трамвайні і тролейбусні депо, автобусні і таксомоторні парки тощо; побутового обслуговування населення: фабрики-пральні, хімічного чищення одягу, ремонту побутової техніки, одягу, меблів; комунального господарства: парки дорожньо-прибиральних машин, бази експлуатації та ремонту жител, інженерних мереж тощо.

Існуючі кладовища, які не мають нормативної санітарно-захисної зони до житлової та громадської забудови, залишаються без розвитку і проектним рішенням пропонується їх закривати. На перспективу в громаді передбачається розміщення нових ділянок для поховань загальною площею 16,7037 га з дотриманням 300 м санітарно-захисної зони.

Схемою пропонується будівництво сміттесортувальної станції на площі 3,1 га біля м. Баранівка, за 5 км від центру міста, на південь від дороги Баранівка-Заремля, використовуючи під проектний полігон ТПВ існуюче сміттєзвалище (площею 2,6 га) з площею проектної сміттесортувальної станції 0,5 га, з дотриманням вимог по СЗЗ – 500м (з подальшим вивезенням відсортованих ТПВ на проектний сміттєпереробний комплекс у м.Новоград-Волинський).

4. Зона ландшафтно-рекреаційна (території лісів, водного фонду, заболочення).

Площа земель лісгосподарського призначення становить 21327,91 га. Залісненість території Баранівської громади відповідає законодавчим вимогам (відповідно до Наказу Держкомлісгоспу України від 29.12.2008 року №371 оптимальна лісистість Житомирської

області повинна складати 36,0%). Площа лісів, що знаходиться на території громади, становить 21327,91 га, що відповідає 35,9% заліснення території.

До земель водного фонду відносяться річки, струмки, озера та ставки. Загальна площа земель водного фонду на сьогоднішній день становить 781,75 га і залишається незмінною.

Загальна площа земель природно-охоронного призначення на сьогоднішній день становлять – 1669,0 га; історико-культурного призначення - 0,0 га та залишаються незмінними.

Землі оздоровчого призначення на сьогоднішній день складають 8,28 га. Проектом передбачено збільшення території оздоровчого призначення Баранівської громади на 5,6 га, що в сумі становить 13,88 га.

Загальна площа земель рекреаційного призначення на сьогоднішній день становить - 0,0 га. Проектом передбачено збільшення території рекреаційного призначення Баранівської громади на 5,6 га, що в сумі становить 13,88 га.

У рекреаційній зоні пропонується розвивати короточасний відпочинок місцевого населення та «зелений туризм», здійснення широкого обсягу лісовідновлювальних робіт.

Встановлюється режим обмежено-господарського освоєння, що не допускає розвиток і розміщення будь-яких виробництв, а також інших видів використання природних ресурсів.

Природоохоронна зона представлена водоохоронними зонами, прибережними смугами малих річок і водойм, полезахисними лісополосами і заповідними об'єктами.

До територій з особливими умовами використання на території Баранівської громади відносяться:

- території санітарно-захисних зон від виробничих, комунальних, складських територій, ПЛ високої напруги;
- території прибережних захисних смуг навколо водних об'єктів;
- території під водоймами;
- території, що підтоплюються.

5. Зона зовнішнього транспорту та зв'язку. Транспортна галузь є важливою складовою у структурі господарського комплексу району. Її діяльність спрямована на задоволення потреб населення і підприємств району у якісному та безпечному обслуговуванні транспортними засобами.

Землі транспорту та зв'язку займають 219,51 га та залишаються незмінними.

Проектні пропозиції щодо розвитку транспортної системи Баранівської громади направлені на вирішення трьох рівнів задач – державного, районного та місцевого.

6. Зона сільськогосподарського використання. Землі сільськогосподарського призначення пропонується зберегти в межах охоронних зон газопроводів, ЛЕП та лісів. На території сільськогосподарського використання обмежена всяка діяльність, не пов'язана з сільськогосподарським виробництвом, не допускається відчуження сільськогосподарських земель та руйнування ґрунтового покриву, забруднення ґрунту, підґрунтових вод та повітря. Існуюча площа територій сільськогосподарського призначення складає 34726,19 га.

На розрахунковий строк площа земель сільськогосподарського призначення зменшиться до 1561?3907 га за рахунок переводу земель с/г призначення у землі житлової забудови та промисловості.

3.4. Території спільних інтересів суміжних територіальних громад

Баранівський район перетинає одноколійна електрифікована залізнична лінія *Новоград-Волинський - Шепетівка* Південно-Західної залізниці. Зовнішні транзитні автотранспортні шляхи Житомирської області проходять поза межами Баранівської громади, але на достатній відстані для забезпечення громади потужним транспортним зв'язком. З північного боку на відстані 36 км від м.Баранівки (18км віж межі громади) - міжнародна автомагістраль М-06 /Київ-Чоп/. З західного боку, практично по межі громади – регіональна автодорога Р-49 /Васьковичі – Шепетівка/. Автодорога /М-06/ - це зв'язок з західними регіонами України – Рівненською, Львівською, Волинською областями та зі столицею. Автодорога /Р-49/ - транспортний зв'язок напрямків Північ-Південь.

Власні зовнішні перевезення громади здійснюються по мережі територіальних автодоріг до яких відносяться - **Т-06-12** /Новоград-Волинський – Полонне – Старокостянтинів/ та **Т-06-01** /Баранівка – Висока Піч/.

До кінця розрахункового строку схемою районного планування території Баранівської громади передбачено:

- будівництво автодоріг державного значення - 13,0 км (територіальних);
- обстеження та реконструкція мостових споруд.

4. ПРОГНОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

4.1. Чисельність та зайнятість населення

Основними чинниками, під впливом яких буде формуватися демографічна ситуація в громаді, є процеси природного скорочення населення, його загальне старіння та трудова міграція. У 2037 році кількість населення громади становитиме 21000 осіб. У селах Будисько та Зрубок до 2037 року не залишиться населення взагалі.

Якщо проаналізувати села за людністю, у 2037 році, як і у 2017 році найбільші села у громаді відсутні. Крупним є та лишається селище Полянка. Кількість великих, сеоєдніх та малих сіл зменшується, а дрібних та безлюдних, навпаки, збільшується. Тобто для відродження цих територій потрібен механічний приріст. На сьогоднішній день, якщо відновити інфраструктуру та створити робочі місця, то сюди можна заселити переселенців зі сходу. (таблиця 4.1.1)

Таблиця 4.1.1

Прогноз демографічного розвитку Баранівської громади

Пор. №	Назва населеного пункту	Кількість, осіб			
		2022	2027	2032	2037
1	2	3	4	5	6
1.	м. Баранівка	11710	11530	11350	11170
2.	с. Вірля	650	600	550	500
3.	с. Климентіївка	630	640	640	640
4.	с. Марківка	370	360	340	330
5.	с. Глибочок	590	580	570	560
6.	с. Стара Гута	850	820	800	770
7.	с. Ялишів	80	70	50	40
8.	с. Лісове	110	90	70	60
9.	с. Явне	160	130	100	80
10.	с. Йосипівка	310	310	300	300
11.	с. Табори	390	380	380	370
12.	с. Жари	220	180	150	130
13.	с. Деревищина	20	10	10	10
14.	с. Кашперівка	740	670	620	560
15.	с. Гриньки	230	210	190	180
16.	с. Озерянка	120	110	100	100
17.	с. Рогачів	820	810	790	780
18.	с. Острожок	430	410	380	360
19.	с. Рудня	50	50	40	30
20.	с. Млини	80	80	80	80
21.	с. Суємці	670	660	640	620
22.	с. Володимирівка	50	40	30	30
23.	с. Смолдирів	590	550	510	470
24.	с. Смолка	80	50	30	20
25.	с. Іванівка	70	50	40	30
26.	с. Земля	540	500	460	420
27.	с. Середня	80	60	50	40
28.	с. Вишнівка	10	10	10	10
29.	с. Берестівка	350	330	320	300
30.	с. Ситисько	60	50	40	40
31.	с. Мирославль	400	380	360	340
32.	с. Зрубок	0	0	0	0

33.	сmt Полянка	1690	1670	1650	1630
34.	с. Будисько	0	0	0	0
	Разом по громаді	23150	22390	21650	21000

Таблиця 4.1.2

Групування сіл за людністю

Пор. №.	Група за людністю	2017 рік, %/одиниць	2037 рік, %/одиниць
1	2	3	4
1.	Найбільші села (понад 5000 осіб)	-	-
2.	Крупні села (1001 – 5000 осіб)	3,0 / 1	3,0 / 1
3.	Великі села (501 – 1000 осіб)	27,3 / 9	18,0 / 6
4.	Середні села (101 – 500 осіб)	39,4 / 13	33,3 / 11
5.	Малі села (51 – 100 осіб)	18,0 / 6	12,1 / 4
6.	Дрібні села (1 – 50 осіб)	9,1/3	27,3 / 9
7.	Безлюдні села	3,0/1	6,0 / 2

У зв'язку з складною економічною та політичною ситуацією в країні ми не можемо дати точний прогноз зайнятості населення. Відповідно до Стратегії розвитку збільшиться кількість зайнятих у сфері обслуговування.

Головною метою підвищення рівня зайнятості населення та ринку праці є збереження існуючих та створення нових робочих місць з належними умовами та гідною оплатою праці, що забезпечить зростання обсягів виробництва та поліпшення на ринку праці міста.

Дана мета може бути досягнута через виконання завдань та заходів:

1. Посилення мотивації до легальної продуктивної зайнятості, детінізація відносин на ринку праці

1.1. Посилення роботи з питань дотримання законодавства про працю керівниками підприємств, установ та організацій міста, фізичних осіб-підприємців, з метою реалізації прав і гарантій працівників, недопущення випадків використання найманої робочої сили без належного оформлення трудових відносин з роботодавцем, необґрунтованого звільнення працівників

2. Розширення сфери застосування праці, створення робочих місць з належними умовами праці.

2.1. Здійснення моніторингу за створенням належних умов праці на підприємствах відповідно до нормативно-правових актів з питань охорони праці, моніторинг проведення атестації робочих місць із шкідливими умовами праці.

3. Сприяння зайнятості населення

3.1. Посилення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення з питань праці через засоби масової інформації, сторінки центру зайнятості у Фейсбуці, веб-портал міської ради, застосування реклами, засідання “круглих столів” та семінари з соціальними партнерами, населенням.

3.2. Забезпечення ефективного функціонування та розвитку системи професійного навчання працівників на підприємствах, установах, організаціях та сприяння безробітним, які шукають роботу, у професійній підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації

3.3. З метою підтримання конкурентоспроможності на ринку праці осіб старше 45 років зі стажем роботи 15 років шляхом перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації за професіями та спеціальностями для пріоритетних видів економічної діяльності видавати ваучери.

3.4. Створення умов для зайнятості населення та підтримка підприємницької ініціативи населення, зокрема безробітних через надання індивідуальних та групових консультацій, виплату одноразової допомоги по безробіттю.

3.5. Забезпечити суб'єктам малого підприємництва, які працевлаштовують на нові робочі місця в пріоритетних видах економічної діяльності, а також роботодавцям, які створюють нові робочі місця та працевлаштовують на них громадян, недостатньо конкурентоспроможних на ринку праці, компенсації у розмірі 100% єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

3.6. Стимулювання роботодавців до збільшення нових робочих місць в пріоритетних видах економічної діяльності

Очікувані результати:

- збільшення рівня зайнятості;
- проходження професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації з числа незайнятих громадян;
- забезпечення роботодавцям компенсації у розмірі 100% єдиного внеску;
- забезпечення роботодавцям компенсації у розмірі витрат на оплату праці;
- залучити до участі в оплачуваних громадських та інших видах робіт тимчасового характеру осіб з числа незайнятих громадян;
- надання одноразової допомоги по безробіттю особам з числа незайнятих громадян;
- створення можливості для працевлаштування осіб з числа в внутрішньо переміщених осіб.

4.2. Обсяги будівництва об'єктів міжселенного обслуговування населення

Як засвідчив проведений аналіз, існуючий стан соціальної інфраструктури Баранівської громади в основному задовольняє потреби місцевого населення, але в деяких галузях культурно-побутового обслуговування знаходиться на низькому рівні.

Для забезпечення нормативних показників обслуговування населення на майбутнє в більшості випадків доцільніше та раціональніше *розширювати і збільшувати ємність уже існуючих закладів соціальної інфраструктури, покращувати їх технічний стан*. Хоча в деяких випадках (адміністративний центр, найбільші за кількістю жителів населені пункти з наявністю значної кількості об'єктів сокультпобуту, наявністю місць прикладання праці, наявністю аварійних об'єктів обслуговування населення) дійсно необхідно створювати нові заклади життєзабезпечення населення. Особливо це стосується таких найважливіших сторін життя людей як медичне обслуговування, дошкільне та шкільне навчання та виховання молоді, пожежна безпека населення та їх майна.

ПОТРЕБИ У ДОДАТКОВОМУ ВВОДІ МІСЦЬ:

1. Культурно-освітні заклади (Будинки культури, клуби, бібліотеки):

- створення у м. **Баранівка** (при потребі та за змогою) Центру дозвілля та відпочинку орієнтовно на 1125 місць;
- створення у с. **Суємці** Центру дозвілля та відпочинку на 200 місць;
- *реконструкція та розширення* місткості закладів культури;
- БК у с. **Кашперівка** на **20** місць (із 150 до 170);

- БК у с. **Марківка** на **65** місць (із 200 до 265);
- клубу у с. **Стара Гута** на 150 місць (із 80 до 230) разом по громаді на **1560** місць.

Також треба покращити матеріально-технічний стан Будинку культури та бібліотеки в с. **Рогачів**, завершивши там капітальний ремонт.

2. Дошкільні та шкільні навчальні заклади:

- будівництво 1-го дитсадка на **90** місць у м. **Баранівка** (на даний час існуючий ДНЗ «Сонечко» переповнений на 138%); як варіант збільшення кількості місць у цьому ДНЗ – перенесення школи мистецтв (музичної школи) з корпусу на вул. Соборній, 40 в інше місце;
- відновлення функціонування колишнього дитячого садка (типове приміщення) у с. **Смолдирів**, яке на даний час перебуває у власності сільгосп. товариства (керівник – Ющенко) з переведенням туди усіх дітей з ДНЗ неповного дня при школі;
- розширення існуючих дошкільних закладів у:
 - смт **Полянка** – добудова корпусу на 45 місць до існуючого ДНЗ «Ялинка», або будівництво нового дитсадка на таку ж кількість місць;
 - с. **Климентіївка** – будівництво приміщення на 30 місць (існуючий ДНЗ неповного дня при школі переповнений), або, як варіант - організація ДНЗ при створеному у перспективі НВК «ЗОШ II ст.- дитсадок»;
 - с. **Зеремля** – добудова приміщення на 20 місць до переповненого ДНЗ «Буратіно»;
 - с. **Стара Гута** - розширення на 20 місць (з 16 до 36) ДНЗ неповного дня за рахунок приміщення фельдшерського пункту, або, як варіант - організація ДНЗ при створеному у перспективі НВК «ЗОШ I ст.- дитсадок»;
 - с. **Рогачів** – розширення на 20 місць переповненого ДНЗ «Калинка» за рахунок перепланування існуючого приміщення;
 - с. **Острожок** – розширення на 20 місць переповненого ДНЗ «Дзвіночок» за рахунок вивільнення приміщення ФАПу;
 - с. **Явне** – добудова приміщення на 20 місць до переповненого ДНЗ «Лісова казка», або, як варіант – організація ДНЗ при створеному у перспективі НВК «ЗОШ I-II ст. – дитсадок».

На виконання Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988-р), одним з основних (наріжних) положень якої є «створення необхідних умов для навчання і виховання дітей молодшого шкільного віку безпосередньо за місцем їх проживання, зокрема у сільській місцевості» (тобто початкова ланка освіти залишається без змін, а для учнів середнього та старшого шкільного віку забезпечується підвезення автобусами до т.зв. «опорних шкіл»;

у Баранівській громаді таким **опорним закладом** є **гімназія** у м. **Баранівка** з філіями у ЗОШ I ст. у селах Берестівка, Вірля, Йосипівка, Мирославль і Ст. Гута;

збережуть свій статус як ЗОШ I-III ст. школи у м. **Баранівка (№2)**, у смт **Полянка**, у селах **Кашперівка, Рогачів і Смолдирів**;

- у м. **Баранівка** - на перспективу на базі ЗОШ I-II ст. створення НВК «ЗОШ I ст.- ДНЗ» на **110 і 90** місць відповідно;
- у с. **Марківка** – створення (будівництво) НВК «ДНЗ-ЗОШ I ст.» на **12 і 18** місць відповідно з підвезенням учнів середніх і старших класів до навчальних закладів у м. Баранівка;

- у с. **Стара Гута** - реорганізація ЗОШ І ст. (філія опорної гімназії) у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Глибочок** - реорганізація ЗОШ ІІ ст. у НВК з підвезенням учнів старших класів до навчальних закладів м. Баранівка;
- у с. **Берестівка** - реорганізація ЗОШ І ст. (філія опорної гімназії) у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Мирославль** - реорганізація ЗОШ І ст. (філія опорної гімназії) у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Вірля** - реорганізація ЗОШ І ст. (філія опорної гімназії) у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Климентіївка** - реорганізація ЗОШ ІІ ст. у НВК з підвезенням учнів старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Жари** – реорганізація ЗОШ І ст. у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до ЗОШ І-ІІІ ст. у с. Кашперівка;
- школа у с. **Зеремля** зберігає свій статус як ЗОШ І-ІІ ст. з підвезенням учнів старших класів до м. Баранівка;
- школа у с. **Йосипівка** (філія опорної гімназії) зберігає свій статус як ЗОШ І ст. з підвезенням учнів середніх і старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Гриньки** реорганізація ЗОШ І ст. у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до ЗОШ І-ІІІ ст. у с. Кашперівка;
- школа у с. **Острожок** зберігає свій статус як ЗОШ І-ІІ ст. з підвезенням учнів старших класів до м. Баранівка;
- школа у с. **Суємці** зберігає свій статус як ЗОШ І-ІІ ст. з підвезенням учнів середніх і старших класів до ЗОШ І-ІІІ ст. у с. Смолдирів;
- у с. **Явне** реорганізація ЗОШ І-ІІ ст. у НВК з добудовою:
 - 2-3-х приміщень для розміщення там дітей дошкільного віку;
 - учительської;
 - спортзалу;
- добудова спортивного залу до ЗОШ І-ІІІ ст. у смт Полянка.

Придбати необхідну кількість «**шкільних автобусів**» (5-7) для забезпечення підвезення учнів середніх і старших класів вищевказаних сіл до т.зв. «**опорної гімназії**» у м. Баранівка, а також ЗОШ І-ІІІ ст. у селах Кашперівка, Рогачів, Смолдирів, ЗОШ І-ІІ ст. у селах Зеремля, Суємці, Явне.

3. Заклади охорони здоров'я:

Як засвідчив проведений аналіз, існуючий стан соціальної інфраструктури Баранівської МОТГ в основному задовольняє потреби місцевого населення, але в деяких галузях культурно-побутового обслуговування знаходиться на низькому рівні.

Для забезпечення нормативних показників обслуговування населення на майбутнє в більшості випадків доцільніше та раціональніше *розширювати і збільшувати ємкість уже існуючих закладів соціальної інфраструктури, покращувати їх технічний стан*. Хоча в деяких випадках (адміністративний центр, найбільші за кількістю жителів населені пункти з наявністю значної кількості об'єктів соціально-культурного побуту, наявністю місць прикладання праці, наявністю аварійних об'єктів обслуговування населення) дійсно необхідно створювати нові заклади життєзабезпечення населення. Особливо це стосується таких найважливіших сторін життя людей як медичне обслуговування, дошкільне та шкільне навчання та виховання молоді, пожежна безпека населення та їх майна.

ПОТРЕБИ У ДОДАТКОВОМУ ВВОДІ МІСЦЬ:

2. Культурно-освітні заклади (Будинки культури, клуби, бібліотеки):

- *створення* у м. **Баранівка** (при потребі та за змогою) Центру дозвілля та відпочинку орієнтовно на 1125 місць;
- *створення* у с. **Суємці** Центру дозвілля та відпочинку на 200 місць;
- *реконструкція та розширення* місткості закладів культури:
- БК у с. **Кашперівка** на **20** місць (із 150 до 170);
- БК у с. **Марківка** на **65** місць (із 200 до 265);
- клубу у с. **Стара Гута** на 150 місць (із 80 до 230) разом по громаді на **1560** місць.

Також треба покращити матеріально-технічний стан Будинку культури та бібліотеки в с. **Рогачів**, завершивши там капітальний ремонт.

2. Дошкільні та шкільні навчальні заклади:

- будівництво 1-го дитсадка на **90** місць у м. **Баранівка** (на даний час існуючий ДНЗ «Сонечко» переповнений на 138%); як варіант збільшення кількості місць у цьому ДНЗ – перенесення школи мистецтв (музичної школи) з корпусу на вул. Соборній, 40 в інше місце;
- відновлення функціонування колишнього дитячого садка (типове приміщення на **50** місць) у с. **Смолдирів**, яке на даний час перебуває у власності сільгосп. товариства (керівник – Ющенко) з переведенням туди усіх дітей з ДНЗ неповного дня при школі;
- розширення існуючих дошкільних закладів у:
 - смт **Полянка** – добудова корпусу на 45 місць до існуючого ДНЗ «Ялинка», або будівництво нового дитсадка на таку ж кількість місць;
 - с. **Климентіївка** – будівництво приміщення на 30 місць (існуючий ДНЗ неповного дня при школі переповнений), або, як варіант - організація ДНЗ при створеному у перспективі НВК «ЗОШ II ст.- дитсадок»;
 - с. **Зеремля** – добудова приміщення на 20 місць до переповненого ДНЗ «Буратіно»;
 - с. **Стара Гута** - розширення на 20 місць (з 16 до 36) ДНЗ неповного дня за рахунок приміщення фельдшерського пункту, або, як варіант - організація ДНЗ при створеному у перспективі НВК «ЗОШ I ст.- дитсадок»;
 - с. **Рогачів** – розширення на 20 місць переповненого ДНЗ «Калинка» за рахунок перепланування існуючого приміщення;
 - с. **Острожок** – розширення на 20 місць переповненого ДНЗ «Дзвіночок» за рахунок вивільнення приміщення ФАПу;
 - с. **Явне** – добудова приміщення на 20 місць до переповненого ДНЗ «Лісова казка», або, як варіант – організація ДНЗ при створеному у перспективі НВК «ЗОШ I-II ст. – дитсадок».

На виконання Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988-р), одним з основних (наріжних) положень якої є «створення необхідних умов для навчання і виховання дітей молодшого шкільного віку безпосередньо за місцем їх проживання, зокрема у сільській місцевості» (тобто початкова ланка освіти залишається без змін, а для учнів середнього та старшого шкільного віку забезпечується підвезення автобусами до т.зв. «опорних шкіл»;

- у Баранівській громаді таким **опорним навчальним закладом** є **гімназія** у м. **Баранівка** з філіями у ЗОШ І ст. у селах Берестівка, Вірля, Мирославль і Стара Гута;
- збережуть свій статус як ЗОШ І-ІІІ ст. школи у м. **Баранівка (№2)**, у смт **Полянка**, у селах **Кашперівка, Рогачів і Смолдирів**;
- у м. **Баранівка** - на перспективу на базі ЗОШ І-ІІ ст. створення НВК «ЗОШ І ст.-ДНЗ» на **110 і 90** місць відповідно;
- у с. **Марківка** – створення (будівництво) НВК «ДНЗ-ЗОШ І ст.» на **12 і 18** місць відповідно з підвезенням учнів середніх і старших класів до навчальних закладів у м. Баранівка;
- у с. **Стара Гута** - реорганізація ЗОШ І ст. (філія опорної гімназії) у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Глибочок** - реорганізація ЗОШ ІІ ст. у НВК з підвезенням учнів старших класів до навчальних закладів м. Баранівка;
- у с. **Берестівка** - реорганізація ЗОШ І ст. (філія опорної гімназії) у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Мирославль** - реорганізація ЗОШ І ст. (філія опорної гімназії) у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Вірля** - реорганізація ЗОШ І ст. (філія опорної гімназії) у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Климентіївка** - реорганізація ЗОШ ІІ ст. у НВК з підвезенням учнів старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Жари** – у зв'язку із закриттям (з 01.09.2017 р.) ЗОШ І ст. забезпечити підвезення учнів усіх вікових груп до ЗОШ І-ІІІ ст. у с. Кашперівка;
- школа у с. **Зеремля** зберігає свій статус як ЗОШ І-ІІ ст. з підвезенням учнів старших класів до м. Баранівка;
- у с. **Йосипівка** – у зв'язку із закриттям (з 01.09.2017 р.) ЗОШ І ст. (філії опорної гімназії) забезпечити підвезення учнів усіх вікових груп до м. Баранівка;
- у с. **Гриньки** реорганізація ЗОШ І ст. у НВК з підвезенням учнів середніх і старших класів до ЗОШ І-ІІІ ст. у с. Кашперівка;
- школа у с. **Острожок** зберігає свій статус як ЗОШ І-ІІ ст. з підвезенням учнів старших класів до м. Баранівка;
- школа у с. **Суємці** зберігає свій статус як ЗОШ І-ІІ ст. з підвезенням учнів середніх і старших класів до ЗОШ І-ІІІ ст. у с. Смолдирів;
- у с. **Явне** реорганізація ЗОШ І-ІІ ст. у НВК з добудовою:
 - *2-3-х приміщень для розміщення там дітей дошкільного віку;*
 - *учительської;*
 - *спортзалу;*
- добудова спортивних залів до ЗОШ І-ІІІ ст. у смт **Полянка** і до ЗОШ І-ІІ ст. ім. О.Сябрук у м. **Баранівка**.
- Придбати необхідну кількість **«шкільних автобусів»** (5-7) для забезпечення підвезення учнів середніх і старших класів вищевказаних сіл до т.зв. **«опорної гімназії»** у м. Баранівка, а також ЗОШ І-ІІІ ст. у селах Кашперівка, Рогачів, Смолдирів – див. Додаток 1.

Додаток 1

до Схеми планування території Баранівської громади
Маршрути підвезення школярів Баранівської громади
за програмою «Шкільний автобус»

Пор. №	№№	Опорна школа або школи І-ІІІ ст., кількість автобусів	Маршрут прямування
1	2	3	4
1.	1.1.	м. Баранівка - 7	с. Мирославль* - с. Берестівка – с. Ситисько** - с. Середня** - с. Йосипівка - м. Баранівка
2.	1.2		с. Зрубок** - с. Вишнівка** - с. Зеремля* – м. Баранівка
3.	1.3		с. Климентіївка* – с. Вірля – м. Баранівка
4.	1.4		с. Явне* - с. Ялишів - с. Лісове - м. Баранівка
5.	1.5		с. Глибочок* - с. Марківка - с. Стара Гута - м. Баранівка
6.	1.6		с. Табори* - м. Баранівка
7.	2.1	с. Кашперівка-3	с. Деревищина** - с. Жари* - с. Кашперівка
8.	2.2		с. Гриньки* - с. Кашперівка
9.	2.3		с. Озерянка* - с. Кашперівка
10.	3.1	с. Рогачів - 1	с. Рудня* - с. Млини - с. Острожок - с. Рогачів
11.	4.1	с. Смолдирів - 3	с. Володимирівка** - с. Суємці* - с. Смолдирів
12.	4.2		с. Смолка* – с. Смолдирів
13.	4.3		с. Іванівка* – с. Смолдирів

* - місця нічного відстою автобусів:

с. Мирославль, с. Зеремля, с. Климентіївка, с. Явне, с. Глибочок, с. Табори, с. Жари, с. Гриньки, с. Озерянка, с. Рудня, с. Суємці, с. Смолка, с. Іванівка;

** - населені пункти, де на час розроблення СПТГ учні відсутні:

с. Ситисько, с. Середня, с. Зрубок, с. Вишнівка, с. Деревищина, с. Володимирівка

3. Заклади охорони здоров'я.

Для втілення у життя основних положень, засад та вимог **Державної програми з відбудови інфраструктури сільської медицини, Закону України «Про організацію та гарантії надання первинної медико-санітарної допомоги населенню в сільській місцевості»**, а також ініціативи Президента України П.О.Порошенка «Досупна медицина у сільській місцевості» «мешканці кожного села України повинні мати змогу отримувати медичну допомогу за місцем проживання», на території Баранівської громаді **пропонується:**

- розширити майже вдвічі (з 170 до 300 місць) існуючу **Центральну районну лікарню**, або ж збудувати ще одну, на 130 місць, яка взяла б на себе обслуговування сільського населення Баранівської громади;

- збільшити (з 500 до 582 відвідувань за зміну) можливості **центральної районної поліклініки** у м. Баранівка;

- збудувати АЗПСМ (або т.зв. «Лікувальний центр громади») на **40** відв./зміну у селі **Глибочок**, де відсутні будь-які медичні заклади: крім населення власне села Глибочок, там зможуть отримувати медичні послуги жителі с. Марківка та, можливо, і с. Стара Гута, які розташовані недалеко від Глибочка і де на даний час існують пристосовані й аварійні (Марківка) ФП;

- як варіант, у разі приєднання **Першотравенська** до Баранівської громади, мешканці сіл Марківка та Глибочок зможуть отримувати медичні послуги в амбулаторії цього селища; для жителів с. Стара Гута зручнішим буде звертатися до медичних закладів у м. Баранівка;

- як варіант, можливе створення ще одного Лікувального центру громади у с. **Зеремля** шляхом відновлення функціонування там АЗПСМ (реорганізована у ФАП у серпні ц.р.); у разі будівництва дороги з твердим покриттям з с. Мирославль на Зрубок і далі через Вишнівку на Зеремлю (приблизно 8-9 км), медичні послуги цієї амбулаторії могли б отримувати мешканці сіл Зеремля, Вишнівка, Зрубок, Мирославль, Берестівка, Ситисько та Середня; таким чином, відчутно скоротилася б відстань і час перебування в дорозі як жителів вищевказаних сіл до АЗПСМ (з 10 - 20 км до 1 – 8 км), так і машин невідкладної й екстреної допомоги;

- розширити ємкості існуючих медичних амбулаторій (Лікувальних центрів громад):

- у м. Баранівка: - з 242 до 280 відвідувань/зміну;

- у смт Полянка - з 20 до 40;

- у с. Кашперівка – з 18 до 24;

- у с. Рогачів – з 26 до 45;

- у с. Суємці – з 12 до 40;

- у селах, де на даний час відсутні будь-які медичні заклади, створити т.зв. «фельдшерсько-сестринські пункти на дому» (ФСПД), зокрема у селах Явне, Лісове, Будисько, Млини, Рудня, Іванівка, Смолка, Володимирівка, Вишнівка, Середня, Зрубок, Ситисько, Озерянка та Деревищина – всього по Баранівській МОТГ 14 таких пунктів;

- створити станції невідкладної медичної допомоги (або ж надати сімейному лікареві кожної амбулаторії автомобіль з правом викупу його лікарем через 5 років) при існуючих медичних амбулаторіях у смт Полянка і селі Рогачів, а також при новозбудованих (на перспективу) АЗПСМ у с. Глибочок – в усіх по 1-му автомобілю;

- створити пункти базування екстреної медичної допомоги у віддалених від Баранівки населених пунктах, де розміщуються АЗПСМ – у селах Рогачів, Суємці та Кашперівка, а також у Першотравенську у разі приєднання цього селища до Баранівської МОТГ);

- провести капітальний (чи поточний) ремонт АЗПСМ у с. Кашперівка та ФАП-ів і ФП у селах Берестівка, Мирославль, Гриньки та Марківка;

- створити будинки-інтернати для людей похилого віку, ветеранів війни та праці і розмістити їх у м. **Баранівка (100 місць)**, смт **Полянка (50 місць)**, селах **Кашперівка (40 місць)**, **Рогачів (40 місць)**, **Суємці (40 місць)** і **Глибочок (40 місць)**, а також у селах, де функціонують ФАПи: **Берестівка (40 місць)**, **Вірля (40 місць)**, **Зеремля (40 місць)** та **Явне (або Лісове) - 30 місць** – всього по Баранівській МОТГ на **460** місць.

Для організації будинків-інтернатів у вищевказаних селах можна використати, як варіант, приміщення колишніх сільських рад або інших вільних приміщень (наприклад шкіл, дитячих садків, клубів), провівши там ремонт чи реконструкцію.

4. Протипожежні заходи

При розробленні Схеми планування території громади, у т.ч. протипожежних заходів, враховувались вимоги ДБН 360-92** Планування і забудова міських і сільських поселень. Згідно з ДБН 360-92** (табл.6.1), критеріями утворення державних пожежно-рятувальних підрозділів (частин) оперативно-рятувальної служби цивільного захисту в адміністративно-територіальних одиницях, визначається кількість і тип пожежних автомобілів, а також місце розташування пожежних депо. Зокрема, пожежні депо розміщуються в населених

пунктах з розрахунку: *кількість мешканців* до 1 тис. чол. - 1 машина, від 1 до 7 тис. жителів – 2 машини; від 8 до 20 тис жителів – 1 машина на 4 тис. чол.; від 21 до 50 тис. жителів – 1 машина на 5 тис. чол.; більше 51 тис. жителів – 1 машина на 6,5 тис. чол. При цьому *радіус обслуговування* пожеж. депо по дорогах загального користування **не повинен перевищувати 3 кілометри**. Якщо в зоні виїзду підрозділу (частини) розміщуються промислові підприємства, радіус обслуговування, залежно від категорії виробництва, становить до 2 або 4 кілометри.

Також для визначення місць розташування пожежних депо повинні враховуватися *нормативи прибуття* пожежно-рятувальних підрозділів (частин) до місця виклику. Вони не повинні перевищувати: на території міст - 10 хвилин; у населених пунктах за межами міста - 20 хвилин. З урахуванням метеорологічних умов, сезонних особливостей та стану доріг нормативи прибуття можуть бути перевищені, але не більше ніж на 5 хвилин.

Для забезпечення нормативних радіусів обслуговування пожежних депо Баранівської МОТГ необхідно розширити їх мережу. Втілення цих пропозицій в життя повинно стати **одним з пріоритетних завдань** у подальшій розбудові території, оскільки у Баранівській МОТГ на даний час функціонує лише 1 пожежно-рятувальний підрозділ. Для покращення ситуації потрібно створити нові пожежні депо і забезпечити їх необхідною кількістю автомобілів згідно з нормами забезпечення. Для цього, крім наявного пожежно-рятувального підрозділу (4 автомобілі), створити ще 13 пожежних підрозділів, розрахованих на 18 (але не менше 13) автомашин – див. Додаток 2 до Схеми планування території Баранівської МОТГ.

Отже, 1 існуючий + 13 нових = 14 пожежних підрозділів.

Додаток 2

до Схеми планування території Баранівської громади

**Обґрунтування розміщення запроектованих пожежних депо (підрозділів)
Баранівської громади**

Пор. №	Місцерозташування (назва населеного пункту)	Відстань до існуючого пожежного депо, (км)	Чисельність населення, яке обслуговуватиметься (тис. чол.)	Кількість існуючих пожежних машин	Кількість пожеж. машин, які передбачені в пожеж. депо (підрозділі)
1	2	3	4	5	6
1.	м. БАРАНІВКА	у місті	11 170	4	3
2.	м. БАРАНІВКА (південно-східна частина міста – Заріччя)	у місті	-«- (разом із селом Стара Гута)	-	1
3.	смт Полянка	~ 4-6	1630 (разом із с. Будисько)	-	2; як мінімум 1
4.	с. Марківка	~ 6-9	890 (разом із селом Глибочок)	-	1
5.	с. Ялишів	~ 17-18	160 (разом із селами Явне та Лісове)	-	1
6.	с. Вірля	~ 6-8	1140 (разом із селом Климентівка)	-	2; як мінімум 1
7.	с. Рогачів	~ 13-15	1250 (разом із селами Острожок, Млини, Рудня)	-	2; як мінімум 1
8.	с. Смолдирів	~ 18-20	1140 (разом із	-	2; як мінімум 1

			селами Смолка, Іванівка, Суємці)		
9.	с. Зеремля	~ 9-10	460 (разом із селами Володимирівка, Вишнівка)	-	1
10.	с. Йосипівка	~ 8-9	340 (разом із с. Середня)	-	1
11.	с. Кашперівка	~ 10-12	1210 (разом із селами Озерянка, Гриньки, Табори)	-	2; як мінімум 1
12.	с. Жари	~ 15-17	140 (разом із с. Деревщина)	-	1
13.	с. Берестівка	~ 15-17	340 (разом із селами Ситисько, Зрубок)	-	1
14.	с. Мирославль	~ 19-22	340	-	1
	ВСЬОГО:			4	21, але не менше 16

Отже, 4 існуючих + 21 (але не менше 16) запроектованих = 25 (але не менше 20) автомобілів.

Вищенаведений Додаток «Обґрунтування розміщення запроектованих пожежних депо (підрозділів) Баранівської громади» враховує пропозиції з Програми забезпечення пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту Баранівської громади на період до 2020 р. та проекту генерального плану міста Баранівки, завдяки чому вищезазначені пожеж. депо (підрозділи) зоною свого впливу (тобто такою, що в основному не перевищує вищезазначені нормативні 3 км) охоплюють усі населені пункти Баранівської громади.

У селах, які увійшли до вищенаведеного додатку, можуть бути створені т.зв. *добровільні, місцеві, приватні, об'єктові* пожежні команди. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення місцевої пожежної охорони здійснюються за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

Порядок забезпечення місцевої пожежної охорони, права та обов'язки працівників пожежно-рятувальних підрозділів визначаються Положенням про місцеву пожежну охорону, яке затверджується органом, що її утворив.

Перша черга будівництва запроектованих пожежних депо Баранівської громади

На нашу думку, першочерговими об'єктами організації на території Баранівської громади, мають стати запроектовані пожежні депо у **найбільших і найвіддаленіших** від існуючого у Баранівці пожеж. депо населених пунктів громади – Ялишів, Рогачів, Смолдирів, Кашперівка, Берестівка, Глибочок і Мирославль.

Згідно з пропозиціями фахівців Баранівського районного сектору Управління ДСНС України у Житомирській області, послідовність створення пожежних депо на території громади може бути такою:

I ЕТАП (1-3 роки): Суємецька, Кашперівська, Ялишівська зони;

II ЕТАП (3-5 років): Рогачівська, Берестівська, Глибочанська зони;

III ЕТАП (5+ років): усі інші населені пункти.

4.3. Розвиток дорожньо-транспортної мережі

Проектні пропозиції щодо розвитку транспортної системи Баранівської громади направлені на вирішення трьох рівнів задач – державного, районного та місцевого.

Заходи щодо розвитку загальнодержавних мереж прийняті відповідно до «Схеми планування території Житомирської області».

Програма розвитку районних та місцевих мереж розроблена з урахуванням Генеральних планів населених пунктів громади, пропозицій щодо адміністративно-територіального устрою, соціально-економічних показників, функціонального зонування тощо.

Автомобільні дороги

Основними принципами розвитку автодорожньої інфраструктури Баранівської громади є:

- розвиток автодорожньої мережі у відповідності до державних програм розвитку, в т.ч. затверджених стратегічних планів сталого розвитку Баранівської громади;
- будівництво автодоріг для обслуговування нових планувальних утворень громади;
- максимально можливе винесення транзитного руху транспорту, особливо вантажного, поза межі сільбищної території населених пунктів;
- поліпшення технічного стану автодорожньої мережі та підвищення її пропускної здатності;
- реконструкція автомобільних доріг з влаштуванням твердого покриття (замість ґрунтового);
- реконструкція існуючих інженерно-транспортних споруд;
- облаштування велосипедних доріжок на автодорогах загального користування на зв'язках з адміністративним центром, рекреаційними зонами тощо.

Відповідно до Схеми планування території Житомирської області заплановано реконструкцію регіональної автодороги Р-49 /Васьковичі – Шепетівка/ з доведенням її параметрів до II технічної категорії.

Пропозиції щодо реконструкції та будівництва мережі автодоріг загального користування в межах Баранівської громади:

Автомобільні дороги державного значення

Всі автодороги державного значення, траси яких проходять територією Баранівського району, мають категорію проїзної частини, яка відповідає інтенсивності руху транспорту по ній. Через це на розрахунковий етап в реконструкції проїзної частини з підвищенням технічної категорії необхідності немає.

Проектом передбачається будівництво обхідних діляниць на автодорогах державного значення, в т.ч.:

1. Будівництво об'їзної дороги м.Баранівка

Трасування діляниці передбачено відповідно до рішень Схеми планування території Житомирської області та генерального плану м.Баранівки. Діляниця проектується з північної сторони міста Баранівка за статусом територіальної автодороги державного значення за параметрами III технічної категорії. Дана об'їзна автодорога об'єднає між собою автомобільні дороги **Т-06-01** /Баранівка – Висока Піч/ та **Т-06-12** /Новоград-Волинський – Полонне – Старокостянтинів/ поза межами міста Баранівка, що значно зменшить кількість транзитного транспорту, що рухається по вуличній мережі міста. Будівництво об'їзної дороги також зменшить перепробіг транзитного транспорту.

2. Будівництво об'їзної дороги с.Рогачів

Діляниця проектується з західного боку с.Рогачова як новий напрямок територіальної автодороги Т-06-12 в обхід населеного пункту за параметрами III технічної категорії. Планується, що даний напрямок буде обслуговувати нові промислові райони громади в районі с.Рогачова. Після здійснення даного будівництва, існуючий напрямок автодороги

Т-06-12 в межах с. Рогачова слід перевести до статусу вулично-дорожньої мережі населеного пункту.

Автомобільні дороги місцевого значення

3. Будівництво та реконструкція автодоріг загального користування місцевого значення.

- будівництво нової автодороги між с.Мирославль та с.Суємці за параметрами IV технічної категорії. Нове будівництво передбачається з максимальним використанням існуючих ґрунтових доріг, проїздів.

- реконструкція автомобільних доріг за параметрами IV технічної категорії з влаштуванням твердого покриття замість ґрунтового;

- поточний ремонт автодоріг місцевого значення відповідно соціальних програм розвитку;

Інженерно-транспортні споруди

4. Обстеження та реконструкція мостових споруд, з виділенням першочергових, що потребують капітального ремонту, в т.ч. першочергових:

- дерев'яного мосту через річка на автодорозі Т-06-01 /Баранівка – Висока Піч/ в районі с.Берестівка;

- дерев'яного мосту через р. Вірлянка на автодорозі Т-06-12 /Новоград-Волинський – Полонне – Старокостянтинів/ в районі с. Вірля;

- мосту через річка на автодорозі С-060235 /Баранівка – Деревщина/ в районі с. Табори

5. Реконструкція та капремонт мостових споруд в комплексі з реконструкцією та капремонтом автодоріг.

Будівництво транспортних вузлів в різних рівнях в межах ОТГ проектом не намічається, оскільки істотного збільшення інтенсивності руху не прогнозується.

Велосипедні доріжки на автодорогах загального користування

Облаштування відповідної велосипедної інфраструктури в цілому сприятиме розвитку активного туризму, стимуляції використання екологічних видів транспорту, поліпшення розвитку інфраструктури відпочинку та організації дозвілля, можливості ефективного пропагування здорового образу життя для молоді.

На наступних стадіях проектування, містобудівною документацією нижнього рівня (генеральними планами населених пунктів, детальними планами територій, тощо) слід передбачати, за необхідності, будівництво обхідних автодорожніх мереж, під'їздів до автомобільних доріг державного значення, рекреаційних зон, садових товариств, логістичних центрів тощо.

Залізничний транспорт

Проектом враховано подальше функціонування залізничного транспорту для обслуговування пасажирських та промислових перевезень. Заходів щодо розвитку залізничного транспорту в межах Баранівської громади, відповідно до Схеми планування території Житомирської області та Генерального плану м.Баранівка, не заплановано. Довжина та щільність мережі залишаються на існуючому рівні.

Населення громади і надалі буде обслуговуватись залізничним транспортом з найближчих станцій.

Повітряний транспорт

Відповідно до Схеми планування території Житомирської області та Генерального плану м. Баранівка на території Баранівської громади не передбачалося влаштування

проектних аеродромів. Згідно з рішенням генерального плану м.Житомира на розрахунковий строк намічено розвиток аеропорту «Житомир».

Населення Баранівської громади на розрахунковий строк буде обслуговуватись повітряним транспортом з аеропорту «Житомир» та з найближчих аеропортів «Київ» та «Бориспіль».

Автомобільний транспорт

Основними напрямками подальшого розвитку автомобільного транспорту є повне задоволення потреб населення щодо надання послуг із перевезення вантажів і пасажирів і розширення географії перевезень на регулярних та чартерних автомобільних рейсах.

При розробці місцевих програм розвитку мереж вантажного та пасажирського транспорту слід передбачати такі важливі заходи:

- удосконалення маршрутної автобусної мережі, подальшу оптимізацію мережі автобусних маршрутів у всіх видах сполучення;
- розширення мережі приміських, міжміських автобусних маршрутів для забезпечення транспортного зв'язку сільських населених пунктів із адмінцентрами;
- будівництво підприємств для обслуговування та зберігання рухомого складу;
- оновлення транспортних засобів, придбання сучасного рухомого складу, переважно автобусів великої та середньої місткості;
- переведення автобусів і мікроавтобусів на альтернативні палива;
- поліпшення якості обслуговування населення у перевезеннях автобусним транспортом;
- благоустрій існуючих зупинок та будівництво нових сучасних зупиночних пунктів на зовнішній мережі магістральних доріг;
- розвиток мережі комплексів автосервісу, АЗС, СТО;
- розміщення охороняємих автостоянок біля стаціонарних постів ДАІ та на підходах до зон масового відпочинку;
- розташування мотелів і кемпінгів, майданчиків відпочинку на головних автомобільних магістралях району;
- комплексів автосервісу різного рівня на автомобільних дорогах;
- облаштування велосипедних доріжок на автодорогах загального користування;
- створення мережі нових автостоянок, мотелів і кемпінгів на головних автомобільних магістралях, у функціональних зонах та центрах відпочинку.

Відповідно до Генерального плану м. Баранівка потужності існуючої автостанції достатньо для забезпечення пасажироперевезень Баранівського району, в т.ч. Баранівської громади. Реконструкція автостанції не намічається з метою підвищення заявленого класу. Проте необхідно провести переатестацію автостанції з метою підтвердження заявленого класу.

Враховуючи темпи росту рівня автомобілізації та нормативні показники, загальний рівень автомобілізації по Баранівській громаді прийнято як для м. Баранівки, відповідно до розрахункових показників Генерального плану - 315 одиниць на тисячу мешканців, в т.ч.

- легкові – 292 авт/1000 мешк;
- вантажні – 18 авт/1000 мешк;
- автобуси - 5 авт/1000 мешк;

Рівень автомобілізації легковими індивідуальними автомобілями – 280 авт. на 1000 мешканців, рівень моторизації – 30 авт. на 1000 мешканців.

Виходячи з цих показників та проектної чисельності населення ($21000 = 11170 + 9830$ мешк.) розраховано парк автомобілів та потужність об'єктів обслуговування автотранспорту.

Таблиця 4.3.1

Структура парку автотранспортних засобів Баранівської громади

Пор. №	Види транспорту	Рівень автомобілізації Маш. 1000чол.	Розрахункова кількість авто-транспорту, од.	
			всього по громаді	в т.ч. по м. Баранівка
1	2	3	4	5
1.	Вантажні (в т.ч. спеціальні)	18	378	201
2.	Легкові (в т.ч. спеціальні)	292	6132	3261
3.	Автобуси та мікроавтобуси	5	105	3261
4.	Мотоцикли	30	630	335
	Всього транспортних засобів	-	7245	3854
	- у т.ч. автомобілів	315	6615	3518

Згідно цих показників - розрахункова кількість транспортних засобів на період до 2036 року складає 7245 од., в т.ч. – 5880 – приватні легкові автомобілі.

Таблиця 4.3.2

Розрахунок парку приватних легкових автомобілів

Пор. №	Найменування населених пунктів	Населення (проект)	Розрахункова кількість автотранспорту*, (од.)	Орієнтовна кількість приватних легкових автомобілів, (од.)
1	2	3	4	5
1.	м. Баранівка	11170	4044	3129
2.	с. Вірля	500	181	140
3.	с. Климентіївка	640	232	179
4.	с. Марківка	330	120	92
5.	с. Глибочок	560	203	157
6.	с. Стара Гута	770	279	216
7.	с. Ялишів	40	15	11
8.	с. Лісове	60	22	17
9.	с. Явне	80	29	22
10.	с. Йосипівка	300	109	84
11.	с. Табори	370	134	104
12.	с. Жари	130	47	36
13.	с. Деревичина	10	4	3
14.	с. Кашперівка	560	203	157
15.	с. Гриньки	180	65	50
16.	с. Озерянка	100	36	28
17.	с. Рогачів	780	282	218
18.	с. Острожок	360	130	101
19.	с. Рудня	30	11	8
20.	с. Млини	80	29	22
21.	с. Суємці	620	224	174

22.	с. Володимирівка	30	11	8
23.	с. Смолдирів	470	170	132
24.	с. Смолка	20	7	6
25.	с. Іванівка	30	11	8
26.	с. Земля	420	152	118
27.	с. Середня	40	15	11
28.	с. Вишнівка	10	4	3
29.	с. Берестівка	300	109	84
30.	с. Ситисько	40	14	11
31.	с. Мирославль	340	123	95
32.	с. Зрубок	0	0	0
33.	с.мт Полянка	1630	590	456
34.	с. Будисько	0	0	0
	ВСЬОГО:	21000	7605	5880

* - з урахуванням мототранспорту та транзиту ($\kappa=1,05$)

На розрахунковий строк для технічного обслуговування 7,6 тис одиниць орієнтовного парку автотранспорту району потрібно:

– станцій технічного обслуговування - 38 постів (із розрахунку 200 автомобілів на 1 пост);

– автозаправних станцій – 13 паливно-роздавальних колонок (600 автомобілів на 1 паливно-роздавальну колонку на добу).

Для обслуговування автомобільного транспорту в м.Баранівці потрібно відкриття 5-6 нових СТО (на 4-5 постів) з доведенням загальної кількості постів по місту до необхідних 20 од. (4044:200). Також нові СТО по 1-2 поста заплановані розосереджено по населених пунктах ОТГ - в районах розміщення промислових, сільськогосподарських підприємств, рекреаційних закладів тощо – сел. Полянка (3 поста), с. Смолдирів, с. Суємці, с. Вірля, с. Климентіївка, с. Глибочок, с. Стара Гута, с. Лісове, с. Табори, с. Кашперівка, с. Рогачів, с. Острожок, с. Земля, с. Берестівка.

Відповідно до Генерального плану м.Баранівка в місті планується налагодження міського автобусного руху. При цьому в західній частині міста (поблизу Дубрівського шосе) резервується площадка для будівництва автотранспортного підприємства на 30 од. рухомого складу площею 1,0 га.

Даним проектом пропонується розширити проектну систему міського пасажирського автобусу м. Баранівка додав до неї маршрутну мережу для пасажирського сполучення в межах громади. Відповідно з цим – проектну кількість рухомого складу та площу проектного АТП слід збільшити майже вдвічі – до 2,0 га із розрахунку зберігання та обслуговування 70 одиниць рухомого складу.

Вантажний транспорт та легковий автотранспорт державного призначення повинний зберігатися, в основному, у базових автотранспортних підприємствах чи підрозділах підприємств. А індивідуальний – за місцем проживання власників, у кооперативних гаражах і на обладнаних автостоянках.

Розрахунок потрібної кількості машино-місць біля оздоровчих та рекреаційних закладів виконано відповідно до ДБН 360-92**, п. 5.31.

Таблиця 4.3.3

**Кількість машино-місць для зберігання легкових індивідуальних автомобілів біля
рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів**

Пор. №	Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Місткість закладів, місць			Норма маш./100 відпочиваючих	Маши-місць на проектний період, всього
		Існ.стан	Нове будівництво	проектний період		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Рекреаційно-оздоровчий комплекс	-	500	500	5	25
2.	Бази відпочинку	-	1000	1000	5	50
3.	Заклади туризму	-	280	280	7	16

4.4. Напрями вдосконалення інженерної інфраструктури

Водопостачання та каналізація

Водопостачання

Пропозиції цього розділу щодо перспективного розвитку систем водопостачання та каналізація розраховані на період до 2036 року.

На перспективний період у Баранівській громаді прогнозується збільшення забезпеченості населення загальною та житловою площею, а також зростання благоустрою житлового фонду. У зв'язку з цим очікується суттєве зростання обсягів водоспоживання.

Виходячи з необхідності стовідсоткового забезпечення населення та рекреаційно-оздоровчих закладів водопостачанням прогнозовані обсяги води питної якості на потреби населення МОТГ мають скласти $7,278 + 0,623 = 7,901$ тис. м³/добу.

Прогнозовані обсяги відведення стічних вод на перспективний період мають скласти $7,278 + 0,623 = 7,901$ тис. м³/добу.

Очікуване водоспоживання та водовідведення на сільськогосподарські потреби складає 0,560 тис. м³/добу, а на промислові потреби: водоспоживання питної якості – 2,646 тис. м³/добу, технічне водоспоживання – 1,588 тис. м³/добу, водовідведення – 3,68 тис. м³/добу.

Прогнозовані обсяги води на господарсько-побутові потреби розраховані згідно з ДБН 360-92** «Планування і забудова міських та сільських поселень», а також ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди». На потреби сільського господарства МОТГ обсяги води розраховані за нормативами водоспоживання на утримання худоби, птахів і звірів на фермах (таблиця 8.2 ДБН Б.2.4-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»). На промислові потреби – за заявками інвесторів та за аналогічними проектами.

Нормативи водопостачання для м. Баранівка прийняті 280 літрів на людину, для населених пунктів сільської місцевості прийнято 200 літрів на людину відповідно до ДБН 360-92** «Планування і забудова міських та сільських поселень», таблиця 8.1.

Обсяги водопостачання та водовідведення для потреб населення на перспективний період наведено у таблиці 4.4.1.

Таблиця 4.4.1

Прогнозовані об'єми господарсько-питного водоспоживання та водовідведення для потреб населення на перспективний період

Пор. №	Назви місцевих рад, населених пунктів	Перспективна кількість населення, осіб	Обсяг водоспоживання		Обсяг водовідведення, тис. м³/добу
			тис. м³/рік	тис. м³/добу	
1	2	3	4	5	6
1.	м. Баранівка	11170	1037,794	4,468	4,468
2.	с. Вірля	500	40,150	0,143	0,143
3.	с. Климентіївка	640	51,392	0,183	0,183
4.	с. Марківка	330	26,499	0,094	0,094
5.	с. Глибочок	560	44,968	0,160	0,160
6.	с. Стара Гута	770	61,831	0,220	0,220
7.	с. Ялишів	40	3,212	0,011	0,011
8.	с. Лісове	60	4,818	0,017	0,017
9.	с. Явне	80	6,424	0,023	0,023
10.	с. Йосипівка	300	24,090	0,086	0,086
11.	с. Табори	370	29,711	0,106	0,106
12.	с. Жари	130	10,439	0,037	0,037
13.	с. Деревищина	10	0,803	0,003	0,003
14.	с. Кашперівка	560	44,968	0,160	0,160
15.	с. Гриньки	180	14,454	0,051	0,051
16.	с. Озерянка	100	8,030	0,029	0,029
17.	с. Рогачів	780	62,634	0,223	0,223
18.	с. Острожок	360	28,908	0,103	0,103
19.	с. Рудня	30	2,409	0,009	0,009
20.	с. Млини	80	6,424	0,023	0,023
21.	с. Суємці	620	49,786	0,177	0,177
22.	с. Володимирівка	30	2,409	0,009	0,009
23.	с. Смолдирів	470	37,741	0,134	0,134
24.	с. Смолка	20	1,606	0,006	0,006
25.	с. Іванівка	30	2,409	0,009	0,009
26.	с. Земля	420	33,726	0,120	0,120
27.	с. Середня	40	3,212	0,011	0,011
28.	с. Вишнівка	10	0,803	0,003	0,003
29.	с. Берестівка	300	24,090	0,086	0,086
30.	с. Ситисько	40	3,212	0,011	0,011
31.	с. Мирославль	340	27,302	0,097	0,097
32.	с. Зрубок	0	-	-	-
33.	сел. Полянка	1630	130,889	0,466	0,466
34.	с. Будисько	0	-	-	-
	ВСЬОГО:	21000	1827,143	7,278	7,278

Обсяги водопостачання та водовідведення на потреби рекреаційно-оздоровчих закладів на перспективний період по громаді наведено у таблиці 4.4.2. Нормативи водопостачання прийняті відповідно до ДБН Б.2.5 – 64: 2012, додаток А таблиця А.2.

Таблиця 4.4.2.

Прогнозовані об'єми господарсько-питного водоспоживання та водовідведення на потреби рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів на перспективний період

Пор. №	Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Кількість місць	Обсяг водоспоживання		Обсяг водовідведення, тис. м ³ /добу
			тис. м ³ /рік	тис. м ³ /добу	
1	2	3	4	5	6
1.	Санаторії, санаторії-профілакторії	500	40,150	0,143	0,143
2.	Рекреаційні заклади (бази відпочинку, літні табори)	1400	46,200	0,400	0,400
3.	Заклади туризму	280	22,484	0,080	0,080
	Всього місткість рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів по громаді:	2180	108,834	0,623	0,623

Прогнозовані об'єми водопостачання на потреби сільського господарства (утримання тварин та птахів) наведено в таблиці 4.4.3. Нормативи водопостачання прийняті відповідно до ДБН Б.2.4-1-94, таблиця 8.2. Коефіцієнт годинної нерівномірності водоспоживання прийнятий 2,5.

Таблиця 4.4.3

Прогнозовані об'єми водопостачання на потреби сільського господарства

Пор. №	Назва	Кількість, тис. голів	Норматив споживання води на одиницю, л/добу	Обсяг водоспоживання		Обсяг водовідведення, тис.м ³ /добу
				тис. м ³ /рік	тис. м ³ /добу	
1	2	3	4	5	6	7
1.	ВРХ молочні	1,673	115	77,247	0,529	0,529
2.	ВРХ м'ясні	-	75	-	-	-
3.	Свині	0,408	15	2,457	0,017	0,017
4.	Вівці	0,055	10	0,221	0,002	0,002
5.	Коні	0,0134	60	0,323	0,002	0,002
6.	Птиця (кури)	3,807	1	1,529	0,010	0,010
	Разом	-	-	81,776	0,560	0,560

Прогнозовані об'єми водопостачання на промислові потреби наведено в таблиці 4.4.4. Норма водопостачання взята з розрахунку 5,4 м³/добу на 1 га площі (розрахована за заявками інвесторів та за аналогічними проектами). Коефіцієнт годинної нерівномірності водоспоживання прийнятий 2,5 (ДБН В.2.5-75-2013).

Таблиця 4.4.4

Прогнозовані об'єми водопостачання на промислові потреби

Пор. №	Назва	Площа території під пром. підприємства, га	Обсяг водоспоживання		Обсяг водовідведення, тис. м ³ /добу
			тис. м ³ /рік	тис. м ³ /добу	
1	2	3	4	5	6
1.	Вода питної якості	784,04	965,839	2,646	2,3
2.	Вода технічної якості	784,04	579,504	1,588	1,38
	ВСЬОГО:	784,04	1545,343	4,234	3,68

Сумарне очікуване добове та річне водоспоживання води питної якості, з врахуванням потреб населення, рекреаційно-оздоровчих закладів, сільськогосподарських та промислових підприємств Баранівської громади, на перспективний період становитиме:

$$7,278 + 0,623 + 0,560 + 2,646 = 11,107 \text{ (тис. м}^3\text{/добу),}$$

$$1827,143 + 108,834 + 81,776 + 965,839 = 2983,592 \text{ (тис. м}^3\text{/рік).}$$

З врахуванням води технічної якості:

$$11,107 + 1,588 = 12,695 \text{ (тис. м}^3\text{/добу),}$$

$$2983,592 + 579,504 = 3563,096 \text{ (тис. м}^3\text{/рік),}$$

На перспективний період в усіх населених пунктах громади передбачається влаштування систем водопостачання. Для агломерацій, що складаються з кількох населених пунктів, територіально розташованих поряд, передбачається влаштування спільних централізованих систем водопостачання. На території громади є чотири такі агломерації, що включають такі населені пункти:

- агломерація перша – м. Баранівка, с. Стара Гута та с. Глибочок;
- агломерація друга – с. Клементіївка та с. Вірля;
- агломерація третя – с. Рогачів та с. Острожок;
- агломерація четверта – с. Іванівка, с. Смолдирів та с. Суємці.

Для першої агломерації передбачається реконструкція системи водопостачання у м. Баранівка та будівництво водопровідних мереж у селах Стара Гута та Глибочок. Для решти агломерацій, а також для селища Полянка, та сіл Кашперівка і Заремля передбачається будівництво централізованих систем водопостачання. Передбачається влаштування об'єднаних господарсько-питних та протипожежних систем водопостачання з будівництвом кільцевих водопровідних мереж та регулюючих резервуарів з пожежним запасом води. Для забору підземних вод передбачається влаштування водозабірних артезіанських свердловин. Кількість таких свердловин передбачається визначати розрахунком, враховуючи фактичне та нормативне водоспоживання в населеному пункті та можливий дебіт однієї свердловини.

Артезіанські свердловини передбачається виконувати з дотриманням зон санітарної охорони першого, другого та третього поясів. Проектом не передбачається влаштування централізованих водозаборів. Передбачається розташування артезіанських свердловин по території населених пунктів на відстанях, які виключають їх взаємний гідралічний вплив. Вода, що має подаватися споживачам, повинна відповідати вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». Для систем водопостачання з джерелами, в яких вода не відповідає цим вимогам та в системах водопостачання зі значним водоспоживанням необхідно передбачати станції водопідготовки, на території яких розміщувати водоочисні споруди (ВОС) та пункти постійного контролю якості води, що подається у мережу. Склад ВОС передбачається

визначати на наступних стадіях проектування залежно від відхилення якості води у джерелі водопостачання від вимог ДСанПіН 2.2.4-171-10. Проектом передбачається, що станції водопідготовки розміщуватимуться у межах населених пунктів. Зберігання регульовального та протипожежного запасу води передбачається в резервуарах чистої води на станціях водопідготовки.

На території решти населених пунктів громади передбачається влаштування індивідуальних систем водопостачання з водозабірними свердловинами, розташованими на присадибних ділянках, або локальних систем водопостачання. Вибір принципової схеми водопостачання населеного пункту пропонується здійснювати на підставі техніко-економічного розрахунку. Індивідуальні водозабірні свердловини передбачається розташовувати з урахуванням вимог розділу 3 ДБН 360-92** «Планування і забудова міських та сільських поселень».

Пожежогасіння на території населених пунктів з централізованою об'єднаною системою водопостачання на господарсько-питні та протипожежні потреби передбачається здійснювати:

- зовнішнє – від пожежних гідрантів Ø125 мм. за ГОСТ 8220-85, що мають бути встановлені на кільцевих водопровідних мережах на відстані не більше 150 метрів один від одного та на відстанях до будівель і споруд, або їх частин, що обслуговуються гідрантами, не більше 200 м. по дорогах з твердим покриттям та не менше 5 м (пункти 12.16 та 13.3.4 ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди»);

- внутрішнє – від пожежних кран-комплектів за ДСТУ4401-2:2005, встановлених всередині будівель.

На території решти населених пунктів, враховуючи малу кількість мешканців та відсутність необхідності внутрішнього пожежогасіння, на перспективу передбачається будівництво пожежних резервуарів на території населених пунктів.

Необхідні витрати води на потреби зовнішнього та внутрішнього пожежогасіння за вимогами ДБН В.2.5-74:2013 та ДБН В.2.5-64:2012, а також протипожежні запаси води наведено в таблиці 4.4.5.

Таблиця 4.4.5

Прогнозовані витрати води на потреби пожежогасіння на перспективний період

Пор. №	Назви місцевих рад, населених пунктів	Перспективна кількість населення, осіб	Витрата води на потреби пожежогасіння, л/сек		Протипожежний запас води, м ³
			Зовнішнє пожежогасіння	Внутрішнє пожежогасіння	
1	2	3	4	5	6
1.	м. Баранівка	11170	15	5	369
2.	с. Вірля	500	10	5	153
3.	с. Климентіївка	640	10	5	153
4.	с. Марківка	330	10	-	153
5.	с. Глибочок	560	10	5	153
6.	с. Стара Гута	770	10	5	153
7.	с. Ялишів	40	10	-	-
8.	с. Лісове	60	10	-	108
9.	с. Явне	80	10	-	108
10.	с. Йосипівка	300	10	-	153
11.	с. Табори	370	10	-	153
12.	с. Жари	130	10	-	108
13.	с. Деревищина	10	10	-	-

14.	с. Кашперівка	560	10	5	153
15.	с. Гриньки	180	10	-	108
16.	с. Озерянка	100	10	-	108
17.	с. Рогачів	780	10	5	153
18.	с. Острожок	360	10	5	585
19.	с. Рудня	30	10	-	-
20.	с. Млини	80	10	-	108
21.	с. Суємці	620	10	5	153
22.	с. Володимирівка	30	10	-	-
23.	с. Смолдирів	470	10	5	153
24.	с. Смолка	20	10	-	-
25.	с. Іванівка	30	10	-	-
26.	с. Земля	420	10	5	153
27.	с. Середня	40	10	-	-
28.	с. Вишнівка	10	10	-	-
29.	с. Берестівка	300	10	-	153
30.	с. Ситисько	40	10	-	-
31.	с. Мирославль	340	10	-	153
32.	с. Зрубок	0	-	-	-
33.	сел. Полянка	1630	10	5	153
34.	с. Будисько	0	-	-	-

Вибір джерела, трасування мереж вирішується на подальших стадіях проектування з урахуванням техніко - економічного обґрунтування, екологічного аналізу, інвестиційних пропозицій, технологічних даних промпідприємств та відповідних технічних умов. Технології очистки води та її знезараження передбачається вибирати з врахуванням останніх досягнень науки і техніки.

Для сталого функціонування джерел водопостачання необхідно проведення заходів захисту водозабірних споруд та водоносних горизонтів.

Охорона та раціональне використання джерел питного водо-постачання включає:

- очищення поверхневого стоку з селитебних територій, будівництво систем водовідведення в населених пунктах;
- поліпшення стану зон санітарної охорони джерел водопостачання;
- захист джерел питного водопостачання від шкідливого впливу тваринницьких і птахівницьких підприємств та інших сільськогосподарських об'єктів, що створюють загрозу забруднення вод;
- проведення обстеження стану першого поясу зон санітарної охорони, їх відновлення, здійснення робіт з попередження міграції забруднюючих речовин у другому і третьому поясах зон санітарної охорони;
- винесення за межі другої зони санітарної охорони особливо небезпечних забруднювачів, таких як звалища, полігони твердих побутових відходів, скотомогильники тощо;
- проведення інвентаризації існуючих водозаборів підземних вод з визначенням техніко-економічних, санітарно-епідеміологічних та екологічних показників водозаборів, здійснення робіт із вдосконалення конструкцій водозабірних свердловин, фільтрів, підйомного обладнання, контрольно-вимірювальної апаратури, вдосконалення методів і засобів фізико-хімічного та біологічного очищення води шляхом використання процесів ультрафільтрації, інтенсифікації реагентної обробки тощо;

- відновлення систем питного водопостачання, які знаходяться у непрацюючому стані.

Проектом передбачається розширення використання індивідуальних та колективних установок (пристроїв) доочищення води для питних потреб у місцях її безпосереднього споживання.

У сільських населених пунктах, де передбачено будівництво нових систем централізованого питного водопостачання, одночасно передбачено будівництво систем централізованого водовідведення з повним комплексом очисних споруд, що дасть змогу суттєво поліпшити благоустрій населених пунктів.

В населених пунктах передбачається також влаштування окремих систем поливального водопостачання для зрошування зелених насаджень, поливання та миття удосконалених покриттів. Джерелами поливального водопостачання потрібно приймати поверхневі води, а також ґрунтові води першого водоносного горизонту (верховодку), для забору якої передбачається влаштовувати технічні свердловини.

Каналізування

Сумарні обсяги водовідведення з врахуванням господарчо-побутових стоків від населення, рекреаційно-оздоровчих закладів, сільськогосподарських та промислових підприємств Баранівської громади на перспективний період становитиме

$$7,278 + 0,623 + 0,560 + 3,68 = 12,141 \text{ (тис. м}^3\text{/добу)}.$$

Ґрунтовий покрив в громаді переважно дерново-підзолисті, сірі лісові і чорноземи. Це дає можливість влаштування як централізованих так і локальних очисних споруд каналізації зі скиданням очищених стічних вод як у поверхневі водойми, так і в ґрунтові потоки. В період весняних паводків рівень стояння ґрунтових вод може підійматися на 0,5 - 1,0 м. З огляду на це при відведенні та утилізації стічних вод пропонується віддавати перевагу централізованим схемам каналізування. В окремих випадках можна допускати влаштування локальних очисних споруд при наявності сприятливих для цього умов.

Проектом передбачається повне забезпечення централізованою системою каналізування усіх населених пунктів, включно з об'єктами соціальної сфери та промисловості, де передбачено централізовані системи водопостачання. На промислових об'єктах, які скидають в господарсько-побутову каналізацію стічні води з підвищеним вмістом шкідливих речовин, передбачається облаштування локальних очисних споруд попереднього очищення для забезпечення допустимої концентрації стоків перед скиданням в централізовану мережу.

Для забезпечення очищення стічних вод населених пунктів першої агломерації та селища Полянка проектом передбачається реконструкція існуючих каналізаційних очисних споруд м. Баранівка,

Передбачається будівництво двох головних каналізаційних насосних станцій та напірних каналізаційних колекторів для перекачування стічних вод через каналізаційні мережі м. Баранівка до очисних споруд, що реконструюються:

- головна каналізаційна насосна станція №1 в районі селища Полянка для перекачування стічних вод до мереж комунальної каналізації м. Баранівка;
- головна каналізаційна насосна станція №2 в районі села Стара Гута для перекачування стічних вод від населених пунктів Стара Гута та Глибочок до мереж комунальної каналізації м. Баранівка;

Передбачається також будівництво трьох нових групових каналізаційних очисних споруд для очищення стічних вод населених пунктів решти агломерацій ОТГ:

- очисні споруди в районі села Іванівка для очищення стоків населених пунктів Іванівка, Смолдирів та Суємці;

- очисні споруди в районі села Рогачів для очищення стоків населених пунктів Рогачів та Острожок;
- очисні споруди в районі села Вірля для очищення стоків населених пунктів Вірля та Климентіївка.

Проектом передбачається будівництво нових, окремих каналізаційних очисних споруд на території сіл Заремля та Кашперівка. Місця розташування очисних споруд передбачається визначати генеральними планами цих населених пунктів.

Продуктивність очисних споруд має відповідати продуктивності систем водопостачання для забезпечення очищення усіх каналізаційних стоків, що утворюються.

У подальшому необхідно погодити з власником очисних споруд міста Баранівка можливість очищення додаткових об'ємів стічних вод та отримати технічні умови на приєднання.

Проектом передбачається виведення з експлуатації усіх очисних споруд, виконаних у вигляді відкритих полів фільтрації з рекультивацією території. Передбачається будівництво очисних споруд з повною біологічною очисткою стічних вод з обробленням осадів у закритих приміщеннях. Пропонується також передбачати доочищення стічних вод за допомогою установок типу біоплато або біоставки.

Для забезпечення безпечної утилізації осаду стічних вод на очисних спорудах проектом пропонується передбачати стабілізацію цього осаду за допомогою установок типу «метантенк» з отриманням біогазу. Пропонується також передбачати відбирання надлишкової низькопотенційної теплої енергії стічних вод за допомогою установок типу «тепловий насос» для зменшення теплового забруднення водойм при їх скиданні та отримання додаткових енергетичних ресурсів. Вибір методів обробки осадів необхідно здійснювати на підставі техніко-економічного обґрунтування.

Збільшення продуктивності очисних споруд пропонується здійснювати за рахунок впровадження новітніх технологій по очищенню, доочищенню та знезараженню стічних вод. Після чого пропонується використання глибокоочищених стічних вод (за умови наявності споживачів) в системах повторного технічного водопостачання промислових підприємств (за умови наявності позитивного висновку місцевих органів санітарного нагляду).

Локальні очисні споруди пропонується комплектувати септиками або установками глибокого біологічного очищення та фільтруючими колодязями чи полями підземної фільтрації.

У відповідності з пунктом 9.4 ДБН 360-92** відведення дощових і снігових вод, а також надлишкових вод від поливання з території благоустрою і доріг у межах населених пунктів МОТГ проектом пропонується здійснювати закритою системою каналізації поверхневих вод, з відведенням найбільш забрудненої частини стоку на очисні споруди поверхневих вод. Схему каналізування дощових та снігових вод закритою системою пропонується приймати таку. Дощові води та води, що утворюються при таненні снігів, а також води від поливання вулиць, проїздів та площ надходять до очисних споруд. Найбільш забруднену частину стоку, відповідно до вимог ДБН В.2.5-75:2013, ДСТУ-Н Б.2.5-71:2013 та ДСТУ 3013-95, пропонується очищувати на цих очисних спорудах. Умовно чисті дощові та снігові води, а також води після очищення пропонується скидати у відкриті водойми, або подавати у накопичувальні резервуари. З накопичувальних резервуарів воду пропонується використовувати для поливання територій в період відсутності дощів. Надлишок поверхневих вод (за наявності) насосними станціями поверхневих вод за допомогою напірних колекторів пропонується відводити на скидання у відкриті водойми.

Теплопостачання

Пропозиції цього розділу щодо перспективного розвитку систем теплопостачання розраховані на період до 2036 року.

У зв'язку з очікуваним зростанням благоустрою житлового фонду та зі збільшенням забезпеченості населення житловою та загальною площею, в громаді прогнозується зростання обсягів теплоспоживання.

У рамках впровадження енергозберігаючих технологій загальною тенденцією в Україні є перехід до децентралізованого теплопостачання. Такий перехід дозволяє зменшувати втрати теплової енергії при її транспортуванні, а також застосовувати сучасніше теплогенеруюче устаткування з більш високим ККД і, як наслідок зменшувати споживання енергоносіїв.

Для розрахунку теплових навантажень будівель МОТГ, а також розрахунку обсягів споживання енергоносіїв проектом передбачається приймати відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» середню температуру зовнішнього повітря найбільш холодної п'ятиденки рівною – 22 °С. Середню температуру найхолоднішого місяця опалювального сезону передбачається приймати рівною – 5,1 °С. Середню температуру за опалювальний період приймати – 0,2 °С. Тривалість опалювального періоду приймати 184 доби.

Проектом передбачається адміністративні, громадсько-культурні та багатоквартирні житлові будівлі, що проектуються, забезпечувати тепловою енергією на потреби опалення, вентиляції та гарячого водопостачання від автономних вбудовано-прибудованих чи дахових котелень, садибну забудову – від індивідуальних котлів та індивідуальних водонагрівачів.

Прогнозовані сумарні обсяги теплоспоживання на опалення та гаряче водопостачання населених пунктів МОТГ розраховані за укрупненими питомими показниками теплоспоживання (таблиця IX-15 «Справочник проектировщика. Районная планировка» та таблиця 10.5 «Містобудування. Довідник проектувальника»), а також ДБН В.2.5-39:2008 «Теплові мережі».

Обсяги теплоспоживання на потреби сільського господарства – за ДБН В.2.5-20-2001 «Газопостачання», таблиця 3. Результати розрахунку у різних одиницях вимірювання наведено у таблицях 4.4.6, 4.4.7, 4.4.8 та 4.4.9.

Таблиця 4.4.6

Прогнозовані об'єми теплоспоживання для потреб населення на перспективний період

Пор. №	Назви населених пунктів	Перспективна чисельність населення, осіб	Теплоспоживання годинне, Гкал/год			Тепло споживання річне, Гкал/рік		
			Опал.	ГВП	Разом	Опал.	ГВП	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	м. Баранівка	11170	22,117	5,027	27,144	57637,2	34850,4	92487,600
2.	с. Вірля	500	0,990	0,225	1,215	2580,0	1560,0	4140,000
3.	с. Климентіївка	640	1,267	0,288	1,555	3302,4	1996,8	5299,200
4.	с. Марківка	330	0,653	0,149	0,802	1702,8	1029,6	2732,400
5.	с. Глибочок	560	1,109	0,252	1,361	2889,6	1747,2	4636,800
6.	с. Стара Гута	770	1,525	0,347	1,872	3973,2	2402,4	6375,600
7.	с. Ялишів	40	0,079	0,018	0,097	206,4	124,8	331,200
8.	с. Лісове	60	0,119	0,027	0,146	309,6	187,2	496,800
9.	с. Явне	80	0,158	0,036	0,194	412,8	249,6	662,400
10.	с. Йосипівка	300	0,594	0,135	0,729	1548,0	936,0	2484,000

11.	с. Табори	370	0,733	0,167	0,900	1909,2	1154,4	3063,600
12.	с. Жари	130	0,257	0,059	0,316	670,8	405,6	1076,400
13.	с. Деревущина	10	0,020	0,005	0,025	51,6	31,2	82,800
14.	с. Кашперівка	560	1,109	0,252	1,361	2889,6	1747,2	4636,800
15.	с. Гриньки	180	0,356	0,081	0,437	928,8	561,6	1490,400
16.	с. Озерянка	100	0,198	0,045	0,243	516,0	312,0	828,000
17.	с. Рогачів	780	1,544	0,351	1,895	4024,8	2433,6	6458,400
18.	с. Острожок	360	0,713	0,162	0,875	1857,6	1123,2	2980,800
19.	с. Рудня	30	0,059	0,014	0,073	154,8	93,6	248,400
20.	с. Млини	80	0,158	0,036	0,194	412,8	249,6	662,400
21.	с. Суємці	620	1,228	0,279	1,507	3199,2	1934,4	5133,600
22.	с. Володимирівка	30	0,059	0,014	0,073	154,8	93,6	248,400
23.	с. Смолдирів	470	0,931	0,212	1,143	2425,2	1466,4	3891,600
24.	с. Смолка	20	0,040	0,009	0,049	103,2	62,4	165,600
25.	с. Іванівка	30	0,059	0,014	0,073	154,8	93,6	248,400
26.	с. Земля	420	0,832	0,189	1,021	2167,2	1310,4	3477,600
27.	с. Середня	40	0,079	0,018	0,097	206,4	124,8	331,200
28.	с. Вишнівка	10	0,020	0,005	0,025	51,6	31,2	82,800
29.	с. Берестівка	300	0,594	0,135	0,729	1548,0	936,0	2484,000
30.	с. Ситисько	40	0,079	0,018	0,097	206,4	124,8	331,200
31.	с. Мирославль	340	0,673	0,153	0,826	1754,4	1060,8	2815,200
32.	с. Зрубок	0	-	-	-	-	-	-
33.	сел. Полянка	1630	3,227	0,734	3,961	8410,8	5085,6	13496,40
34.	с. Будисько	0	-	-	-	-	-	-
	ВСЬОГО:	21000	41,580	9,450	51,030	108360,0	65520,0	173880,0

Таблиця 4.4.7

**Прогнозовані об'єми теплоспоживання для потреб населення
на перспективний період**

Пор. №	Назви місцевих рад, населених пунктів	Перспективна чисельність населення, осіб	Розрахункова потреба в теплоспоживанні, МВт			Теплоспоживання річне, 10 ⁶ МДж/рік		
			Опал.	ГВП	Разом	Опал.	ГВП	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	м. Баранівка	11170	25,722	5,846	31,568	241,315	145,912	387,227
2.	с. Вірля	500	1,151	0,262	1,413	10,802	6,531	17,333
3.	с. Климентіївка	640	1,474	0,335	1,808	13,826	8,360	22,187
4.	с. Марківка	330	0,759	0,173	0,933	7,129	4,311	11,440
5.	с. Глибочок	560	1,290	0,293	1,583	12,098	7,315	19,413
6.	с. Стара Гута	770	1,774	0,404	2,177	16,635	10,058	26,693
7.	с. Ялишів	40	0,092	0,021	0,113	0,864	0,523	1,387
8.	с. Лісове	60	0,138	0,031	0,170	1,296	0,784	2,080
9.	с. Явне	80	0,184	0,042	0,226	1,728	1,045	2,773
10.	с. Йосипівка	300	0,691	0,157	0,848	6,481	3,919	10,400
11.	с. Табори	370	0,852	0,194	1,047	7,993	4,833	12,827
12.	с. Жари	130	0,299	0,069	0,368	2,809	1,698	4,507
13.	с. Деревущина	10	0,023	0,006	0,029	0,216	0,131	0,347
14.	с. Кашперівка	560	1,290	0,293	1,583	12,098	7,315	19,413

15.	с. Гриньки	180	0,414	0,094	0,508	3,889	2,351	6,240
16.	с. Озерянка	100	0,230	0,052	0,283	2,160	1,306	3,467
17.	с. Рогачів	780	1,796	0,408	2,204	16,851	10,189	27,040
18.	с. Острожок	360	0,829	0,188	1,018	7,777	4,703	12,480
19.	с. Рудня	30	0,069	0,016	0,085	0,648	0,392	1,040
20.	с. Млини	80	0,184	0,042	0,226	1,728	1,045	2,773
21.	с. Суємці	620	1,428	0,324	1,753	13,394	8,099	21,493
22.	с. Володимирівка	30	0,069	0,016	0,085	0,648	0,392	1,040
23.	с. Смолдирів	470	1,083	0,247	1,329	10,154	6,140	16,293
24.	с. Смолка	20	0,047	0,010	0,057	0,432	0,261	0,693
25.	с. Іванівка	30	0,069	0,016	0,085	0,648	0,392	1,040
26.	с. Земля	420	0,968	0,220	1,187	9,074	5,486	14,560
27.	с. Середня	40	0,092	0,021	0,113	0,864	0,523	1,387
28.	с. Вишнівка	10	0,023	0,006	0,029	0,216	0,131	0,347
29.	с. Берестівка	300	0,691	0,157	0,848	6,481	3,919	10,400
30.	с. Ситисько	40	0,092	0,021	0,113	0,864	0,523	1,387
31.	с. Мирославль	340	0,783	0,178	0,961	7,345	4,441	11,787
32.	с. Зрубок	0	-	-	-	-	-	-
33.	сел. Полянка	1630	3,753	0,854	4,607	35,214	21,292	56,507
34.	с. Будисько	0	-	-	-	-	-	-
	ВСЬОГО:	21000	48,358	10,990	59,348	453,682	274,319	728,001

Таблиця 4.4.8

Прогнозовані об'єми теплоспоживання на потреби рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів на перспективний період

Пор. №	Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Кількість місць	Теплоспоживання годинне, Гкал/год			Тепло споживання річне, Гкал/рік		
			Опал.	ГВП	Разом	Опал.	ГВП	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Санаторії, санаторії-профілакторії	500	0,990	0,225	1,215	2580,0	1560,0	4140,0
2.	Рекреаційні заклади (бази відпочинку, літні табори)	1400	2,772	0,630	3,402	2072,0	2184,0	4256,0
3.	Заклади туризму	280	0,554	0,126	0,680	1444,8	873,6	2318,4
	Всього місткість рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів по МОТГ	2180	4,316	0,981	5,297	6096,8	4617,6	10714,4

Таблиця 4.4.9

Прогнозовані об'єми теплоспоживання на потреби рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів на перспективний період

Пор. №	Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Кількість місць	Розрахункова потреба в теплоспоживанні, <i>МВт</i>			Теплоспоживання річне, 10^6 <i>МДж/рік</i>		
			Опал.	ГВП	Разом	Опал.	ГВП	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Санаторії, санаторії-профілакторії	500	1,151	0,262	1,413	10,802	6,531	17,333
2.	Рекреаційні заклади (бази відпочинку, літні табори)	1400	3,224	0,733	3,957	8,675	9,144	17,819
3.	Заклади туризму	280	0,644	0,147	0,791	6,049	3,658	9,707
	Всього місткість рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів по громаді:	2180	5,020	1,141	6,160	25,526	19,333	44,859

Прогнозовані об'єми теплопостачання на потреби сільського господарства (для утримання тварин та птахів) наведено в таблиці 4.4.10. Норми теплопостачання прийняті відповідно до ДБН В.2.5-20-2001, Таблиця 3.

Таблиця 4.4.10

Прогнозовані об'єми теплопостачання на потреби сільського господарства

Пор. №	Назва	Кількість, тис. голів	Нормативне споживання теплоти на одиницю, <i>Мдж/рік</i>	Загальне річне теплоспоживання, 10^6 <i>МДж/рік</i>
1	2	3	4	5
1.	ВРХ молочні	1,673	8 820	14,756
2.	ВРХ м'ясні	-	8 820	-
3.	Свині	0,408	4 620	1,885
4.	Вівці	0,055	510	0,028
5.	Коні	0,0134	2 120	0,028
6.	Птиця (кури)	3,807	1 020	3,883
	ВСЬОГО:			20,580

Для визначення потужності теплоспоживання на потреби сільського господарства прийнято коефіцієнт годинного максимуму теплоспоживання 1/4800. Потужність теплоспоживання складе 4,287 МВт.

Прогнозовані об'єми теплоспоживання на промислові потреби наведено в таблиці 4.4.11. Норма теплоспоживання взята з розрахунку 0,67 *МВт* на 1 га площі (розрахована за заявками інвесторів та за аналогічними проектами).

Таблиця 4.4.11

Прогнозовані об'єми промислового теплоспоживання на перспективний період, МВт

Пор. №	Назва	Площа території, га	Теплове навантаження, МВт
1	2	3	4
	ВСЬОГО:	784,04	525,307

Сумарні об'єми теплоспоживання Баранівською МОТГ включаючи потреби населення, рекреаційно-оздоровчих закладів, сільськогосподарських та промислових підприємств складуть

$$59,348 + 6,160 + 4,287 + 525,307 = 595,102 \text{ МВт.}$$

Для зменшення непродуктивних втрат теплової енергії та більш економного використання місцевих енергетичних ресурсів передбачається проводити роботи з модернізації існуючих котелень.

Газопостачання

Пропозиції цього розділу щодо перспективного розвитку систем газопостачання розраховані на період до 2036 року.

Газопостачання споживачів громади відбувається природним газом через досить розвинену газотранспортну систему. Через прогнозоване збільшення споживання теплової енергії прогнозується також збільшення споживання енергоносіїв. Проектом пропонується на перспективний період як основний енергоносіє використовувати природний газ.

Розглядається використання природного газу для таких основних потреб громади: як паливо для отримання теплової енергії (опалення, гаряче водопостачання), на господарсько-побутові потреби житлової забудови (приготування їжі тощо), на технологічні та комунальні потреби промислових, сільськогосподарських та інших підприємств.

Прогнозовані сумарні обсяги споживання природного газу на господарські потреби населення МОТГ розраховані за прогнозованими обсягами тепло споживання на опалення та гаряче водопостачання, а також за укрупненими питомими нормами витрати теплоти для різних видів споживачів (таблиця 2 ДБН В.2.5-20-2001 Газопостачання). Враховано також 5% витрати на потреби підприємств торгівлі та побутового обслуговування невиробничого характеру.

Для розрахунку прийнято природний газ з теплотою згорання 34 МДж/м^3 . Коефіцієнт корисної дії при використанні газу для виробництва теплової енергії прийнято 0,9. Результати розрахунку наведено у таблицях 4.4.12 та 4.4.13.

Таблиця 4.4.12

Прогнозовані об'єми газопостачання для потреб населення на перспективний період

Пор. №	Назви населених пунктів	Річний обсяг газоспоживання				
		Опалення.		Госп-побутові потреби та ГВП		Разом, млн. $\text{м}^3/\text{рік}$
		Теплоспоживання, 10^6 МДж/рік	млн. $\text{м}^3/\text{рік}$	Насел., чол.	млн. $\text{м}^3/\text{рік}$	
1	2	3	4	5	6	7
1.	м. Баранівка	241,315	8,280	11170	2,932	11,212
2.	с. Вірля	10,802	0,371	500	0,131	0,502
3.	с. Климентіївка	13,826	0,474	640	0,168	0,642
4.	с. Марківка	7,129	0,245	330	0,087	0,332
5.	с. Глибочок	12,098	0,415	560	0,147	0,562

6.	с. Стара Гута	16,635	0,571	770	0,202	0,773
7.	с. Ялишів	0,864	0,030	40	0,011	0,041
8.	с. Лісове	1,296	0,044	60	0,016	0,060
9.	с. Явне	1,728	0,059	80	0,021	0,080
10.	с. Йосипівка	6,481	0,222	300	0,079	0,301
11.	с. Табори	7,993	0,274	370	0,097	0,371
12.	с. Жари	2,809	0,096	130	0,034	0,130
13.	с. Деревущина	0,216	0,007	10	0,003	0,010
14.	с. Кашперівка	12,098	0,415	560	0,147	0,562
15.	с. Гриньки	3,889	0,133	180	0,047	0,180
16.	с. Озерянка	2,160	0,074	100	0,026	0,100
17.	с. Рогачів	16,851	0,578	780	0,205	0,783
18.	с. Острожок	7,777	0,267	360	0,095	0,362
19.	с. Рудня	0,648	0,022	30	0,008	0,030
20.	с. Млини	1,728	0,059	80	0,021	0,080
21.	с. Суємці	13,394	0,460	620	0,163	0,623
22.	с. Володимирівка	0,648	0,022	30	0,008	0,030
23.	с. Смолдирів	10,154	0,348	470	0,123	0,471
24.	с. Смолка	0,432	0,015	20	0,005	0,020
25.	с. Іванівка	0,648	0,022	30	0,008	0,030
26.	с. Земля	9,074	0,311	420	0,110	0,421
27.	с. Середня	0,864	0,030	40	0,011	0,041
28.	с. Вишнівка	0,216	0,007	10	0,003	0,010
29.	с. Берестівка	6,481	0,222	300	0,079	0,301
30.	с. Ситисько	0,864	0,030	40	0,011	0,041
31.	с. Мирославль	7,345	0,252	340	0,089	0,341
32.	с. Зрубок	0,0	-	-	-	-
33.	сел. Полянка	35,214	1,208	1630	0,428	1,636
34.	с. Будисько	0,0	-	-	-	-
	ВСЬОГО:	453,682	15,568	21000	5,513	21,081

Таблиця 4.4.13

Прогнозовані об'єми газопостачання на потреби рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів на перспективний період

Пор. №	Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Річний обсяг газоспоживання				
		Опалення		Госп-побутові потреби та ГВП		Разом, млн. м³/рік
		Теплоспоживання, 10 ⁶ МДж/рік	млн. м³/рік	Кількість місць	млн. м³/рік	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Санаторії, санаторії-профілакторії	10,802	0,371	500	0,131	0,502
2.	Рекреаційні заклади (бази відпочинку, літні табори)	8,675	0,298	1400	0,184	0,482
3.	Заклади туризму	6,049	0,208	280	0,074	0,282
	Всього місткість	25,526	0,876	2180	0,388	1,264

1	2	3	4	5	6	7
	рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів по громаді:					

Додаткові об'єми газопостачання на потреби сільського господарства (для утримання тварин та птахів) наведено в таблиці 4.4.14. Для розрахунку годинних витрат газу коефіцієнт годинного максимуму прийнято 1/4800.

Таблиця 4.4.15

Додаткові об'єми газопостачання на потреби сільського господарства

Пор. №	Назва	Кількість, тис. голів	Загальне річне теплоспоживання, 10^6 МДж/рік	Годинна витрата газу, $м^3/год.$	Загальна витрата газу, млн. $м^3/рік$
1	2	3	4	5	6
1.	ВРХ молочні	1,673	14,756	105,416	0,506
2.	ВРХ м'ясні	-	-	-	-
3.	Свині	0,408	1,885	13,542	0,065
4.	Вівці	0,055	0,028	0,208	0,001
5.	Коні	0,0134	0,028	0,208	0,001
6.	Птиця (кури)	3,807	3,883	27,708	0,133
	Разом	-	20,580	147,083	0,706

Прогнозовані об'єми газоспоживання на промислові потреби наведено в таблиці 4.4.16. При цьому питоме газоспоживання прийнято з розрахунку з розрахунку $7,75 м^3/годину$ на 1 га площі (розрахована за заявками інвесторів та за аналогічними проектами). Коефіцієнт годинного максимуму витрат газу прийнято 1/3000.

Таблиця 4.4.16

Прогнозовані об'єми промислового газоспоживання на перспективний період

Пор. №	Назва	Площа території, га	Газоспоживання	
			$м^3/год$	млн. $м^3/рік$
1	2	3	4	5
	ВСЬОГО:	784,04	6077,878	18,233

Сумарні витрати газу Баранівської громади включаючи потреби населення, рекреаційно-оздоровчих закладів, сільськогосподарських та промислових підприємств складуть:

$$21,081 + 1,264 + 0,706 + 18,233 = 41,284 \text{ (млн. } м^3/рік).$$

Подальший розвиток систем газопостачання громади не передбачає будівництво нових магістральних газопроводів, ГРС, ГРП та ШРП високого тиску.

Для перспективної забудови проектом пропонується така схема газопостачання. Від існуючих головних газорегуляторних пунктів (ГГРП) прокладати газопроводи середнього тиску вулицями населених пунктів до житлової забудови, об'єктів громадсько-культурного призначення. До газопроводів середнього тиску приєднувати комбіновані будинкові регулятори тиску (КБРТ) для індивідуальних житлових будинків, шафові газорегуляторні пункти (ШРП) для дахових котелень та вбудовано-прибудованих котелень об'єктів культурно-побутового призначення. Від ШРП і КБРТ прокладати газопроводи низького

тиску безпосередньо до споживачів природного газу. В існуючих кварталах з існуючими газорегуляторними пунктами (ГРП) чи ШРП групового регулювання, від яких мережами низького тиску природний газ вулицями населених пунктів подається до споживачів, нову забудову пропонується підключати до існуючих мереж низького тиску при умові наявних резервів пропускної здатності цих мереж та резервів потужності ГРП (ШРП). При відсутності резервів пропонується проводити реконструкцію ГРП (ШРП) та мереж низького тиску або переходити на газопостачання від мереж середнього тиску з використанням КБРТ (ШРП). Варіант схеми газопостачання пропонується вибирати шляхом техніко-економічного розрахунку.

Заходи з енергозбереження

Енергозбереження безпосередньо пов'язане із реалізацією концепції сталого розвитку. Важливим результатом, який досягається за рахунок енергозбереження, є скорочення викидів парникових газів, зокрема CO_2 . Використання деревини як палива має переваги порівняно з газом і вугіллям оскільки деревина є вуглецево-нейтральна. Тобто, при спалюванні деревини викидається стільки ж вуглекислого газу, скільки дерево поглинуло його за життя. Використання пелет та трісок дозволяє повніше використовувати деревні ресурси та зменшувати обсяги відходів деревообробки майже до нуля.

На території ОТГ передбачається впроваджувати заходи щодо використання альтернативних видів палива та застосування нетрадиційних джерел теплопостачання. Насамперед це теплопостачання від твердопаливних котлів, що працюють на місцевих видах палива. В цілому, за екологічними характеристиками, використання твердопаливних котлів, що працюють на пелетах з деревини, трісках або соломі не погіршує загальну екологічну ситуацію в місцях масової забудови. Передбачається розвиток теплопостачання від теплових насосів, що використовують низькотемпературне тепло від ґрунтів, поверхневих водоемів, підземних вод та повітря.

Одним зі шляхів впровадження альтернативних джерел теплопостачання щодо вирішення проблем енергозбереження є використання систем утилізації тепла стічних вод на очисних спорудах каналізації, використання їх тепла як джерела низькопотенційного тепла для теплонасосних установок.

Передбачається використання сонячної енергії, а саме безпосереднє її перетворення в низько потенційну теплову енергію без попередньої концентрації потоку сонячної радіації, що з успіхом може використовуватись для потреб гарячого водопостачання комунально-побутовими та технологічними об'єктами, зокрема у сільській місцевості.

З метою економії паливно-енергетичних ресурсів та подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення інших видів енергії в теплову проектом пропонується відмова (по можливості) від будівництва нових зовнішніх теплових мереж. Для організації теплопостачання об'єктів нового житлового фонду, громадських та інших об'єктів передбачається розширити застосування місцевих, локальних та індивідуальних теплових установок сучасного типу, таких як: твердопаливні котли, конденсаційні котли, теплові насоси тощо. В багатоквартирних будинках пропонується влаштування поквартирного опалення. При цьому застосування квартирних теплогенераторів на твердому паливі передбачається тільки у житлових будинках до двох поверхів, згідно п. 5.25, ДБН В.2.2-15:2005 «Житлові будинки».

Для зменшення витрат тепла на потреби опалення при проектуванні та будівництві необхідно передбачати обладнання всіх квартир та приміщень громадських будівель автономними чи централізованими рекуператорами тепла, що дозволить зменшити витрати тепла на потреби вентиляції.

Скорочення викидів CO_2 відбувається не лише при переході з традиційних видів палива на альтернативні, але й при простому утепленні споруд. Утеплення дозволяє зменшити споживання теплової енергії, яка виробляється шляхом спалювання різних палив.

Проектом передбачається проведення поступового енергоаудиту усіх будівель та розроблення заходів щодо зниження їх енергоспоживання.

Одним з основних напрямків розвитку теплоенергетики ОТГ має бути впровадження заходів з енергозбереження. Як першочергові заходи проектом передбачається:

- впровадження комплексу заходів з реконструкції існуючих систем теплозабезпечення для підвищення їх ефективності;
- комплекс робіт по впровадженню нових енергозберігаючих технологій та обладнання;
- автоматизація процесів горіння в котлах з метою підвищення повноти згорання палива;
- автоматизація процесу підтримування температури теплоносія пропорційно температурі зовнішнього повітря;
- впровадження автономних установок виробництва теплової та електричної енергії, комбінованого виробництва електроенергії та тепла на когенераційних установках, тощо;
- диспетчеризація господарства з впровадженням системи обліку та контролю за споживанням паливно-енергетичних ресурсів;
- впровадження засобів обліку та регулювання споживання води та теплової енергії у житловому фонді.

Для реалізації державної політики з енергозбереження пропонується використовувати теплогенеруюче устаткування з ККД не менше ніж 92 %.

Передбачається оснащення житлового фонду будинковими та квартирними лічильниками тепла. Передбачається модернізація насосного обладнання, заміна існуючих трубопроводів теплотрас на попередньо ізольовані труби.

Проектом передбачається поступова заміна вікон на енергоефективні склопакети та заміна дверей у будівлях, які опалюються. Часто заміна старих дерев'яних вікон на сучасні дерев'яні чи металопластикові з метою утеплення спричиняє різке підвищення вологості в приміщенні. Це пояснюється тим, що основним шляхом надходження повітря на заміну видаленого вентиляцією є саме вікна. Тому при заміні вікон на герметичні різко сповільнюються процеси руху повітря, що викликає порушення роботи вентиляції і перезволоження приміщення. Висока вологість призводить до утворення грибка, зниження терміну служби споруди, поширення легеневих захворювань тощо. З метою уникнення цього потрібно проектом передбачається при реконструкції існуючих будівель використання негерметичних вікон (що зменшить їх утеплювальні характеристики), або передбачення реконструкції системи вентиляції приміщень де замінюють вікна.

Проектом передбачається утеплення зовнішніх стін будівель. Є два способи післябудівельного утеплення стін: зовнішнє (фасадне) та внутрішнє. Утеплення зсередини головним недоліком має зменшення корисної площі, а перевагою – можливість знехтувати погодостійкими властивостями ізоляційних матеріалів. Фасадне утеплення буває трьох типів: легкі штукатурні системи, важкі штукатурні системи та колодцева кладка. Проектом передбачається віддавати перевагу легким штукатурним системам, через їх простоту та невисоку вартість. Передбачається використання переважно полістирольних плит та мінеральної вати, які після монтажу обтягуються сіткою та покриваються штукатуркою.

Поширеною помилкою при виконанні заходів з підвищення енергоефективності будівель є неправильний розрахунок потужності нового котла. Часто у будівлі встановлюють новий котел, після чого проводять утеплення стін, вікон тощо. В результаті котел використовується не на повну потужність через нижче споживання тепла будівлею. Проектом передбачається спочатку проведення реновації будівель, а після неї робити розрахунок необхідної потужності котла.

Електропостачання

Пропозиції цього розділу щодо перспективного розвитку систем електропостачання розраховані на період до 2036 року.

Усі населені пункти громади забезпечуються електричною енергією. Збільшення благоустрою житла на перспективний період, а також відведення значних земельних площ під розміщення промислових об'єктів дає підстави очікувати суттєвого зростання електроспоживання. Це в свою чергу вимагає збільшення потужностей трансформаторних підстанцій.

Прогнозовані витрати електроенергії на господарсько побутові та комунальні потреби, а також необхідна потужність трансформаторних підстанцій, розраховані за укрупненими показниками споживання за рік на одну людину за таблицею 8.5 ДБН 360-92** «Містобудування. Планування та забудова міських та сільських поселень», наведено у таблиці 4.5.17. При цьому норматив електроспоживання для сільських будинків, не обладнаних стаціонарними електроплитами, прийнято 950 кВт год/люд на рік, для міського населення, що проживає в квартирах (будинках), не обладнаних стаціонарними електроплитами та кондиціонерами, прийнято 1700 кВт год/люд на рік (для малих міст коефіцієнт – 0.8). Річна кількість годин використання максимуму електричного навантаження для сільського населення прийнято 4100 годин, для міського населення прийнято 5200 годин.

Таблиця 4.4.17

Прогнозовані об'єми господарсько-побутового та комунального електроспоживання для потреб населення на перспективний період

Пор. №	Назви населених пунктів	Перспективна чисельність населення, осіб	Електроспоживання за рік, тис. кВт год.	Потужність підстанції, кВт
1	2	3	4	5
1.	м. Баранівка	11170	15191,2	2915,4
2.	с. Вірля	500	475,0	115,9
3.	с. Климентіївка	640	608,0	148,3
4.	с. Марківка	330	313,5	76,5
5.	с. Глибочок	560	532,0	129,8
6.	с. Стара Гута	770	731,5	178,4
7.	с. Ялишів	40	38,0	9,3
8.	с. Лісове	60	57,0	13,9
9.	с. Явне	80	76,0	18,5
10.	с. Йосипівка	300	285,0	69,5
11.	с. Табори	370	351,5	85,7
12.	с. Жари	130	123,5	30,1
13.	с. Деревищина	10	9,5	2,3
14.	с. Кашперівка	560	532,0	129,8
15.	с. Гриньки	180	171,0	41,7
16.	с. Озерянка	100	95,0	23,2
17.	с. Рогачів	780	741,0	180,7
18.	с. Острожок	360	342,0	83,4
19.	с. Рудня	30	28,5	7,0
20.	с. Млини	80	76,0	18,5
21.	с. Суємці	620	589,0	143,7
22.	с. Володимирівка	30	28,5	7,0
23.	с. Смолдирів	470	446,5	108,9
24.	с. Смолка	20	19,0	4,6
25.	с. Іванівка	30	28,5	7,0

26.	с. Земля	420	399,0	97,3
27.	с. Середня	40	38,0	9,3
28.	с. Вишнівка	10	9,5	2,3
29.	с. Берестівка	300	285,0	69,5
30.	с. Ситисько	40	38,0	9,3
31.	с. Мирославль	340	323,0	78,8
32.	с. Зрубок	0	-	-
33.	сел. Полянка	1630	1548,5	377,7
34.	с. Будисько	0	-	-
	ВСЬОГО:	21000	24529,7	5193,3

Прогнозовані витрати електроенергії на потреби рекреаційно-оздоровчих закладів наведено в таблиці 4.4.18, При цьому питоме електроспоживання прийнято з розрахунку 2,2 кВт/місце для санаторіїв, 2,0 кВт/місце для рекреаційних закладів, 0,5 кВт/місце для закладів туризму, відповідно до ДБН В.2.5–23:2010, таблиця 3.15. Річна кількість годин використання максимуму електричного навантаження прийнята 3500 годин для санаторіїв та закладів туризму, 1500 годин для рекреаційних закладів.

Таблиця 4.4.18

Прогнозовані об'єми електроспоживання для потреб рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів на перспективний період

Пор. №	Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Перспективна кількість місць	Електроспоживання за рік, тис. кВт год.	Потужність підстанції, кВт
1	2	3	4	5
1.	Санаторії, санаторії-профілакторії	500	3850,0	1100,0
2.	Рекреаційні заклади (бази відпочинку, літні табори)	1400	4200,0	2800,0
3.	Заклади туризму	280	490,0	140,0
	Всього місткість рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів по громаді:	2180	8540,0	4040,0

Прогнозовані об'єми електроспоживання на потреби сільського господарства наведено в таблиці 4.5.19, на утримання худоби та птиці в таблиці 4.4.20. При цьому питоме електроспоживання прийнято з розрахунку 0,5 тис.кВт годин на 1 га ріллі.

Річна кількість годин використання максимуму електричного навантаження прийнята 4500 годин.

Таблиця 4.4.19

Додаткові об'єми електроспоживання на потреби сільського господарства

Пор. №	Назва місцевих рад	Площа ріллі, га	Електроспоживання за рік, тис. кВт годин	Потужність підстанції, кВт
1	2	3	4	5
	ВСЬОГО:	21759,671	10879,836	2415,324

Норми споживання електроенергії розраховані за укрупненими питомими показниками (Приложение 13 «Справочник проектировщика. Районная планировка»).

Таблиця 4.4.20

Додаткові об'єми електроспоживання на потреби сільськогосподарських тварин

Пор. №	Назва	Кількість, тис. голів	Нормативне споживання електроенергії на одиницю, тис. кВт год.	Електроспоживання за рік, тис. кВт годин	Потужність підстанції, кВт
1	2	3	4	5	6
1.	ВРХ молочні	1,673	700	1171,1	260,0
2.	ВРХ м'ясні	-	130	-	-
3.	Свині	0,408	190	77,5	17,2
4.	Вівці	0,055	60	3,3	0,7
5.	Коні	0,0134	-	-	-
6.	Птиця (кури)	3,807	25	95,2	21,1
	ВСЬОГО:			1347,1	299,1

Прогнозовані витрати електроенергії на потреби існуючих підприємств та необхідна потужність підстанцій наведені у таблиці 4.4.21.

Таблиця 4.4.21

Прогнозовані об'єми електричних навантажень існуючих промислових підприємств

Пор. №	Назва підприємства	Галузь промисловості	К-ть працюючих, чол.	Питома норма, тис. кВт год. на 1 чол. на рік	Річне спожив. ел енергії, тис. кВт год	К-ть год використ. макс. навант.	Загальне навант., кВт
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	ТОВ «Органік мілк»	Харчова	117	14	1638	4800	341,2
2.	ТОВ «Баранівський молокозавод»	Харчова	17	14	238	4800	49,5
3.	Баранівська філія СП ТОВ «РІФ -1»	Швейна	156	14	2184	4900	445,7
4.	ТОВ «Полянківська кераміка»	Виробництво неметалевих виробів	40	14	560	5100	109,8
5.	ДП «Баранівське ЛМГ»	Виробництво деревини та виробів з дерева	428	23	9844	2 800	3515,7
6.	ДП «Шпат»	Добування корисних копалин	79	23	1817	5100	356,3
7.	ТОВ «Декор – Кераміка»	Виробництво неметалевих виробів	29	14	406	5100	79,6
8.	ТОВ «Декор Україна»	Виробництво неметалевих виробів	17	14	238	5100	46,6
9.	Ковбасний цех	Харчова	117	14	1638	4800	341,2
10.	ПП «Форест полісся»	Виробництво	12	23	276	2 800	98,5

		деревини та виробів з дерева					
11.	Меблева фабрика «Гермес»	Виробництво деревини та виробів з дерева	48	23	1104	2 800	394,3
12.	ТОВ «Укрбрендпошив»		80	14	1120	4900	228,6
13.	Швейна фабрика «Веснянка»	Швейна	30	14	420	4900	85,7
	ВСЬОГО:		-	-	21483	-	6092,7

Прогнозовані об'єми електроспоживання на промислові потреби проектних територій наведено в таблиці 4.4.22. При цьому питоме електричне навантаження прийнято з розрахунку 0,016 *МВт* на 1 га площі (розрахована за заявками інвесторів та за аналогічними проектами). Річна кількість годин використання максимуму електричного навантаження прийнято 4700 годин.

Таблиця 4.4.22

Прогнозовані об'єми промислового електроспоживання на перспективний період

Пор. №	Назва	Прогнозована площа виробничого використання, га	Електроспоживання за рік, тис. кВт год.	Потужність підстанції, кВт
1	2	3	4	5
	ВСЬОГО:	784,04	58959	12544

Сумарні об'єми очікуваного на перспективний період електроспоживання та необхідна потужність трансформаторних підстанцій наведені в таблиці 4.4.23.

Таблиця 4.4.23

Сумарні об'єми електроспоживання на перспективний період

Пор. №	Категорія електроспоживання	Електроспоживання за рік, тис. кВт год.	Потужність підстанції, кВт
1	2	3	4
1.	Електроспоживання населенням	24 529	5 193
2.	Рекреаційно-оздоровчі заклади	8 540	4 040
3.	Існуючі промислові споживачі	21 483	6 092
4.	Перспективне промислове електроспоживання	58 959	1 254
5.	Сільськогосподарське електроспоживання	10 879	2 415
6.	Електроспоживання на утримання худоби та птиці	1 347	299
	ВСЬОГО:	125 737	19 293

Проектом пропонується суттєва реконструкція існуючих та будівництво нових трансформаторних підстанцій високої напруги.

Електропостачання житлових будинків та промислових зон, що проектується, пропонується здійснювати за допомогою повітряних ліній електропередач з дотриманням усіх охоронних і санітарно-захисних зон. При цьому повітряні лінії напругою 35 кВ і більше необхідно розташовувати за межами житлових територій.

Проектом передбачається врахувати нормативні охоронні зони повітряних ліній. В межах сельбищних територій з висотою будівель 4 поверхи та вище електричні мережі слід виконувати кабельними (п. 8.24 ДБН 360-92**). Реконструйовані трансформаторні підстанції потужністю 16 МВА і більше необхідно передбачати закритого типу.

Для забезпечення надійного електропостачання споживачів громади передбачається пуск в експлуатацію міні-ГЕС на р. Случ, основні етапи будівництва якої завершено. Також проектом пропонується на території Банівської ОТГ відновити роботу гідроелектростанції на шлюзах-регуляторах на р. Смолка, потужністю 500 кВт біля с. Суємці. Будівництво нових ГЕС на території громади не передбачається.

Для забезпечення надійного електропостачання споживачів громади та покриття на розрахунковий строк зростаючих навантажень в окремих вузлах енергетичної системи проектом передбачається:

- реконструкція трансформаторної підстанції ПС 35/10 кВ «Баранівка» з переведенням її на вхідну напругу 110 кВ та встановлення двоступеневих трансформаторів 110/35/10 кВ. Для цього передбачається будівництво двох повітряних ліній напругою 110 кВ: першої від ПС 110/10 кВ Миропіль; другої від ПС 110/35/10 «Довбиш»;

- реконструкція трансформаторної підстанції ПС 35/10 кВ «Рогачів» та ПС 35/10 кВ «Вірля» зі встановленням трансформаторів більшої потужності.

Необхідну потужність нових трансформаторів на ПС, що реконструюються, передбачається визначати на подальших стадіях проектування після уточнення необхідних електричних навантажень.

Для забезпечення надійного електропостачання протягом всього розрахункового етапу необхідно проводити модернізацію, ремонт та заміну зношеного устаткування на електропідстанціях та лініях електропередачі всіх рівнів напруг.

Для оптимізації систем електропостачання необхідно проводити заходи по удосконаленню й оптимізації системи обліку та контролю електроспоживання, заходи по удосконаленню систем автоматизації, телемеханізації та засобів диспетчерсько-технологічного управління.

4.5. Територіальна організація оздоровчо-рекреаційної та туристичної системи

Даним проектом території лісових масивів та береги річок визначені як придатні для організації оздоровчо-рекреаційної діяльності. Тут пропонується розташування рекреаційних закладів (будинків та баз відпочинку, дач дошкільних установ, туристично-оздоровчих таборів, туристичних баз тощо).

Також доцільніше буде віднести території проектних баз відпочинку до земель рекреаційного призначення з відповідними режимами господарської діяльності, передбаченими Земельним Кодексом. До земель рекреаційного призначення належать землі, які використовуються для організації відпочинку населення, туризму та проведення спортивних заходів (ст. 50 Земельного кодексу).

Згідно ст.74 Земельного кодексу на землях рекреаційного призначення забороняється діяльність, яка суперечить їх цільовому призначенню або може негативно вплинути на природні лікувальні властивості цих земель.

Тривалий відпочинок

Визначення потреби населення Баранівської громади в рекреаційно-оздоровчих закладах проводилось у відповідності з ДБН 360-92** та інших нормативних документів.

При розрахунках були використані наступні нормативні показники (місць на 1000 осіб населення):

- санаторії - 3,1;
- будинки відпочинку, пансіонати - 8;
- бази відпочинку підприємств і організацій, молодіжні табори - 14;

- оздоровчі табори старшокласників - 14;
- туристські бази, турготелі - 9;
- мотелі, кемпінги - 12.

Виходячи із проведених розрахунків, на розрахунковий період потреба населення Баранівської громади в закладах довготривалого відпочинку становитиме 1,5 тис. місць в тому числі: в санаторно-курортних закладах - 65 місць, потреба в установах довготривалого відпочинку (будинки відпочинку, пансіонати, бази відпочинку, молодіжні табори) – 0,5 тис. місць, дитячих оздоровчих таборах – 0,5 тис. місць, в установах туризму – 0,4 тис. місць.

Розрахунок потреби місцевого населення в рекреаційно-оздоровчих закладах наведено в таблиці 4.5.1.

Таблиця 4.5.1

Розрахунок потреб місцевого населення в установах санаторного лікування, довготривалого відпочинку і туризму (місць)

Місцезнаходження	Санаторії	Довготривалий відпочинок				Всього	Туризм			Всього
		Відпочинок дорослих та сімей з дітьми		Разом	Дитячі		турбази, турготелі	кемпінги, мотелі	Разом	
		Будинки відпочинку, пансіонати	бази відпочинку, молодіжні табори							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
м. Баранівка	35	89	156	246	279	525	101	134	235	794
с. Вірля	2	4	7	11	13	24	5	6	11	36
с. Климентіївка	2	5	9	14	16	30	6	8	13	46
с. Марківка	1	3	5	7	8	16	3	4	7	23
с. Глибочок	2	4	8	12	14	26	5	7	12	40
с. Стара Гута	2	6	11	17	19	36	7	9	16	55
с. Ялишів	-	-	1	1	1	2	-	-	1	3
с. Лісове	-	-	1	1	2	3	1	1	1	4
с. Явне	-	1	1	2	2	4	1	1	2	6
с. Йосипівка	1	2	4	7	8	14	3	4	6	21
с. Табори	1	3	5	8	9	17	3	4	8	26
с. Жари	-	1	2	3	3	6	1	2	3	9
с. Деревищина	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
с. Кашперівка	2	4	8	12	14	26	5	7	12	40
с. Гриньки	1	1	3	4	5	8	2	2	4	13
с. Озерянка	-	1	1	2	3	5	1	1	2	7
с. Рогачів	2	6	11	17	20	37	7	9	16	55
с. Острожок	1	3	5	8	9	17	3	4	8	26
с. Рудня	-	-	-	1	1	1	-	-	1	2
с. Млини	-	1	1	2	2	4	1	1	2	6
с. Суємці	2	5	9	14	16	29	6	7	13	44
с. Володимирівка	-	-	-	1	1	1	-	-	1	2
с. Смолдирів	1	4	7	10	12	22	4	6	10	33
с. Смолка	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
с. Іванівка	-	-	-	1	1	1	-	-	1	2
с. Земля	1	3	6	9	11	20	4	5	9	30
с. Середня	-	-	1	1	1	2	-	-	1	3

с. Вишнівка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
с. Берестівка	1	2	4	7	8	14	3	4	6	21
с. Ситисько	-	-	1	1	1	2	-	-	1	3
с. Мирославль	1	3	5	7	9	16	3	4	7	24
с. Зрубок	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
сел. Полянка	5	13	23	36	41	77	15	20	34	116
с. Будисько	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ВСЬОГО:	65	168	294	462	525	987	189	252	441	1493

Проведений аналіз матеріально-технічного стану основних фондів в існуючих закладах туристично-рекреаційної галузі району та, насамперед, висока питома вага їх зношеності, невідповідність існуючої інфраструктури сучасним вимогам обслуговування поряд з недостатніми обсягами інвестиційних пропозицій виявив неможливість досягнення нормативних показників на період до 2036 року.

Крім того, необхідно враховувати, що задоволення потреб населення району в довготривалому відпочинку й туризмі можливо здійснювати за межами Баранівської громади – в рекреаційних районах державного та міжнародного значення (узбережжя Чорного і Азовського морів, Карпати і Прикарпаття, Шацькі озера, Асканія-Нова, Канів, Кам'янець-Подільський тощо), а також в інших країнах.

Так, доцільним є розміщення санаторно-курортних закладів для лікування туберкульозу, серцево-судинних та нервових захворювань у звичних (місцевих) умовах, інших — поза її межами, у курортних районах державного значення (Крим, Одеса, Трускавець, Хмільник, Миргород тощо).

В зв'язку з вищевказаним, закладений на розрахунковий строк рівень забезпеченості потреб населення Баранівської громади оздоровчих та туристично-рекреаційних закладах може бути на рівні 65 % від нормативних показників, наведених в таблиці 4.6.1 (1,0 тис. місць проти необхідної ємності 1,5 тис. місць).

Розрахунок територій, необхідних для розміщення рекреаційно-оздоровчих закладів, проводився на підставі показників ДБН 360-92 (таблиця 4.5.2).

Таблиця 4.5.2

Території необхідні для розміщення рекреаційно-оздоровчих закладів

Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Проектний період, місць	Розмір земельної ділянки на 1 місце, м ²	Необхідні території, га
1	2	3	4
Бази та інші заклади відпочинку	300	140	4,2
Дитячі оздоровчі заклади	340	165	5,6
Заклади туризму (турбази, турготелі, кемпінги)	280	135	3,8
Всього:	920		13,6

Необхідною умовою розвитку рекреаційного комплексу є удосконалення його територіальної структури за рахунок освоєння нових рекреаційних територій.

Визначивши потреби населення Баранівської громади в установах довготривалого відпочинку і туризму було проаналізовано можливості створення нових рекреаційних установ виходячи із потреб населення в довготривалому відпочинку.

Схемою планування території пропонується розміщення на проектний період наступних закладів для відпочинку:

- дитячий оздоровчий позашкільний заклад – 1;
- база відпочинку – 1;
- закладів туризму – 4.

Однак, враховуючі наявність значних рекреаційних умов, є можливим збільшення кількості та ємності рекреаційних закладів для розміщення рекреантів з інших регіонів. Так, генеральним планом міста Баранівки, який розроблено в 2014 році Державним підприємством «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «Діпромісто» імені Ю.М. Білоконя, передбачено будівництво наступних закладів для відпочинку:

- комплекс відпочинку для сімей з дітьми на 1000 місць;
- дитячий спортивний табір на 400 місць;
- реабілітаційно-оздоровчий комплекс на 500 місць.

На підставі оцінки рекреаційного ресурсного потенціалу було виділено рекреаційні зони, їх основні параметри визначені виходячи з порогових значень рекреаційної ємності, територіальних ресурсів та ступеню їх рекреаційного освоєння.

Короткочасний відпочинок

Розрахунок потреби населення в місцях короткочасного відпочинку (пляжі, лісопарки, ліси, колективні сади та дачі) згідно існуючих методичних матеріалів приймається диференційовано в залежності від розмірів населених пунктів та їх господарського профілю. Питома вага потенційних короткочасно відпочиваючих в літній день «пік» для великих міст, складе 30 % від чисельності його населення, для середніх міст - 20 %, для малих міст і селищ міського типу - 15 % та для сіл - 7 %.

Нижче наведено розрахунок потреби населення Баранівської громади у короткочасному відпочинку.

Таблиця 4.5.3

Потреба населення у короткочасному відпочинку на розрахунковий період

Перспективне населення 2037 р. (тис.чол)			Потреби у короткочасному відпочинку населення 2037 р. (тис.місць)		
Всього	міське	сільське	Всього	міське	сільське
21,0	12,8	8,2	2,5	1,9	0,6

Розрахунок потреби в територіях для організації зон короткочасного відпочинку здійснений з врахуванням норми території на одного відпочиваючого 500-1000 м² (ДБН 360-92**, п. 5.15), у тому числі, площа території, яка інтенсивно використовується для активних видів відпочинку, - не менше 100 м² на 1 відвідувача.

Загальна потреба у територіях короткочасного відпочинку для населення Баранівської громади становить не менше 125 га, з них територій для активних видів відпочинку – 25 га для населення.

В зонах короткочасного відпочинку передбачається проведення заходів із благоустрою території з прокладанням доріг, створенням велосипедних, кінних, пішохідних стежок, організацією облаштованих місць для проведення пікніків, сезонної торгівлі та громадського харчування, тощо.

Розвиток туризму

Туризм - це багатогранне явище, тісно пов'язане з економікою, історією, географією, архітектурою, медициною, культурою та спортом. Існує багато поглядів на туризм як на галузь господарства, так і на міжгалузевий комплекс або ринок, де туристичне підприємство з продукції різних галузей формує туристичний продукт. Враховуючи значний туристичний потенціал регіону, даним проектом пропонується активний розвиток цієї галузі.

Базуючись на законі України «Про туризм» за функціональними особливостями місць перебування туристів визначені наступні основні види туризму для Баранівської ОТГ:

- **культурно-пізнавальний** – здійснюється переважно у історичних населених місцях, на територіях розташування пам'яток історико-культурної спадщини, етнографічних об'єктів, народних традицій та інших об'єктів пізнання;
- **рекреаційно-оздоровчий** – в місцях розміщення рекреаційно-оздоровчих установ, а також в місцях масового короткочасного відпочинку в зелених зонах та на природних територіях;
- **екстремальний** - вид спорту по подоланню протяжного відрізка земної поверхні, званого маршрутом. При цьому під «земною поверхнею» мається на увазі не тільки кам'яна поверхню Землі, але також і водна, і розташована під денною поверхнею (печери).
- **екологічний** (зелений) – на територіях природно-заповідного фонду;
- **сільський** (в тому числі агротуризм) – в сільській місцевості;
- **аматорський** (рибальство, мисливство, збиральництво) – у природному середовищі з відповідними ресурсами.

Природничий туризм - це світове явище, яке швидко розвивається в усьому світі. Втім, прибутковим у довгостроковій перспективі він може бути тільки тоді, коли матиме стійку і збалансовану систему управління. Коли люди, котрі отримують вигоду від туризму, почнуть це усвідомлювати, він стане стимулом для збереження природи.

В організації відпочинку і туризму в межах Баранівської громади особлива роль належить лісам та водним об'єктам. Більшість рекреаційних закладів розміщується безпосередньо серед лісів, на берегах водойм або поблизу них завдяки мікрокліматичному комфорту, мальовничому ландшафту берегів, можливості займатися різноманітними видами спорту.

Схемою планування території Баранівської громади планується створення ряду закладів туризму з можливістю риболовлі (с. Земля, с. Стара Гута, с. Смолдирів, с. Марківка).

Потенціал водних об'єктів варто ширше використовувати шляхом обладнання відповідних територій як для короткочасного, так і для тривалого відпочинку. Для цього необхідне вивчення берегових смуг водних об'єктів, аналіз наявних річкових пляжів, забезпечення транспортної доступності, наявність інженерної інфраструктури та їх санітарно-гігієнічний стан.

Розміщення стаціонарних рекреаційних об'єктів на прибережних територіях водойм можливий тільки після розробки проектів та винесення в натуру меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг.

Річку Случ пропонується задіяти для спортивного туризму – організувати сплав по річці на плавзасобах з можливістю зупинки для відпочинку та риболовлі в закладах туризму.

Цікавими для розвитку екологічного, наукового та пізнавального туризму є деякі об'єкти природно-заповідного фонду. Аналіз природних ресурсів та ресурсів природно-заповідного фонду виявив багато територій, сприятливих для організації аматорських видів туризму, в тому числі таких як рибальство, полювання, збирання ягід, грибів, лікарських рослин. При освоєнні цих територій необхідно дотримуватись нормативів екологічно-допустимої ємності території, щоб не порушити зв'язки в природних екосистемах, не допустити їх перевантаження.

Як показує світовий досвід, хоча туризм в деякій мірі суперечить цілям і завданням охорони природи, в національних природних та регіональних ландшафтних парках, належним чином розвинених і раціонально керованих, він не представляє серйозної загрози їх природним комплексам. Більше того, він сприяє кращому розумінню суспільством завдань, що стоять перед об'єктами природно-заповідного фонду. Сьогоднішній день ставить перед національними та регіональними парками два важливі завдання - створення умов для розвитку регульованого туризму і відпочинку та мінімізацію негативного впливу рекреаційної та господарської діяльності на природні комплекси та об'єкти.

Під регульованим туризмом і відпочинком розуміються обмежені парком (за допомогою різних регулюючих механізмів і заходів) переміщення туристів, а також створення сфери обслуговування відвідувачів парку на його території і поблизу його кордонів, що відповідає допустимим антропогенним навантаженням і не завдає шкоди навколишньому середовищу та історико-культурним об'єктам.

Розвиток туризму в національних і регіональних парках вимагає ретельно продуманого підходу до використання цінних та вразливих природних ресурсів. Розвиток туризму та відпочинку на цих територіях має бути стійким, тобто будь-які форми освоєння територій мають забезпечувати тривале збереження природних ресурсів і культури та бути соціально та економічно прийнятними і справедливими.

Екотуризм можна визначити як природний туризм, який сприяє збереженню природи. На територіях із належним управлінням, де процвітає екотуризм, існує правильний баланс між використанням та збереженням.

Для успішного розвитку екотуризму у довгостроковій перспективі потрібно слідувати наступним принципам:

- ☐ екотуризм повинен бути спрямований на збереження природи;
- ☐ необхідним є розвиток культурно та економічно чутливого суспільства;
- ☐ екотуризм має бути організований таким чином, щоб місцеві громади стали менш залежними від незбалансованих форм землекористування, це також підвищить обізнаність щодо важливості збереження природи;
- ☐ екотуристичні компанії, як в державному, так і в приватному секторах, повинні мати екологічну стратегію, при цьому, необхідна наявність кваліфікованого персоналу;
- ☐ туроператори та туристи мають вимагати підвищення екологічних стандартів до їхніх партнерів, готелів і транспортних організацій;
- ☐ необхідно надавати достовірну інформацію та високоякісні послуги;
- ☐ планування та належне управління є важливими для довгострокового успіху;
- ☐ захист довкілля ґрунтується на фінансовій спроможності управління як у державному, так і в приватному секторах.

Для організації на запропонованих територіях рекреаційних зон короткочасного відпочинку необхідно виконати заходи з благоустрою та інженерно-транспортного облаштування: організувати систему дорожньої мережі, провести маркування трас, визначити місця для розпалювання вогнищ та збирання побутових відходів, встановлення питних фонтанчиків, туалетів, навісів від дощу.

З метою ознайомлення з традиціями ремесел деревообробної, лозоплетіння (с. Ялишів) та фарфорової майстерності пропонується організувати туристичні маршрути для пішого та велосипедного туризму.

Перспективною є також організація сільського туризму в ОТГ який є одним з видів екологічного туризму, що останнім часом набуває поширення і продовжує активно розвиватися в багатьох європейських країнах. Це потребує менших капіталовкладень з боку органів влади та інвесторів, а в першу чергу вимагає ініціативи місцевого населення, оскільки передбачає використання вже існуючої інфраструктури сільських населених пунктів, наявних помешкань сільських господарів, залучення до роботи у цій сфері пенсіонерів, безробітних. Завдяки даному виду туризму можна поліпшувати життя сільського населення, воно може одержувати додаткові доходи, задовольняючи потреби бажаючих відпочивати в екологічно чистій сільській місцевості. Одночасно село підніматиметься до нового вищого ступеня розвитку.

Цей вид туризму, сприяючи розвитку малого бізнесу в аграрних регіонах, дає можливість міським жителям відпочити в сільській місцевості на природі, позбутися стресів, відвідати місцеві пам'ятки, ознайомитися з побутом сучасних сільських мешканців та народними традиціями, які вони зберігають, а за бажання - взяти участь у сільськогосподарських роботах.

Сільський туризм може розвиватися при тісній співпраці зацікавлених селян, які надають туристичні послуги, з органами місцевого самоврядування. Саме місцева влада повинна забезпечити високу якість туристичних послуг та відповідну комунальну інфраструктуру (дороги, стоянки, централізоване водопостачання та водовідведення, телефонізацію, безпека тощо). Сільські ради, розвиваючи сільський туризм, повинні запропонувати широкий вибір приватних садиб, магазинів, спортивних і рекреаційних об'єктів і супутніх послуг.

Основна послуга сільського зеленого туризму — це надання туристам тимчасового проживання. Сільські будівлі, облаштовані для прийому відвідувачів, називають агросадибами. Агросадиба — це житлове приміщення, що знаходиться в сільській місцевості, пристосоване для проживання туристів, і належить на правах приватної власності господарю, який займається сільськогосподарською діяльністю або зайнятий у

сфері обслуговування чи соціальній сфері села. До додаткових послуг можна віднести пішохідні прогулянки, гірські походи та альпінізм, кінні прогулянки, спортивні та оздоровчі подорожі, полювання та рибальство, збір ягід і грибів тощо.

Загальносвітові тенденції розвитку туризму свідчать про значні переваги для місцевих громад від планування та реалізації туристичних продуктів на своїй території. На сьогоднішній день туризм характеризується такими позитивними рисами:

- високою прибутковістю;
- стійкістю до несприятливої світової кон'юнктури;
- різноманітністю ресурсної бази;
- мультиплікаційний ефектом в економіці;
- є джерелом поповнення місцевих бюджетів та створення нових робочих місць;
- сприяє відродженню місцевих культурних цінностей, розвитку народної творчості, традицій, звичаїв та ремесел.

Проаналізувавши природні умови, ландшафтні особливості території, об'єкти природно-заповідного фонду, пам'ятки культурної спадщини були розроблені туристичні маршрути.

Туристичні маршрути по території Баранівської громади:

Маршрут 1

м. Баранівка – с. Земля

м. Баранівка:

Музеї:

- Музей фарфору та порцеляни;
- Історико-краєзнавчий музей.

Пам'ятки:

- Будинок Баранівського фарфорового заводу;
- Церква Різдва Богородиці;
- Пам'ятник Лесі Українці.

с. Земля:

Ботанічний заказник місцевого значення «Підсніжник»:

- Екологічна стежка «Пролісок».

Маршрут 2 (водний)

м. Баранівка – с. Стара Гута – с. Марківка

Сплав по річці Случ на плавзасобах.

Туристичні маршрути з території Баранівської громади по території Житомирської області:

Маршрут 1

Баранівська громада – м. Новоград-Волинський – м. Коростень – м. Овруч – Поліський заповідник

м. Новоград-Волинський:

Місто згадується в 1257 році в Іпатіївському літописі під назвою Звягель як місто Галицько-Волинського князівства, який був знищений військами Данила Галицького під час військового походу. Звягель був заможним містом, що підтверджують археологічні знахідки, серед яких є унікальні прикраси бояринь та княгинь або шестигранний княжий перстень-печатка з позолоченим щитком, на якому зображено хижого птаха.

Після руйнування місто поступово відроджується. Після Люблінської унії 1569 року Звягель став польською вотчиною, а потім перейшов у власність князя Острозького. Князь споруджує замок, залишки якого збереглися й до нашого часу, а також костел на кам'янистому березі річки Случ й торгову площу.

Музеї:

- ***Будинок-музей родини Косачів***

Родина Косачів внесла неоціненний внесок в українську літературу. Самою відомою письменницею цього роду є Леся Українка (Лариса Косач). Її творчість широко вивчається не тільки в Україні, а й далеко за її межами. родина літераторів переїхала в цей маєток у 1874 році. Тут Косачі прожили 6 років до того, як переїхали в Луцьк. У 1999 році в колишньому будинку відомих літераторів заснували музей. В основу експозиції закладена колекція видань Лесі Українки, а також видань її матері - О. Пчілки і дядька - М. Драгоманова. Частина приміщення будинку-музею відведена під музичну школу. Будинок-музей виділяється на тлі прилеглих будівель яскравим оформленням. Фасад одноповерхової будівлі пофарбований у рожевий колір, а завдяки великим вікнам в приміщення проникає багато світла. Біля будинку розміщений прекрасний парк. Будівля прикрашена колонами, пілястрами, невеликими горизонтальними рельєфними лініями над вікнами, до входу ведуть невисокі відреставровані сходи.

- ***Літературно-меморіальний музей Лесі Українки***

Відкриття музею відбулося в 1971 році. Воно було приурочене до святкування столітнього ювілею від дня народження Л. Українки. У музейному будинку майстрам з максимальною точністю вдалося відтворити атмосферу вітальні та дитячої кімнати тих часів. Найбільший інтерес серед експонатів музею викликають особисті речі Л. Українки. Серед них: вишиванка ручної роботи, намисто, чашка, пенал. У музеї також представлені й інші предмети побуту, які колись належали членам родини Косач. В їх числі є красиві бронзові і порцелянові статуетки, книги, посуд, меблі. У літературно-меморіальному музеї є окремий куточок, в якому знаходиться літературна спадщина української поетеси, відгуки інших іменитих авторів про творчість Лесі Українки, твори майстрів з народу. У дворі музею встановлено бюст поетеси.

Пам'ятки:

- ***Пам'ятник Лесі Українці***

Леся Українка народилася в Новограді-Волинському та провела тут своє дитинство. У центрі міста встановлено пам'ятник поетесі. Ця пам'ятка Новограда-Волинського вважається одним з кращих пам'ятників, створених на її честь.

- ***Руїни фортеці Звягель***

Руїни фортеці у Звягелі – відмінне місце для поціновувачів старовини. Вони розташовані на високому березі річки Случ. На цьому місці колись знаходився величний замок князя Острозького. За збереження замку відповідала зведена неподалік фортеця. На замковій території був побудований ще й костел. В результаті української визвольної війни в 1648 році замок і вежа були зруйновані. З того часу замок вже не відновлювався. На місці костелу в радянські часи звели Будинок культури ім. Лесі Українки. Замкову територію перетворили на зону відпочинку. Сьогодні руїни фортеці приваблюють десятки туристів щорічно. Чітко можна розгледіти залишки стін і фундаменту замку.

- ***Кам'яний гриб***

Кам'яний гриб – незвичайний геологічний пам'ятник, утворений вивітрюванням з двох величезних брил рожевого граніту.

м. Коростень:

- ***Купальня княгині Ольги.*** На початку Х ст. Іскоростень був добре укріпленою фортецею і центром древлянського князівства. З ним пов'язана одна з трагічних подій, якими просякнута історія становлення Київської Русі. 945 р. тут відбулося повстання древлян, спричинене спробою київського князя Ігоря вдруге зібрати з них данину. Древляни розгромили князівський загін і вбили самого Ігоря. Його дружина, княгиня Ольга, хитрістю захопила непокірливий Іскоростень, розправилася з його мешканцями, а фортецю спалила. Про ці події нагадує величний монумент на високому пагорбі коростенського городища. Під ним зберігаються найдавніші монументи України — геологічні пам'ятки. У річищі Ужа в затишному міському парку працює вода вигадливо обточила граніти (яким майже 2

млрд років) і створила з брил надзвичайно мальовничий кам'яний хаос. Деякі, найбільш виразні гранітні утворення дістали власні імена: Купальня княгині Ольги, Гігантські казани, Баранячі чола.

• **Військово-історичний комплекс «Скеля»** розташований в центрі Коростеня, в парку. Об'єкт «Скеля» зводили в 1935-1937 рр. як командний пункт Коростенського укріп району № 5, що входив в систему оборонних рубежів західної частини СРСР. На випадок війни передбачалося, що в цьому укритті зможе розміщуватися командування Південно-Західного фронту, а то і всієї Червоної Армії. Під час війни цей центр укріпрайону з його підземними комунікаціями став другою Брестською фортецею. Двісті бійців становили її підземний гарнізон. З них живими залишилися лише п'ятеро. Бункер і тепер залишається резервним командним пунктом, але працює він також як музей. Тут знаходиться дуже цікава експозиція зброї початку Великої Вітчизняної, важкої і стрілецької техніки, військового спорядження. Радянські будівельники «вписали» бункер прямо в печеру - точніше, в ту її частину, яка займає лише один рівень. Бункер складається з чотирьох послідовно розташованих коридорів, перегороджених бронедверями. По обидві сторони - близько трьох десятків приміщень, які містять все необхідне не тільки для плідної роботи найвищого військового керівництва, а й для автономного проживання.

м. Овруч:

Одне з найстаріших міст Північної України, займає високий лівий берег річки Норин. Першу літописну згадку про поселення Вручій датовано 977 р.

Тут збереглася формально найдавніша архітектурна споруда області — **церква Святого Василя**. Вона побудована в XII ст. на місці дерев'яного храму, поставленого князем Володимиром Великим. Наприкінці XIX ст. видатна церква була майже зруйнована, але в 1908—1909 рр. їй повернули первісний вигляд і відновили споруди однойменного монастиря.

Поліський заповідник:

Поліський заповідник був створений в 1968 році на землях Полісся в Житомирській області. Заповідна територія знаходиться відразу в трьох долинах річок - Болотниця, Жлобніці і Перги, які впадають у притоку Прип'яті, Уборть. Таке поєднання річок, боліт, заплавних лук утворює місцевість, в якій збереглися багато видів тварин, птахів і рослин. На території заказника розташовуються великі ліси, представлені дубом, березою та іншими видами дерев. Вони утворюють змішаний ліс, що покриває територію Полісся на 70-80%.

Етнографічний музей «Древлянське село». На землях села Селезівка на крайній частині Поліського заповідника розташувався під відкритим небом унікальний музей - «Древлянське село». У ньому знайшли своє місце унікальні споруди і предмети. Тут всі експонати демонструють діяльність, віру, святі місця древлян. Музей відображає особливу атмосферу: ніби потрапляєш не в етнографічний музей, а на землю давніх прашурів. Всі предмети і конструкції не випадкові жителі музею, всі вони мають свою історію. На території «Древлянського села» є можливість побачити цілий музей каменів, кожен з них є символом віри: камінь сльози Богородиці, Камінь-Престол, скриня та ін. Серед туристів особливою популярністю користується «Камінь Любові». Також в музеї представлено водяний млин, святилище предків, землянка тощо. На території заповідника створено ряд маршрутів, які ведуть до святих джерел, столітніх дубів, поховань давніх предків. У музеї немає нічого вигаданого, все це наша історія, яку ми повинні пам'ятати і передавати.

Маршрут 2

Баранівська громада – м. Житомир – м. Бердичів – с. Нова Чорторія

м. Житомир:

Житомир, адміністративний центр Житомирської області, розташований на скелястому лівому березі ріки Тетерів, був затвердженим центром Волині 1804 р. Перша письмова згадка про поселення датується 1305 р.

Найбільшою спорудою Житомира у XVI—XVII ст. була дерев'яна фортеця на високому березі біля гирла річки Кам'янки, навколо якої й формувалося місто.

Найстарішою будівлею сучасного Житомира є келії єзуїтського монастиря (1724), а найпомітнішими християнськими культовими спорудами — кафедральні: католицький костел Святої Софії (1751) і православний Свято-Преображенський собор (1874). Серед світських споруд до архітектурних пам'яток належать будинок магістрату (XVIII ст.), комплекс будівель поштової станції та палац єпископа (XIX ст.). Найстаріший пам'ятник Житомира зведено Олександром Пушкіну 1899 р., а серед безлічі монументів минулого століття вирізняється значний пам'ятник, присвячений уродженцеві міста — творцеві радянського ракетобудування академіку Сергію Корольову.

Музеї:

- ***Краєзнавчий музей***

Будинок від моменту спорудження був пофарбований у синій колір, а на його вході стояли дві гармати. Мало хто, навіть з місцевих жителів, знає, що цей будинок колись належав єпископу католицької церкви. Але з 1865 року в цій будівлі функціонує краєзнавчий музей. Колекція музею почала формуватися з першого експоната, яким став набір з 48 мінералів наданий М.Чертаковим, губернатором Волині. У наші дні музей представляє увазі відвідувачів картини італійських, голландських, угорських, німецьких, польських і російських живописців. Також можна оглянути природознавчі експонати і велику колекцію живопису, що розповідають історію міста. Музей, вік якого перевищує 150 років, пропонує своїм відвідувачам ознайомитися з найбагатшою таксидермічною колекцією, що представляє більше 12000 експонатів. Крім цього, в музеї ви можете знайти колекції дорогоцінних каменів і моделі космічної техніки.

- ***Музей пожежної охорони***

Пожежна вежа побудована в 1894 році з ініціативи міських чиновників. Навіть сьогодні вежа знаходиться в робочому стані, і разом з тим є архітектурною пам'яткою місцевого значення. В кінці 19 століття через часті пожежі у місті та збитків від них, місцева влада стали вживати відчайдушні спроби поліпшити ситуацію. Перша пожежна команда в місті розпочала свою роботу в 70-х роках. Її чисельність налічувала всього лише 50 осіб. У музеї можна ознайомитися з історією розвитку системи пожежогасіння та пожежної техніки. У стінах музею через кінопроектор відвідувачам показують пізнавальні фільми про причини виникнення та способи гасіння пожеж. Пожежна вежа є однією з найбільш оригінальних і часто відвідуваних визначних пам'яток міста.

- ***Музей космонавтики ім.Корольова***

Музей космонавтики імені Корольова відкрився 1 серпня 1970 року. Корольов вважається основоположником практичної космонавтики, видатний конструктор і організатор випуску ракетно-космічної техніки та ракетної зброї СРСР. У цьому будинку Корольов виріс. Атмосфера тут наближена до реальності тих років, а інтер'єри повністю відтворені за розповідями його матері. Музей воістину вражає, адже ви більше ніде не побачите капсулу з ґрунтом Місяця, яку подарувала NASA. У музеї також представлені: макет «Луноход-2», корабель «Союз», спусковий апарат автоматичної міжпланетної станції «Венера-15» у натуральну величину і багато іншого.

Пам'ятки:

- ***Замкова гора***

Перша письмова згадка про замок у місті Житомирі датується 1392 роком, коли його захопив князь Вітовт. Розташовувався замок на крутому пагорбі над річкою Кам'янка. Згідно легенди, засновником міста був воїн Житомир із дружини київських князів Аскольда і Діра. Місто сильно потерпало від набігів і грабунків, тому було вирішено спорудити фортифікаційну споруду. Місце під зведення замку було підібране, щоб забезпечувати максимальний захист – круті схили, ріка, були зведені вали і викопані канали перед ними, між якими була вода, і було зведено дві брами із підвісними мостами. У часи нападу татаро-монгол замок ставав центром захисту, адже міг розмістити усередині до 5 тисяч людей і був добре забезпечений зброєю. Неодноразово фортецю руйнували, але щоразу її відбудовували. Навколо замку почало розростатися місто, також були прокладені підземні ходи, деякі з них обкладені цеглою і камінням. Підземні ходи відігравали дуже важливу

роль у обороні замку. Один з них виходив до ріки Кам'янка і забезпечував водопостачання замку, адже на території фортеці не було жодного колодязю. У 1648–1654 роках під час визвольних війн фортеця зазнала значних руйнувань і втратила своє військове призначення. У 1802 році залишки замку згоріли у страшній пожежі, останні споруди проіснували до 1852 року. А у 1890 році міська рада вирішила віддати територію під приватну забудову, з того часу про замок нагадують тільки ледь помітні вали, підземні ходи, що знаходяться на глибині 5–8 метрів та пам'ятник на честь заснування міста. На території, де колись була неприступна фортеця, зараз розташований невеличкий міський парк, у центрі якого встановлений кам'яний пам'ятник заснуванню міста.

• *Водонапірна вежа*

У кінці 19 століття у Житомирі, що швидко розвивався, виникла потреба створення централізованого водопостачання. Разом із прокладкою водогону звели і водонапірну вежу. Архітектори – Арнольд Енш та Мечислав Лібровіч. Урочисте відкриття відбулося 27 грудня 1898 року. Висота вежі становить 31 метр. У верхній частині башти встановили два баки загальним об'ємом 200 кубічних метрів. У 1965 башта перестала використовуватися за призначенням, через повну зміну водогону міста. До сьогоднішніх днів башта залишається туристичним об'єктом. У 1984 році у вежі відкрили кафе, а у 1996 році башту включили до списку пам'яток архітектури місцевого значення. Вежа збудована у неоготичному стилі, прикрашена кованими металевими розетками, що розміщені на фасаді у два яруси. У плануванні вежа має форму восьмикутника. На висоті 20 метрів споруджено контрафорси для підтримки баків з водою – 4 кутові та 6 проміжних. Вершина башти увінчана купольним дахом, на якому розташовувався пост чергового. Вежа використовувалася одразу для 3 цілей – зберігання води, забезпечення тиску у водогоні, та оглядовий майданчик із сигналізацією для пожежників. На пості чергового встановили прожектор. Прожектором сповіщали жителів у разі пожежі, щоб вони не користувалися водою задля забезпечення достатнього тиску для гасіння. Цікаві факти: через своє розташування на Петрівській горі, вежа височіла над усіма міськими будівлями - для кінця 19 століття це був місцевий хмарочос. Фактично вежа здіймалася більше ніж на 40 метрів над рівнем міста.

• *Скеля Голова Чацького*

З альтанки міського парку в Житомирі відкривається чудовий вид на Житомирський каньйон. Одна з скель, розташована на лівому березі річки Тетерів, називається Голова Чацького – це одна з геологічних пам'яток державного значення. Скалу на правому березі називають Чотири брата. Скеля Голова Чацького вважається символом Житомира і є одним з чудес України.

• *Монумент Вічної Слави*

На честь 34 річниці перемоги у Другій світовій війні у Житомирі з'явився монумент вічної слави. Місце для пам'ятника обирали на підвищенні, щоб його було видно з усіх точок міста. 9 травня 1979 року відбулося урочисте відкриття. Архітектори Іванов та Ігнащенко із скульпторами Хусидом і Коломійцем створили 37 метрову колону циліндричної форми. Виконаний монумент із лабрадориту. Увінчана колона бронзовою скульптурою, що зображає воїна червоної армії, партизана і дівчину, які стоять спинами один до одного. У підніжжя монументу у п'ятикутній зірці горить Вічний вогонь. Вздовж широкої алеї, що веде до монументу, з боків розмістилися артилерійські гармати часів Великої Вітчизняної. Щороку 9 травня сюди сходяться ветерани, мешканці і всі небайдужі, щоб вшанувати пам'ять загиблим у запеклих боях. Навколо монументу розташований одноіменний парк із оглядовими майданчиками.

м. Бердичів:

Місто розташоване на берегах річки Гнилоп'ять і відоме з 1545 р. У минулому Бердичів був одним з основних центрів торгівлі. Через нього йшли найважливіші торгові шляхи з Європи в Азію. Бердичів називають містом-фортецею або містом-монастирем. Історія міста тісно пов'язана з оборонним монастирем жебракуючого католицького Ордену

Босих Кармелітів. Цей монастир - головна визначна пам'ятка Бердичева, він чудово зберігся, тут досі проводяться богослужіння.

Пам'ятки:

- ***Монастир-фортеця Босих Кармелітів***

У XVII—XVIII ст. над річкою постає архітектурний ансамбль монастиря католицького ордену босих кармелітів, величні споруди якого згодом стають однією із найбільш укріплених фортець Європи. Завдяки іконі Матері Божої Бердичівської, коронацію якої в 1753 р. дозволив Папа Римський Бенедикт XIV, монастир тривалий час був місцем паломництва усіх католиків.

- ***Костьол Святої Варвари***

Костьол було споруджено у 1759–1781 роках. 14 березня 1850 р. в костьолі, який діє і в наш час, вінчався із графінею Евеліною Ганською великий французький письменник Оноре де Бальзак. На фасаді будівлі встановлена табличка на честь цієї пам'ятної події. У стінах костелу Святої Варвари вчився грати на встановленому пізніше органі великий композитор Фредерік Шопен.

Музеї:

- ***Музей історії міста Бердичева***

Місце розташування музею – флігель монастиря Босих Кармелітів, в якому жили священики. Відкриття музею відбулося восени 1926 року. Міський історичний музей має 7 експозиційних залів, присвячених різним тематикам. Серед них: зал з експозиціями міської історії, зал, присвячений подіям Великої Вітчизняної війни та інші. Неподалік від музею знаходиться величезна братська могила, в якій поховані убиті в часи війни євреї. У музеї цій трагічній темі присвячено безліч експонатів і виставок. Події тих часів висвітлені у фотографіях, документальній літературі, архівних матеріалах. Крім основних стаціонарних фондів у стінах історичного музею постійно проходять виставки та фотовиставки, зустрічі з відомими людьми, вечори живопису, організовуються виступи колективів і груп творчої самодіяльності.

- ***Музей бойової слави 117-ї гвардійської Бердичівської мотострілецької ордену Б. Хмельницького II ступеня дивізії***

Музей складається з двох залів. У першому розміщено експозицію про бойовий шлях 117-ї стрілецької дивізії від її формування наприкінці 1943 року, участі у звільненні міст України, Польщі, Німеччини та Чехословаччини від німецько-фашистських загарбників, до повернення у місто Бердичів у 1945 році. В залі зібрано матеріали та документи, які висвітлюють основні етапи бойового шляху дивізії. Також розміщено стенд, що розповідає про командира дивізії полковника (згодом – генерал-майора) Тимофія Івановича Волковича. У другому залі розміщено експозицію про бойові частини, які були створені на базі 117-ї стрілецької дивізії та дислокувались чи дислокуються сьогодні у Бердичеві. Зокрема, це матеріали про 26-у артилерійську бригаду та 62-у окрему механізовану бригаду.

с. Нова Чорторія:

Село розташоване в Любарському районі, було засноване в 20-і роки 17-го ст., а в 1793 р у складі правобережних українських земель було приєднане до Російської Імперії.

На правому березі каньйоноподібної долини річки в кінці 18-го ст. починається будівництво садиби, а в 1815-1818 рр. навколо неї закладається ландшафтний парк. ***Садибний комплекс*** формувався протягом століть і деякі його споруди відносно добре збереглися.

Просторий двоповерховий палац, каплиця (з розписом і мозаїкою, виконаною італійським майстром), флігелі та господарські споруди, оточені прекрасним парком і садом, займають нині площу близько 70 га. ***Новочорторійський парк*** – найкращий в Житомирській області: прекрасна алея з вікових лип, великі світлі галявини і художньо скомпоновані групи хвойних (сосна, ялина) і листяних (клен, в'яз, береза, липа) дерев створюють романтичні композиції.

В даний час в парку на площі 192 га росте близько 50 видів дерев і чагарників, серед яких збереглися 170-180-річні дерева переважно місцевих порід.

Маршрут 3

Баранівська громада – с. Кмитів – м. Коростишів – м. Радомишль – сел. Володарськ-Волинський

с. Кмитів:

Музей образотворчого мистецтва ім. І. Буханчука засновано в 1974 році. Спочатку музей розміщувався в стінах Студенецької школи, потім для нього спорудили окрему будівлю. Приміщення для музею будували за спеціальним авторським проектом, яким керував народний архітектор І. Фомін. Воно вийшло дуже просторе, велике і світле. Його спроектували так, щоб максимально використовувати природне світло для освітлення залів. Музей засновано І. Буханчуком - великим любителем мистецтва і колекціонером. Він передав музею 600 експонатів живопису з власної колекції. За його проханням художники з різних частин країни передавали свої творіння для поповнення експозицій музею. Крім того, сюди було передано 30 унікальних робіт з Академії мистецтва СРСР. Також багато відомих художників з інших країн дарували музею свої роботи. Незабаром колекція музею становила вже близько 3 тисячі екземплярів відомих творін мистецтва. В основному роботи представлені в стилі соцреалізму. Зараз в музеї представлені оригінальні роботи різних художників, таких як С. Чуйкова, В.Орешнікова, Т. Яблонської, М. Глуценка та інших. Крім цього, в музеї демонструється окрема виставка, присвячена декоративно-побутового мистецтва та художньої промисловості України. Тут можна побачити роботи з кераміки, кристалу, є гобелени та інші не менш цікаві вироби. У музеї працює 10 залів, які займають площу в 1500 кв. м.

м. Коростишів:

Костел Різдва Пресвятої Богородиці був побудований в 1779 році. Досить тривалий період будівля костелу використовувалася як гробниця членів родини Олізарів. Відомий рід майже до середини 19 століття був повноправним та єдиним власником коростишівських земель. За часів правління радянської влади костел був порожній, в ньому не проводились релігійні обряди. Якийсь час у приміщенні костелу зберігали запаси зерна, а після Другої світової війни навіть показували фільми. З 1991 року з розпадом Радянського Союзу храм став належати Римо-Католицькій громаді. До 2008 року в будівлі проводились ремонтні роботи. За цей час було відреставровано більшу частину внутрішніх і зовнішніх частин приміщення. Прикрашають інтер'єр храму ексклюзивні твори польського народного майстра Фурдини.

Коростишівський кар'єр є частиною так званого каньйону. Пейзаж навколо каньйону незвичайний – на берегах ростуть ялини і берези, що нагадує Карелію. Озеро було утворене в результаті затоплення кар'єру, де видобувався граніт. Вода в озері прозора смарагдового кольору, тому що пісок та мул відсутні. Це улюблене місце для відпочинку як місцевих жителів, так і туристів.

Крім того, Коростишівський кар'єр становить інтерес в якості місця для тренувань в скелелазінні. Береги кар'єру досягають висоти в 10 метрів, а глибина озера сягає близько 20 метрів.

м. Радомишль:

Якщо є бажання побачити середньовічну фортифікаційну споруду у всій красі, тоді варто вирушати в **замок Радомисль**. Він велично підноситься на гранітній скелі. Місцевість навколо заворожує – поруч знаходяться 2 водоспади, мальовнича річка Мика, велике кристально-чисте озеро і густі хвойні ліси. Завдяки товстим кам'яним стінам, всередині зберігається температура близько +18 градусів, незалежно від пори року. Масштаби замку вражають - 2500 кв. м! Високі стіни, дубові перекриття під стелями, балкони у концертному залі для камерної музики - все це дозволить моментально перейнятися духом старовини.

Примітно, що в 1612 році на цьому ж місці була зведена **«папірня»**. Вона являла собою укріплену фабрику по виготовлення паперу для друкарні Києво-Печерської Лаври.

Дотримуючись стародавніх традицій, в цьому історико-культурному комплексі відновлена можливість повторити технологію виробництва. Кожен бажаючий може власноруч виготовити аркуш паперу, ідентичний тим, якими користувалися ченці 400 років тому. У його основі будуть волокна тканини, льону й кропиви, що забезпечить неймовірну міцність. Також зберігся старовинний верстат для нанесення тексту, який можна випробувати в дії.

Ще однією гордістю замка є унікальний **музей української ікони** із експозицією «Душа України». Тут представлено близько 5000 предметів християнського мистецтва XVII - XX ст. з усіх регіонів України: різноманітні види ікон (вирізані із дерева, відлиті із металу, а також написані на склі та дереві), величезні домашні іконостаси, гуцульські складні й козацькі ковчеги.

сел. Володарськ-Волинський:

«Музей дорогоцінного і декоративного каміння» - це один із найвідоміших геологічних музеїв не лише України, а й світу, а з 2001 року – науковий об’єкт, що становить національне надбання України. Колекція музею налічує понад 1700 різноманітних експонатів, деякі з яких мають вагу понад 300 кілограмів. Берили, гетити, топази, фенакити, керити, мікрокліни, опали, бурштини, цитрини – усі ці експонати мають різноманітні форми, розміри і забарвлення. Зразки мінерально-сировинних ресурсів України, СНД, Європи, Африки, Америки створюють п’ять вишуканих колекцій Музею дорогоцінного і декоративного каміння. До найцікавіших експонатів можна віднести друзу чорного кварцу моріону вагою 361 кг, темно-малиновий граніт Токівського родовища, лабрадор Федорівського родовища із яскравою помаранчево-зеленкуватою текстурою, золотисті цитрини та мармароські діаманти. Більш того, лише в музеї селища Володарськ-Волинський ви матимете змогу торкнутися до реголіту – справжнісінького місячного ґрунту, подарованого космонавтами. Окрім того, тут ви побачите яскраво-зелений уральський малахіт, блакитні аквамарини з Пакистану та Бразилії, соковито-червоний рубін з Бразилії та неповторного відтінку бірюзу із Середньої Азії. Славиться Музей дорогоцінного і декоративного каміння також шістьма іменними зразками мінерально-сировинних ресурсів України. Це оливкового відтінку берил «Апостоли Петро і Павло», берил «Академік Євген Лазаренко», кожна грань якого заворюжує, а також топази «Джерельце», «Казка», «Золоте Полісся», «Академік Олександр Ферсман». Усі ці експонати у 2001 році були занесені до Державного реєстру України, а пізніше потрапили й до Історичного фонду дорогоцінних металів і коштовного каміння України. Кожен із цих кристалів має власне свідоцтво. Окремої уваги заслуговує і зал готових виробів із дорогоцінним камінням. У цьому залі також можна побачити справжній сонячний камінь – бурштин, і звісно ж, помилуватися різнобарв’ям самоцвітів Волинського родовища.

4.6. Інженерна підготовка та захист території

Інженерний захист території від небезпечних геологічних процесів повинен забезпечити:

- загальну стійкість об’єктів і території при основному та аварійному сполученні навантажень;
- виключити виникнення аварійно-небезпечних ситуацій;
- нормативні медико-санітарні умови проживання населення, санітарно-гігієнічні, соціальні, рекреаційні умови території, що захищається;
- надійне функціонування об’єктів, що розміщені на цих територіях;
- збереження природних ландшафтів, заповідних зон, об’єктів природної та культурної спадщини, зон відпочинку тощо;
- належне архітектурне оформлення об’єктів захисту;
- охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання земель і природних ресурсів, об’єктів, що захищаються;

- найбільш повне використання місцевих будівельних матеріалів і природних ресурсів;
- виконання будівельних робіт при вжитті заходів з інженерного захисту повинно бути безаварійним, безпечним і має виключати виникнення небезпечних нових і (або) активізацію діючих геологічних процесів на прилеглих територіях.

Природні процеси

Геологічні процеси

Заторфовані території

Торфові відкладення є потужним біофільтром поверхневого і підземного стоку та разом з лісами і болотами виступають в ролі акумуляторів і трансформаторів біогенних елементів, що переміщуються з площі водозабору у напрямку до водних об'єктів.

Тому першочерговими заходами передбачається:

дослідження цих територій;

ввести до природоохоронних заповідників території що виконуючих водоохоронні, ґрунтоохоронні, протиерозійні функції та місця відтворення флори та фауни;

Пропозиції щодо проведення протипросадних заходів

Так як в громаді можуть бути присутні просадні процеси, тому першочерговими заходами передбачається :

- вертикальне планування та відведення дощових і сніготалих вод;
- улаштування ґрунтових подушок з подальшим ущільненням;
- часткова чи повна заміна просадних ґрунтів;

Для більш уточненої інформації потрібно вихідні дані та матеріали топогеодезичних, геологічних матеріалів.

Гідрогеологічні процеси

Пропозиції щодо підготовки заболочених територій

Баранівська громада характеризується кількістю ділянок з таким несприятливим процесом як заболочення. Цей негативний процес погано впливає на перспективне освоєння новітніх територій, тому що потребує великої кількості допоміжних заходів.

В місцях освоєння заболочених територій потрібно передбачати заміну ґрунтів, які містять шар гумусу. Вийнятий ґрунт, який містить велику частку гумусу можливо використовувати для сільськогосподарських потреб.

Влаштування дренажної системи забезпечить осушення заболочених територій і дасть змогу менше підсипати її, щоб забезпечити нормативний рівень ґрунтових вод. Рекомендовано провести дослідження із встановленням причини цього прояву, а саме чи працює належним чином меліоративна система та водовідвідна мережа.

Пропозиції щодо захисту територій від підтоплення

Відповідно до Програми Водних ресурсів України першочерговими заходами від підтоплення потрібно передбачити:

- відновлення та покращення функціонування осушувальної системи;
- розчищення русел річок;
- розчищення водойм;
- берегоукріплення (в тому числі благоустрій);
- ремонт і реконструкція існуючих гідротехнічних споруд та будівництво нових (якщо в цьому є необхідність);
- організація поверхневого стоку, будівництво дощової каналізації (відкритого чи закритого типу);
- Реалізація комплексу протипаводкових заходів повинна здійснюватись в тісному зв'язку з виконанням природоохоронних робіт:

- впорядкування лісосмуг;
- розорювання схилів;
- заліснення та залуження водоохоронних територій.

Для зниження рівня ґрунтових вод в населених пунктах належить, як правило, передбачати дренажі закритого типу. Відкрита осушувальна мережа припускається в районах малоповерхової садибної забудови, на територіях сільськогосподарського призначення, парках та скверах.

Для більш уточненої інформації потрібно вихідні дані та матеріали топогеодезичних, геологічних матеріалів.

Пропозиції щодо захисту територій від затоплення

Для захисту населених пунктів та сільськогосподарських угідь від затоплення передбачається влаштування незатоплених дамб обвалування, що забезпечить захист території.

Обвалування території потребує менших об'ємів робіт порівняно із суцільною засипкою.

Першочерговими заходами від затоплення є:

- вертикальне планування території;
- регулювання стоку поверхневих вод;
- улаштування системи поверхневого водовідведення;
- берегоукріплення (в тому числі благоустрій);
- влаштування дренажів;
- ремонт і реконструкція існуючих гідротехнічно-водовідвідних споруд;
- виготовлення проектів зон можливого затоплення.

Відведення поверхневого стоку із захищеної території слід здійснювати у водойми та водотоки, в загальноміські каналізаційні або зливові системи з урахуванням природоохоронних вимог.

На подальших стадіях проектування потрібно ретельніше дослідити, уточнивши вишукувальними дослідженнями всі фактори цього процесу та передбачити захист цих територій.

В зв'язку з відсутністю даних щодо 1%-го паводку, проектні рішення захисту територій від затоплення на схему не нанесені. Ця робота по річках в межах Баранівської громади не виконувалась. Для більш уточненої інформації потрібно вихідні дані та матеріали топогеодезичних, геологічних матеріалів.

Пропозиції щодо підготовки території, що складена ярами та балками.

При виборі комплексу протиерозійних заходів необхідно визначити стадію розвитку яру. Визначають наступні стадії яроутворення:

- перша – формування промоїн і ритвин;
- друга – врізання яру вершиною, заглиблення, розвиток одвершків;
- третя – вироблення профілю рівноваги;
- четверта – затухання ерозійних процесів і перетворення яру у балку.

Першочерговими заходами при освоєнні територій, що складені ярами та балками передбачається:

- часткове чи повне засипання ярів;
- агролісомелісомеліорація.

Часткове або повне засипання ярів або їх замивання застосовують з іншими видами меліорації.

Засипання ярів, їх верхових ділянок і отвершків ґрунтом передбачається при глибині ярів до 15 м. Замивання ярів із застосування засобів гідромеханізації передбачається при їх глибині до 25 м.

При розробленні проекту ліквідування ярів слід передбачати прогноз зміни рівня підземних вод.

У проектній документації при засипанні ярів необхідно передбачати споруди з відведення поверхневих (нагорні канави тощо) та підземних вод (лінійні дрени) як профілактичні заходи, що знижують імовірність розвитку підтоплення.

Для закріплення ярів з просадово-ерозійним і просадово-суфозійно-ерозійним генетичними типами верхів'я рекомендується застосовувати протиерозійні гідротехнічні споруди відповідного типу, з тим щоб відвести поверхневі води і не допустити фільтрацій в просадово-суфозійну товщу.

При закріпленні ярів з ерозійним генетичним типом верхів'я застосовуються як агролісомеліоративні (переважно), так і гідротехнічні заходи.

Таблиця 4.6.1

Перелік населених пунктів, в яких присутні яри

Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Місце розташування	Загальна площа, га	Примітка
1	2	3	4	5	6
1.	м. Баранівка	2	за межами	177,0	прим.1
2.	Глибочок	1	частково	38,95	прим.1
3.	Йосипівка	1	за межами	71,17	прим.1
4.	Смолдирів	1	за межами	35,18	прим.1
5.	Стара Гута	1	за межами	9,8	прим.1
		2	в межах	4,80	
		1	частково	36,30	
6.	Табори	2	за межами	160,25	прим.1
		1	в межах	4,80	
7.	Ялишів	1	за межами	131,20	прим.1
8.	Явне	1	за межами	46,64	прим.1

Примітка.1- Заходи проти яроутворення, а саме :
агролісомеліоративні заходи.

Пропозиції щодо проведення протиерозійних заходів

Для покращення природного стану територій з ерозією потрібно передбачити протиерозійні заходи.

Протиерозійні заходи забезпечують: припинення площинного змиву ґрунтів; стабілізацію схилів; зниження активного розмивання тальвегів, а в окремих випадках і ліквідування процесу яроутворення.

Першочерговими протиерозійними заходами передбачається:

- регулювання стоку дощових і сніготалих вод (влаштування водоутримувальних споруд, водонапрямних споруд, водоскидних споруд);
- регулювання поздовжніх ухилів тальвегів ярів;
- агролісомеліорація;
- повне або часткове засипання ґрунтом.

Заходи агролісомеліорації передбачаються в комплексі з іншими протиерозійними заходами для запобігання ерозії і раціонального використання територій.

Заходи агролісомеліорації включають:

- прибалочні і приярові лісонасадження у нижніх частинах схилів і біля бровок балок і ярів;
- вітрозахисні, снігозатримувальні і водопоглинальні лісонасадження на відкритих територіях, що прилягають до схилів;
- декоративно-захисні посадки дерев і чагарників;
- берегозахисні деревно-чагарникові насадження по берегах рік та навколо водоймищ;
- посів багаторічних трав або обдернування.

Посів багаторічних трав без інших допоміжних засобів захисту допускається на схилах (укосах) крутістю до 35°, а при більшій крутості (до 45°) – з просоченням ґрунту в'яжучими матеріалами. Посадка дерев допускається на схилах (укосах) крутизною до 15°.

При крутості схилів більше ніж 25° до 35° рекомендується робити їх більш пологими або терасувати за допомогою проміжних берм.

Пропозиції щодо захисту від перероблення берегів

Найбільш інтенсивно ці процеси виражені вздовж річок, проявляються за рахунок розмивання та вимивання ґрунту в річку, що призводить до замулювання річки.

Таблиця 4.6.2

Перелік місць з крутими обривистими берегами (по річці)

Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Загальна довжина, км	Місце розташування	Примітка
1	2	3	4	5	6
1.	с. Суємці (р. Смолка)	7 28	4,0 7,0	в межах села за межами	прим. 1
2.	с. Смолдирів (р. Смолка)	7	0,7	в межах села	прим. 1
3.	с. Іванівка (р. Смолка)	6	5,5	в межах села	прим. 1
4.	с. Мирославль (р. Смолка)	11	6,0	за межами	прим. 1
5.	с. Рогачів (р. Случ)	6	1,1	за межами	прим. 1
6.	с. Млини (р. Случ)	3	0,7	за межами	прим. 1
7.	с. Острожок (р. Случ)	6 8	0,9 2,8	в межах села за межами	прим. 1
8.	с. Вірля (р. Случ)	1	0,6	за межами	прим. 1
9.	м. Баранівка (р. Случ)	2	0,7	за межами	прим. 1
	ВСЬОГО:	85	30		

Примітка 1- Заходи проти перероблення берегів, а саме :

- зміна рельєфу берега з метою підвищення його стійкості;
- улаштування стримуючих противозмивних споруд;
- агролісомеліоративні заходи

Пропозиції щодо захисту водогосподарсько-меліоративного комплексу

Систему потрібно регулярно відновлювати, виконуючи комплекс робіт, щодо покращення стану.

- Першочерговими інженерними заходами передбачається:
- розчищення та регулювання русла річок та струмків;
- благоустрій прибережних територій (в межах санітарно-захисних смуг).

Першочерговими водними об'єктами, що потребують проведення заходів щодо покращення їх стану є:

- берегоукріплення вздовж річок та струмків;
- капітальний ремонт та відновлення дамб і гребель.

Берегоукріплення річок в межах громади передбачається у вигляді благоустрою прибережних територій, де потрібно передбачити зелені насадження.

Благоустрій приведе до покращення санітарно-гігієнічного стану прибережних територій.

Також необхідно передбачити проведення поточних та планових ремонтних робіт регулюючої системи, а за необхідності - будівництво нових гідротехнічних споруд.

Проведення поточного та капітального ремонту каналів захисних дамб.

Проведення вимірювання за рівнем ґрунтових вод по свердловинах режимно-спостережної мережі.

Геоморфологічні процеси.

Пропозиції щодо проведення протиобривних заходів.

Опрацювавши топогеодезичні матеріали, були виявлені такий різновид зсувних процесів як обриви. Інформації щодо стану обривів не надавалося, тому визначити в якому стані активному чи стабільному знаходяться процеси неможливо.

Основними факторами утворення обривів є:

- підрізання схилу;
- ерозія.

Таблиця 4.6.3

Перелік місць з обривами					
Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Загальна довжина, км	Місце-розташування	Примітка
1	2	3	4	5	6
1.	Рогачів	1	0,58	за межами	прим. 1
		2	2,60	в межах	
2.	Глибочок	1	0,35	за межами	прим. 1
		10	4,55	в межах	
3.	Вірля	1	1,10	за межами	прим. 1
4.	м. Баранівка	2	1,69	за межами	прим. 1
5.	Гринькі	1	0,61	за межами	прим. 1
6.	Стара Гута	1	1,35	в межах	
7.	Ялишів	2	1,26	за межами	
	ВСЬОГО:	21	14,09		

Примітка –

1- Заходи проти обривів, а саме:

- вертикальне планування території;
- агролісомеліоративні заходи;
- часткова чи повна заміна рельєфу схилів;
- улаштування стримувальних споруд (підпірні стінки).

Техногенні процеси

Пропозиції щодо проведення рекультивациі порушених територій.

Рекультивациа територій, що порушені гірничими роботами

Розробка кар'єрів є одним з видів діяльності, який призводить до порушення земель і, як правило, згубно впливає на екологічну обстановку району ведення робіт. У зв'язку з цим, рішення по рекультивациі ділянки входять до складу проекту розробки родовища або виконується окремим проектом рекультивациі кар'єру.

Таблиця 4.6.4

Пор. №	Найменування населеного пункту	Тип родовища, кількість місць	Місце розташування	Загальна площа, га	Примітка
1	2	3	4	5	6
1.	Баранівка	Сировина для покриття доріг, 1шт	за межами на півночі	-	Прим.2, розроб
2.	Баранівка	Каолін первинний, 1шт	за межами на заході	-	Прим.2, розроб
3.	Баранівка	Суглинок, 1шт	в межами на півночі	-	Прим.1, не розроб
4.	Стара Гута	Глина, 1шт	за межами на південний схід	-	Прим.2, розроб
5.	Гриньки	Суглинок, 1шт	за межами на північний схід	-	Прим.1, не розроб
6.	Глибочок	Граніт, 1шт	за межами на південний захід		Прим.2, розроб
7.	Мар'янівка	1шт, пісок кварцевий	за межами на північний схід	-	Прим.2, розроб
8.	Довбиське	1шт, глина	за межами на південний захід	-	Прим.1, не розроб
	ВСЬОГО:	8			

Примітка

1- Заходи, а саме:

-закриття;

- вертикальне планування території;

- агролісомеліоративні заходи;

-повне чи часткове засипання ґрунтом несанкціоновано зритих територій;

2 -функціональне використання території кар'єрів;

Рекультивация сміттєзвалищ

Є вірогідність, що сміттєзвалища влаштованні не санкціоновано, а тому потребують не гайного закриття та застосування спеціальних заходів по їхній рекультивациі

Метою рекультивациі є покращення санітарно-гігієнічного стану та відновлення екологічного балансу ґрунтів, порушених в результаті людської діяльності.

Рекультивация являє собою сукупність інженерно-технічних і санітарно-гігієнічних заходів, покликаних відновити екологічний баланс ґрунтів, порушений в результаті діяльності людини.

Рекультивация відпрацьованих звалищ не дозволяє повністю позбутися глобальної проблеми утилізації відходів, але є одним з дієвих методів її вирішення.

Першочерговими заходами передбачається:

регулювання стоку дощових і сніготалих вод;

повне засипання ґрунтом;

агролісомеліорация.

Рекультивация звалища проводиться після загасання процесів в тілі полігону і складається з двох основних етапів: технічного та біологічного. Перший етап включає

заходи по знезараженню відходів, консервації фільтрату, ландшафтних робіт з вирівнювання териконів і засипці траншей, поглиблень і провалів ґрунта, зведенню гідротехнічних і меліоративних споруд. У висновку завозиться шар родючого ґрунта, що повністю покриває територію полігону.

Другим етапом проводяться агролісомеліоративні заходи по висадці рослин, що поліпшують властивості ґрунта.

Таким чином, звалище з часом може застосовуватися в якості пасовища, через 3 роки тут можна вирощувати овочі, а через 10-15 років навіть фруктові дерева. Якщо полігон в більшій частині використовувався під будівельні відходи, то після рекультивації на його місці можна зводити будівлі як промислового, так і цивільного призначення.

Таблиця 4.6.5

Перелік місць в яких присутні місця захоронення ТПВ

Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Загальна площа, га/шт	Примітка
1	2	3	4	5
1.	м. Баранівка	1	0,75	Прим.1
2.	Берестівка	1	0,23	Прим.1
3.	Будисько	1	0,35	Прим.1
4.	Вірля	1	1,08	Прим.1
5.	Вишнівка	1	0,15	Прим.1
6.	Глибочок	1	0,04	Прим.1
7.	Жари	1	0,1	Прим.1
8.	Йосипівка	1	0,22	Прим.1
9.	Кашперівка	2	1,86	Прим.1
10.	Клементіївка	2	0,55	Прим.1
11.	Лісове	1	0,04	Прим.1
12.	Озерянка	1	0,34	Прим.1
13.	Острожок	2	0,35	Прим.1
14.	Рогачів	1	0,5	Прим.1
15.	Смолдирів	1	0,10	Прим.1
		1	1,4	
16.	Смолка	1	0,17	Прим.1
17.	Суємці	1	0,25	Прим.1
18.	Ситисько	1	0,37	Прим.1
19.	Стара Гута	1	0,15	Прим.1
20.	Ялишів	1	0,19	Прим.1
21.	Явне	1	0,12	Прим.1

Примітка

1- Заходи, а саме:

- закриття;
- вертикальне планування території;
- агролісомеліоративні заходи;
- повне чи часткове засипання ґрунтом;

Рекультивація худобомогильників

Є вірогідність, що худобомогильники влаштованні не санкціоновано, а тому потребують не гайного закриття та застосування спеціальних заходів по їхній рекультивації.

Таблиця 4.6.6

Перелік місць в яких присутні місця з худобо могильниками

Пор. №	Найменування населеного пункту	Кількість місць	Загальна площа, га/шт	Примітка
1	2	3	4	5
1.	Зеремля	1	-	Прим.1
2.	Кашперівка	1	-	Прим.1
3.	Марківка	1	-	Прим.1
4.	Мирославль	1	-	Прим.1
5.	Смолдирів	1	-	Прим.1
6.	Рудня	1	-	Прим.1
7.	Клементіївка	1	-	Прим.1
8.	Йосипівка	1	-	Прим.1

Примітка

1- Заходи, а саме:

-закриття;

- вертикальне планування території;

- агролісомеліоративні заходи;

-повне чи часткове засипання ґрунтом;

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ, ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА, ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ, НЕРУХОМИХ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ, ДОТРИМАННЯ РЕЖИМУ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Комплекс екологоорієнтованих засобів щодо захисту навколишнього середовища охоплює заходи, спрямовані на охорону і раціональне використання природних ресурсів, і заходи, які забезпечують нормативні санітарно-гігієнічні параметри середовища міських і сільських поселень.

Соціально необхідні охоронні заходи поділяються на організаційні, економічні та містобудівні.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природо-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища такі:

- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів в місцях забудови;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод.

Охорона атмосферного повітря

Під забрудненням атмосферного повітря розуміють збільшення концентрації фізичних, хімічних та біологічних компонентів понад рівень, що виводить природні системи зі стану рівноваги.

Однією з особливостей атмосфери є її здатність до самоочищення. Самоочищення атмосферного повітря відбувається внаслідок сухого та мокрого випадання домішок, абсорбції їх земною поверхнею, поглинання рослинами, переробка бактеріями, мікроорганізмами та іншими шляхами. Садіння дерев та кущів сприяє очищенню повітря від пилу, оксидів вуглецю, діоксидів сірки та інших речовин. Найкращі поглинальні властивості стосовно діоксиду сірки має тополя, липа, ясен. Одне доросле дерево липи може акумулювати протягом доби десятки кілограмів діоксиду сірки, перетворюючи його в нешкідливу речовину. Велику роль в очищенні атмосферного повітря належить ґрунтовим бактеріям та мікроорганізмам. При температурі 15-35°C мікроорганізми переробляють на 1м² до 81 тонни на добу оксиді та діоксидів вуглецю. Однак можливості природи щодо самоочищення мають обмеження. Тому для очищення викидів від шкідливих речовин потрібно сформувати систему заходів, направлену на поліпшення ситуації.

Основними напрямками зменшення надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря від промислових підприємств є насамперед виконання природоохоронних заходів, передбачених проектами нормативів гранично допустимих викидів, переведення паливовикористовуючого обладнання на природний газ, впровадження сучасних технологій очищення промислових викидів.

Зменшення шкідливих викидів від пересувних джерел можливе за рахунок збільшення використання неетилового бензину, посилення контролю за токсичністю відпрацьованих газів автомобільних двигунів, будівництва об'їзних автошляхів для транзитного транспорту.

Особливо актуальними є заходи щодо захисту атмосферного повітря, які необхідно передбачати відповідно до Закону України та санітарних правил з охорони атмосферного повітря населених місць. Промислові та сільськогосподарські об'єкти, які є джерелами

забруднення атмосферного повітря, треба розмішувати в спеціально виділених для цього зонах з підвітряного боку відносно житлово-громадської забудови. Для об'єктів, які є джерелом забруднення атмосферного повітря, повинні бути організовані санітарно-захисні зони, що встановлюються згідно з санітарною класифікацією підприємств і виробництв, складських споруд відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів: I клас – 1000 м, II клас – 500 м, III клас – 300 м, IV клас – 100 м, V клас – 50 м.

Дані щодо встановлених санітарно-захисних зон існуючих промислових підприємств на території Баранівської громади надано в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1.

Назва підприємства	Класифікація підприємств	Розмір санітарно-захисної зони, м
1	2	3
ДП «Шпат»	III клас	300
ДП «Баранівське лісомисливське господарство»	IV клас	100
ТОВ «Полянківська кераміка»	IV клас	100
Баранівська філія СП ТОВ РІФ-1	V клас	50
ТОВ «Органік мілк»	V клас	50
ТОВ «Баранівський молокозавод»	V клас	50

В м. Баранівка передбачається будівництво заводу дитячого харчування. Підприємство відповідатиме V класу, тому проектується встановлення СЗЗ – 50 м.

Аграрний сектор району представлений тваринницькими фермерськими та сільськогосподарськими підприємствами, які спеціалізуються на вирощуванні зернових та інших культур. Відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів розмір санітарно-захисної зони від сільськогосподарських підприємств, які займаються рослинництвом, має становити 100 м до житлової забудови.

Дані, щодо існуючих тваринницьких підприємств на території Баранівської громади, надані в таблиці 5.2.

Таблиця 5.2

Назва підприємства	Місце розташування	Вид діяльності	Розмір СЗЗ, м
1	2	3	4
ТОВ «МиРославель Агро»	с. Мирославль	ВРХ	300
ТОВ «Агровест Груп»	с. Смолдирів	ВРХ	300

Проектом передбачається створення молочної ферми в с.Рогачів на 700 корів та птахофабрики в с.Острожок, санітарно-захисна зона яких має бути не менше 300 м.

Для об'єктів, від яких СЗЗ не витримується, можливе зменшення їх розмірів. Для цього необхідно провести розрахунки та лабораторні дослідження для громади розташування підприємств або іншого виробничого об'єкту, які встановлять, що на межі житлової забудови та прирівняних до неї об'єктів концентрація шкідливих речовин у атмосферному повітрі, рівні шуму, вібрації, ультразвуку, електромагнітних та іонізуючих випромінювань, статичної електрики не перевищують гігієнічні нормативи.

У тих випадках, коли розрахунками не підтверджується зменшення СЗЗ або не можлива її організація в конкретних умовах, необхідно приймати рішення про зміну технології виробництва, що передбачає зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу, його перепрофілювання або закриття.

Територія санітарно-захисної зони являє собою озеленену смугу з елементами благоустрою. З боку житлової забудови на території санітарно-захисної зони розміром більше 100 м створюється смуга деревно-чагарникових насаджень завширшки не менше 30 м, а при розмірах 50-100 м – завширшки не менше 10 м.

Територія санітарно-захисної зони не повинна використовуватися як резервна ділянка для розвитку підприємства. У межах санітарно-захисної зони дозволяється розміщення споруд аналогічного виробництва з нижчим класом шкідливого впливу, адміністративно-господарських, науково-проектних та інших закладів (крім спортивних, дитячих, лікувально-оздоровчих закладів, парків і пляжів).

На території Баранівської громади проходять магістральні газопроводи, для яких встановлено охоронні зони. На земельних ділянках, розташованих у межах охоронних зон газопроводів, забороняється:

- споруджувати житлові, громадські та дачні будинки;
- розміщувати автозаправні та газозаправні станції і склади пально-мастильних матеріалів;
- будувати гаражі та автостоянки, садові та дачно-садові споруди, автомобільні дороги I - V категорії та залізниці;
- влаштовувати звалища, виливати розчини кислот, солей та лугів, що спричиняють корозію;
- розміщувати спортивні майданчики, стадіони, ринки, зупинки громадського транспорту, організовувати заходи, пов'язані з масовим скупченням людей;
- будувати огорожі для відокремлення приватних земельних ділянок, лісових масивів, садів, виноградників тощо;
- зберігати сіно і солому, розбивати польові стани і табори для худоби, розміщувати пересувні та стаціонарні пасіки;
- розбирати і руйнувати водопропускні, берегоукріплювальні, земляні та інші споруди, що захищають об'єкти магістрального трубопровідного транспорту від руйнування, а прилеглу територію і навколишню місцевість - від аварійного розливання продукту, який транспортується магістральним трубопроводом;
- будівельні, ремонтні, земляні, геологорозвідувальні, бурові, підривні гірничі, землечерпальні та поглиблювальні роботи на земельних ділянках, розташованих у межах охоронних зон, у місцях, де магістральні трубопроводи проходять через ріки, водойми та болота, торфозробка та організація кар'єрів для добування корисних копалин проводяться лише за письмовою згодою підприємств магістрального трубопровідного транспорту та відповідних органів державного нагляду і контролю.

На території Баранівської громади інженерна інфраструктура газопостачання складається з ГРС та розподільних газопроводів. З метою забезпечення безпечної експлуатації об'єктів ГРМ встановлюються охоронні зони (Кодекс газорозподільних систем).

У межах охоронних зон забороняється:

- здійснювати будівництво будь-яких будівель;
- переміщати, демонтувати, засипати, пошкоджувати покажчики трас підземних газопроводів та місць розташування мережевих споруд на них, контрольно-вимірювальні пункти;
- відкривати самовільно люки газових колодязів і коверів, двері ГРП, ШРП, ВОГ, установок електрохімічного захисту газопроводів тощо, відкривати і закривати крани і засувки, відключати і включати електроживлення обладнання об'єктів газорозподільної системи;

- влаштовувати звалища, виливати агресивні рідини, в тому числі розчини кислот, солей і лугів;

- складувати матеріали та обладнання, в тому числі для тимчасового зберігання, вздовж траси підземного газопроводу в межах 2 метрів по обидва боки від осі, а також проводити посадку дерев і чагарників всіх видів в межах 1,5 метра по обидва боки від осі газопроводу;

- руйнувати споруди і пристрої, що запобігають пошкодженню газопроводів і споруд на них;

- кидати якорі, проходити з відданими якорями, ланцюгами, лотами, волокушами, проводити тралення жорсткими і напівжорсткими тралами при перетинанні газопроводами водних перешкод (в охоронних зонах підвідних газопроводів);

- розпалювати вогнище і розміщувати будь-які відкриті або закриті джерела вогню;

- проводити будь-які заходи, пов'язані з великим скупченням людей, не зайнятих виконанням дозволених у встановленому порядку робіт.

У зв'язку з запланованою реконструкцією існуючих та будівництвом нових автомобільних доріг загального користування зменшення забруднення атмосферного повітря в Баранівській ОТГ відпрацьованими газами автотранспорту не передбачається. Для забезпечення гігієнічних нормативів якості атмосферного повітря відстань від бровки земляного полотна доріг до житлової забудови і садівницьких товариств необхідно приймати для доріг II і III категорії не менше 100 м, для доріг IV категорії – не менше 50 м. Для захисту від загазованості вздовж доріг слід передбачити смуги зелених насаджень шириною не менше 10 м.

Запропоновані проектні рішення дозволять значно покращити стан атмосферного повітря в регіоні, виключити перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у повітрі населених пунктів.

Охорона поверхневих і підземних вод

Забруднення водойм не тільки збільшує ступінь санітарно-гігієнічної та епідеміологічної загрози, але й зменшує об'єм води, придатної для використання в промислових, сільськогосподарських та комунально-побутових цілях.

Важливим напрямом в охороні поверхневих водойм повинно стати:

- проведення паспортизації річок та водосховищ;
- розробка проектів та винос в натуру водоохоронних зон та прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм;
- проведення благоустрою водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів;
- дотримання водного та земельного законодавства при використанні земель водного фонду, а саме прибережно-захисних смуг водойм та водотоків;
- своєчасне проведення розчищення русел річок та водосховищ від заростання і замулення, здійснення санітарного очищення.

Для створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, знищення навколоводних рослин і тварин, а також зменшення коливань стоку вздовж річок, морів та навколо озер, водосховищ і інших водойм встановлюються водоохоронні зони та виділяються ділянки під прибережні захисні смуги.

Водоохоронна зона є природоохоронною територією господарської діяльності, що регулюється.

На території водоохоронних зон забороняється:

- використання стійких та сильнодіючих пестицидів;
- влаштування кладовищ, скотомогильників, звалищ, полів фільтрації;

- скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), а також у потічки.

Зовнішні межі водоохоронних зон визначаються за спеціально розробленими проектами.

Прибережні захисні смуги встановлюються на земельних ділянках всіх категорій земель, крім земель транспорту.

Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом господарської діяльності. У прибережних захисних смугах забороняється:

- розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;
- зберігання та застосування пестицидів і добрив;
- влаштування літніх таборів для худоби;
- будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;
- миття та обслуговування транспортних засобів і техніки;
- влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.

Згідно статті 88 Водного кодексу України прибережні захисні смуги встановлюються по берегах річок та навколо водойм уздовж урізу води (у меженний період) шириною:

- для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менше 3 гектарів – 25 м;
- для річки Случ, водосховищ на ній та ставків більше 3 гектарів – 50 м.

Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг.

З метою реалізації державної політики щодо забезпечення населення якісною питною водою відповідно до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» розроблено районну програму «Питна вода Баранівського району на 2006-5020 роки». Основними завданнями Програми є покращення забезпечення населення питною водою нормативної якості, розвиток водопровідно-каналізаційної мережі, підвищення ефективності та надійності її функціонування, як наслідок покращення стану здоров'я населення, відновлення та раціональне використання джерел питного водопостачання.

До першочергових заходів із запобігання забрудненню поверхневих та підземних вод належить віднести забезпечення нормативної очистки зворотних (стічних) вод КП «Баранівка міськводоканал». Крім того, для раціонального використання водних ресурсів (виключення втрат свіжої води при транспортуванні) пропонується провести реконструкцію водопровідних мереж КП «Баранівка міськводоканал».

З метою охорони водних об'єктів у районах забору води для централізованого водопостачання населення, лікувальних і оздоровчих потреб встановлюються зони санітарної охорони, які поділяються на пояси особливого режиму.

I пояс (суворого режиму) включає територію розміщення водозабору, майданчика водопровідних споруд і водопідвідного каналу;

II і III пояси (обмежень і спостережень) включають територію, що призначається для охорони джерел водопостачання від забруднення.

У межах зони санітарної охорони джерел питної води та об'єктів централізованого питного водопостачання господарська та інша діяльність обмежується.

Забороняється розміщення, будівництво, введення в дію, експлуатація та реконструкція підприємств, споруд та інших об'єктів, на яких не забезпечено в повному

обсязі дотримання всіх вимог і виконання заходів, передбачених у проектах зон санітарної охорони, проектах на будівництво та реконструкцію, інших проектах.

У межах першого поясу зони санітарної охорони забороняється:

- скидання будь-яких стічних вод, а також купання, прання білизни, вилов риби, випасання, водопій худоби та інші види водокористування, що впливають на якість води;
- перебування сторонніх осіб, розміщення житлових і громадських будівель, організація причалів плаваючих засобів, застосування пестицидів, органічних і мінеральних добрив, прокладення трубопроводів, видобування гравію чи піску, проведення днопоглиблювальних та інших будівельно-монтажних робіт, безпосередньо не пов'язаних з експлуатацією, реконструкцією чи розширенням водопровідних споруд і мереж;
- заготівля деревини в порядку рубок лісу головного користування.

У межах другого поясу зони санітарної охорони забороняється:

- розміщення складів пально-мастильних матеріалів, пестицидів та мінеральних добрив, накопичувачів промислових стічних вод, нафтопроводів та продуктопроводів, шламосховищ та інших об'єктів підвищеної небезпеки, що створюють небезпеку хімічного забруднення вод;
- використання хімічних речовин без дозволу державної санітарно-епідеміологічної служби;
- розміщення кладовищ, скотомогильників, полів асенізації та фільтрації, зрошувальних систем, споруд підземної фільтрації, гноєсховищ, силосних траншей, тваринницьких і птахівничих підприємств та інших сільськогосподарських об'єктів, що створюють загрозу мікробного забруднення води, а також розміщення полігонів твердих відходів, біологічних та мулових ставків;
- зберігання і застосування пестицидів та мінеральних добрив;
- розорювання земель (крім ділянок для залуження і заліснення), а також заняття садівництвом та городництвом;
- осушення та використання перезволожених і заболочених земель у заплавах річок;
- заготівля деревини в порядку рубок лісу головного користування;
- видобування з водного об'єкта піску та проведення інших днопоглиблювальних робіт, не пов'язаних з будівництвом та експлуатацією водопровідних споруд;
- влаштування літніх таборів для худоби та випасання її ближче ніж за 300 метрів від берега водного об'єкта;
- закачування відпрацьованих (зворотних) вод у підземні горизонти, підземне складування твердих відходів та розробка надр землі;
- забруднення територій сміттям, гноєм, відходами промислового виробництва та іншими відходами.

У межах третього поясу зони санітарної охорони забороняється:

- закачування відпрацьованих (зворотних) вод у підземні горизонти з метою їх захоронення, підземне складування твердих відходів і розробка надр, що можуть призвести до забруднення водоносного горизонту;
- розміщення складів пально-мастильних матеріалів, а також складів пестицидів і мінеральних добрив, накопичувачів промислових стічних вод, нафтопроводів та продуктопроводів, що створюють небезпеку хімічного забруднення підземних вод;
- відведення у водні об'єкти стічних вод, що не відповідають санітарним правилам і нормам.

З метою охорони та раціонального використання водних ресурсів, відповідно до «Районної комплексної програми охорони навколишнього природного середовища на 2010-2015 роки», передбачається проведення наступних необхідних заходів:

- поточні ремонти протиерозійних гідротехнічних та водорегулюючих споруд;
- заліснення малопродуктивних, деградованих земель;
- санітарно-технічне упорядкування сміттєзвалищ.

В принципі розробка пропозицій щодо охорони вод може бути заснована на двох альтернативах: спуск в природні очищених стоків або повне припинення спуску стоків у водойми у зв'язку з переведенням підприємств на оборотне водопостачання. У першому випадку стан водного басейну району буде залежати від ступеня очищення промислових і побутових стоків, повноводності водотоку - приймача очищених стоків, від об'єму стоків і характеру їх забруднень.

Повне переведення підприємств на оборотне водопостачання - справа досить віддаленого майбутнього, оскільки вимагає величезної кількості енергії і в ряді випадків значної зміни технології. Тим не менш, в умовах прогресуючої урбанізації саме цей варіант забезпечує найбільше збереження водної складової природного середовища (при оборотному водопостачанні забір води з джерела зменшується в 20-25 разів).

Підприємства в обов'язковому порядку повинні погоджувати об'єми скидів у водоймища з місцевими органами охорони природи.

Не допускаються до скидання у водні об'єкти наступні стічні води:

- що містять шкідливі речовини, для яких не встановлено ГДК і для яких відсутні методи аналітичного контролю;
- які після очищення можна використовувати в оборотних та в повторних системах водопостачання підприємств або для зрошення в сільському господарстві;
- неочищені та недостатньо очищені виробничі, господарсько-побутові стічні води та стоки із заводських територій;
- які містять збудників інфекційних захворювань, а також стічні води, що містять радіонукліди, сміття, неочищені стоки, стоки з нафтопродуктами.

Виробничі стоки, котрі не відповідають вимогам, повинні бути попередньо очищені на очисних спорудах підприємств.

Для кожної забруднюючої речовини за допомогою розрахунків встановлюються ГДС у водоймища, дотримання яких повинне забезпечувати якість води в контрольних пунктах.

Підприємства, установи і організації, діяльність яких може негативно впливати на стан підземних вод, особливо ті, які експлуатують накопичувачі промислових, побутових і сільськогосподарських стоків чи відходів, повинні здійснювати заходи щодо попередження забруднення підземних вод, а також обладнувати локальні мережі спостережувальних свердловин для контролю за якісним станом цих вод.

Основними заходами щодо охорони підземних вод є:

- профілактичні (контроль і спостереження за якістю підземних вод, надійний в санітарному відношенні пристрій водозаборів підземних вод і т. п.);
- локальні (обмежуючі просування забруднень по водоносному пласту від. вогнища забруднення);
- відновні (ліквідація забруднення водоносного горизонту і відновлення природної якості підземних вод).

Очисні споруди стічних вод слід розміщувати з підвітряного боку по відношенню до житлових територій і нижче населених місць за течією річок. Вони повинні відділятися від житлової забудови санітарно-захисними щитами.

Поля фільтрації слід влаштовувати на легких ґрунтах, що забезпечують повне біологічне очищення заздалегідь освітлених стічних вод, при цьому ухил майданчиків повинен бути не більше 0,02. Поля фільтрації не допускається влаштовувати на територіях, що граничать з місцями вибивання клину водоносних горизонтів, за наявності тріщинуватих порід і карсту, не перекритих водотривким шаром.

У сільському господарстві, що є основним споживачем води, слід запровадити сурову економію води, раціональне її використання. Так, зміна суцільного поверхневого поливу на зрошувальних землях дощуванням або крапельним поливом дозволяє отримувати ті ж

врожаї при витратах води у 5-7 разів менших. Зменшення кількості пестицидів, фосфатів, нітратів у водоймах можна досягти частково заміною хімізації сільського господарства біологічними методами боротьби зі шкідниками й хворобами рослин, чітким дотриманням сівозмін, введенням більш продуктивних і стійких до хвороб і шкідників сортів рослин.

Здійснення намічених проектом заходів по раціональному використанню і охороні вод від забруднень дозволить довести кількість води в річках і озерах до нормальних показників, досягти більш ефективного та економічного використання водних ресурсів.

Охорона ґрунтового покриву і відновлення порушених земель

Впровадження заходів з охорони земель передбачається здійснити шляхом:

- визначення та зменшення площ земель, зайнятих відкритими розробками та кар'єрами, які відпрацьовані та передача вивільнених площ для інших видів використання;
- впровадження науково-обґрунтованих сівозмін, елементів біологізації землеробства, прогресивних технологій збереження та відтворення родючості ґрунтів і ведення землеробства;
- запобігання деградаційним процесам ґрунтового покриву на найбільш ерозійно небезпечних територіях, зокрема на землях сільськогосподарського призначення, консервація деградованих, малопродуктивних та техногенно забруднених земель;
- створення та відновлення полезахисних лісових смуг, захисних лісових насаджень на землях сільськогосподарського призначення;
- розроблення Схем землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель з метою визначення перспективи щодо використання та охорони земель та для підготовки обґрунтованих пропозицій у галузі земельних відносин;
- проведення робіт із встановлення меж водоохоронних зон та прибережних смуг з метою охорони поверхневих вод від забруднення і засмічення та збереження їх водності;
- виготовлення правовстановлюючих документів на право користування земельними ділянками державними установами з метою упорядкування землеволодінь та запобігання незаконних вилучень даних територій, зміни їх цільового призначення.

Розвиток земельних відносин базується на основі комплексу взаємопов'язаних та хронологічно узгоджених заходів, спрямованих на реалізацію державної політики щодо вирішення проблем регулювання та управління земельними ресурсами. На даному етапі передбачається:

1. Проведення рекультивації порушених земель.
2. Консервація деградованих та малопродуктивних земель шляхом залуження та заліснення.
3. Розроблення Схем землеустрою і техніко-економічного обґрунтування використання та охорони земель.
4. Проведення робіт із встановлення меж водоохоронних зон та прибережних смуг.
5. Проведення робіт з інвентаризації земель.
6. Розроблення проектів землеустрою щодо забезпечення еколого-економічного обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь.
7. Виготовлення правовстановлюючих документів на право користування земельними ділянками бюджетними установами.

Рекультивація земель. Одним із важливих напрямків з охорони природи є рекультивація земель.

Рекультивації підлягають землі, які зазнали змін у структурі рельєфу, екологічному стані ґрунтів і материнських порід та в гідрологічному режимі внаслідок проведення гірничодобувних, геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт.

Приведення цих земельних ділянок в придатний для використання стан і повернення їх в сільськогосподарське виробництво є одним з основних заходів відновлення та охорони земельних ресурсів.

Передбачається зменшення площ зайнятих відпрацьованими розробками та кар'єрами шляхом рекультиватії.

Консервація земель. Консервації підлягають деградовані, малопродуктивні та техногенно забруднені землі, господарське використання яких є екологічно небезпечним та економічно неефективним, на яких неможливо одержати екологічно чисту продукцію та на яких відсутні умови, безпечні для здоров'я, проживання і відпочинку населення.

Консервація земель, згідно статті 172 Земельного кодексу України, здійснюється шляхом припинення їх господарського використання на визначений термін шляхом залуження або заліснення.

Порядок консервації земель затверджено наказом Держкомзему України від 17.10.2002 № 175.

Розроблення Схем землеустрою та техніко-економічного обґрунтування використання і охорони земель. Згідно вимог Земельного кодексу України, законів України «Про землеустрій» та «Про охорону земель» Схеми землеустрою є основними планувальними і передпроектними документами, що регламентують головні питання використання та охорони земель на регіональному рівні. Вони не менш, ніж на 10-15 років визначають формування раціональної системи землеволодінь і землекористувань, удосконалення співвідношення і розміщення категорій земель та угідь, систему заходів по збереженню і поліпшенню природних ландшафтів, агроєкосистем, територій з особливими природоохоронними, рекреаційними і заповідними режимами, відновленню і підвищенню родючості ґрунтів, рекультиватії порушених земель і консервуванню малопродуктивних угідь, захисту земель від ерозії, підтоплення, висушення, зсувів, вторинного засолення і заболочення, ущільнення, забруднення промисловими відходами і хімічними речовинами та інших видів деградації.

На підставі закладених у Схемах землеустрою планувальних і передпроектних рішень розроблятиметься уся місцева планувальна документація, проекти та робочі проекти із землеустрою та охорони земель, лісовпорядкування, формування екологічної мережі, будівництва тощо.

Це дасть можливість подолати безсистемність та неефективність у підходах до охорони земель, зміни їх цільового призначення і забудови та консолидувати відповідні зусилля органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, органів земельних ресурсів, екології, сільського, лісового, водного господарства, інспектуючих і контролюючих органів та інших зацікавлених сторін.

Проведення робіт із встановлення меж водоохоронних зон та прибережних смуг. Вздовж річок, навколо озер, водосховищ та інших водойм з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності у межах водоохоронних зон виділяються земельні ділянки під прибережні смуги.

Багатьма науковцями визнається, що головною проблемою ХХІ століття буде проблема чистої прісної води. Успішний розвиток нашої країни неможливий, якщо не буде докладено усіх можливих зусиль для захисту водних об'єктів.

Проте, на цей час переважна частина водних об'єктів Баранівської ОТГ не мають винесених в натуру прибережних захисних смуг та водоохоронних зон, що не дозволяє належним чином реалізувати обмеження щодо використання цих земель, що передбачені діючим законодавством, та здійснювати ефективний контроль за їх додержанням.

Проектною документацією із землеустрою мають бути визначені місце розташування і розміри земельних ділянок, землекористувачі, власники земельних ділянок, а також встановлюється режим використання та охорони територій водоохоронних зон та прибережних смуг.

Таким чином, стовідсоткове встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг навколо водних об'єктів на території Баранівської громади дасть можливість зберегти їх від засмічення та забруднення, а також визначить суворий режим господарської діяльності на цих територіях.

Інвентаризація земель. Одним із важливих заходів земельної реформи та перетворення земель на потужний ресурс соціально-економічного розвитку є здобуття достовірних та повних відомостей щодо площі, складу та якісних характеристик земель, про землекористувачів та землевласників (юридичних та фактичних), врегулювання суміжних меж. Достовірні дані про площі, межі, склад угідь та конфігурацію земельних ділянок надають можливість прогнозувати використання земель, передбачати надходження, обґрунтовано нараховувати земельний податок, сприяти здійсненню раціональної політики у сфері формування ринку землі.

Важливо знати які земельні ділянки не використовуються, або використовуються нерационально, не за цільовим призначенням, всупереч вимогам земельного та природоохоронного законодавства. Засобом набуття таких знань служить інвентаризація.

Проведення інвентаризації земель є необхідною умовою створення інформаційної бази для ведення державного земельного кадастру, ефективного регулювання земельних відносин, раціонального використання і охорони земельних ресурсів, оподаткування, наповнення бюджетів всіх рівнів від продажу прав оренди на земельні ділянки, оформлення правовстановлюючих документів на землю державними і комунальними підприємствами і установами.

Ці роботи можуть фінансуватися за рахунок державного і місцевого бюджетів, а також коштів інших джерел.

Проекти землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь. Проекти землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь, розробляються з метою організації сільськогосподарського виробництва і впорядкування сільськогосподарських угідь у межах землеволодінь та землекористувань для ефективного ведення сільськогосподарського виробництва, раціонального використання та охорони земель, створення сприятливого екологічного середовища і покращення природних ландшафтів.

Проекти землеустрою визначають:

- розміщення виробничих будівель і споруд;
- організацію землеволодінь та землекористувань з виділенням сівозмін, виходячи з екологічних та економічних умов, формування інженерної та соціальної інфраструктури;
- визначення типів і видів сівозмін з урахуванням спеціалізації сільськогосподарського виробництва;
- складання схем чергування сільськогосподарських культур у сівозміні;
- проектування полів сівозміни;
- розробку плану переходу до прийнятої сівозміни;
- перенесення в натуру (на місцевість) запроектованих полів сівозмін.

Здійснення передбачених заходів дасть змогу досягти:

- підвищити родючість ґрунтів, запровадити еколого безпечні системи землеробства;
- припинити ґрунтово-деградаційні процеси, зокрема ерозію, дегуміфікацію;
- здійснити консервацію деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель;
- зменшити площі територій, зайнятих відпрацьованими розробками та кар'єрами;
- підвищити ефективність використання та охорони земельних ресурсів;
- створити інформаційну базу для ведення державного земельного кадастру;

- збільшити надходження від платежів за землю в бюджети всіх рівнів;
- оформити правовстановлюючі документи на землю бюджетними установами;
- створити та упорядкувати водоохоронні зони і прибережні захисні смуги водних об'єктів з метою охорони поверхневих вод від забруднення і засмічення та збереження їх водності;
- підвищити ефективність та екологічну безпеку використання суспільством земельних ресурсів;
- підвищити рівень родючості ґрунтів шляхом впровадження науково обґрунтованих сівозмін, ґрунтозахисних технологій;
- забезпечити сприятливі умови для планового і сталого розвитку всіх територій регіону та ефективного господарювання на землі.

Житомирською облдержадміністрацією схвалено проект Програми підвищення родючості ґрунтів на період 2014-2020 рр. В ній передбачаються економічні, екологічні, організаційні заходи із забезпечення охорони земель різних форм власності і призначення та відповідні правові засади. Необхідним є відтворення родючості ґрунтів, припинення їх поверхневого змиву і глибинної ерозії лісомеліоративними заходами, сіянням трав. Учені засвідчують, що потрібно зменшити площу орних земель, вивести із ріллі еродовані землі, а натомість збільшити площі лісів, полезахисних лісових насаджень, сіяних луків. При розміщенні сільськогосподарських угідь треба враховувати особливості ландшафтної структури території і створювати екологічно обґрунтовані агроландшафтні системи. Потрібен екологічний моніторинг земель, своєчасне передбачення і запобігання процесам ерозії, забруднення, нераціонального вирубування лісів, замулення річок і водойм. Дійовими заходами залишаються меліорація земель, розширення площ рекреаційних угідь, заповідників, природних парків.

Таким чином, екологічній сфері буде забезпечено – раціональне використання та охорона земель, збагачення довкілля природними ландшафтами, забезпечення техногенно-екологічної безпеки життєдіяльності людини шляхом обґрунтування екологічно допустимих рівнів та режимів використання земель.

Поліпшення санітарно-епідеміологічних умов

У комплекс заходів щодо поліпшення санітарно-гігієнічних і епідеміологічних умов крім пропозицій по інженерній підготовці території, меліорації, озелененню, очищенню водоймищ, знезараженню ґрунту і так далі повинні входити і спеціальні заходи:

- вибір найбільш здорових ділянок місцевості для розміщення житлової забудови, шкіл, дитячих садів, ясел, медичних і рекреаційних установ;
- розміщення промислових виробництв по можливості відповідно до особливостей тих або інших геохімічних провінцій, підбір виробництв, що виділяють переважно ті речовини, які заповнюють недолік або нейтралізують надлишок тих або інших мікроелементів;
- у разі наявності природно-осередкових захворювань поблизу населених місць, зон масового відпочинку і тому подібне — проведення спеціальних заходів щодо оздоровлення території (боротьба з кровосальними комахами, знищення місць скупчення мишоподібних гризунів, попередження відпочиваючих і місцевих жителів про найбільш небезпечні сезони зараження природно-осередковими інфекціями, розчищення лісових завалів, поліпшення стежкової мережі і т. д.);
- в цілях боротьби з кишковими інфекціями — устаткування на туристських привалах, в лісопарках вдосконалених туалетів, споруд питних фонтанчиків з водопровідною або артезіанською водою; запобігання бактеріальному забрудненню водоймищ і особливо водопровідній мережі;

– використання територій кладовищ і звалищ після їх закриття під парки, сквери, не раніше чим через 15-20 років при піщаних, супіщаних і суглинних ґрунтах і через 25-30 років при глинистих ґрунтах.

На території Баранівської громади нараховується 31 кладовище. По 25 з них санітарно-захисна зона не витримана, тому Схемою планування території передбачається їх закриття із заборonoю підхоронення. Санітарно-захисна зона закритих кладовищ (по закінченню кладовищного періоду) до житлових, громадських будівель, установ і зон відпочинку та об'єктів, які прирівняні до них, може бути зменшена: в міських поселеннях до 50 м, у сільських поселеннях до 100 м.

Нові ділянки під кладовища виділяються проектом із дотриманням нормативної СЗЗ 300 м.

Охорона рослинності і формування системи зелених насаджень

Система зелених насаджень включає наступні функціональні елементи:

- експлуатаційні ліси (ліси II і III груп в зонах лісозаготівель, побічного користування лісом і т. п.);
- охоронні ліси і групи (рекреаційного призначення, охоронних зон водозаборів, пам'ятників культурної спадщини і т. д.);
- захисні ліси (полезахисні, водореґулюючі, державні лісові смуги, насадження на пасовищах, уздовж залізних і автомобільних доріг, лісу навколо населених місць і т. д.);
- спеціальні ліси (санітарно-захисні зони промислових підприємств, агропромислових комплексів, лісорозсадники і ін.).

Лісокористування має бути спрямоване на забезпечення безперервного, невиснажливого та раціонального користування лісом при збереженні і посиленні водоохоронних, захисних та інших корисних природних властивостей лісів.

Провідним принципом проектування багатоцільового лісокористування є комплексне використання і відтворення всіх корисних властивостей лісу, у тому числі деревної і недеревної продукції, із визначенням видів і обсягів користування.

При проектуванні рубок головного користування передбачене раціональне використання експлуатаційного фонду, пропорційна експлуатація стиглих насаджень.

Проект лісокористування повинен розроблятися з урахуванням місцевих природних і економічних умов, основного цільового призначення лісів.

У лісах, що виконують переважно санітарно-гігієнічні та оздоровчі функції пріоритетним є їх використання для культурно-оздоровчих і рекреаційних цілей. В експлуатаційних лісах пріоритетним видом лісокористування є заготівля деревини.

В захисних лісах, а також в категоріях лісів, в яких рубки головного користування не дозволяються, передбачено проведення санітарних рубок у насадженнях, які їх потребують, з метою поступового оновлення, збереження і посилення корисних та захисних функцій лісу.

Залісненість території Баранівської громади відповідає законодавчим вимогам (відповідно до Наказу Держкомлісгоспу України від 29.12.2008 року №371 оптимальна лісистість Житомирської області повинна складати 36,0%). Площа лісів, що знаходиться на території ОТГ, становить 21327,91 га, що відповідає 35,9% заліснення території.

Збереження цінних, рідкісних і зникаючих видів рослин повинне забезпечуватися комплексом заходів правового і біологічного характеру:

- раціональним використанням флори і боротьбою з браконьєрством;
- заборonoю збору і псування рідкісних і зникаючих видів рослин;
- створенням заповідників, а також колекцій і резерватів в мережі ботанічних садів, дендраріїв.

Пожежна небезпека збільшується в місцях масового відпочинку населення, на лісосіках, уздовж трас залізниць і так далі. В боротьбі з лісовими пожежами важлива профілактика, що передбачає організацію постійного нагляду за лісами, роз'яснювальну

роботу серед населення (особливо в суху пору року), вміст лісів в зразковому санітарному стані, створення необхідних протипожежних розривів та інше.

Формування системи територій, що особливо охороняються

До територій, що потребують особливого ставлення, відносять землі історико-культурного призначення та природно-заповідного фонду.

Для забезпечення природної спадщини на території Баранівської громади пропонується система планувальних заходів, що має на меті сприяти просторовій гармонізації взаємовідносин між людською діяльністю і природою та включає наступні заходи:

- просторову поляризацію урбанізованих територій, що уможлиблює ослаблення антропогенного пресу на природні ландшафти;
- формування територіально-безперервної мережі території, що підлягають особливій охороні і забезпечують оптимізацію відтворення природного середовища;
- формування у складі урбанізованих територій осередків природних ландшафтів, що за своєю територіальною структурою достатні для забезпечення здорових природних умов життєдіяльності;
- забезпечення безпечного перетину (екологічних мостів) мереж урбанізованих і природних територій.

З метою досягнення цих цілей пропонується:

- формування мережі територій природно-заповідного фонду, що охоплює значну частину території громади з переважанням у структурі природно-заповідного фонду територій вищої категорії заповідності – природних заповідників, ландшафтних парків, що мають бути центрами збереження біологічного різноманіття;
- забезпечення територіальної безперервності національної екологічної мережі в межах Баранівської громади;
- прийняття системних заходів щодо забезпечення відтворення природного середовища у межах особливого режиму використання;
- сприяння відтворенню природного середовища на землях, що вибувають з аграрного використання в залежності від місця їх розташування в системі національної екомережі.

В плані реалізації рішень щодо подальшого розвитку природно-заповідного фонду важливе значення має винесення їх меж в натуру, що і передбачається за необхідне даним проектом.

Для розбудови екологічної мережі в Баранівській громаді, проектним рішенням пропонується включити наступні складові структурні елементи:

- території та об'єкти природно-заповідного фонду - загальнозоологічний заказник місцевого значення «Сестробиль» та ботанічний заказник місцевого значення «Підсніжник»;
- землі лісового фонду;
- полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду;
- територію прибережних захисних смуг з перспективою їх упорядкування, озеленення та благоустрою;
- землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами;
- землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів.

На територіях – складових національної екологічної мережі - має бути забезпечено проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних ландшафтів, рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України; збереження видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України; регіонально

рідкісних видів, поліпшення середовища їх існування, створення належних умов для розмноження у природних умовах та для розселення.

На землях природоохоронного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням.

Території та об'єкти природно-заповідного фонду з додержанням вимог, встановлених Законом України "Про природно-заповідний фонд України" та іншими актами законодавства України, можуть використовуватися:

- у природоохоронних цілях;
- у науково-дослідних цілях;
- в оздоровчих та інших рекреаційних цілях;
- в освітньо-виховних цілях;
- для потреб моніторингу навколишнього природного середовища.

Розміри охоронних зон визначаються відповідно до їх цільового призначення на основі спеціальних обстежень ландшафтів та господарської діяльності на прилеглих територіях. Згідно ДБН 360-92** вони становлять:

- для об'єктів природно-заповідного фонду – 0,2 км;
- для ландшафтів та окремих об'єктів природи, що охороняються – 0,1 км.

В охоронних зонах цих об'єктів не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Всі елементи системи природних територій, що особливо охороняються, об'єктів живої і неживої природи, слід об'єднувати коридорами, що озеленюють (відкритими просторами, поле- і вітрозахисними посадками і так далі), забезпечуючи формування природного каркаса регіону, що володіє найбільшою екологічною стійкістю (умовами лісовідновлення, різноманітністю біогеоценозів, забезпеченням міграції тварин і ін.).

Всі території, що охороняються, повинні мати охоронні або буферні зони, в яких встановлюється певний режим землекористування.

Для реалізації державної політики у сфері функціонування об'єктів природно-заповідного фонду необхідне забезпечення своєчасного виконання Указу Президента України від 23.05.2005 р. № 838/2005 "Про заходи щодо дальшого розвитку природно-заповідної справи в Україні", зокрема, що стосується установа в натурі меж територій та об'єктів ПЗФ. Вирішення цього питання можливе лише за наявності відповідного фінансування цих робіт.

Відповідно до *Земельного кодексу України до земель історико-культурного призначення* належать землі, на яких розташовані:

- історико-культурні заповідники, музеї-заповідники, меморіальні парки, меморіальні (цивільні та військові) кладовища, могили, історичні або меморіальні садиби, будинки, споруди і пам'ятні місця, пов'язані з історичними подіями;
- городища, кургани, давні поховання, пам'ятні скульптури та мегаліти, наскальні зображення, поля давніх битв, залишки фортець, військових таборів, поселень і стоянок, ділянки історичного культурного шару укріплень, виробництв, каналів, шляхів;
- архітектурні ансамблі і комплекси, історичні центри, квартали, площі, залишки стародавнього планування і забудови міст та інших населених пунктів, споруди цивільної, промислової, військової, культової архітектури, народного зодчества, садово-паркові комплекси, фонові забудова.

Землі історико-культурного призначення можуть перебувати у державній, комунальній та приватній власності. Порядок використання земель історико-культурного призначення визначається законом.

З метою захисту традиційного характеру середовища окремих пам'яток, їх комплексів (ансамблів), історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій навколо них мають встановлюватися **зони охорони пам'яток: охоронні зони, зони регулювання забудови, зони охоронюваного ландшафту, зони охорони археологічного культурного шару.**

Охоронна зона - територія, що виділяється для збереження найближчого середовища пам'ятки, головним чи суттєвим елементом якого вона є, а також для створення оптимальних умов огляду пам'ятки, забезпечення належного її функціонування, охорони від вібрацій, забруднень, затоплення, підтоплення й інших негативних техногенних і природних впливів.

Зона регулювання забудови - забудована чи призначена під забудову територія за межами охоронної зони, на яку поширюється композиційно-видовий вплив пам'ятки. Ця зона призначена для збереження особливостей візуального сприйняття пам'ятки, її активної ролі у композиції та пейзажі населеного місця. Вона виконує функції буферної, перехідної та синтезуючої зони у взаємодії пам'ятки з новими об'єктами довкілля.

Зона охоронюваного ландшафту - природна чи переважно природна з розосередженою іншою традиційною забудовою територія за межами охоронної зони, з якою пам'ятка має активний візуальний зв'язок. Вона визначається для збереження та реабілітації природних територій та утворень, які є характерним історичним середовищем пам'ятки та відіграють важливу роль в образі населеного місця або окремого пейзажі, що містить пам'ятку.

Склад охоронного зонування визначається у залежності від характеру розміщення пам'ятки у навколишньому середовищі у кожному конкретному випадку. Територія пам'ятки й охоронна зона є обов'язковим складовими.

Для пам'яток архітектури та історії режим зон охорони регламентує основні архітектурні риси, масштаб та габарити об'єктів реконструкції і нової забудови, характер впорядкування територій, проведення будівельних, інженерних, земляних та інших робіт; використання будівель, споруд і територій. Планувальні, будівельні, інженерні, земляні роботи в охоронних зонах пам'яток повинні здійснюватися за проектами погодженими уповноваженими органами охорони культурної спадщини.

На охоронюваних археологічних територіях, у межах зон охорони пам'яток забороняються містобудівні, архітектурні чи ландшафтні перетворення, будівельні, меліоративні, шляхові, земляні роботи без дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини.

У зонах охорони запроваджують відповідний режим, що має сприяти збереженню як самих пам'яток, так і їх містобудівного та композиційного значення.

На територіях з історичним культурним шаром слід враховувати необхідність проведення археологічних досліджень. У разі виявлення у процесі досліджень унікальних археологічних пам'яток (фундаментів стародавніх храмів, давніх похоронних споруд, печер, житлових комплексів і оборонних систем тощо) необхідно передбачити їх музеєфікацію.

Охорона навколишнього середовища від дії шуму

Джерелами зовнішнього техногенного акустичного забруднення є всі види транспорту, промислові підприємства, комунальні об'єкти.

Джерелами зовнішнього біогенного акустичного забруднення можуть бути стадіони, базари, майданчики для мітингів, танцмайданчики, відкриті майданчики культурно-масового відпочинку, спортмайданчики, дискотеки, віварії, зоопарки, ринки для продажу тварин, тваринницькі ферми.

У районному плануванні використовують метод зниження шуму на шляху його розповсюдження, що включає наступні заходи:

- організацію необхідних територіальних розривів між джерелами зовнішніх шумів і зонами різного призначення з нормованим шумовим режимом;

- раціональне трасування транзитних магістралей, прокладку їх за межами населених місць і місць відпочинку;
- локалізацію і раціональне розміщення інтенсивних джерел шуму на даній території по відношенню до житлових зон, зон масового відпочинку, туризму;
- використання рельєфу місцевості як природного екрану;
- будівництво шумозахисних екранів;
- шумозахисне озеленення (таблиця 5.3).

Таблиця 5.3

**ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ ЗВУКУ У ДБА СМУГАМИ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ
(ПО СНІП Н-12-77)**

Смуга зелених насаджень	Ширина смуги, м	Зниження рівня звуку, ДБА
1	2	3
Однорядна при шаховій посадці дерев у середині смуги	10-15	4-5
Однорядна при шаховій посадці дерев у середині смуги	16-20	5-8
Дворядна при відстанях між рядами 3-5 м, ряди аналогічні однорядній посадці	21-25	8-10
Двух- або трирядна при відстанях між рядами 3 м; ряди аналогічні однорядній посадці	26-30	10-12

Примітка. Висоту дерев слід приймати не менше 5-8 м.

Поводження з відходами

Сфера поведінки з твердими побутовими відходами є дуже складною та багатогранною і в той же час дуже важливою, оскільки пов'язана зі значними матеріальними витратами і ресурсами та суттєво впливає на екологічну безпеку і санітарно-гігієнічні умови проживання населення. Ця сфера стосується всіх, оскільки негативний вплив твердих побутових відходів відчуває на собі кожен мешканець від села до міста.

Відповідно до розробленої «Районної комплексної програми охорони навколишнього природного середовища на 2010-2015 роки» в Баранівській громаді здійснюється реалізація державної політики у сфері поведінки з відходами, забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення, раціонального використання вторинних ресурсів, зменшення шкідливого впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людей, поліпшення естетичного стану території району.

Програмою визначені заходи, які спрямовані на зменшення техногенного навантаження на навколишнє природне середовище - впорядкування сміттєзвалищ, ведення дозвільної документації (щорічна ревізія паспортів МВВ), створення пунктів для прийому вторсировини.

Виходячи із основних проблем регіону Схемою планування території пропонується:

– впровадження роздільного збирання та сортування відходів з метою використання їх компонентів, як вторинної сировини, запобігання безповоротним втратам під час захоронення відходів, унеможливлення потрапляння у навколишнє природне середовище небезпечних речовин, що в них містяться, та зменшення площі земельних ділянок, необхідних для розміщення полігонів;

– удосконалення технології збирання та перевезення відходів шляхом технічного переоснащення контейнерного господарства та парку спеціально обладнаних транспортних засобів;

– розроблення сучасних технологій утилізації відходів, що відповідають вимогам енергоефективності та екологічної безпеки, застосування яких гарантує зниження рівня

забруднення навколишнього природного середовища, забезпечує використання відходів як енергетичних і матеріальних ресурсів (за умови надання державної підтримки);

– удосконалення технології захоронення залишків відходів, що не можуть бути перероблені або утилізовані, з метою запобігання їх негативному впливу на навколишнє природне середовище;

– проведення роз'яснювальної роботи, спрямованої на підвищення рівня екологічної свідомості населення.

Розв'язати основні проблеми громади по знешкодженню ТПВ можливо за такими напрямками:

– замовлення та виготовлення проектів землеустрою щодо виділення земельних ділянок під місця видалення відходів;

– виготовлення проектно-кошторисної документації на місця видалення відходів;

– будівництво сміттесортувальної станції;

– створення полігону для захоронення залишкових спресованих ТПВ;

– облаштування санітарних зон полігону;

– спорудження контрольних свердловин з метою контролю забруднення підземних вод;

– розроблення схеми санітарного очищення територій населених пунктів громади;

– створення сміттевозного парку;

– придбання контейнерного господарства;

– впровадження новітніх технологій щодо переробки ТПВ;

– поліпшення якості обслуговування населених пунктів у сфері поводження з побутовими відходами;

– рекультивація сміттєзвалищ.

Виконання намічених заходів забезпечить:

– поліпшення санітарного стану населених пунктів громади;

– зменшення шкідливого впливу твердих побутових відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людини;

– поліпшення якості обслуговування населених пунктів у сфері поводження з побутовими відходами;

– започаткування впровадження роздільного збору твердих побутових відходів з метою використання ресурсоцінних компонентів відходів;

– впровадження нових технологій переробки, сортування відходів.

Керуючись ст.21 Закону України “Про відходи”, варіанти розміщення на своїй території сміттепереробних підприємств, організацію полігонів для захоронення залишкових відходів, створення системи сміттесортувальних станцій вирішуються органами самоврядування.

Нормативний розрахунок річного обсягу ТПВ для населення Баранівської громади (зважаючи на демографічний прогноз) складає: $21000 \times 0,28 = 5880$ т. Планування сміттепереробних заводів, полігонів для захоронення залишкових ТПВ розраховується відповідно до розрахованого щорічного обсягу відходів.

Нормативні обсяги ТПВ на прогнозний стан (ДБН 360-92**, п.10.33) представлено в розрізі населених пунктів громади в таблиці 5.4.

Таблиця 5.4

Нормативні обсяги ТПВ

Пор. №	Назва	Перспективне населення, тис. осіб (розрахунковий період)	Нормативний обсяг накопичення ТПВ, тис. т /рік
1	2	3	4
1.	м. Баранівка	11,17	3,13
2.	с. Вірля	0,5	0,14

3.	с. Климентіївка	0,64	0,18
4.	с. Марківка	0,33	0,09
5.	с. Глибочок	0,56	0,16
6.	с. Стара Гута	0,77	0,22
7.	с. Ялишів	0,04	0,01
8.	с. Лісове	0,06	0,02
9.	с. Явне	0,08	0,02
10.	с. Йосипівка	0,3	0,08
11.	с. Табори	0,37	0,10
12.	с. Жари	0,13	0,04
13.	с. Деревщина	0,01	0,01
14.	с. Кашперівка	0,56	0,16
15.	с. Гриньки	0,18	0,05
16.	с. Озерянка	0,1	0,03
17.	с. Рогачів	0,78	0,22
18.	с. Острожок	0,36	0,10
19.	с. Рудня	0,03	0,01
20.	с. Млини	0,08	0,02
21.	с. Суємці	0,62	0,17
22.	с. Володимирівка	0,03	0,01
23.	с. Смолдирів	0,47	0,13
24.	с. Смолка	0,02	0,01
25.	с. Іванівка	0,03	0,01
26.	с. Земля	0,42	0,12
27.	с. Середня	0,04	0,01
28.	с. Вишнівка	0,01	0,01
29.	с. Берестівка	0,3	0,08
30.	с. Ситисько	0,04	0,01
31.	с. Мирославль	0,34	0,10
32.	с. Зрубок	0	0
33.	сел. Полянка	1,63	0,46
34.	с. Будисько	0	0
ВСЬОГО:		21	5,91

Для поліпшення екологічного стану території на розрахунковий період пропонується будівництво сміттесортувальної станції (для потреб Баранівської громади) з дотриманням вимог по СЗЗ – 300м. Необхідна площа – 0,5 га. Розміщення станції доцільно в районі існуючого сміттєзвалища, після його рекультиваци. Фракції, невіддатливі сортуванню і переробці, підлягатимуть похованню на полігоні після пресування. Тому проектом планується розміщення полігону для захоронення спресованих ТПВ поряд із проектною сміттесортувальною станцією з СЗЗ 500 м.

Реконструкція та облаштування діючих полігонів для захоронення ТПВ та неутілізованого залишку після переробки ТПВ (10-20% загальної кількості ТПВ) передбачається на перехідний період до впровадження максимальної сміттєпереробки. Об'єкти видалення відходів мають відповідати існуючим будівельним та санітарно-гігієнічним вимогам («Полігони твердих побутових відходів Основні положення проектування» (ДБН В.2.4-2-2005) та ДСП 173-96).

На першому етапі необхідно провести санітарно-технічне упорядкування полігонів та сміттєзвалищ, далі – поступове виведення їх з експлуатації та перехід на систему формування регіональних сміттєпереробних підприємств.

Передбачається, що основним споживачем продукції сміттесортувальної станції стане сміттєпереробний комплекс м. Новоград-Волинський (Схема санітарного очищення

Житомирської області). Крім того, відповідно до Обласної комплексної програми охорони навколишнього природного середовища в Житомирській області на 2014-2016 роки передбачається будівництво полігону твердих побутових відходів у м. Новограді-Волинському (додаток 2).

Окремо варто розглянути питання **біологічно-безпечних методів знешкодження трупів тварин**, що є одним із самих актуальних з точки зору біологічної безпеки.

Відповідно до «Правил облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України», які забороняють розміщення нових худобомогильників, на перспективу не передбачається створення нових худобомогильників.

Діючі худобомогильники і біотермічні ями реєструються за місцем їх розташування управліннями ветеринарної медицини в містах (районах) та оформляються ветеринарно-санітарною карткою. Територію худобомогильника, біотермічної ями огорожують суцільним парканом з цегли, блоків, дерева заввишки не менше двох метрів, із внутрішнього боку паркану по всьому периметру викопують рів глибиною 0,8-1,4 м і шириною не менше 1,5 м з насипом валу з виїнятого ґрунту. В'їзд на територію худобомогильника, біотермічної ями обладнують воротами, а біотермічні ями закривають кришками із замком. Через рів облаштовують міст для заїзду.

Санітарно-захисна зона від худобомогильника до житлових і громадських будівель (населених пунктів), зон відпочинку та інших об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей, складає не менше 1000 метрів (згідно "Правил облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України").

У санітарно-захисних зонах забороняється:

- будівництво тваринницьких приміщень, ферм, комплексів, літніх таборів для тримання тварин;
- розміщення житлових будинків з прибудинковими територіями гуртожитків, готелів, будинків для приїжджих, дитячих дошкільних закладів, загальноосвітніх шкіл, лікувально-профілактичних та оздоровчих установ загального та спеціального призначення зі стаціонарами, наркологічних диспансерів, спортивних споруд;
- джерел централізованого водопостачання, водозабірних споруд, споруд водопровідної розподільної мережі;
- виділення земельних ділянок для проведення гідромеліоративних, пошукових, будівельних та інших робіт, пов'язаних з виїмкою та переміщенням ґрунту, затопленням, підтопленням або зміною рівня ґрунтових вод, а також передачу в оренду, продаж у власність, виділення під сади, городи та в інше землекористування;
- території закритих худобомогильників та біотермічних ям, де були захоронення трупів тварин, які загинули від сибірки, сказу, трихінельозу, емкару, сапу та інших особливо небезпечних інфекційних хвороб тварин невстановленої етіології, забороняється використовувати на невизначений термін для будь-яких цілей.

Проектом пропонується поступове закриття діючих на території громади худобомогильників за рахунок роботи Шепетівської філії ДП «Укрветсанзавод».

Згідно «Правил облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України» рішення про виведення з експлуатації худобомогильників повинні прийматися комісією з представників Державної служби ветеринарної медицини, Державної санітарно-епідеміологічної служби, Державної екологічної служби.

Використання території закритих худобомогильників та біотермічних ям (не раніше ніж через 25 років після останнього захоронення) дозволяється за умови, що на них не було здійснено захоронення трупів тварин, які загинули від сибірки, сказу, трихінельозу, емкару, сапу та інших особливо небезпечних інфекційних хвороб тварин невстановленої етіології,

за погодженням з місцевими органами державної служби ветеринарної медицини, санітарно-епідеміологічної служби, державної екологічної служби, при відповідному рівні упорядкування, під парки та сквери.

Щодо вирішення питання поводження з відходами тваринного походження в перспективі - найбільш ефективним і економічно вигідним є метод знищення трупів тварин шляхом високотемпературного спалювання в спеціальних печах (інсінераторах), перевагами якого є те, що:

- відходи знищуються безпосередньо на місці їх утворення за короткий проміжок часу;
- побічними продуктами спалювання є в основному вода, вуглекислий газ і до 5 % сухого залишку у вигляді солей трикальційфосфату;
- при згорянні повністю відсутній дим та запах;
- дозволяється встановлювати всього за 6 м від будь-якої будівлі або потенційно займистої споруди;
- економічність;
- енергія, що виробляється при згорянні, може бути цінним побічним продуктом.

Застосування даного методу дозволить покращити епізоотичний та санітарний стан у Баранівській громаді, оскільки таким чином виключається транспортування відходів за межі підприємств і передбачається утилізація їх на місці утворення.

Отже, проектним рішенням передбачається обладнання сільськогосподарських підприємств регіону інсінераторами.

Не менш небезпечною є проблема **накопичення гнойових відходів тваринницьких комплексів**. На існуючих тваринницьких комплексах з прив'язним і безприв'язним, вигульним і безвигульним утриманням тварин утворюються різні види гною: підстилковий (твердий), безпідстилковий (напіврідкий або рідкий) і гноєві стоки, розбавлені технічною водою.

На 90% сільськогосподарських підприємств відсутні засоби зберігання, знезараження, утилізації, переробки гною та підготовки його до використання. Гній вважається головним органічним добривом при вирощування рослин. В більшості господарств отриманий від тварин гній з приміщень транспортується на поле, де складається у бурти. Потім з цих буртів гній вноситься без підготовки у ґрунт.

Зважаючи на те, що господарства часто знаходяться в межах населених пунктів, при наявності великої кількості гною створюються антисанітарні умови не тільки безпосередньо на території ферми, а й на значній відстані від неї, що загрожує забрудненням ґрунту, водних джерел і повітряного басейну.

Крім того, реальну загрозу гній створює насамперед як джерело інфекції та інвазії. Вся маса гною на 14–18 % складається з мікроорганізмів, яких при цьому налічується до 30 різних видів. Збудники інфекційних та інвазійних хвороб (сальмонельозу, бруцельозу, туберкульозу, ящуру, яєць гельмінтів, сибірки, паратифозних інфекцій тощо) у масі гною зберігаються досить тривалий час. Гній також є джерелом поширення дерматомікозів та іншої грибною мікрофлори. Особливо небезпечним є гній як джерело глистяних хвороб: аскаридозу, трихоцефальозу та ін. Епідеміологічна та епізоотична небезпечність гною проявляється і в тому, що він у багатьох випадках є місцем розмноження мух і середовищем для гризунів, які є переносниками багатьох інфекційних та інвазійних хвороб (дизинтерії, паратифу, бешихи, лептоспірозу тощо).

Загроза від гною пов'язується з можливою наявністю у ньому отруйних хімічних сполук як мінерального, так і органічного походження. Досить специфічний неприємний запах гноєвих мас, зумовлений вмістом деяких хімічних сполук (амінів, сірки, меркаптанів, сірководню, органічних кислот тощо), створює сморід навколо ферми у радіусі кількох кілометрів. До того ж, у масі гною можуть бути солі важких металів (внаслідок корозії устаткування), залишки пестицидів, антибіотиків (після специфічних обробок тварин), радіонуклідів. Всі ці сполуки в розчиненому і суспензованому стані призводять при

потраплянні їх у водоймища до загибелі риби, сповільнення росту рослин та зниження врожаю.

Схемою планування території Баранівської громади пропонується:

- забезпечити безпечне зберігання гноєвідходів на тваринницьких фермах для запобігання забрудненню навколишнього середовища та погіршенню санітарно-епідеміологічної ситуації в громаді шляхом контролю за дотриманням діючих санітарних та екологічних норм;

- надавати перевагу переробці тваринних відходів шляхом будівництва спеціальних переробних комплексів.

При цьому слід врахувати наступні переваги:

- максимальне повернення поживних речовин з гною в ґрунти;
- скорочення витрат на зберігання й утилізацію гною;
- вироблення екологічно безпечних і ринково-придатних органічних добрив;
- мінімізація негативних екологічних впливів і наслідків (запобігання виділенню шкідливих газів, зниження запахів, інактивація патогенної мікрофлори та проростання насіння бур'янів);
- отримання додаткового енергетичного ресурсу – біогазу.

Одним із перспективних напрямів розв'язання проблем охорони навколишнього середовища та одержання додаткових енергоресурсів і водночас комплексного використання відходів індустріального тваринництва можна вважати виробництво з них біогазу. Останній є продуктом переробки органічних відходів тваринництва за допомогою так званих метанових мікроорганізмів. Цей газ можна використовувати для підігрівання води та приготування кормів. При одержанні біогазу без доступу повітря перероблюваний гній повністю зберігає азот в органічному добриві (тоді як при компостуванні його майже половина азоту втрачається). Крім того, за таких умов насіння бур'янів, що міститься у відходах тваринництва, втрачає свою схожість, а хвороботворні мікроби, яйця гельмінтів тощо знешкоджуються.

6. КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ РІШЕНЬ СХЕМИ ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

Реалізацію рішень схеми планування території громади передбачається здійснити до 2037 р.

Політика місцевої влади має спрямовуватись на забезпечення сприятливих умов життєдіяльності населення громади та на стимулювання інвестицій, перш за все, за рахунок розвитку конкурентних переваг її території. В схемі планування території Баранівської МОТГ були визначені ці переваги та пріоритети розвитку територій громади.

Пропонуються наступні механізми реалізації схеми планування території громади:

- врахування вирішень схеми планування території громади з визначеними пріоритетами їх реалізації та результатами моніторингу при розробленні щорічних програм економічного і соціального розвитку громади та місцевого бюджету;
- розроблення та виконання відповідно до Бюджетного кодексу України бюджетних програм на плановий та наступні два роки для реалізації рішень зазначеної схеми громади та заходів з їх реалізації;
- забезпечення постійної участі громадських організацій та бізнес-структур в реалізації схеми планування території громади.

При обґрунтуванні заходів з реалізації схеми планування території громади враховувались визначені пріоритетні завдання, а також необхідність включення до їх переліку тих, які забезпечуватимуть багатосторонній ефект, синергію розвитку, що дозволить прискорити та здешевити досягнення мети.

Виходячи з цього, для реалізації пропозицій схеми планування території громади орган місцевого самоврядування забезпечує виконання наступних заходів:

1. Оприлюднення через засоби масової інформації рішення про затвердження схеми планування території громади.
2. Контроль за відповідністю рішень іншої містобудівної та проектної документації (генеральних планів населених пунктів, детальних планів території, проектів розміщення окремих об'єктів) рішенням схеми планування території громади.
3. Ведення містобудівного моніторингу реалізації схеми планування території громади та проведення її коригування (в разі необхідності) для постійної актуалізації інформації щодо використання територій та підготовки щорічних доповідей з цих питань перед депутатами ради громади.
4. Для встановлення режимів використання земель різних категорій відповідно до законодавства замовлення спеціалізованим організаціям робіт із розроблення:
 - проектів охоронних зон пам'яток культурної спадщини на території громади;
 - проектів землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг та водоохоронних зон об'єктів водного фонду.
5. Проведення робіт по внесенню змін в існуючі та розробку нових генеральних планів населених пунктів, що дозволить деталізувати рішення щодо найбільш ефективного використання територій.
6. Розроблення детальних планів території, передбачених для транспортної інфраструктури та дорожнього автосервісу.
7. Розробку та започаткування реалізації програм екологічного оздоровлення території, зокрема заліснення території.
8. Реформування мережі освітніх та медичних закладів.
9. Визначення суміжних адміністративно-територіальних одиниць, які мають спільні проблеми розвитку, і започаткування процесу заохочення їх до укладання угод про співробітництво для вирішення зазначених проблем.

10. Складання (з урахуванням схеми планування території громади та генеральних планів населених пунктів) каталогів інвестиційно-привабливих та проблемних територій (в тому числі й тих, які потребують зміни функціонального використання) з визначенням юридичних, екологічних, соціальних, економічних та інших умов їх використання.

11. Підготовка та здійснення комплексу заходів з забезпечення природно-техногенної безпеки, створення та впорядкування водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, забезпечення охорони та раціонального використання історико-культурного потенціалу території громади тощо.

12. Розбудова сучасної комунальної інфраструктури: будівництво сміттесортувальної станції, виділення та облаштування територій нових кладовищ, створення пожежно-рятувальних підрозділів (частин).

13. Невідкладні заходи по розвитку транспорту у Баранівській громаді :

13.1. Обстеження та реконструкція мостових споруд, з виділенням першочергових, що потребують капітального ремонту, в т.ч. першочергових:

- дерев'яного мосту через рівчак на автодорозі Т-06-01 /Баранівка – Висока Піч/ в районі с.Берестівка;
- дерев'яного мосту через р.Вірлянка на автодорозі Т-06-12 /Новоград-Волинський – Полонне – Старокостянтинів/ в районі с.Вірля;
- мосту через рівчак на автодорозі С-060235 /Баранівка – Деревизицина/ в районі с. Табори

13.2. Реконструкція та капремонт мостових споруд в комплексі з реконструкцією та капремонтом автодоріг.

• Будівництво транспортних вузлів в різних рівнях в межах громади проектом не намічається, оскільки істотного збільшення інтенсивності руху не прогнозується.

14. проектом пропонується на території Банівської громади відновити роботу гідроелектростанції на шлюзах-регуляторах на р. Смолка, потужністю 500 кВт біля с. Суємці.

15. Будівництво групових каналізаційних очисних споруд для групи населених пунктів на території громади:

- очисні споруди в районі села Іванівка для очищення стоків населених пунктів Іванівка, Смолдирів та Суємці;
- очисні споруди в районі села Рогачів для очищення стоків населених пунктів Рогачів та Острожок;
- очисні споруди в районі села Вірля для очищення стоків населених пунктів Вірля та Климентіївка;

16. Для забезпечення надійного електропостачання споживачів громади та покриття на розрахунковий строк зростаючих навантажень в окремих вузлах необхідно:

- перевести підстанції ПС «Баранівка» на підвищену напругу. На підстанції встановити два трансформатори.
- для забезпечення надійності електропостачання споживачів зони ПС «Баранівка», а також підсилення мережі 110 кВ в цьому районі рекомендується провести будівництво ПЛ-110 кВ ПС «Баранівка» – ПС «Довбиш» та ПЛ-110 кВ ПС «Баранівка» – ПС «Миропіль».

17. Будівництво комплексу для сімей з дітьми на 1000 місць.

18. Будівництво заводу дитячого спортивного табору на 400 місць..

19. Коригування галузевої Схеми водопостачання м.Баранівка у відповідності з новими рішеннями по складу, кількості та розміщенню водокористувачів, установлення складу першочергових і перспективних заходів та механізму реалізації зазначеної Схеми.

20. Коригування галузевої Схеми каналізації м. Баранівка у відповідності з новими рішеннями по складу, кількості та розміщенню водокористувачів, установа складу першочергових і перспективних заходів та механізму реалізації схеми.

21. Впровадження нетрадиційних джерел енергії

22. Розроблення спеціалізованих схем санітарного очищення населених пунктів Баранівської громади.

7. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СХЕМИ ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

Таблиця 7.1

Назва показника	Одиниця виміру	Значення показників	
		Станом на вихідний рік	Станом на розрахунковий строк
1	2	3	4
Площа території в межах проекту у тому числі:	га	59 366,3	59 366,3
- землі сільськогосподарського призначення	га/%	34726,19/58,67	33164,7993/55,86
- ліси та інші лісовкриті площі	га/%	21327,91/36,04	21327,91/36,04
- забудовані землі	га/%	673,3/1,14	2234,69/3,76
- відкриті землі	га/%	1857,15/3,1	1857,15/3,1
- внутрішні води	га/%	781,75/1,32	781,75/1,32
З усіх земель:			
- природноохоронного призначення	га	1669,00	1669,00
- оздоровчого призначення	га	8,28	13,88
- рекреаційного призначення	га	-	8
- історико-культурного призначення*	га	-	-
Кількість населених пунктів, у тому числі:	од.	34	34
- міст (районного значення)	од.	1	1
- селищ міського типу	од.	1	1
- сільських населених пунктів	од.	32	32
Населення громади, у тому числі:	тис.осіб	24,006	21,00
- міське	тис.осіб	13,612	12,8
- сільське	тис.осіб	10,394	8,2
Житловий фонд, всього:	тис.м ² загальної площі	617,594	983,2
Кількість населених пунктів, всього:	од.	34*	34*
у тому числі:			(35)**
- міст (районного значення)	од.	1	1
- селищ міського типу	од.	1	1
- сільських населених пунктів	од.	32*	32*
Населення громади, у тому числі:	тис. осіб	24,005	21,0
- міське	тис. осіб	13,612	12,8

1	2	3	4
Щільність населення	осіб/км ²	40,437	35,374
Загальна довжина залізничної мережі	км	2,6	2,6
Довжина автомобільних доріг	км	171,1	198,7
У тому числі			
- з твердим покриттям (усього)	км	164,9	198,7
З них:			
державного значення:	км	45,0	53,7
- міжнародні (М)	км	-	-
- національні (Н)	км	-	-
- регіональні (Р)	км	-	-
- територіальні (Т)	км	45,0	53,7
місцевого значення:	км	126,1	145,0
- обласні	км	38,6	43,3
- районні	км	87,5	101,7
Щільність транспортної мережі:			
- залізничної	км/тис. км ²	4,4	4,4
- автомобільної	км/тис. км ²	277	334
Загальний обсяг водоспоживання	тис м ³ /добу	0,219	12,695
Загальний обсяг водовідведення	тис.м ³ /добу	0,3	12,141
Споживання природного газу	млн. м ³ /рік	8,535	41,284
Споживання тепла	МВт	данні відсутні	595,102
Споживання електроенергії	млн. кВт год/рі	37,975	125,737

• межі об'єктів культурної та археологічної спадщини та межі регулювання забудови нанесено орієнтовно та потребують додаткових вишукувань

• * - на даний час у Баранівській громаді є 1 безлюдне село (Будисько), а на період до 2037 р., при збереженні існуючих тенденцій зміни чисельності населення, їх може стати 2 (села Будисько та Зрубок), тобто загальна кількість населених пунктів становитиме 32, у т.ч. сільських – 30;

• ** - у разі приєднання смт Першотравенська до Баранівської громади, кількість смт у ній може стати 2, а загальна кількість населених пунктів – 35.